

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Per email

Aan: Het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao
T.a.v. de griffier van de sector bestuursrecht
Emancipatie Boulevard Dominico F. "Don" Martina 18, Willemstad, Curaçao (CW)
E-mail: hannah.vanderschaft@caribjustitia.org en bestuursrechtcur@caribjustitia.org

Afz.: Nardy L. Cramm
Reidlanswei 56, 9254 JH Hardegarijp, Nederland (NL)
Ten deze domiciliering kiezend op Kaya Harmonia 41, Curaçao
E-mail: nardycramm@gmail.com
opposante, oorspronkelijk eiseres, procederende in persoon

tegen

De Gouverneur van Curaçao
Fort Amsterdam 2, Curaçao (CW)
Gemachtigde: mr. P. T. Benschop
E-mail: kabinet@kgcur.org en benschop@kgcur.org
geopposeerde, oorspronkelijk verweerder.

Betreft: CUR202601496 – addendum bij verzetschrift d.d. 31 juli 2026

Datum: 2 augustus 2026

ADDENDUM BIJ HET VERZETSCHRIFT

Nadere juridische toelichting op de derde grond van verzet en op de randnummers 40–44, 55–58 en 63–96 van het verzetschrift, tevens houdende verduidelijking van de gebruikte terminologie en overlegging van aanvullende producties.

Nardy L. Cramm

I. PROCESRECHTELIJKE AFBAKENING

1. Opposante dient dit addendum in als nadere juridische toelichting en onderbouwing van de reeds tijdig en gemotiveerd aangevoerde gronden van verzet tegen de buiten-zittinguitspraak van 19 juni 2026.
2. Dit addendum bevat geen nieuwe zelfstandige verzetsgrond, strekt niet tot wijziging of verruiming van het petitum, wijzigt de inhoud of reikwijdte van het informatie-verzoek van 9 februari 2026 niet en brengt geen verandering aan in de centrale procesrechtelijke vraag waarop het verzet betrekking heeft.
3. Die centrale vraag luidt of het op 19 juni 2026 werkelijk zo evident was dat het Gerecht onbevoegd was, dat het oorspronkelijke beroep zonder nader feitenonderzoek, zonder inhoudelijk verweer van geopposeerde, zonder kennisneming van het volledige procesdossier, zonder contradictoire behandeling en buiten zitting met toepassing van artikel 79 LAR kon worden afgedaan.
4. In verzet behoeft niet reeds definitief te worden beslist welke uitleg van de Landsverordening buitengaats hazardspelen, hierna: LBH, uiteindelijk de juiste is. Beslissend is of de onbevoegdheid en de daaraan ten grondslag gelegde rechtsopvatting werkelijk kennelijk waren, zodat behandeling volgens de gewone procedure achterwege kon blijven.
5. Het onderhavige addendum verduidelijkt in het bijzonder waarom:
 - a. de annotatie van mr. P.J.D. Jacobs, overgelegd als productie V11, onvoldoende grondslag biedt voor een kennelijke onbevoegdverklaring;
 - b. de woorden “de Gouverneur” in een landsverordening uit 1993 niet uitsluitend aan de hand van de Staatsregeling van Curaçao uit 2010 kunnen worden verklaard;
 - c. ministeriële verantwoordelijkheid, wettelijke attributie, contraseign, mandaat, bestuursrechtelijke toerekening en functionele bestuursorgaanstatus afzonderlijke rechtsvragen zijn;
 - d. het begrip “zelfstandig bestuursorgaan” tijdens de eerdere procedure als een ander en niet in artikel 2 LAR opgenomen criterium is geïntroduceerd;
 - e. de officiële processtandpunten van de betrokken landsorganen op beslissende onderdelen uiteenlopen;

Nardy L. Cramm

-
- f. de reeds overgelegde mandaatbesluiten en historische uitvoeringsstukken rechtstreeks bevestigen dat nader en contradictoir onderzoek noodzakelijk is;
- g. en de bestuursorgaanvraag concrete gevolgen heeft voor de vindplaats, authenticiteit en toegankelijkheid van de gevraagde bronbesluiten en archiefstukken.
6. Opposante legt bij dit addendum de volgende aanvullende juridische bronnen en processtukken over:
- Productie V19 - Staatsregeling van de Nederlandse Antillen, in het bijzonder de artikelen 11, 12, 27 en 37;
 - Productie V20 - samengestelde juridische bronproductie, bestaande uit:
 - de Staatsregeling van Curaçao;
 - de Landsverordening algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur Land Curaçao (A.B. 2010 no. 87), met de relevante toelichting;
 - de Landsverordening overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur van Sint Maarten, in het bijzonder Bijlage I, § 1, artikel 1, eerste lid, onder n, en de Televisielandsverordening zoals geldend vanaf 10 oktober 2010;
 - Productie V21 - tegenannotatie van opposante bij de annotatie van mr. P.J.D. Jacobs;
 - Productie V22 - brief van de waarnemend Gouverneur van 1 oktober 2024 in zaak CUR202403597;
 - Productie V23 - correspondentie van 2 en 3 december 2024, bestaande uit het bericht van het Gerecht waarin wordt vastgesteld dat de Gouverneur geen verweerschrift had ingediend en om een standpunt ter zitting wordt verzocht, en de reactie van Benschop waarin hij meedeelt de Gouverneur uitsluitend als Koninkrijksorgaan te vertegenwoordigen;
 - Productie V24 - verweerschrift namens de minister van Justitie van 24 november 2022;
 - Productie V25 - verweerschrift namens de minister van Algemene Zaken van 30 oktober 2024, zonder de reeds als producties V15 en V16 overgelegde mandaatbesluiten opnieuw over te leggen;
 - Productie V26 - verweerschrift in hoger beroep namens geopposeerde van 30 april 2025;
 - Productie V27 - verweerschrift namens de minister van Financiën van 23 november 2022;
 - Productie V28 - verweerschrift namens de Gaming Control Board van 24 november 2022;
-

Nardy L. Cramm

-
- Productie V29 - proces-verbaal van de zitting van 4 december 2024, het tijdig ingediende verzoek tot herstel daarvan van 14 februari 2025, de herinnering van 21 februari 2025 en de reactie van het Gerecht van 21 februari 2025 waarbij herstel is geweigerd;
 - Productie V30 - ABRvS 6 juni 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA6497;
 - Productie V31 - beschikking van de minister van Financiën van 16 januari 2023 op de LOB-verzoeken met kenmerk 20200925-1, 20200925-2 en 20200925-3;
 - Productie V32 - proces-verbaal van de zitting van 11 september 2024 in zaak CUR202401282, waarin het Gerecht naar aanleiding van de LBH besloot afzonderlijke procedures tegen de Gouverneur en de minister van Algemene Zaken aan te maken en de bevoegdheids- en mandaatvraag ter zitting te behandelen.
 - Productie V33 - afschrift van de officiële afkondiging van de Landsverordening buitengaats hazardspelen in P.B. 1993, no. 63, met de daarbij opgenomen wijziging van artikel 266 van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen en de Memorie van Toelichting;
7. Opposante legt als productie V29 over het door het Gerecht op 7 februari 2025 verstrekte proces-verbaal van de zitting van 4 december 2024, haar daarop op 14 februari 2025 ingediende gemotiveerde verzoek tot herstel, haar herinnering van 21 februari 2025 en de reactie van het Gerecht van diezelfde datum. In haar herstelverzoek heeft opposante concreet aangewezen welke voor de bestuursorgaan- en documentvraag relevante uitwisselingen door de verkorte weergave niet of onvoldoende tot uitdrukking waren gekomen.
- Het Gerecht heeft deze aanvullingen niet als feitelijk onjuist aangemerkt, maar heeft herstel geweigerd op de grond dat zij naar zijn oordeel geen essentiële wijziging brachten in de zakelijk weergegeven standpunten. De hierna beschreven gang van zaken berust daarom op het officiële proces-verbaal, gelezen in samenhang met het tijdig ingediende herstelverzoek en de daarop gegeven reactie.
8. De aanvullende producties dienen niet ter introductie van een nieuw geschil. Zij documenteren de reeds aangevoerde verzetsgrond dat de bevoegdheids-, bestuursorgaan-, mandaat- en documentvraag niet eenduidig of kennelijk was en niet zonder normale contradictoire behandeling kon worden afgedaan.

Nardy L. Cramm

II. DE CONCRETE INZET VAN HET GESCHIL

9. De vraag of de Gouverneur bij de toepassing van de LBH als bestuursorgaan kan optreden, is geen louter abstract staatsrechtelijk probleem.
10. Het informatieverzoek van 9 februari 2026 ziet onder meer op:
 - a. de oorspronkelijke vergunning- en landsbesluiten;
 - b. besluiten tot verlenging, wijziging, weigering, tijdelijke intrekking en definitieve intrekking;
 - c. de daarbij behorende voordrachten, adviezen, bijlagen, registraties en onderliggende dossiers;
 - d. de besluiten en adviezen betreffende mandaat en ondermandaat;
 - e. de authenticiteit, herkomst en volledigheid van reeds via andere organen verstrekte versies;
 - f. de rechtspersonen aan wie vergunningen zijn verleend;
 - g. de natuurlijke personen die bij vergunningverlening, screening, bestuur, financiering of zeggenschap zijn betrokken;
 - h. en de institutionele verdeling van vergunningverlening, toezicht, handhaving, trustdienstverlening en informatiebeheer.
11. Deze informatie is nodig om te kunnen controleren:
 - a. welke vergunningen daadwerkelijk zijn verleend;
 - b. door welk bevoegd orgaan;
 - c. aan welke rechtspersonen;
 - d. gedurende welke periode;
 - e. onder welke voorwaarden;
 - f. op basis van welke wettelijke bevoegdheidsketen;
 - g. welke natuurlijke personen en uiteindelijk belanghebbenden bij de vergunde structuren betrokken waren;
 - h. en of de door verschillende organen verstrekte documenten volledig en authentiek zijn.
12. Het geschil betreft daarmee mede de vraag waar de authentieke bronbesluiten, ondertekende exemplaren, scans, registraties en onderliggende dossiers berusten en welk orgaan gehouden is daarop een controleerbare zoekslag te verrichten.

Nardy L. Cramm

-
13. Een verwijzing naar een minister of toezichthouder kan de toegang tot het door de Gouverneur ondertekende en bij diens Kabinet geregistreerde bronbesluit niet vervangen wanneer juist de volledigheid, herkomst of authenticiteit van elders verstrekte versies onderwerp van onderzoek is.
 14. De kwalificatie van de Gouverneur heeft derhalve directe gevolgen voor de openbaarheid, de bewijsbaarheid van de bevoegdheidsketen, de controleerbaarheid van vergunningbesluiten en de beschikbaarheid van effectieve bestuursrechtelijke rechtsbescherming. De officiële afkondiging in P.B. 1993, no. 63 (productie V33) toont bovendien dat de vergunning krachtens artikel 1 LBH in de oorspronkelijke wettelijke systematiek tevens de strafrechtelijke scheidslijn vormde tussen vergund en strafbaar handelen.

III. DE ANNOTATIE VAN JACOBS NEEMT DE BESLISSENDE CONCLUSIE ALS UITGANGSPUNT

15. Jacobs vermeldt bij zijn beschrijving van artikel 1 LBH dat vergunningverlening plaatsvindt door:

“de Gouverneur (lees: regering)”.
16. Met een dergelijke parenthetische toevoeging wordt de centrale rechtsvraag niet beantwoord, maar reeds vooraf beslist.
17. De annotatie onderzoekt voorafgaand aan die gelijkstelling niet zelfstandig:
 - a. wat de wetgever in 1993 onder “de Gouverneur” verstond;
 - b. welke Staatsregeling op dat moment gold;
 - c. hoe die Staatsregeling de Gouverneur, de Raad van Ministers, individuele ministers en de regering van elkaar onderscheidde;
 - d. waarom de artikelen 1 en 4 LBH zowel de vergunningverlenings- als de intrekingsbevoegdheid uitdrukkelijk aan de Gouverneur toekennen;
 - e. waarom artikel 3, tweede lid, afzonderlijk spreekt over vaststelling bij landsbesluit;
 - f. en welke betekenis moet worden toegekend aan de contemporaine wetgevings- en uitvoeringspraktijk.

Nardy L. Cramm

-
18. Artikel 1 LBH bepaalt dat de Gouverneur bevoegd is vergunning te verlenen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicediensten.
 19. Artikel 4 LBH bepaalt dat een dergelijke vergunning door de Gouverneur tijdelijk of definitief kan worden ingetrokken.
 20. Het gaat daarmee niet om een eenmalige, toevallige of uitsluitend ceremoniële vermelding. De wet plaatst zowel de toelating tot de gereguleerde markt als de beëindiging van die toelating bij hetzelfde uitdrukkelijk genoemde orgaan.
 21. Jacobs onderkent tegelijkertijd dat de Gouverneur bestuursorgaan kan zijn wanneer een wettelijke regeling hem een bijzondere bevoegdheid toekent waardoor hij met openbaar gezag is bekleed.
 22. Dat criterium sluit rechtstreeks aan bij artikel 2 LAR, dat onder bestuursorgaan verstaat een persoon of college dat met enig openbaar gezag is bekleed.
 23. Vergunningverlening, weigering, wijziging, het verbinden van voorschriften en tijdelijke of definitieve intrekking zijn klassieke vormen van uitoefening van openbaar gezag. Zij brengen eenzijdig publiekrechtelijke rechtsgevolgen teweeg voor de betrokken rechtspersoon, voor de vergunninghouder en, afhankelijk van de toepasselijke screenings- en vergunningsvoorwaarden, voor betrokken natuurlijke personen.
 24. Wanneer Jacobs uiteindelijk zelf doorslaggevend acht of een bijzondere wettelijke regeling de Gouverneur een exclusieve bevoegdheid met openbaar gezag toekent, kan hij niet zonder nadere uitleg volstaan met de conclusie dat de expliciete bevoegdheden uit de artikelen 1 en 4 LBH daar niet onder vallen.
 25. Ook wanneer zou worden aangenomen dat “de Gouverneur” in de LBH de regering betekent, is daarmee nog niet beantwoord welke minister voor de toepassing van artikel 1, aanhef en onder a, LOB het rechtstreeks aangaat, onder welk orgaan de gevraagde documenten berusten en welke onderdelen van het informatieverzoek hadden moeten worden behandeld of doorgezonden.
 26. Die uitleg kan gevolgen hebben voor de identiteit van het LOB-bestuursorgaan, maar rechtvaardigt niet zonder meer de conclusie dat het gehele beroep zonder inventarisatie van de betrokken minister of ministers, de documenthouders en de toepasselijke doorzendingsplichten als kennelijk buiten de bevoegdheid van het Gerecht kon

Nardy L. Cramm

worden afgedaan.

27. De noodzakelijke vervolgvraag luidt dan welke minister of ministers het verzoek rechtstreeks aangaat of aangaan, welke bij het Kabinet aanwezige stukken bij de behandeling moeten worden betrokken en welke rechtsbescherming openstaat tegen het uitblijven van een controleerbare beslissing of doorzending.
28. De annotatie van Jacobs bevestigt daarom niet dat de onbevoegdheid kennelijk was. Zij bevestigt veeleer dat een inhoudelijke en contextafhankelijke rechtsvraag bestaat die niet met een parenthetische herformulering kan worden opgelost.

IV. DE LBH MOET EERST WORDEN GELEZEN BINNEN DE STAATSREGELING VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

29. De LBH is in 1993 tot stand gekomen onder de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen.
30. De betekenis van de door de wetgever gebruikte term “de Gouverneur” moet daarom in de eerste plaats worden onderzocht binnen het constitutionele stelsel dat ten tijde van de vaststelling van de LBH gold.
31. Artikel 11 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen bepaalde dat de Koning hoofd van de regering was en als zodanig door de Gouverneur werd vertegenwoordigd.
32. Artikel 12 bepaalde afzonderlijk:

“De Gouverneur heeft de uitvoerende macht.”
33. Artikel 37 bepaalde dat de regering werd gevormd door de Gouverneur en de Raad van Ministers.
34. Artikel 27 bepaalde dat landsverordeningen en landsbesluiten door de Gouverneur werden ondertekend en door een of meer ministers werden medeondertekend.
35. Deze bepalingen onderscheidden derhalve:
 - a. de Koning als hoofd van de regering;
 - b. de Gouverneur als vertegenwoordiger van de Koning;

Nardy L. Cramm

-
- c. de Gouverneur als drager van de uitvoerende macht;
 - d. de Gouverneur als onderdeel van de regering;
 - e. de Raad van Ministers;
 - f. individuele ministers;
 - g. en de regering als samengesteld constitutioneel verband.
36. Tegen die achtergrond kan niet zonder verdere tekstuele, historische en systematische analyse worden aangenomen dat iedere vermelding van “de Gouverneur” in een landsverordening uit die periode noodzakelijk en uitsluitend “de regering” betekende.
37. Dat een landsbesluit door een minister werd medeondertekend, verklaart waarom die minister politieke verantwoordelijkheid droeg. Het beantwoordt niet zonder meer de afzonderlijke vraag aan welk orgaan de landsverordening de bijzondere wettelijke bevoegdheid had toegekend.
38. Contraseign en ministeriële verantwoordelijkheid regelen derhalve niet zonder nadere juridische schakel de identiteit van de wettelijke bevoegdheidsdrager.
39. De minister kan politiek verantwoordelijk zijn voor de wijze waarop een ander orgaan een wettelijke bevoegdheid uitoefent. Daaruit volgt niet noodzakelijk dat het andere orgaan geen bestuursorgaan is of dat de bevoegdheid juridisch uitsluitend aan de minister toekomt.
40. Het arrest van het Hof van 6 mei 2026 vermeldt dat ook artikel 12 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen aldus moet worden begrepen dat met “de Gouverneur” de regering werd bedoeld.
41. Die conclusie is echter niet zichtbaar gebaseerd op een gezamenlijke analyse van de artikelen 11, 12, 27 en 37 van die Staatsregeling, de concrete ontstaansgeschiedenis van de LBH en de wijze waarop de betrokken organen in de contemporaine stukken afzonderlijk werden aangeduid.
42. Reeds het bestaan van deze historische en systematische onderzoeksvraag staat eraan in de weg dat de bevoegdheidsvraag zonder verdere behandeling als kennelijk kon worden afgedaan.
-

Nardy L. Cramm

V. BESTENDIGING NA 10 OKTOBER 2010 IS NIET ZONDER MEER HERATTRIBUTIE

43. Bij de staatkundige hervorming van 10 oktober 2010 is de LBH als Curaçaose regeling blijven gelden.
44. De overgang naar een nieuwe constitutionele orde brengt niet zonder meer mee dat een bestaande attributiebepaling stilzwijgend inhoudelijk wordt herschreven.
45. Wanneer wordt aangenomen dat de in 1993 aan “de Gouverneur” toegekende bevoegdheid na 10 oktober 2010 juridisch aan een ander orgaan is gaan toekomen, moet worden vastgesteld:
 - a. welke overgangsbepaling dat rechtsgevolg teweegbracht;
 - b. of een aanpassingslandsverordening is vastgesteld;
 - c. of en op welke wijze de bevoegdheid is hergeattribueerd;
 - d. vanaf welke datum dat is gebeurd;
 - e. en welke gevolgen dit heeft voor reeds bestaande vergunningen, verlengingen, intrekkingbevoegdheden, mandaten en archiefverantwoordelijkheden.
46. De enkele verdere gelding van de LBH bewijst dat de regeling is bestendigd. Zij bewijst niet zonder meer dat de woorden “de Gouverneur” voortaan een andere wettelijke bevoegdheidsdrager aanwezen.
47. Een vergelijking met de Sint-Maartense Televisielandsverordening bevestigt juist dat een overgang van bevoegdheidsuitoefening naar een minister een aanwijsbare wettelijke schakel vereist.

In Bijlage I, algemeen deel, onderdeel n, bij de Sint-Maartense Landsverordening overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur is uitdrukkelijk bepaald dat, waar in bestaande regelgeving uitvoerende taken aan de Gouverneur waren opgedragen, daarvoor uitvoering door de verantwoordelijke minister in de plaats trad. In de vanaf 10 oktober 2010 geldende geconsolideerde Televisielandsverordening is “de Minister” vervolgens gedefinieerd als de minister van Financiën.

48. De Curaçaose Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur bevat geen daarmee vergelijkbare bepaling. Zij bepaalt dat bestaande landsverordeningen van kracht blijven totdat zij met inachtneming van de Staatsregeling worden gewijzigd of ingetrokken, dat bestaande niet-regelgevende besluiten hun rechtskracht behouden en dat bestaande organen van openbaar bestuur worden gehandhaafd totdat zij

Nardy L. Cramm

door andere organen worden vervangen of opgeheven.

49. Artikel 6 van de Curaçaose overgangsregeling voorziet uitsluitend in de aanpassingen die als gevolg van de nieuwe staatkundige hoedanigheid noodzakelijk zijn. Daarbij is onder meer uitdrukkelijk geregeld dat waar de gezaghebber wordt genoemd, de minister tot wiens taak de aangelegenheid behoort daarvoor in de plaats treedt. Een overeenkomstige bepaling waarbij aan de Gouverneur opgedragen uitvoerende taken naar een verantwoordelijke minister overgaan, ontbreekt. De toelichting vermeldt bovendien dat de gehandhaafde regelgeving slechts op ondergeschikte punten moest worden aangepast. De aldus aangepaste teksten dienden overeenkomstig artikel 7 bij landsbesluit te worden vastgesteld.
50. De verdere gelding van de LBH bewijst daarom haar bestendiging als Curaçaose landsverordening, maar niet zonder meer een inhoudelijke herattributie van de daarin aan “de Gouverneur” toegekende bevoegdheden. Indien wordt gesteld dat die bevoegdheden vanaf 10 oktober 2010 juridisch aan de regering of een minister zijn gaan toekomen, moet worden aangewezen welke bepaling van de overgangsregeling of welke andere wettelijke regeling die inhoudelijke bevoegdheidsverschuiving te weegbracht en in welke overeenkomstig artikel 7 vastgestelde aangepaste tekst dit tot uitdrukking is gebracht. Zolang die wettelijke schakel en de daarop gebaseerde aangepaste tekst niet zijn geïdentificeerd, kon de overgangs- en bevoegdheidsvraag niet als kennelijk beantwoord worden beschouwd.

VI. DE TERM “ZELFSTANDIG BESTUURSORGAAN” IS NIET HET CRITERIUM VAN ARTIKEL 2 LAR

51. In randnummer 93 van het verzetschrift is vermeld dat de historische stukken niet definitief beslissen of de Gouverneur “voor ieder doel als zelfstandig bestuursorgaan” moet worden aangemerkt.
52. Met deze formulering is niet bedoeld te stellen dat de Gouverneur een zelfstandig bestuursorgaan is in de institutionele betekenis van een afzonderlijk bij of krachtens de Staatsregeling ingesteld ZBO.
53. De bedoelde vraag is uitsluitend of de Gouverneur bij de uitoefening van een bijzondere, rechtstreeks in de LBH geregelde bevoegdheid als bestuursorgaan in de functionele zin van artikel 2 LAR kan optreden.

Nardy L. Cramm

-
54. Opposante verduidelijkt daarom dat in randnummer 93 voor “zelfstandig bestuursorgaan” moet worden gelezen:

“bestuursorgaan bij de uitoefening van de hem in de bijzondere wettelijke regeling toegekende bevoegdheid”.

55. Artikel 2 LAR vereist niet:
- a. dat het betrokken orgaan institutioneel zelfstandig is;
 - b. dat het buiten iedere ministeriële verantwoordelijkheid handelt;
 - c. dat het hiërarchisch volledig onafhankelijk is;
 - d. of dat het zonder betrokkenheid of contraseign van een minister alle praktische gevolgen van zijn besluit kan uitvoeren.
56. Beslissend is of de betrokken persoon of het betrokken college krachtens publiekrecht met openbaar gezag is bekleed.
57. De mogelijkheid dat een minister politiek verantwoordelijk is, is daarom niet het tegenovergestelde van bestuursorgaanstatus.
58. Een orgaan kan met openbaar gezag zijn bekleed terwijl een minister voor de uitoefening daarvan politieke verantwoordelijkheid draagt.
59. De terminologische verduidelijking wijzigt de verzetsgrond niet. Zij sluit rechtstreeks aan bij de in randnummers 63 tot en met 69 van het verzetschrift reeds gevolgde functionele maatstaf van artikel 2 LAR.

VII. IN EERSTE AANLEG IS GEEN SCHRIFTELIJK VERWEER VAN DE GOUVERNEUR INGEDIEND

60. Geopposeerde heeft in de eerdere procedure CUR202403597 in eerste aanleg geen verweerschrift ingediend.
61. De waarnemend Gouverneur heeft bij brief van 1 oktober 2024 aan de ministers van Algemene Zaken en Financiën meegedeeld dat het Gerecht de Gouverneur als verweerende partij had aangemerkt en om een verweerschrift had verzocht.

Nardy L. Cramm

-
62. In plaats van zelf een inhoudelijk standpunt in te dienen, verzocht de waarnemend Gouverneur beide ministers om, gelet op hun ministeriële verantwoordelijkheid, in samenspraak met elkaar het Gerecht van een inhoudelijke reactie te voorzien.
63. De brief bevatte geen analyse van:
- a. artikel 2 LAR;
 - b. de attributie in de artikelen 1 en 4 LBH;
 - c. de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen;
 - d. de betekenis van ministeriële verantwoordelijkheid voor bestuursorgaan-status;
 - e. de mandaatbesluiten;
 - f. of de vindplaats en juridische status van de gevraagde documenten.
64. Het Gerecht stelde bij bericht van 2 december 2024 uitdrukkelijk vast dat:
- a. artikel 1 LBH de vergunningverleningsbevoegdheid aan de Gouverneur attribueert;
 - b. het informatieverzoek mede aan de Gouverneur was gericht;
 - c. de Gouverneur als verwerende partij was aangemerkt;
 - d. geen verweerschrift was ontvangen;
 - e. en slechts de brief van 1 oktober 2024 was ingediend.
65. Het Gerecht verzocht daarom dat Benschop of een andere gemachtigde ter zitting aanwezig zou zijn, zodat alsnog het inhoudelijke standpunt van de Gouverneur kon worden vernomen.
66. Benschop had voorafgaand aan de zitting uitdrukkelijk meegedeeld de Gouverneur uitsluitend als Koninkrijksorgaan te vertegenwoordigen (productie V23). Ter zitting heeft hij desgevraagd niet verduidelijkt of en op welke grond hij tevens namens de Gouverneur als landsorgaan en mogelijke LBH-bevoegdheidsdrager sprak. Daardoor bleef onduidelijk aan welke hoedanigheid van de Gouverneur het eerste inhoudelijke standpunt over de bestuursorgaanvraag kon worden toegerekend.
67. Dat deze vraag ook volgens het Gerecht niet zonder nader onderzoek kon worden beantwoord, blijkt bovendien uit het proces-verbaal van de zitting van 11 september 2024 in zaak CUR202401282 (productie V32). Het Gerecht besloot toen, juist naar aanleiding van hetgeen op grond van de LBH ter zitting was besproken, afzonderlijke zaken aan te maken tegen de Gouverneur en de minister van Algemene Zaken,
-

Nardy L. Cramm

hen als verweerders aan te merken en hun een verweerschrift te vragen. Daarbij werd uitdrukkelijk vastgelegd dat in die procedures aan de orde zou komen wie bevoegd was of waren om op het informatieverzoek te beslissen en dat ook de mandatering zou worden behandeld. Die eerdere processuele beslissing is moeilijk verenigbaar met de latere kwalificatie dat dezelfde bevoegdheidsvraag zonder verweer, dossieronderzoek en zitting kennelijk kon worden afgedaan.

VIII. TER ZITTING IS DE FUNCTIONELE BESTUURSORGAA NVRAAG VERSCHOVEN NAAR EEN ANDER CRITERIUM

68. Ter zitting van 4 december 2024 vroeg het Gerecht aan Benschop, die vooraf uitdrukkelijk had meegedeeld de Gouverneur uitsluitend als Koninkrijksorgaan te vertegenwoordigen, hoe de Gouverneur zijn positie zag, nu de LBH een bevoegdheid aan de Gouverneur attribueert en de Gouverneur in zoverre als bestuursorgaan zou kunnen fungeren.
69. Benschop antwoordde niet rechtstreeks op de vraag of de Gouverneur bij de uitoefening van de LBH-bevoegdheid een persoon of college met openbaar gezag in de zin van artikel 2 LAR is.
70. Hij stelde in plaats daarvan dat de Gouverneur geen “zelfstandig bestuursorgaan” is, omdat altijd ministeriële verantwoordelijkheid bestaat en de Gouverneur de wetgeving niet zelfstandig uitvoert.
71. De rechter wees hem er onmiddellijk op dat ministeriële verantwoordelijkheid en de vraag naar bestuursorgaanstatus twee verschillende kwesties zijn.
72. De rechter verduidelijkte dat de bevoegdheid volgens de wet aan de Gouverneur was geattribueerd en volgens de overgelegde stukken door de Gouverneur was gemandateerd.
73. Benschop verwees vervolgens naar ambtenarenzaken, waarin besluiten aan een verantwoordelijke minister worden toegerekend.
74. De rechter wees erop dat in dergelijke ambtenarenzaken de regering partij is, terwijl de Gouverneur bij andere rechtstreeks geattribueerde bevoegdheden wel als bestuursorgaan kan optreden.

Nardy L. Cramm

-
75. Toen de rechter opnieuw vroeg waarom de rechtstreeks in de LBH aan de Gouverneur toegekende bevoegdheid dan niet tot bestuursorgaanstatus kon leiden, antwoordde Benschop dat de bevoegdheid wel was geattribueerd, maar niet aan de Gouverneur als “zelfstandig bestuursorgaan”.
76. Hij voegde daaraan toe dat dit als landsorgaan “gewoon niet kan”, omdat altijd iemand politiek verantwoordelijk moet zijn.
77. Daarmee werd opnieuw niet beantwoord waarom politieke verantwoordelijkheid bestuursorgaanstatus in de functionele zin van artikel 2 LAR zou uitsluiten.
78. Er werd geen wettelijke bepaling aangewezen waaruit volgt dat:
- a. een landsorgaan waarvoor ministeriële verantwoordelijkheid bestaat geen bestuursorgaan kan zijn;
 - b. contraseign de identiteit van de wettelijke bevoegdheidsdrager wijzigt;
 - c. politieke verantwoordelijkheid de in de bijzondere wet opgenomen attributie opheft;
 - d. of uitsluitend een institutioneel zelfstandig orgaan bestuursorgaan in de zin van de LAR kan zijn.
79. Benschop verwees vervolgens naar de contraseignerende ministers, die verantwoordelijkheid voor de mandaatbesluiten zouden hebben genomen.
80. Ook daarmee werd uitsluitend uitgelegd wie politieke verantwoordelijkheid droeg, niet waarom de Gouverneur als wettelijk genoemde bevoegdheidsdrager geen bestuursorgaan zou kunnen zijn.
81. Op de vraag wat het gevolg zou zijn indien het Gerecht de Gouverneur vanwege de attributie wel een rol toekende, antwoordde Benschop dat de Gouverneur een uitspraak niet zelfstandig zou kunnen uitvoeren.
82. Ook praktische uitvoering zonder ministeriële medewerking is echter geen wettelijk criterium voor bestuursorgaanstatus.
83. Het mondelinge standpunt bevatte daarmee de volgende, niet uitgewerkte sprong:
- a. er bestaat ministeriële verantwoordelijkheid;
 - b. daarom handelt de Gouverneur niet zelfstandig;
-

Nardy L. Cramm

- c. daarom kan de Gouverneur geen zelfstandig bestuursorgaan zijn;
- d. en daarom kan de Gouverneur ook geen bestuursorgaan in de zin van artikel 2 LAR zijn.

84. De laatste gevolgtrekking volgt niet uit de daaraan voorafgaande stellingen.
85. De procedure ging niet over de vraag of de Gouverneur een institutioneel ZBO is of zonder politieke verantwoordelijkheid handelt. De relevante vraag was:
- oefent de Gouverneur, wanneer de LBH hem rechtstreeks bevoegd maakt vergunningen te verlenen en in te trekken, bij die wettelijke taak openbaar gezag uit en is hij in zoverre bestuursorgaan in de zin van artikel 2 LAR?
86. Die vraag is ondanks herhaald doorvragen van de rechter niet met een wettelijke of systematische analyse beantwoord.
87. Dit is rechtstreeks relevant voor het verzet. Wanneer zelfs tijdens een eerdere mondelinge behandeling geen sluitende juridische verklaring kon worden gegeven voor de beslissende stap tussen ministeriële verantwoordelijkheid en het ontbreken van bestuursorgaanstatus, kon diezelfde stap in de nieuwe procedure niet zonder meer als kennelijk worden aangemerkt.

IX. DE EIGEN PROCESSTANDPUNTEN VAN DE BETROKKEN LANDSORGANEN BEVESTIGEN DAT DE RECHTSVRAAG NIET KENNELIJK WAS

88. Niet alleen de wetstekst, rechtspraak en historische stukken tonen dat de bevoegdheidsvraag niet kennelijk was. Ook de officiële processtandpunten van verschillende betrokken landsorganen lopen op beslissende onderdelen uiteen.
89. De minister van Justitie heeft in zijn verweerschrift van 24 november 2022 uitdrukkelijk gesteld dat artikel 1 LBH de Gouverneur bevoegd maakt vergunningen te verlenen.
90. Die minister heeft de Gouverneur bij vergunningverlening en intrekking uitdrukkelijk als het “bevoegde bestuursorgaan” aangeduid.

Nardy L. Cramm

-
91. Volgens de minister hadden de betrokken informatieverzoeken in beginsel naar de Gouverneur, door hem toegelicht als de regering, moeten worden doorgestuurd.
92. De minister stelde daarnaast dat hij de betrokken bevoegdheden destijds krachtens mandaat namens de Gouverneur uitoefende.
93. In hetzelfde verweerschrift werd uiteengezet dat na de overgang van de ministeriële verantwoordelijkheid naar Financiën de minister van Financiën de bevoegdheden namens de Gouverneur uitoefende.
94. Dit processtandpunt is niet volledig gelijk aan het huidige standpunt van geopposeerde. Het is echter wel rechtstreeks onverenigbaar met de gedachte dat het altijd evident was dat de Gouverneur onder de LBH geen bestuursorgaan kon zijn.
95. De minister van Algemene Zaken heeft in zijn verweerschrift van 30 oktober 2024 eveneens uitdrukkelijk erkend:
- “In de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen zijn de bevoegdheden in artikel 1, eerste lid en artikel 4 aan de Gouverneur geattribueerd.”
96. Zijn verdere stelling dat de Gouverneur wegens ministeriële verantwoordelijkheid geen zelfstandige bevoegdheid bezit, betreft niet een vaststaand feit, maar precies de rechtskundige gevolgtrekking die in deze procedure ter discussie staat.
97. De minister van Algemene Zaken heeft bovendien als maatstaf aangevoerd dat voor mandaat geen afzonderlijke wettelijke grondslag nodig zou zijn, tenzij:
- a. de wet mandaat uitsluit;
 - b. of de ingrijpende aard van de bevoegdheid zich tegen mandaat verzet.
98. Daarmee erkende ook de minister van Algemene Zaken dat de aard van de LBH-vergunningverlenings- en intrekkingbevoegdheid afzonderlijk moest worden onderzocht.
99. Geopposeerde heeft vervolgens in zijn verweerschrift in hoger beroep van 30 april 2025 zelf aangevoerd dat:
- a. de LBH onder de Nederlandse Antillen tot stand is gekomen;
 - b. zij door de Staten van de Nederlandse Antillen is aangenomen;
-

Nardy L. Cramm

-
- c. zij door de constitutionele Gouverneur van de Nederlandse Antillen is vastgesteld;
 - d. de Gouverneur daarbij als landsorgaan optrad;
 - e. en de betrokken minister politieke verantwoordelijkheid droeg.
100. Dit eigen processtandpunt van geopposeerde bevestigt dat de hoedanigheid waarin de Gouverneur onder de LBH optrad niet kan worden vastgesteld zonder de constitutionele context van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen te onderzoeken.
101. Het bevestigt tevens dat optreden door de Gouverneur als landsorgaan en politieke verantwoordelijkheid van de minister als afzonderlijke elementen werden onderscheiden.
102. De minister van Financiën heeft in november 2022 erkend dat op de aan hem gerichte informatieverzoeken nog niet was beslist en dat daarmee sprake was van fictieve weigeringen.
103. Hij kondigde aan alsnog met de meeste spoed en zorgvuldigheid te beslissen en de beschikbare documenten te verstrekken.
104. Bij beschikking van 16 januari 2023 (productie V31) heeft de minister van Financiën vervolgens, naar eigen zeggen in samenwerking met de Curaçao Gaming Control Board, slechts vijf bijlagen verstrekt die betrekking hadden op vijf bestaande vergunninghouders. De minister verklaarde daarbij:
- a. dat het ministerie niet beschikte over het gevraagde volledige overzicht van alle buitengaatsse hazardspelvevergunningen per vergunninghouder;
 - b. dat de Curaçao Gaming Control Board had aangegeven niet over andere documenten betreffende de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen te beschikken;
 - c. dat voor informatie over andere of oudere vergunninghouders mogelijk een afzonderlijk LOB-verzoek aan de minister van Justitie moest worden gericht;
 - d. en dat de gevraagde officiële publicaties in de Nederlandse Staatscourant zouden kunnen worden gezocht.

Nardy L. Cramm

-
105. Deze beschikking beantwoordde daarmee slechts een klein gedeelte van de ingediende informatieverzoeken. Voor het overige werd niet geïnventariseerd welke vergunningen, verlengingen, wijzigingen, intrekkingen, bronbesluiten, bijlagen en officiële bekendmakingen bestonden en onder welk orgaan deze documenten berustten.
 106. De verwijzing naar de Nederlandse Staatscourant leverde evenmin een inhoudelijk antwoord op. De betreffende Curaçaose vergunningbesluiten en bekendmakingen hadden in de daarvoor voorgeschreven Curaçaose officiële publicatiebron moeten kunnen worden aangetroffen. Zij waren daar echter niet gepubliceerd. De verstrekte stukken konden daardoor niet aan de hand van de voorgeschreven officiële bekendmaking worden geauthenticeerd en geverifieerd.
 107. De verwijzing naar de minister van Justitie en naar een onjuiste publicatiebron vormde voor de onbeantwoord gebleven onderdelen geen daadwerkelijke informatieverstrekking, inventarisatie of controleerbare doorzending. Deze onderdelen bleven materieel geweigerd. De beschikking bevestigt bovendien dat de betrokken landsorganen de verantwoordelijkheid voor de vergunningdocumentatie en de beantwoording van de informatieverzoeken onderling bleven verschuiven.

X. DE DOOR GEOPPOSEERDE AANGEHAALDE JURISPRUDENTIE MAAKT DE UITKOMST NIET KENNELIJK

108. Geopposeerde heeft in zijn verweerschrift in hoger beroep verwezen naar:
 - a. GEA Sint Maarten 9 juli 2012, ECLI:NL:OGEAM:2012:BY1359;
 - b. en ABRvS 6 juni 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA6497.
109. De Sint-Maartense uitspraak betrof niet alleen een andere landsverordening en een andere constitutionele rechtsorde. De Sint-Maartense overgangswetgever had bovendien uitdrukkelijk bepaald dat waar bestaande regelgeving uitvoerende taken aan de Gouverneur opdroeg, uitvoering door de verantwoordelijke minister daarvoor in de plaats trad. De geconsolideerde Televisielandsverordening definieerde die minister als de minister van Financiën. Een overeenkomstige overgangsbepaling of aangepaste LBH-tekst is voor Curaçao niet aangewezen. De uitkomst van die Sint-Maartense procedure kan daarom niet zonder onderzoek naar dit verschil op de Curaçaose LBH worden overgebracht. Daarbij is van belang dat de expliciete Sint-Maartense overgangsbepaling noch in de uitspraak van 9 juli 2012 noch in het arrest van

Nardy L. Cramm

het Hof van 6 mei 2026 kenbaar in de vergelijking met de Curaçaose LBH is betrokken.

110. Uit die uitspraak blijkt bovendien dat hetzelfde Gerecht in een eerdere fase van die procedure juist had geoordeeld dat de Gouverneur het bevoegde bestuursorgaan was, omdat de Gouverneur het betrokken landsbesluit moest nemen en ministeriële voorbereiding daaraan niet afdeed.
111. Na verweer van de Gouverneur kwam het Gerecht tot een tegengestelde beoordeling.
112. Tegen die tussenuitspraak stond geen afzonderlijk hoger beroep open.
113. Een uitspraak waarin de rechter binnen dezelfde procedure van kwalificatie verandert en waarin tegengestelde Caribische rechtspraak wordt besproken, bewijst niet dat de rechtsvraag evident is.
114. Zij bevestigt juist dat de bestuursorgaanstatus van de Gouverneur afhankelijk is geacht van de concrete wettelijke bevoegdheid en dat de beoordeling omstreden was.
115. De uitspraak van de Nederlandse Afdeling uit 2007 betrof:
 - a. de Koningin;
 - b. het Kabinet van de Koningin;
 - c. de Nederlandse Grondwet;
 - d. de Nederlandse Awb en Wob;
 - e. en een kabinet waaraan uitsluitend ondersteunende taken en geen eigen bijzondere beslissingsbevoegdheid waren toegekend.
116. De onderhavige zaak verschilt daarvan wezenlijk.
117. De LBH kent de vergunningverlenings- en intrekingsbevoegdheid rechtstreeks toe aan de Gouverneur.
118. Deze bevoegdheden hebben externe publiekrechtelijke rechtsgevolgen.
119. Zij zijn later volgens de overgelegde landsbesluiten namens de Gouverneur gemandateerd en ondergemandateerd.

Nardy L. Cramm

-
120. Volgens de ter zitting gegeven toelichting komen onderliggende stukken bij het Kabinet binnen, worden zij beoordeeld, worden landsbesluiten door de Gouverneur vastgesteld en ondertekend en worden scans van de ondertekende besluiten bewaard.
 121. De Nederlandse zaak betrof derhalve een ondersteunend kabinet zonder eigen wettelijke beslissingsbevoegdheid. De onderhavige zaak betreft een bijzondere wettelijke bevoegdheid die volgens de wetstekst, mandaatbesluiten en meerdere officiële processtandpunten aan de Gouverneur is verbonden.
 122. Bovendien is de in de Nederlandse uitspraak gevolgde redenering dat bestuursorgaanstatus afhankelijk zou zijn van politieke en rechterlijke verantwoordelijkheid in de literatuur uitdrukkelijk bekritiseerd.
 123. Jacobs bespreekt die kritiek zelf, maar verbindt daaraan voor de LBH onvoldoende gevolgen.
 124. De twee door geopposeerde aangehaalde uitspraken konden daarom hoogstens als onderdelen van een conflicterende rechtsbronnenlijn worden beoordeeld. Zij maakten de uitkomst niet kennelijk en konden een inhoudelijke behandeling van de concrete LBH-, mandaat- en archiefvragen niet vervangen.

XI. DE HOFUITSPRAAK WORDT NIET GENEGEERD, MAAR HAAR REIKWIJDTE MAG NIET WORDEN VERABSOLUTEERD

125. Opposante verzoekt het Gerecht in verzet niet om het arrest van het Hof van 6 mei 2026 te behandelen alsof het niet bestaat.
126. Het verzetschrift betoogt evenmin dat het Gerecht in deze fase reeds definitief moet vaststellen dat uitsluitend de Gouverneur en onder geen enkele omstandigheid de regering of een minister bij de LBH-bevoegdheidsuitoefening betrokken kan zijn.
127. De aangevoerde grond is beperkter:

het arrest van het Hof maakte de in de onderhavige, feitelijk anders afgebakende procedure voorliggende bevoegdheidsvraag niet zodanig evident dat het nieuwe beroep zonder zelfstandig onderzoek en buiten zitting kon worden beëindigd.
128. De uitspraak van het Hof laat ten minste de volgende vragen open:

Nardy L. Cramm

-
- a. de betekenis van de volledige constitutionele context van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen;
 - b. de juridische overgang en eventuele herattributie na 10 oktober 2010;
 - c. de verhouding tussen ministeriële verantwoordelijkheid en wettelijke attributie;
 - d. de verhouding tussen contraseign en de identiteit van de bevoegdheidsdrager;
 - e. de betekenis van de mandaatbesluiten die spreken van uitoefening “namens de Gouverneur”;
 - f. de geldigheid, bekendmaking en reikwijdte van die mandaatconstructie;
 - g. de historische uitvoeringspraktijk;
 - h. de onderling uiteenlopende officiële processtandpunten;
 - i. en de vraag onder welk orgaan de authentieke bronbesluiten, scans en archiefregistraties berusten.
129. De formulering in randnummer 68 van het verzetschrift dat voor de Hofopvatting “staatsrechtelijke argumenten kunnen bestaan”, vormt geen erkenning dat die opvatting de enige juridisch mogelijke uitleg is.
130. Die formulering brengt uitsluitend tot uitdrukking dat de kwestie zich niet leent voor een zwart-witbenadering in een vereenvoudigde buiten-zittingprocedure.
131. Juist omdat tegenover de Hoflijn rechtstreeks relevante wetstekst, historische constitutionele bepalingen, andere rechtspraak, officiële processtandpunten, mandaatstukken en contemporaine bronnen staan, was een normale contradictoire behandeling noodzakelijk.

XII. MANDAAT BEVESTIGT DE NOODZAAK VAN ONDERZOEK

132. De mandaatanalyse is reeds opgenomen in de randnummers 75 tot en met 83 van het verzetschrift. Het onderhavige addendum plaatst die analyse binnen het hiervoor uiteengezette constitutionele en proceshistorische kader.
133. Landsbesluit no. 19/1376 en het vervangende landsbesluit no. 19/2434 maken uitdrukkelijk onderscheid tussen:
- a. de ministeriële verantwoordelijkheid van de minister van Financiën;

Nardy L. Cramm

-
- b. en het mandaat om de bevoegdheden uit de artikelen 1, 2, 3, tweede lid, en 4 LBH namens de Gouverneur uit te oefenen.
134. Deze formulering is moeilijk verenigbaar met de categorische stelling dat de Gouverneur juridisch nooit drager van de LBH-bevoegdheden kan zijn geweest.
135. Mandaat is geen overdracht van bevoegdheid.
136. Bij mandaat blijft de bevoegdheid in beginsel bij de mandaatgever en wordt zij door de gemandateerde namens de mandaatgever uitgeoefend.
137. Het besluit van de gemandateerde geldt in beginsel als een besluit van de mandaatgever.
138. Daaruit volgen twee mogelijke situaties, die beide nader onderzoek vergen:
- a. wanneer werkelijk sprake is van mandaat, blijft de identiteit van de oorspronkelijke bevoegdheidsdrager van beslissende betekenis;
 - b. wanneer de constructie materieel neerkomt op zelfstandige bevoegdheidsuitoefening door een minister, ambtenaar, stichting of toezichthouder, rijst de vraag naar de wettelijke grondslag voor die materiële overdracht.
139. De omschrijving van Jacobs dat de bevoegdheid aan de minister van Financiën zou zijn “overgedragen” is daarom juridisch onzuiver of ten minste onvolledig.
140. Zij miskent het onderscheid tussen mandaat en delegatie en gaat voorbij aan de uitdrukkelijke woorden “namens de Gouverneur”.
141. Dat onderzoek is temeer noodzakelijk omdat vrijwel de gehele kern van de wettelijke bevoegdheid werd gemandateerd en ondergemandateerd, waaronder:
- a. vergunningverlening;
 - b. wijziging;
 - c. weigering;
 - d. tijdelijke intrekking;
 - e. definitieve intrekking;
 - f. en het verbinden van voorwaarden en voorschriften.
142. Voorts dient te worden onderzocht:
-

Nardy L. Cramm

-
- a. of de aard van deze ingrijpende bevoegdheid zich tegen een dergelijke integrale mandaatconstructie verzet;
 - b. welke beslissingsruimte feitelijk bij de Gouverneur achterbleef;
 - c. onder wiens instructie en verantwoordelijkheid de bevoegdheid werd uitgeoefend;
 - d. hoe toezicht op de gemandateerde en ondergemandateerde uitoefening plaatsvond;
 - e. en welke primaire dossiers daarover bestaan.
143. De LBH bevat zelf geen uitgewerkte mandaat- of ondermandaatregeling.
144. Het in de mandaatbesluiten genoemde advies WJZ '18/0539 is niet overgelegd.
145. De landsbesluiten zijn, ondanks hun eigen bepaling dat zij in de Landscourant worden geplaatst, niet in de volledig onderzochte officiële reeks aangetroffen.
146. Ook de nulmeting die volgens het landsbesluit onderdeel van de overdracht moest vormen, is niet verstrekt.
147. Deze omstandigheden zijn niet slechts relevant voor de uiteindelijke geldigheid van de mandaatconstructie. Zij bevestigen reeds dat die constructie niet zonder onderzoek als vaststaand en rechtens onaantastbaar uitgangspunt kon worden gehanteerd.

XIII. DE HISTORISCHE UITVOERINGSPRAKTIJK BEVESTIGT DAT DE ORGANEN NIET INWISSELBAAR WAREN

148. De in productie V18 opgenomen contemporaine stukken tonen dat in de oorspronkelijke uitvoeringspraktijk onderscheid werd gemaakt tussen:
- a. indiening van een vergunningaanvraag bij de Gouverneur;
 - b. ambtelijke voorbereiding;
 - c. advisering door andere organen;
 - d. ministeriële behandeling;
 - e. behandeling in de Raad van Ministers;
 - f. en aanbieding aan de Gouverneur ter beslissing en vaststelling.

Nardy L. Cramm

-
149. Deze afzonderlijke stappen werden niet als synoniemen gebruikt.
 150. De Gouverneur, de minister, de Raad van Ministers en de betrokken bestuurscolleges werden in de stukken als afzonderlijke actoren met onderscheiden functies behandeld.
 151. Wanneer een bestuurscollege niet tijdig adviseerde, werd aangekondigd dat de conceptvergunning desondanks aan de Gouverneur ter vaststelling zou worden aangeboden.
 152. De historische stukken tonen bovendien dat een voorgenomen overdracht van de uitvoering aan de eilandgebieden volgens de betrokken wetgevingsjuristen wijziging van de LBH vereiste.
 153. Een dergelijke overdracht werd niet behandeld als een louter interne organisatorische maatregel die zonder wetswijziging kon worden verwezenlijkt.
 154. In afwachting van de noodzakelijke regelgeving bleef de rol van de eilandgebieden beperkt en bleef het uiteindelijke concept aan de Gouverneur ter beslissing en vaststelling worden voorgelegd.
 155. Ook in een ontwerpwijziging van de LBH werden de minister en de Gouverneur afzonderlijk gepositioneerd. Voorbereidende of waarschuwende bevoegdheden werden aan een minister toegedacht, terwijl vergunningverlening en intrekking bij de Gouverneur bleven.
 156. Deze stukken bewijzen niet zonder meer dat iedere handeling van de Gouverneur zonder ministeriële verantwoordelijkheid werd verricht.
 157. Zij bewijzen wel dat:
 - a. de bevoegdheidsverdeling bewust werd onderscheiden;
 - b. voorbereiding, advisering, politieke behandeling en vaststelling niet als dezelfde handeling werden behandeld;
 - c. overdracht van de uitvoering niet als een zuiver interne aangelegenheid werd beschouwd;
 - d. en de parenthetische gelijkstelling "Gouverneur = regering" de historische besluitvormingsketen niet volledig verklaart.

Nardy L. Cramm

-
158. De historische stukken hebben bovendien betrekking op een bevoegdheid met aanzienlijke beleids- en beoordelingsruimte en grote publieke belangen.
159. De betrokken wetgevingsjuristen wezen onder meer op:
- a. de internationale verantwoordelijkheid van het Land;
 - b. het risico dat vergunninghouders de goede naam van de Nederlandse Antillen in het buitenland konden schaden;
 - c. grote geldstromen;
 - d. witwasrisico's;
 - e. en de noodzaak van screening van bestuurders, financiers en andere betrokken natuurlijke personen.
160. Juist bij een dergelijke bevoegdheid moet nauwkeurig worden vastgesteld welk orgaan haar volgens de wet bezit, welke onderdelen rechtsgeldig konden worden gemandateerd en waar de onderliggende screening- en besluitvormingsstukken berusten.

XIV. DE FEITELIJKE ROL VAN DE GOUVERNEUR IS NIET VERENIGBAAR MET EEN LOU-TER CEREMONIËLE POSITIE

161. De ontoereikendheid van het ter zitting gegeven antwoord blijkt tevens uit de feitelijke verklaring van Benschop over de besluitvormingsroute.
162. Benschop verklaarde dat:
- a. stukken bij de Gouverneur binnenkomen;
 - b. de onderliggende stukken bij mandaatbesluiten worden beoordeeld;
 - c. wordt onderzocht of aanleiding bestaat het gesprek met de verantwoordelijke bewindspersoon aan te gaan;
 - d. de Gouverneur beoordeelt of aanleiding bestaat een landsbesluit niet vast te stellen;
 - e. de Gouverneur het landsbesluit bij vaststelling ondertekent;
 - f. en het dossier daarna aan de betrokken minister wordt geretourneerd.

Nardy L. Cramm

-
163. De aldus beschreven rol omvat ontvangst, beoordeling, constitutionele controle, vaststelling, ondertekening en archivering.
 164. Deze rol kan niet zonder nader onderzoek worden gereduceerd tot de stelling dat de Gouverneur niets “zelfstandig” doet.
 165. Ook wanneer ministeriële verantwoordelijkheid en contraseign bestaan, blijft de vraag bestaan in welke hoedanigheid de Gouverneur beoordeelt, vaststelt en ondertekent en welk juridisch orgaan het uiteindelijke besluit neemt.
 166. Dat is juist de vraag die met behulp van de LBH, de oude Staatsregeling, het overgangsrecht, de mandaatbesluiten en de primaire dossiers moet worden beantwoord.

XV. DE DOCUMENTEN ZIJN AANWEZIG, MAAR WORDEN DOOR EEN JURIDISCHE Kwalificatie BUITEN BEREIK GEPLAATST

167. Tijdens de zitting werd aanvankelijk namens de Gouverneur verklaard dat bij het Kabinet feitelijk geen stukken meer lagen en dat de originele dossiers aan de betrokken minister werden geretourneerd.
168. Nadat opposante erop wees dat het onaannemelijk was dat van door de Gouverneur ondertekende besluiten geen kopieën of archiefstukken werden bewaard, werd dit standpunt gewijzigd of nader gekwalificeerd.
169. Benschop erkende vervolgens dat:
 - a. bij het Kabinet wel degelijk stukken worden gearhiveerd;
 - b. van alle besluiten scans worden gemaakt;
 - c. die scans bij het Kabinet vastliggen;
 - d. en zij voor intern gebruik van de Gouverneur worden bewaard.
170. De stelling luidde daarna niet meer dat de documenten feitelijk niet aanwezig waren, maar dat de Gouverneur er juridisch niet over zou “beschikken” omdat de scans uitsluitend een interne functie zouden hebben en niet “van de Gouverneur” zouden zijn. De kwalificatie “intern” beantwoordt echter niet de voorafgaande vraag onder welk bestuursorgaan de scans berusten en of zij bij de behandeling of doorzending

Nardy L. Cramm

van het informatieverzoek moeten worden betrokken.

171. Daarmee wordt “berusten onder” niet feitelijk, maar normatief ingevuld.
172. De documenten:
- a. bevinden zich bij het Kabinet;
 - b. zijn vervaardigd ten behoeve van de taken van de Gouverneur;
 - c. betreffen door de Gouverneur beoordeelde en ondertekende besluiten;
 - d. worden systematisch bewaard;
 - e. en zijn voor intern gebruik beschikbaar.
173. Of zulke stukken onder de Gouverneur berusten en onder de LOB toegankelijk zijn, is een juridische vraag die niet kan worden beantwoord door de documenten intern te bestempelen.
174. Een intern gebruiksdoel maakt een document niet feitelijk afwezig.
175. Evenmin beantwoordt de enkele interne bestemming de juridische vraag of informatie die ten behoeve van de besluitvorming wordt ontvangen, beoordeeld, ondertekend, gescand en gearhiveerd buiten het bereik van de LOB valt. Daarvoor is een nadere wettelijke grondslag en een inhoudelijke beoordeling van de aard, vindplaats en functie van de documenten vereist.
176. Het geschil gaat bovendien niet uitsluitend over de originele papieren dossiers.
177. Het informatieverzoek omvat eveneens:
- a. scans;
 - b. registraties;
 - c. aanbiedingsbrieven;
 - d. voordrachten;
 - e. onderliggende adviezen;
 - f. interne aantekeningen;
 - g. begeleidende correspondentie;
 - h. en informatie over de besluitvormings- en archiefketen.
178. De bestuursorgaanvraag heeft daarom een concreet documentair gevolg.

Nardy L. Cramm

-
179. De gekozen kwalificatie bepaalt:
- a. welk orgaan een zoekslag moet verrichten;
 - b. welk orgaan op het verzoek moet beslissen;
 - c. welke interne en externe documenten moeten worden betrokken;
 - d. welke onderdelen moeten worden doorgezonden;
 - e. en hoe de rechter kan controleren of volledig en zorgvuldig is gezocht.
180. De stelling dat de Gouverneur scans wel bewaart maar daar niet juridisch over beschikt, vormt geen feitelijke ontkenning van het bestaan of de vindplaats van de stukken.
181. Het is een zelfstandige juridische kwalificatie die inhoudelijk en contradictoir had moeten worden getoetst.

XVI. DE INSTITUTIONELE REIKWIJDTE VAN HET VERZOEK

182. Het informatieverzoek van 9 februari 2026 was vanaf het begin breder dan uitsluitend een verzoek om een afschrift van enkele vergunningen.
183. Het ziet mede op:
- a. de doorlopende geldigheid van vergunningen;
 - b. de rol van trustkantoren bij het bestuur van kansspelvennootschappen;
 - c. verificatie- en onderzoeksplichten;
 - d. gegevens over bestuurders, financiers, zeggenschapsdragers en uiteindelijk belanghebbenden;
 - e. registers waarin vergunningstatussen en trustdirecties zijn vastgelegd;
 - f. gedeelde toezichtsinformatie;
 - g. overheidssignalen over ontbrekende of vervallen vergunningen;
 - h. en de institutionele samenwerking tussen vergunningverleners, ministeries, toezichthouders en andere betrokken organen.
184. Deze categorieën brengen niet mee dat de Gouverneur noodzakelijk alle gevraagde documenten zelf moet bezitten of op ieder onderdeel als enige inhoudelijk bevoegde instantie moet beslissen.

Nardy L. Cramm

-
185. Zij brengen wel mee dat het verzoek niet zonder inventarisatie kon worden gereduceerd tot een aangelegenheid van één niet nader geïdentificeerde minister.
186. Onderzocht moest worden:
- a. welke documenten bij de Gouverneur of diens Kabinet berusten;
 - b. welke documenten zich bij ministers, toezichthouders of andere organen bevinden;
 - c. welke onderdelen door de Gouverneur konden worden behandeld;
 - d. welke onderdelen moesten worden doorgezonden;
 - e. aan welk concreet orgaan doorzending moest plaatsvinden;
 - f. en welke onderdelen reeds op basis van de bij het Kabinet beschikbare scans en registraties konden worden beantwoord.
187. De parallelle procedure betreffende de CBCS wordt in deze zaak niet als zelfstandige verzetsgrond aangevoerd. Zij onderstreept uitsluitend het documentgerichte punt dat relevante stukken over vergunningstatussen, trustdienstverlening, governance-, eigendoms- en UBO-structuren over verschillende organen en toezichthouders kunnen zijn verspreid. Juist een dergelijke institutionele spreiding vereiste een concrete zoekslag, inventarisatie en beoordeling van de noodzakelijke doorzending en rechtvaardigde niet dat het gehele beroep zonder zelfstandig onderzoek als kennelijk buiten de bevoegdheid van het Gerecht werd beëindigd.

XVII. SYNTHESE

188. De Staatsregeling van de Nederlandse Antillen voegt geen nieuwe verzetsgrond toe. Zij verschaft de historische constitutionele context die noodzakelijk is voor de beoordeling van de reeds in het verzetschrift bestreden gelijkstelling “Gouverneur = regering”.
189. De verduidelijking van het begrip “zelfstandig bestuursorgaan” voegt evenmin een nieuwe grond toe. Zij corrigeert uitsluitend de terminologische verschuiving die tijdens de eerdere zitting is ontstaan en maakt duidelijk dat artikel 2 LAR een functioneel bestuursorgaanbegrip bevat.
190. De officiële processtandpunten van de betrokken landsorganen tonen dat geen sprake was van één vaste en algemeen aanvaarde rechtsopvatting.

Nardy L. Cramm

-
191. De minister van Justitie noemde de Gouverneur het bevoegde bestuursorgaan.
 192. De minister van Algemene Zaken erkende dat de LBH-bevoegdheden aan de Gouverneur zijn geattribueerd.
 193. De Gouverneur stelde in hoger beroep dat hij bij de totstandkoming en uitvoering van de LBH als landsorgaan optrad, terwijl de minister politieke verantwoordelijkheid droeg.
 194. De minister van Financiën en de Gaming Control Board bevestigden een keten van mandaat en ondermandaat waarbij de bevoegdheden namens de Gouverneur werden uitgeoefend.
 195. Ter zitting kon namens de Gouverneur niet worden uitgelegd waarom ministeriële verantwoordelijkheid de bestuursorgaanstatus van de wettelijk genoemde bevoegdheidsdrager zou uitsluiten.
 196. Evenmin werd een bepaling aangewezen waaruit volgt dat alleen een institutioneel zelfstandig orgaan bestuursorgaan in de zin van artikel 2 LAR kan zijn.
 197. In samenhang bezien tonen de volgende elementen dat de bevoegdheidsvraag niet kennelijk was:
 - a. de tekst van de artikelen 1 en 4 LBH;
 - b. het functionele bestuursorgaanbegrip van artikel 2 LAR;
 - c. de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen;
 - d. het overgangsrecht na 10 oktober 2010;
 - e. de verschillende rechtspraak over de positie van de Gouverneur;
 - f. de beperkingen van de door geopposeerde aangehaalde uitspraken;
 - g. de officiële en onderling uiteenlopende processtandpunten;
 - h. de mandaatbesluiten die spreken van uitoefening namens de Gouverneur;
 - i. de ontbrekende officiële bekendmaking van die besluiten;
 - j. het niet-overgelegde advies WJZ '18/0539;
 - k. de ontbrekende nulmeting;
 - l. de contemporaine uitvoerings- en wetgevingspraktijk;
 - m. de feitelijke beoordeling, vaststelling en ondertekening door de Gouverneur;
 - n. de bij het Kabinet aanwezige scans en archiefstukken;
 - o. en de institutionele spreiding van de gevraagde documenten.

Nardy L. Cramm

-
198. Deze combinatie vereiste een normale, contradictoire en documentgerichte behandeling.
 199. Het Gerecht behoefde de uiteindelijke rechtsvraag niet reeds bij de eerste beoordeling definitief ten gunste van opposante te beantwoorden.
 200. Het kon die rechtsvraag echter evenmin zonder inhoudelijk verweer, volledig dossieronderzoek en contradictoire behandeling als evident en definitief beantwoord beschouwen.
 201. De kern van het verzet blijft daarom:

niet dat opposante in deze fase reeds op ieder onderdeel van de materiële rechtsvraag gelijk moet krijgen, maar dat de buiten-zittinguitspraak ten onrechte een complexe, historisch en juridisch omstreden bevoegdheids- en documentvraag als kennelijk heeft afgedaan.

XVIII. VERZOEK

Onder uitdrukkelijke handhaving van het petitum van het verzetschrift van 31 juli 2026 verzoekt opposante het Gerecht:

1. dit addendum en de daarbij behorende producties V19 tot en met V33 aan het procesdossier van CUR202601496 toe te voegen;
2. dit addendum aan te merken als nadere juridische toelichting en onderbouwing van de reeds in het verzetschrift aangevoerde gronden en niet als een nieuwe of verruimde verzetsgrond;
3. de in randnummer 93 van het verzetschrift gebruikte formulering “zelfstandig bestuursorgaan” te lezen overeenkomstig de in dit addendum gegeven verduidelijking als “bestuursorgaan bij de uitoefening van de bijzondere, rechtstreeks in de LBH geregelde bevoegdheid”;
4. de historische constitutionele context van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen, het overgangsrecht, de uiteenlopende officiële processtandpunten, de mandaatconstructie en de contemporaine uitvoeringspraktijk te betrekken bij de beoordeling of de buiten-zittinguitspraak op grond van art. 79 LAR in stand kan blijven;
5. daarbij tevens te betrekken dat geopposeerde in de eerdere procedure geen schriftelijk verweerschrift heeft ingediend en het ter zitting ingenomen standpunt de

From the desk of:

Nardy L. Cramm

-
- functionele bestuursorgaanvraag heeft vervangen door de niet voorliggende vraag of de Gouverneur institutioneel zelfstandig en zonder ministeriële verantwoordelijkheid optreedt;
6. te betrekken dat namens geopposeerde is erkend dat onderliggende stukken bij het Kabinet binnenkomen, worden beoordeeld, dat besluiten door de Gouverneur worden vastgesteld en ondertekend en dat van alle besluiten scans worden bewaard;
 7. het verzet aanstonds gegrond te verklaren;
 8. te verstaan dat de uitspraak van 19 juni 2026 overeenkomstig artikel 80, derde lid, LAR vervalt en het oorspronkelijke beroepschrift verder wordt behandeld;
 9. geopposeerde in de gelegenheid te stellen een volledig en inhoudelijk verweerschrift in te dienen, waarin ten minste wordt ingegaan op:
 - a. de betekenis van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen voor de uitleg van de LBH;
 - b. de gestelde overgang of herattributie na 10 oktober 2010;
 - c. het onderscheid tussen ministeriële verantwoordelijkheid, contraseign, attributie en mandaat;
 - d. de rechtsgrond, aard, geldigheid, bekendmaking en reikwijdte van de mandaat- en ondermandaatconstructie;
 - e. de uiteenlopende eerdere processtandpunten van de betrokken landsorganen;
 - f. de vindplaats en status van de originele dossiers, scans, registraties en overige archiefstukken;
 - g. en het concrete orgaan of de concrete organen die gehouden zijn op ieder onderdeel van het informatieverzoek te beslissen dan wel dit door te zenden;
 10. en, indien het Gerecht niet aanstonds tot gegrondverklaring overgaat, opposante overeenkomstig artikel 80, tweede lid, LAR in de gelegenheid te stellen te worden gehoord en voorafgaand daarop schriftelijk te reageren op alle standpunten, stukken en producties van geopposeerde.

Met vriendelijke groet,

Nardy Linda Cramm
h.o.d.n. Knipselkrant Curaçao

• **BIJLAGEN: PRODUCTIES V19 TOT EN MET V33**

Nardy L. Cramm

PRODUCTIES BIJ HET ADDENDUM BIJ HET VERZETSCHRIFT

- XIX. Productie V19 - Staatsregeling van de Nederlandse Antillen, in het bijzonder de artikelen 11, 12, 27 en 37;
- XX. Productie V20 - samengestelde juridische bronproductie, bestaande uit:
- de Staatsregeling van Curaçao;
 - de Landsverordening algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur Land Curaçao (A.B. 2010 no. 87), met de relevante toelichting;
 - de Landsverordening overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur van Sint Maarten, in het bijzonder Bijlage I, § 1, artikel 1, eerste lid, onder n, en de Televisielandsverordening zoals geldend vanaf 10 oktober 2010;
- XXI. Productie V21 - tegenannotatie van opposante bij de annotatie van mr. P.J.D. Jacobs;
- XXII. Productie V22 - brief van de waarnemend Gouverneur van 1 oktober 2024 in zaak CUR202403597;
- XXIII. Productie V23 - bericht van het Gerecht van 2 december 2024 waarin wordt vastgesteld dat de Gouverneur geen verweerschrift had ingediend en om een standpunt ter zitting wordt verzocht;
- XXIV. Productie V24 - verweerschrift namens de minister van Justitie van 24 november 2022;
- XXV. Productie V25 - verweerschrift namens de minister van Algemene Zaken van 30 oktober 2024, zonder de reeds als producties V15 en V16 overgelegde mandaatbesluiten opnieuw over te leggen;
- XXVI. Productie V26 - verweerschrift in hoger beroep namens geopposeerde van 30 april 2025;
- XXVII. Productie V27 - verweerschrift namens de minister van Financiën van 23 november 2022;
- XXVIII. Productie V28 - verweerschrift namens de Gaming Control Board van 24 november 2022;
- XXIX. Productie V29 - proces-verbaal van de zitting van 4 december 2024, het tijdig ingediende verzoek tot herstel daarvan van 14 februari 2025, de herinnering van 21 februari 2025 en de reactie van het Gerecht van 21 februari 2025 waarbij herstel is geweigerd.
- XXX. Productie V30 - ABRvS 6 juni 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA6497.
- XXXI. Productie V31 - beschikking van de minister van Financiën van 16 januari 2023 op de LOB-verzoeken met kenmerk 20200925-1, 20200925-2 en 20200925-3.

From the desk of:

Nardy L. Cramm

-
- XXXII. Productie V32 - proces-verbaal van de zitting van 11 september 2024 in zaak CUR202401282, waarin het Gerecht naar aanleiding van de LBH besloot afzonderlijke procedures tegen de Gouverneur en de minister van Algemene Zaken aan te maken en de bevoegdheids- en mandaatvraag ter zitting te behandelen.
- XXXIII. Productie V33 - afschrift van de officiële afkondiging van de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen in P.B. 1993, no. 63, met de daarbij opgenomen wijziging van artikel 266 van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen en de Memorie van Toelichting;

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V19

3. STAATSREGELING VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN

De Staatsregeling van de Nederlandse Antillen (Stb. 1955, 136; P.B. 1955, 32), zoals gewijzigd.[\[1\]](#)

EERSTE HOOFDSTUK

De Nederlandse Antillen en hun bewoners

Art. 1.[\[2\]](#) Het grondgebied van de Nederlandse Antillen wordt gevormd door de volgende eilandgebieden:

- a. het eilandgebied Bonaire, omvattende de eilanden Bonaire en Klein Bonaire;
- b. het eilandgebied Curaçao, omvattende de eilanden Curaçao en Klein Curaçao;
- c. het eilandgebied Saba, omvattende het eiland Saba;
- d. het eilandgebied Sint Eustatius, omvattende het eiland Sint Eustatius;
- e. het eilandgebied Sint Maarten, omvattende het eiland Sint Maarten voor zover het Nederlandse gedeelte betreft.

Art. 2.[\[3\]](#) De wettelijke regelingen, in de Nederlandse Antillen geldig, zijn:

- 1°. het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden;
- 2°. de overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, voor zover zij in de Nederlandse Antillen van toepassing zijn;
- 3°. de algemene verordeningen, waaronder worden verstaan:
 - a. de Rijkswetten, die, op de voet van de bepalingen van het Statuut, voor de Nederlandse Antillen verbindend zijn;
 - b. de algemene maatregelen van Rijksbestuur, die, op de voet van de bepalingen van het Statuut, voor de Nederlandse Antillen verbindend zijn;
 - c. de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba, zijnde een onderlinge regeling ter uitvoering van artikel 38, eerste lid van het Statuut;
 - d. deze Staatsregeling;
 - e. de overige landsverordeningen, zijnde verordeningen met gemeen overleg der Staten door de Gouverneur vastgesteld;
 - f. de landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, door de Gouverneur, de Raad van Advies gehoord, binnen de grenzen zijner bevoegdheid uitgevaardigd;
 - g. de ministeriële beschikking met algemene werking, door een of meer ministers binnen de grenzen zijner of hunner bevoegdheid uitgevaardigd;
- 4°. de nadere regelen als bedoeld in de tweede alinea van het eerste lid van artikel 14 van het Statuut;
- 5°. de eilandsverordeningen en de eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen, bedoeld in het

zesde lid van artikel 91;

6°. de keuren en reglementen, door de in artikel 95 genoemde besturen binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd.

Art. 3. Allen, die zich op het grondgebied van de Nederlandse Antillen bevinden, hebben gelijke aanspraak op bescherming van persoon en goederen.

Art. 4. Uitlevering van vreemdelingen geschiedt niet dan krachtens verdragen, waarbij de regelen worden in acht genomen, welke bij Rijkswet of algemene maatregel van Rijksbestuur worden vastgesteld.

Art. 5. De regelen nopens de toelating, vestiging en uitzetting van Nederlanders worden bij landsverordening vastgesteld, behoudens het toezicht op de algemene regelen betreffende de toelating en uitzetting van de Nederlanders, bedoeld bij het eerste lid onder f van artikel 3 van het Statuut. De regelen nopens de toelating, vestiging en uitzetting van vreemdelingen worden bij landsverordening vastgesteld met inachtneming van de algemene voorwaarden voor toelating en uitzetting van vreemdelingen als bedoeld in het eerste lid onder g van artikel 3 van het Statuut.[\[4\]](#)

Art. 6. Het Nederlanderschap wordt geregeld door de wetgever van het Koninkrijk.[\[5\]](#)

Art. 7. 1. Iedere Nederlander is zonder onderscheid van burgerschap verkiesbaar en benoembaar tot elke openbare bediening en is gerechtigd tot het kiesrecht, overeenkomstig de bepalingen van de landsverordening.

2. Geen vreemdeling is verkiesbaar of benoembaar, noch gerechtigd tot het kiesrecht. Bij landsverordening kan hiervan worden afgeweken ten aanzien van de benoeming in bepaalde ambten.

Art. 8. 1. Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren.

2. De verantwoordelijkheid van schrijvers, uitgevers, drukkers en verspreiders en de waarborgen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid tegen het misbruik van de vrijheid van drukpers te nemen, worden geregeld bij landsverordening.[\[6\]](#)

Art. 9. 1. Ieder heeft het recht verzoekschriften in te dienen bij de bevoegde macht zowel van het Koninkrijk als van de Nederlandse Antillen.

2. Verzoekschriften moeten persoonlijk en mogen niet uit naam van anderen worden ondertekend, tenzij dit geschiedt door of vanwege lichamen, wettig samengesteld of erkend en in dit laatste geval niet anders dan over onderwerpen tot hun bepaalde werkkring behorende.

3. Echter mogen personen, die niet schrijven kunnen, verzoekschriften indienen door tussenkomst van zodanige ambtenaren, als hiertoe bij landsverordening zijn bevoegd verklaard.[\[7\]](#)

Art. 10. De uitoefening van het recht van vereniging en vergadering kan, in het belang der openbare orde, zedelijkheid of gezondheid, aan regeling en beperking bij landsverordening onderworpen worden.[\[8\]](#)

TWEEDE HOOFDSTUK

De Gouverneur

Art. 11. De Koning is hoofd van de Regering van de Nederlandse Antillen; hij wordt als zodanig vertegenwoordigd door de Gouverneur. De Ministers zijn verantwoordelijk aan de Staten.

Art. 12. De Gouverneur heeft de uitvoerende macht.

Art. 13. 1. Onverminderd het bepaalde in artikel 57 benoemt, schorst en ontslaat de Gouverneur de landsdienaren, tenzij hun benoeming, schorsing of ontslag bij deze Staatsregeling aan de Koning is toegekend.

2. Hij voorziet, als de belangen van de dienst dit vereisen, in de tijdelijke waarneming van betrekkingen, door de Koning te begeben.

3. Regelen betreffende de rechtstoestand van de landsdienaren worden bij landsverordening gesteld.[\[9\]](#)

Art. 14. De Gouverneur heeft het bestuur van 's Lands geldmiddelen en domeinen.

Art. 15. 1. De Gouverneur stelt de bezoldigingen der landsdienaren vast, tenzij in deze Staatsregeling anders is bepaald.

2. De aanspraken op verloven en verlofsbezoldigingen, wachtgeld en pensioenen worden bij landsverordening geregeld.[\[10\]](#)

Art. 16. 1. De Gouverneur kan, na ingewonnen bericht van de rechter door wie het vonnis gewezen is, aan alle veroordeelden gratie verlenen van straffen, bij vonnis van de burgerlijke rechter opgelegd.

2. Hij kan, tenzij krachtens voorafgaande uitdrukkelijke machtiging des Konings, geen amnestie, abolitie of generaal pardon verlenen, dan in zeer dringende gevallen en onder voorbehoud van 's Konings bekrachtiging.

Art. 17. Geen dispensatie kan door de Gouverneur verleend worden dan in de gevallen en op de wijze, bij de algemene verordening, waarvan dispensatie verleend wordt, omschreven.

Art. 18. 1. De Gouverneur stelt, met inachtneming van het bepaalde in het tweede en derde lid van artikel 67, na verkregen goedkeuring van de Staten, landsverordeningen vast tot regeling van:

- a. onderwerpen, de eigen aangelegenheden van de Nederlandse Antillen betreffende;
- b. andere onderwerpen, waarvan de regeling ingevolge een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur bij landsverordening moet geschieden.

2. Hij zorgt voor haar onmiddellijke afkondiging.

Art. 19.[\[11\]](#) De landsverordeningen mogen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 2, onder 1°, 2° en 3° a, b, c en d, tenzij daartoe vrijheid is gegeven, dan wel de inhoud en de strekking der bepalingen gelijk zijn.

Art. 20.¹ De bepalingen ener landsverordening omtrent punten, in welker onderwerp wordt voorzien bij een wettelijke regeling als bedoeld in artikel 2 onder 1°, 2° en 3° a, b, c en d, vervallen op het ogenblik, dat zodanige regeling in de Nederlandse Antillen in werking treedt, tenzij de inhoud en de strekking der bepalingen gelijk zijn.

Art 21. Behoudens de stuiting in geval van schorsing, verbinden de bepalingen ener landsverordening totdat zij ten gevolge van een latere landsverordening of ingevolge artikel 20 zijn vervallen, of het besluit van de Koning tot haar vernietiging in de Nederlandse Antillen in werking getreden is.

Art. 22. 1. De afkondiging van de landsverordening geschiedt door haar plaatsing in het *Publicatieblad*, met vermelding van de datum van uitgifte.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

"In naam des Konings!

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen,

"In overweging genomen hebbende:

(De beweegredenen der landsverordening.)

"Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

(De landsverordening).

"Gegeven te _____, de _____."

Art. 23. Wanneer geen ander tijdstip is vastgesteld, treedt de afgekondigde landsverordening in werking met ingang van de dertigste dag na die der uitgifte van het *Publicatieblad*, waarin de afkondiging is geschied.

Art. 24. 1. De Gouverneur is bevoegd tot het uitvaardigen van landsbesluiten, houdende algemene maatregelen. De artikelen 19 en 20 zijn op deze besluiten van overeenkomstige toepassing.

2. Bepalingen, door straffen te handhaven, worden in die maatregelen niet gemaakt dan krachtens een algemene verordening.

3. De algemene verordening regelt de op te leggen straffen.

Art. 25. 1. Zodanige besluiten worden afgekondigd door plaatsing in het *Publicatieblad*, met vermelding van de datum van uitgifte.

2. Het formulier van afkondiging luidt:

"In naam des Konings!

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen,

"In overweging genomen hebbende:

(De beweegredenen van het besluit.)

"Heeft, de Raad van Advies gehoord, besloten:

(Volgt het besluit).

"Gegeven te _____, de _____."

Art. 26. Indien in het besluit geen ander tijdstip bepaald is, werkt het met ingang van de dertigste dag na die der uitgifte van het *Publicatieblad*, waarin het geplaatst is.

Art. 27. Alle landsverordeningen en landsbesluiten worden door de Gouverneur ondertekend en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

DERDE HOOFDSTUK

De Raad van Advies, de Raad van Ministers, de Staatssecretarissen en de Gevolmachtigde Minister[\[12\]](#)

EERSTE AFDELING

De samenstelling van de Raad van Advies

Art. 28. 1. Er is een Raad van Advies bestaande uit ten minste vijf leden, waarvan een ondervoorzitter.

2. De ondervoorzitter en de leden worden door de Gouverneur benoemd, geschorst en ontslagen. Zij bekleden hun ambt niet langer dan vijf jaren, doch zijn terstond herbenoembaar.

3. De rang der leden regelt zich naar de ouderdom van benoeming.

4. De Gouverneur kan het voorzitterschap van de Raad bekleden, zo dikwijls hij dit nodig oordeelt. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.

5. Een lid van de Raad van Advies kan niet tegelijk lid van de Staten zijn.

Art. 29. De Gouverneur kan buitengewone leden benoemen, hen schorsen en ontslaan. Zij bekleden hun ambt niet langer dan vijf jaren, doch zijn terstond herbenoembaar. Het reglement van orde regelt hun werkzaamheden.

Art. 30. De ondervoorzitter, leden en buitengewone leden leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de eed (verklaring en belofte) af:

"Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met het verkrijgen mijner benoeming als lid (buitengewoon lid) van de Raad van Advies aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van de Nederlandse Antillen naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

("Dat verklaar en beloof ik.")

Art. 31. 1. Het reglement van orde voor de Raad van Advies wordt door de Raad ontworpen en vastgesteld door de Gouverneur. Het wordt in het *Publicatieblad* bekend gemaakt.[\[13\]](#)

2. De secretaris van de Raad van Advies wordt op voordracht van de Raad door de Gouverneur benoemd.

TWEEDE AFDELING

De werkzaamheden van de Raad van Advies

Art. 32. 1. De Raad van Advies wordt door de Gouverneur gehoord nopens:

- 1°. alle ontwerpen van landsverordeningen, die de Gouverneur aan de goedkeuring der Staten wil onderwerpen, of die de Staten aan de Gouverneur ter vaststelling hebben aangeboden;
- 2°. alle ontwerpen van Rijkswetten, van algemene maatregelen van Rijksbestuur en van alle overeenkomsten met andere Mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, welke de Nederlandse Antillen raken, tenzij daaromtrent tussen de Regering van de Nederlandse Antillen en de Gevolmachtigde Minister geen overleg plaatsvindt of naar het oordeel der Regering om andere reden het horen van de Raad bezwaarlijk is;
- 3°. alle ontwerpen van landsbesluiten, houdende algemene maatregelen die de Gouverneur wil uitvaardigen;
- 4°. alle aangelegenheden, waaromtrent dit is voorgeschreven bij deze Staatsregeling of andere algemene verordening;
- 5°. alle buitengewone gevallen van gewichtige aard;
- 6°. alle andere zaken, waaromtrent de Gouverneur het gevoelen van de Raad wenst te kennen.

2. De Raad is bevoegd de Gouverneur eigener beweging van advies te dienen in de gevallen, waarin hij zulks in het belang van het Koninkrijk of van de Nederlandse Antillen geraden oordeelt.

Art. 33. De Raad mag niet weigeren, desgevraagd, zijn gevoelen schriftelijk aan de Gouverneur mede te delen.

Art. 34. Ambtenaren, geen lid van de Raad zijnde, wonen ten verzoeken van de Gouverneur de vergadering bij tot het geven van inlichtingen.

Art. 35. De Raad van Advies kan, volgens regels bij landsverordening te stellen, rechtsmacht erlangen in geschillen van bestuur.

Art. 36. Hij verricht voorts alle werkzaamheden, hem bij deze Staatsregeling of andere algemene verordeningen opgedragen.

DERDE AFDELING

De Raad van Ministers en de Staatssecretarissen

Art. 37.[\[14\]](#) De Regering van de Nederlandse Antillen wordt gevormd door de Gouverneur en de Raad van Ministers. De Raad van Ministers bestaat uit ten hoogste zeven Ministers, tenzij bij landsverordening anders wordt bepaald.[\[15\]](#)

2. De Raad van Ministers kiest zijn voorzitter uit zijn midden.

3. De Ministers worden door de Gouverneur benoemd. De verantwoordelijkheid van de Ministers wordt geregeld bij landsverordening.[\[16\]](#)

4. De Ministers moeten de leeftijd van vijftientig jaren hebben vervuld, de staat van Nederlander bezitten en niet uitgesloten zijn van verkiesbaarheid tot lid der Staten.

5. Zij kunnen niet tegelijk zijn:

- a. vervanger van de Gouverneur;
- b. lid of buitengewoon lid van de Raad van Advies;
- c. Gevolmachtigde Minister van de Nederlandse Antillen in Nederland;
- d. lid van de Staten;

Nochtans kan een Minister, tot lid van de Staten gekozen, ten hoogste drie maanden na zijn toelating als lid het ambt van Minister en het lidmaatschap der Staten verenigen.

e. actief dienend ambtenaar.

6. Indien de Gouverneur een vergadering van de Raad van Ministers bijwoont, treedt hij op als voorzitter. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.

7. De Gevolmachtigde Minister wordt, indien hij in de Nederlandse Antillen aanwezig is, in de gelegenheid gesteld de beraadslagingen van de Raad van Ministers ten aanzien van de onderwerpen, welke tot zijn bemoeienis behoren, bij te wonen. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.

Art. 37a.^[17] 1. De Gouverneur kan één of meer Staatssecretarissen benoemen.

2. Een Staatssecretaris treedt in de gevallen waarin de Minister het nodig acht en met inachtneming van diens aanwijzingen, in zijn plaats als Minister op. De Staatssecretaris is uit dien hoofde verantwoordelijk aan de Staten, onverminderd de verantwoordelijkheid van de Minister.

3. Hetgeen in de artikelen 27, 37 leden vier en vijf, 38, 39, 40, 41, 43 tweede lid onderdeel b, 64, 65, 68 derde lid, 71 derde lid, omtrent Ministers is bepaald, is van overeenkomstige toepassing op Staatssecretarissen.

Art. 38. De Ministers leggen, alvorens hun betrekking te aanvaarden, in handen van de Gouverneur de eed (verklaring en belofte) af:

"Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met het verkrijgen mijner benoeming als Minister aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van de Nederlandse Antillen naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

("Dat verklaar en belooft ik.")

Art. 39. 1. De Ministers worden telkens benoemd voor dezelfde periode als de leden der Staten zitting hebben, met dien verstande, dat zij aan het einde van een zittingsperiode met de Gouverneur zullen blijven medewerken, zolang hun opvolgers niet benoemd en beëdigd zijn.

2.¹ Indien de Gouverneur blijkt, dat een Minister het vertrouwen van de Staten niet langer heeft, kan hij bij gemotiveerd besluit tot tussentijds ontslag van die Minister overgaan. Deze wordt zo spoedig mogelijk vervangen.

3.¹ Onverminderd het bepaalde in het tweede lid wordt tussentijds ontslag verleend:

- a. bij verlies van het volle genot der burgerlijke rechten;
- b. bij het ontstaan van omstandigheden, die ingevolge het vierde en vijfde lid van artikel 37 benoembaarheid tot Minister uitsluiten.

Zodanig ontslag kan voorts worden verleend:

- a. op eigen verzoek;
- b. bij een afwezigheid uit de Nederlandse Antillen van langer dan vier maanden.

4. Een Minister kan onmiddellijk worden herbenoemd. Bij vervulling van een tussentijds opgevacatureerde plaats geschiedt de benoeming voor de verdere duur van de zittingsperiode als bedoeld in het eerste lid.

Art. 39a.[\[18\]](#) 1. De voorzitter van de Raad van Ministers draagt de titel van Minister-President.

2. De Minister-President vertegenwoordigt de Nederlandse Antillen in rechte. In de vertegenwoordiging van de Nederlandse Antillen buiten rechte wordt telkens bij landsbesluit voorzien.

Art. 40. De bezoldiging, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de Ministers worden bij landsverordening geregeld.[\[19\]](#)

Art. 41. De Ministers zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen bij de uitoefening van hun taak als geheim te hunner kennis is gekomen.

Art. 42. 1. Het reglement van orde voor de Raad van Ministers wordt vastgesteld bij landsbesluit.

2. Het behoeft goedkeuring bij landsverordening.[\[20\]](#)

VIERDE AFDELING

De Gevolmachtigde Minister

Art. 43. 1. De bezoldiging en de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de Gevolmachtigde Minister worden bij landsverordening geregeld.[\[21\]](#)

2. De Gevolmachtigde Minister kan niet tegelijk zijn:

- a. lid of buitengewoon lid van de Raad van Advies;
- b. Minister;
- c. lid van de Staten;
- d. lid van het vertegenwoordigende lichaam van een eilandgebied.

Nochtans kan een Gevolmachtigde Minister, tot lid van de Staten gekozen, ten hoogste drie maanden na zijn toelating als lid het ambt van Gevolmachtigde Minister en het lidmaatschap der Staten verenigen.

3. Het voorgaande lid is mede van toepassing op de plaatsvervanger van de Gevolmachtigde Minister.

VIERDE HOOFDSTUK

De Staten

EERSTE AFDELING

Hun Samenstelling

Art. 44.[\[22\]](#) 1. De Staten zijn samengesteld uit de leden die ingevolge de bepaling van het derde lid in de onderscheiden eilandgebieden als zodanig gekozen zijn.

2. Zij worden door de kiezers rechtstreeks gekozen. Iedere kiezer brengt één stem uit. De verkiezingen zijn vrij en geheim.

3. De eilandgebieden vormen elk een kieskring. De eilandgebieden Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten vormen tezamen een kieskring. Het eilandgebied Bonaire kiest drie leden, het eilandgebied Curaçao kiest veertien leden, de eilandgebieden Saba en Sint Eustatius kiezen elk één lid, en het eilandgebied Sint Maarten kiest drie leden.

In de eilandgebieden welke meer dan één lid verkiezen, geschiedt de verkiezing op grondslag van evenredige vertegenwoordiging.

4. Een lid gekozen in een bepaalde kieskring behoeft niet in die kring woonachtig te zijn.

Art. 44a.[\[23\]](#) (vervallen)

Art. 45.[\[24\]](#) 1. Kiesgerechtigd zijn de ingezetenen van de Nederlandse Antillen, die Nederlander zijn en de ouderdom van achttien jaren hebben vervuld.

2. Het kiesreglement kan, indien bij de uitvoering van het bepaalde in het eerste lid de noodzaak daartoe blijkt, beperkingen inhouden en regelt verder alles wat het kiesrecht en de wijze van verkiezing betreft.

Art. 46. Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:

- a. zij, wie het kiesrecht ontzegd is bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak;
- b. zij, die rechtens van hun vrijheid zijn beroofd;
- c. zij, die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens de beschikking of het beheer over hun goederen hebben verloren, of van ouderlijke macht of voogdij over één of meer hunner kinderen ontzet zijn;

- d. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak tot een gevangenisstraf van meer dan een jaar zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht, en levenslang, wanneer voor de tweede maal zulk een straf is opgelegd;
- e. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens bedelarij of landloperij zijn veroordeeld, gedurende drie jaren, nadat hun straf is volbracht; gedurende zes jaren, indien de straf voor de tweede maal, en levenslang, indien de straf voor de derde maal opgelegd is;
- f. zij, die bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak binnen een tijdsverloop van drie jaren meer dan tweemaal zijn veroordeeld wegens een strafbaar feit, insluitende openbare dronkenschap, gedurende drie jaren, nadat de laatste uitspraak onherroepelijk is geworden.

Art. 47.[\[25\]](#) Verkiesbaar zijn behoudens het bepaalde bij artikel 48, tweede lid, de ingezetenen van de Nederlandse Antillen, die Nederlander zijn en de ouderdom van eenentwintig jaren hebben vervuld.

Art. 48. 1. Militairen in werkelijke dienst en de gezaghebbers, alsmede diplomatieke vertegenwoordigers van andere Mogendheden dan wel beroepsconsuls kunnen geen lid der Staten zijn.

2. Uitgesloten van verkiesbaarheid zijn:

- a. de Gouverneur;
- b. zij, die bij rechterlijke uitspraak van de verkiesbaarheid zijn ontzet of overeenkomstig artikel 46 van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten, met uitzondering van degenen, die van dat recht zijn uitgesloten op grond van gerechtelijke vrijheidsberoving of van veroordeling tot een vrijheidsstraf anders dan wegens bedelarij of landloperij of wegens een feit, waaruit van openbare dronkenschap blijkt.

3. De landsverordening regelt voor zoveel nodig de gevolgen van de vereniging van het lidmaatschap der Staten met andere uit de openbare kas bezoldigde ambten.[\[26\]](#)

Art. 49. 1. Bloedverwantschap tot en met de tweede graad mag niet bestaan tussen de leden van de Staten. Echtgenoten kunnen niet tegelijkertijd lid van de Staten zijn.

2. Wanneer personen, die verkeren in één der gevallen bedoeld in het eerste lid, tegelijkertijd gekozen worden, wordt alleen toegelaten hij, die de meeste stemmen verkreeg, en, bij gelijk aantal stemmen, de oudste. Indien in laatstbedoeld geval ook de leeftijden gelijk zijn, beslist het lot.

3. Hij, die na zijn verkiezing komt te verkeren in het geval, bedoeld in de tweede zin van het eerste lid, kan op die grond niet verplicht worden af te treden vóór de afloop van zijn tijd van zitting.

Art. 50. 1. De leden hebben zitting gedurende vier jaren.

2. Degene, die ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats gekozen is, treedt af op hetzelfde tijdstip als de andere leden.

Art. 51. Het kiesreglement wordt vastgesteld bij landsverordening.[\[27\]](#)

Art. 52. De leden der Staten leggen vóór het aanvaarden hunner betrekking in handen van de Gouverneur de eed (verklaring en belofte) af:

" Ik zweer (verklaar), dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of wat voorwendsel ook, in verband met mijn verkiezing tot lid der Staten, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven.

Ik zweer (beloof), dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken zal aannemen, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer (beloof) trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk; dat ik de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van de Nederlandse Antillen naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig!"

("Dat verklaar en beloof ik.")

Art. 53.[\[28\]](#) De schadeloosstelling, de vergoeding voor reis- en verblijfkosten, alsmede het pensioen van de leden der Staten worden bij landsverordening geregeld.[\[29\]](#)

Art. 54. 1. De leden zijn bevoegd te allen tijde hun ontslag te nemen.

2. Zij zenden dit schriftelijk in aan de Gouverneur.

3. Het lidmaatschap vervalt:

- 1°. door het opgeven der vestiging in de Nederlandse Antillen of een afwezigheid uit de Nederlandse Antillen van langer dan acht maanden, tenzij bij landsverordening een andere termijn wordt bepaald;
- 2°. door het verlies van het volle genot der burgerlijke rechten;
- 3°. door het ontstaan van omstandigheden, die ingevolge artikel 48 verkiesbaarheid uitsluiten.

TWEEDE AFDELING

Hun zitting en vergaderingen

Art. 55. De zitting der Staten wordt door of namens de Gouverneur geopend of gesloten. De gewone zitting vangt jaarlijks aan op de tweede Dinsdag der maand Mei. De Staten vergaderen ter plaatse waar de zetel der Regering is gevestigd.

Art. 56. 1. De voorzitter en de ondervoorzitter der Staten worden door de Gouverneur benoemd voor een periode ener zitting uit een voor ieder afzonderlijk door de Staten in te dienen voordracht van twee leden.

2. Zolang zodanige benoeming nog niet heeft plaatsgevonden, treedt als voorzitter op de voor de voorafgaande periode benoemde voorzitter of ondervoorzitter, indien deze deel uitmaakt van de nieuwe Staten, dan wel, bij ontstentenis van zodanige persoon, het lid der nieuwe Staten, dat onder de leden, die het langst zitting hebben gehad in het College, het oudste lid is in jaren. Als ook zodanige persoon mocht ontbreken, treedt het oudste lid in jaren als voorzitter op.

Art. 57. 1. De Staten benoemen, schorsen en ontslaan hun griffier. Deze is geen lid van de Staten.

2. Zijn positie en bezoldiging worden bij landsverordening geregeld, evenals zijn aanspraken op verlof en verlofsbezoldiging, wachtgeld en pensioen.[\[30\]](#)

Art. 58. De Staten onderzoeken de geloofsbrieven der nieuw ingekomen leden en beslissen de geschillen, welke aangaande die geloofsbrieven of de verkiezing zelf rijzen.

Art. 59. De Staten stellen het reglement van orde voor hun vergaderingen vast. Het wordt openbaar gemaakt door plaatsing in het *Publicatieblad*.[\[31\]](#)

Art. 60. 1. Zij vergaderen in het openbaar.

2. De deuren worden gesloten, als de voorzitter het nodig keurt of vier leden het vorderen.

3. De vergadering kan niet dan met twee derden der uitgebrachte stemmen besluiten, dat met gesloten deuren zal worden beraadslaagd.

4. Over de punten in besloten vergadering behandeld kan daarin ook een besluit genomen worden.

Art. 61. De leden der Staten stemmen naar eed en geweten, zonder last van of ruggespraak met hen, door wie zij zijn gekozen.

Art. 62. 1. De Staten mogen niet beraadslagen noch besluiten, zo niet meer dan de helft van het aantal leden tegenwoordig is.

2. Alle besluiten worden door volstreekte meerderheid der stemmende leden opgemaakt.

3. Staken de stemmen in een vergadering, waarin allen, die op dat ogenblik lid van de Staten zijn, aan de stemming hebben deelgenomen, dan wordt het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

4. Staken de stemmen in een vergadering, waarin niet allen, die op dat ogenblik lid van de Staten zijn, aan de stemming hebben deelgenomen, dan wordt het nemen van een besluit tot een

volgende vergadering uitgesteld. In deze vergadering wordt bij het staken van stemmen het voorstel geacht niet te zijn aangenomen.

Art. 63. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, doch bij het doen van keuzen of voordrachten van personen bij gesloten en ongetekende briefjes.

Art. 64. De leden der Staten, de Ministers en de personen bedoeld in het eerste lid van artikel 65 zijn, terzake van hetgeen zij in de vergadering gezegd of schriftelijk overgelegd hebben, niet gerechtelijk vervolgbaar, tenzij zij daarmee openbaar maken wat in besloten vergadering of onder geheimhouding is gezegd of overgelegd.

Art. 65. 1. De Ministers hebben zitting in de Staten. Zij hebben als zodanig alleen een raadgevende stem. Zij kunnen zich in de vergadering doen bijstaan door de personen, daartoe door hen aangewezen.

2. Zij geven aan de Staten, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, de verlangde inlichtingen, waarvan het verlenen niet strijdig kan worden geoordeeld met het belang van het Koninkrijk of van de Nederlandse Antillen.

3. Zij kunnen door de Staten worden uitgenodigd om te dien einde ter vergadering tegenwoordig te zijn.

Art. 66. 1. De Gouverneur heeft het recht de Staten in buitengewone vergadering bijeen te roepen.

2. Hij heeft het recht de Staten te ontbinden en sluit daarbij tevens de zitting der Staten.

3. Het besluit tot ontbinding behelst de uitschrijving van de verkiezing voor nieuwe Staten binnen twee maanden en de bijeenroeping der nieuw gekozen Staten binnen drie maanden.

4. Bij landsverordening kan voor de na een ontbinding gekozen Staten een kortere zittingsduur worden vastgesteld dan in artikel 50 is bepaald.

DERDE AFDELING

Hun macht

Art. 67. 1. De Staten vertegenwoordigen het gehele volk van de Nederlandse Antillen.

2. Zij oefenen gezamenlijk met de Gouverneur de wetgevende macht uit ten aanzien van de onderwerpen als bedoeld in artikel 18.

3. Het in het vorige lid bedoelde gemeen overleg tussen Gouverneur en Staten vindt plaats overeenkomstig het bepaalde in de navolgende artikelen.

Art. 68. 1. De ontwerp-landsverordeningen worden door de Gouverneur ter goedkeuring aan de Staten aangeboden.

2. Het formulier van aanbidding luidt:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen biedt aan de Staten ter goedkeuring aan een ontwerp-landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier van aanbidding wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

4. Aan de openbare beraadslaging over een ontwerp-landsverordening gaat een onderzoek van dit

ontwerp vooraf. De Staten bepalen in hun reglement van orde de wijze, waarop dit onderzoek zal worden ingesteld.

Art. 69. 1. Indien de Staten de ontwerp-landsverordening goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan de Gouverneur.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

"De Staten keuren goed de hun door de Gouverneur van de Nederlandse Antillen aangeboden ontwerp-landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Art. 70. Indien de belangen der eilandgebieden dit zouden blijken te vorderen, worden bij algemene maatregel van Rijksbestuur regelen gesteld omtrent de gevallen waarin, desverzocht, de vaststelling van een door de Staten goedgekeurde ontwerp-landsverordening niet zal geschieden dan na goedkeuring van een in die algemene maatregel aan te wijzen instantie.

Art. 71. 1. Indien de Gouverneur de landsverordening, door de Staten in ontwerp goedgekeurd, heeft vastgesteld, geeft hij daarvan aan hen kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen heeft vastgesteld de landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Art. 72. 1. Indien de Gouverneur bezwaar heeft de landsverordening, door de Staten in ontwerp goedgekeurd, vast te stellen, geeft hij daarvan aan hen kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen heeft bezwaar om vast te stellen de in ontwerp door de Staten goedgekeurde landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Art. 73. 1. Indien de Staten de ontwerp-landsverordening niet goedkeuren, geven zij hiervan kennis aan de Gouverneur.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

"De Staten hebben bezwaar tegen de goedkeuring der aan hen door de Gouverneur van de Nederlandse Antillen aangeboden ontwerp-landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Art. 74. 1. De Staten hebben het recht van wijziging.

2. Indien zij daarvan gebruik gemaakt hebben, luidt het formulier der kennisgeving van hun goedkeuring aldus:

"De Staten keuren goed, zodanig als het ontwerp door hen is gewijzigd, de hun door de Gouverneur van de Nederlandse Antillen aangeboden ontwerp-landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Art. 75. 1. Indien de Gouverneur zich met de gewijzigde ontwerp-landsverordening verenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen heeft vastgesteld, zodanig als het ontwerp door de Staten gewijzigd is, de landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Art. 76. 1. Indien de Gouverneur zich met de gewijzigde ontwerp-landsverordening niet verenigt, geeft hij hiervan aan de Staten kennis.

2. Het formulier dier kennisgeving luidt:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen, zich niet kunnende verenigen met de wijzigingen, door de Staten in het ontwerp aangebracht, heeft niet vastgesteld de landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Art. 77. 1. De Staten hebben het recht landsverordeningen aan de Gouverneur voor te stellen.

2. Zij zenden het ontwerp, zoals het door hen goedgekeurd is, aan de Gouverneur.

3. Het formulier van toezending luidt:

"De Staten verzoeken de Gouverneur van de Nederlandse Antillen vast te stellen de bijgaande, door hen in ontwerp goedgekeurde landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

4. Het formulier van toezending wordt gedagtekend en ondertekend door de voorzitter en de griffier.

Art. 78. 1. De Gouverneur geeft van zijn beslissing aan de Staten kennis.

2. De formulieren van kennisgeving luiden:

1°. indien geen bezwaar bestaat tegen de vaststelling:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen heeft, de Raad van Advies gehoord, vastgesteld de hem in goedgekeurd ontwerp door de Staten aangeboden landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

2°. indien bezwaar bestaat tegen de vaststelling:

"De Gouverneur van de Nederlandse Antillen heeft, de Raad van Advies gehoord, bezwaar om vast te stellen de hem in goedgekeurd ontwerp door de Staten aangeboden landsverordening"

(Vermelding van de titel der landsverordening.)

3. Het formulier der kennisgeving wordt gedagtekend en ondertekend door de Gouverneur en door een of meer Ministers mede-ondertekend.

Art. 79. In geval van waarneming van de waardigheid van Gouverneur of van uitoefening van

zijn taak worden de vorenstaande formulieren, zomede die voor de afkondiging van landsverordeningen en landsbesluiten, voor zoveel nodig gewijzigd.

Art. 80. De Staten zijn bevoegd de belangen van de Nederlandse Antillen voor te staan bij de Koning, bij de Staten-Generaal en bij de Gouverneur.

Art. 81. Zij onderzoeken de verzoekschriften, die met inachtneming van de voorschriften van artikel 9 aan hen gericht worden.

Art. 82. De Staten hebben het recht van onderzoek (enquête), te regelen bij landsverordening.[\[32\]](#)

VIERDE AFDELING

De begroting

Art. 83. Behoudens het naar aanleiding van het vijfde hoofdstuk en het zesde hoofdstuk bepaalde, worden alle uitgaven en de middelen te harer dekking aangegeven op de begroting.

Art. 84. De begroting wordt jaarlijks in een of meer ontwerpen door de Gouverneur ontworpen en aan de Staten uiterlijk op de eerste Augustus aangeboden.

Art. 85. De begroting wordt vastgesteld bij landsverordening.

Art. 86. 1. De begroting treedt in werking met ingang van 1 Januari van het dienstjaar, waarop zij betrekking heeft.

2. Zij wordt geacht met ingang van die dag in werking te zijn getreden, indien zij eerst daarna in het *Publicatieblad* is geplaatst. Zolang dit niet geschied is, strekt de begroting van het aan het betreffende dienstjaar voorafgegaan jaar tot grondslag van het beheer.

Art. 87. Het slot der rekening wordt voor elk dienstjaar afzonderlijk vastgesteld bij landsverordening.

VIJFDE HOOFDSTUK

De eilandgebieden

Art. 88.[\[33\]](#) 1. Bij Eilandenregeling wordt aan de eilandgebieden zelfstandigheid verleend ten aanzien van de verzorging van eigen aangelegenheden. De Eilandenregeling kan worden gewijzigd bij landsverordening. De Staten kunnen het voorstel tot zodanige landsverordening niet aannemen dan met de stemmen van twee derden van het wettelijk aantal leden . De landsverordening treedt niet in werking alvorens zij door de Koning is goedgekeurd.[\[34\]](#)

2. De derde en vierde volzin van het eerste lid zijn niet van toepassing op wijziging van de artikelen 2 en 2a van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen, voorzover bij die wijziging een onderwerp dat ingevolge de genoemde artikelen tot de zorg van de Nederlandse Antillen behoort, onder de zorg van een eilandgebied wordt gebracht, noch op wijziging van de artikelen 86 en 87 van de Eilandenregeling Nederlandse Antillen, voorzover die wijziging een verhoging inhoudt van een aandeelpercentage dat aan een eilandgebied ten goede komt.

3. Niet tot de zorg van de eilandgebieden behoren de onderwerpen, waarvan de regeling ingevolge deze Staatsregeling of ingevolge het Statuut voor het Koninkrijk bij Rijkswet of

algemene maatregel van Rijksbestuur moet of kan geschieden. De Eilandenregeling bepaalt, welke onderwerpen voorts niet tot hun zorg behoren en kan de regeling van bepaalde onderwerpen, welke volgens deze Staatsregeling bij landsverordening behoort te geschieden, aan de eilandsverordening overlaten.

4. De besturen der eilandgebieden kunnen tezamen een regeling treffen ter gemeenschappelijke behartiging van hun aangelegenheden volgens regelen bij landsverordening te stellen.

Art. 89. 1. Uit kracht van een eilandsverordening kunnen overeenkomstig bij de Eilandenregeling te stellen regelen belastingen en retributies worden geheven, behoudens de in de Eilandenregeling genoemde belastingen en retributies.

2. De opbrengsten van de uit kracht van een landsverordening geheven belastingen en retributies worden, volgens bij de Eilandenregeling te stellen regelen, overgedragen aan de besturen der eilandgebieden, voor zover de opbrengst geacht moet worden uit het betrokken eilandgebied afkomstig te zijn.

3. Bij de Eilandenregeling kan ten aanzien van bepaalde belastingen en retributies een andere regeling worden getroffen.

Art. 90.[\[35\]](#) (vervallen)

Art. 91. 1. De gezaghebber wordt door of vanwege de Koning benoemd en ontslagen.

2. De Gouverneur stelt de bezoldiging van de gezaghebber vast; deze komt ten laste van de begroting van het betrokken eilandgebied.

3. Hij ontvangt ten laste van de begroting van de Nederlandse Antillen een vergoeding wegens representatiekosten en wegens dienstreizen ten behoeve van het land.

4. De Eilandenregeling regelt de bestuursinrichting van het eilandgebied, alsmede de bevoegdheden van de bestuursorganen.

5. De instelling van een vertegenwoordigend lichaam geschiedt met inachtneming van de navolgende regels:

- a. het kiesrecht wordt niet verder beperkt dan voor zover de noodzaak daartoe blijkt; iedere kiezer brengt slechts één stem uit; de verkiezingen zijn vrij en geheim;
- b. een lid van het vertegenwoordigende lichaam van een eilandgebied kan niet tegelijk Gevolmachtigde Minister zijn;
- c. de bepalingen van de artikelen 60 en 61 zijn van overeenkomstige toepassing;
- d. de verantwoording, welke het bestuur aan het vertegenwoordigende lichaam verschuldigd is, wordt geregeld.

6. De wettelijke maatregelen van een eilandgebied worden vastgesteld bij eilandsverordening of bij eilandsbesluit, houdende algemene maatregelen.

7. Wanneer de landsverordeningen of landsbesluiten houdende algemene maatregelen, het vorderen, verlenen de organen van het eilandgebied hun medewerking tot uitvoering daarvan.

Art. 92. 1. De Eilandenregeling regelt de bevoegdheid tot schorsing en vernietiging van eilandsverordeningen en andere besluiten en beschikkingen van eilandsorganen.

2. De Eilandenregeling kan bevoegdheden tot schorsing en vernietiging als in het vorige lid bedoeld en tot goedkeuring van bepaalde eilandsverordeningen en andere besluiten en beschikkingen van eilandsorganen toekennen aan de Koning of aan de Gouverneur als orgaan van het Koninkrijk.

3. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid kunnen bij algemene maatregel van Rijksbestuur bepaalde eilandsverordeningen en andere besluiten en beschikkingen van eilandsorga-

nen aan goedkeuring worden onderworpen.

Art. 93. Wanneer de regeling en het bestuur van de huishouding van een eilandgebied grovelijk worden verwaarloosd, kan een algemene maatregel van Rijksbestuur de wijze bepalen, waarop in het bestuur wordt voorzien.

ZESDE HOOFDSTUK

De plaatselijke gemeenschap

Art. 94. Binnen een eilandgebied kunnen zelfstandige plaatselijke gemeenschappen worden ingesteld. De instelling geschiedt bij eilandsverordening.

Art. 95. 1. Aan de gemeenschappen wordt bij eilandsverordening de regeling van eigen huishouding opgedragen, met inachtneming van de bepalingen van deze Staatsregeling.

2. De samenstelling, de inrichting, de taak, de bevoegdheden en de verplichtingen van de besturen der gemeenschappen worden, evenals al hetgeen nodig is om de ordelijke werking van het ingesteld zelfstandig bestuur te verzekeren, bij eilandsverordening geregeld.

3. Aan die besturen kan worden opgedragen hun medewerking te verlenen aan de uitvoering van wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 2.

4. Wanneer de regeling en het beheer van de huishouding ener gemeenschap door haar bestuur grovelijk worden verwaarloosd, kan bij eilandsverordening worden bepaald, dat, en hoe, in het bestuur der gemeenschap op andere wijze zal worden voorzien.

5. De besturen zijn bevoegd, ter bestrijding van de huishoudelijke uitgaven der gemeenschap, eigen belastingen te heffen en leningen aan te gaan, volgens regelen bij eilandsverordening gesteld.

6. Aan de besturen kan de bevoegdheid worden verleend, elk voor zoveel zijn bestuursgebied aangaat, keuren of reglementen uit te vaardigen. In die keuren en reglementen kunnen geen andere straffen bedreigd worden dan met inachtneming van regelen, bij eilandsverordening gesteld.

7. Tenzij daartoe vrijheid is gegeven, mogen keuren en reglementen geen bepalingen inhouden omtrent punten, waarin voorzien is bij wettelijke regelingen als bedoeld in artikel 22, onder 1°, 2°, 3° en 4°, alsmede bij wettelijke regelingen van een eilandgebied, voor zover het betreft een gemeenschap in dat eilandgebied.

8. De bepalingen van een keur of reglement, in welker onderwerp wordt voorzien bij een wettelijke regeling als in het zevende lid bedoeld, vervallen op het oogenblik, dat zodanige regeling begint te werken.

9. Bij eilandsverordening worden regelen gesteld aangaande het toezicht, waaraan de keuren en reglementen vóór of na hun afkondiging zijn onderworpen, hun inwerkingtreding en hun verbindbaarheid.

10. De besluiten der besturen, hun keuren en reglementen, kunnen, op grond van strijd met wettelijke regelingen of met het algemeen belang, worden geschorst en vernietigd, op de wijze bij eilandsverordening bepaald.

Art. 96. Wanneer vertegenwoordigende lichamen worden ingesteld, zijn de bepalingen van het vijfde lid van artikel 91 van overeenkomstige toepassing.

ZEVENDE HOOFDSTUK

Het rechtswezen

EERSTE AFDELING

Algemene voorschriften

Art. 97. Er wordt in de Nederlandse Antillen recht gesproken in naam des Konings.

Art. 98.[\[36\]](#) 1. Het burgerlijk en handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt, zomede bepalingen omtrent maten en gewichten worden bij landsverordening zoveel mogelijk overeenkomstig de in Nederland bestaande regelingen geregeld.

2. Een voorstel tot ingrijpende wijziging van de wetgeving op dit stuk wordt niet aan de Staten gezonden, dan wel, voor zover het een voorstel betreft ingediend ingevolge artikel 77 dezer Staatsregeling, door de Staten in behandeling genomen, alvorens de Regering in Nederland in de gelegenheid is gesteld van haar zienswijze hieromtrent te doen blijken.

Art. 99. 1. Niemand kan van zijn eigendom ontzet worden, dan nadat bij landsverordening verklaard is, dat het algemeen nut de onteigening vordert, en tegen vooraf genoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling.

2. Behoudens het bepaalde krachtens artikel 33 van het Statuut, worden op dit beginsel geen uitzonderingen toegelaten dan krachtens algemene regelen, bij landsverordening te stellen, en zonder dat ooit het recht op volledige schadeloosstelling de onteigende kan worden ontnomen.[\[37\]](#)

Art. 100. Aan de rechterlijke macht behoort bij uitsluiting de kennisneming van alle geschillen van burgerrechtelijke aard.

Art. 101. Geen vervolging tot straf kan plaats hebben dan voor de rechter, bij landsverordening aangewezen, en op de wijze, bij landsverordening bepaald.

Art. 102. De burgerlijke dood of de verbeurdverklaring van al de goederen des veroordeelden kan niet als straf of als gevolg van straf worden bedreigd.

Art. 103. Geschillen over kiesrecht en andere burgerrechten staan ter kennisneming van de rechterlijke macht, wanneer geen andere rechter bij landsverordening aangewezen is.

Art. 104. 1. Alle vonnissen behelzen de gronden, waarop zij zijn gewezen, en in strafzaken de aanwijzing der artikelen van de wettelijke regelingen, waarop de veroordeling rust.

2. Zij worden met open deuren uitgesproken.

3. De terechtzittingen zijn openbaar, behoudens de uitzonderingen, in het belang der openbare orde en zedelijkheid bij landsverordening vast te stellen.

Art. 105. 1. Niemand kan tegen zijn wil worden afgetrokken van zijn wettelijke rechter.

2. Bij landsverordening wordt geregeld de wijze, waarop geschillen over bevoegdheid tussen de rechterlijke en andere machten beslist worden.

Art. 106. 1. Behalve in de gevallen, bij landsverordening voorzien, mag niemand in hechtenis genomen worden dan op rechterlijk bevel, houdende de redenen der inhechtenisneming.

2. Zodanig bevel moet aan degene, tegen wie het gericht is, bij of zo spoedig mogelijk na zijn

aanhouding worden betekend.

3. De vorm van het bevel en de tijd, binnen welke alle in hechtenis genomen personen moeten worden gehoord, worden bij landsverordening bepaald.

Art. 107. In niemands woning mag tegen zijn wil worden binnengetreden dan op last ener macht, tot het geven van zodanige last bij landsverordening bevoegd verklaard, en met inachtneming der vormen bij landsverordening voorgeschreven.

Art. 108. Het geheim der aan de post of andere openbare instelling van vervoer toevertrouwde brieven is onschendbaar, behalve op last van de rechter, in de gevallen, bij landsverordening voorzien.

Art. 109. De bepalingen van dit hoofdstuk hebben geen betrekking op regelingen betreffende het militaire straf- en tuchtrecht, alsmede op de rechtspleging in militaire zaken.

TWEEDE AFDELING

De samenstelling der rechterlijke macht

Art. 110. 1. De rechtsmacht van de Hoge Raad der Nederlanden ten aanzien van rechtszaken in de Nederlandse Antillen wordt geregeld bij Rijkswet.[\[38\]](#)

2. Indien de Regering van de Nederlandse Antillen dit verzoekt, wordt bij deze Rijkswet de mogelijkheid geopend, dat aan de Raad een lid, een buitengewoon of een adviserend lid wordt toegevoegd.

Art. 111. 1. Er is, onder de benaming van Hof van Justitie, een opperste gerechtshof voor geheel de Nederlandse Antillen.

2. Het houdt toezicht op de geregelde afdoening van alle rechtsgedingen en de behoorlijke vervolging van alle misdrijven.

3. De president en de leden van het Hof van Justitie worden door de Koning, na overleg met de Gouverneur, voor het leven benoemd, behoudens het bepaalde in artikel 116, eerste lid.

4. Hun bezoldigingen worden door de Gouverneur vastgesteld onder goedkeuring van de Koning.

Art. 112. 1. Het openbaar ministerie bij het Hof van Justitie wordt uitgeoefend door of namens de procureur-generaal.

2. De procureur-generaal wordt door de Koning, na overleg met de Gouverneur, benoemd en ontslagen.

3. Zijn bezoldiging wordt door de Gouverneur vastgesteld onder goedkeuring des Konings.

4. Ingeval van belet of ontstentenis van de procureur-generaal voor langere duur wordt door of vanwege de Koning in de vervanging voorzien.

Art. 113.^[39] 1. De procureur-generaal is het hoofd van het openbaar ministerie en is belast met de zorg voor de justitiële politie in geheel de Nederlandse Antillen. Hij is bevoegd aan de ambtenaren, die met de politie belast zijn, zodanige instructies te geven tot voorkoming, opsporing en nasporing van misdrijven of overtredingen als hij in het belang ener goede justitie nodig oordeelt.

2. De procureur-generaal waakt voor de richtige uitoefening van de taak der politie. Hij is bevoegd te dien aanzien de voorstellen te doen, die hem dienstig voorkomen.

Art. 114. 1. Behalve in het geval van verklaarde staat van oorlog of beleg, wordt geen doodvonnis ten uitvoer gelegd dan op last of met voorkennis van de procureur-generaal en na verkregen machtiging van de Gouverneur.

2. De Gouverneur verleent die machtiging niet dan na de hoogste burgerlijke rechter in de Nederlandse Antillen te hebben gehoord.

Art. 115.^[40] De president en de leden van het Hof van Justitie, de procureur-generaal en de advocaat-generaal moeten bij de benoeming de volle ouderdom van dertig jaren hebben bereikt en aan de Universiteit van de Nederlandse Antillen of aan een Nederlandse universiteit of hogeschool in de zin van de Wet op het wetenschappelijk onderwijs hebben verkregen, hetzij de graad van doctor in de rechtsgeleerdheid, hetzij de hoedanigheid van meester in de rechten, mits deze graad of deze hoedanigheid verkregen is op grond van het afleggen van een examen in het burgerlijk- en handelsrecht en strafrecht van de Nederlandse Antillen of van Nederland, alsmede in een van de drie volgende vakken: het staatsrecht, administratief recht of belastingrecht van de Nederlandse Antillen of van Nederland.

Art. 116. 1. De president en de leden van het Hof van Justitie worden door de Koning ontslagen:

- a. wanneer zij de leeftijd van zestig jaren hebben bereikt;
- b. bij gebleken ongeschiktheid wegens aanhoudende ziels- of lichaamsziekte of wegens ouderdomsgebreken;
- c. wanneer zij onder curatele zijn gesteld.

2. In de gevallen bedoeld in het eerste lid wordt het ontslag eervol verleend.

3. In het geval bedoeld in het eerste lid onder b wordt voor aanspraak op pensioen geen nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gevorderd.

Art. 117. 1. Wanneer de Gouverneur oordeelt, dat een der redenen van ontslag als in het eerste lid onder b van het vorig artikel genoemd, aanwezig is, draagt hij, na de Raad van Advies te hebben gehoord en met toezending van al de stukken op de zaak betrekkelijk, het ontslag van de betrokken ambtenaar aan de Koning voor.

2. Hij stelt de betrokken ambtenaar, door mededeling zijner voordracht, in de gelegenheid om zijn verweerschrift bij de stukken te voegen.

3. Hij is bevoegd de betrokken ambtenaar, in afwachting van 's Konings beslissing, te schorsen en in de waarneming van het ambt tijdelijk te voorzien.

4. De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijn volle bezoldiging.

5. Hij kan, op verzoek, in de gelegenheid om zich in Nederland te gaan verantwoorden gesteld worden door toekenning van verloftraktament en vrije overtocht.

6. De Koning beslist over het ontslag.

Art. 118. 1. De president en de leden van het Hof van Justitie kunnen door de Hoge Raad der Nederlanden, in raadkamer, bij een met redenen omkleed arrest, uit hun ambt worden ontzet:

1°. wanneer zij wegens misdrijf zijn veroordeeld;

2°. wanneer zij in staat van faillissement zijn verklaard, surséance van betaling hebben verkregen of wegens schulden zijn gegijzeld;

3°. wegens wangedrag of onzedelijkheid of bij gebleken voortdurende achteloosheid in de waarneming van hun ambt.

2. De procureur-generaal zendt de stukken, op de zaak betrekkelijk, ter vervolging aan de procureur-generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden.

3. Hij geeft hiervan aan de betrokken ambtenaar onmiddellijk kennis en stelt deze in staat een verweerschrift bij de Hoge Raad in te dienen.

4. Wanneer de Gouverneur oordeelt, dat een der redenen van ontzetting in het eerste lid genoemd, aanwezig is, is hij bevoegd, de Raad van Advies gehoord, de betrokken ambtenaar, in afwachting van de beslissing van de Hoge Raad, te schorsen en in de waarneming van diens ambt te voorzien.

5. De betrokken ambtenaar geniet gedurende de schorsing zijn volle bezoldiging.

6. In het vonnis, waarbij een rechterlijk ambtenaar, niet vallende in de bovenstaande bepalingen, wegens misdrijf veroordeeld wordt, wordt tevens zijn afzetting uitgesproken.

Art. 119. 1. Elk lid der rechterlijke macht, tegen wie, hetzij rechtsingang, hetzij machtiging tot opneming in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen, is verleend, of op wie lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt daardoor in zijn bediening geschorst.

2. Schorsing in de bediening brengt geen schorsing mede in het genot der bezoldiging.

Art. 120. De verdere bepalingen nopens de inrichting en de samenstelling der rechterlijke macht worden vastgesteld bij landsverordening.[\[41\]](#)

Art. 121. 1. De rechterlijke macht wordt alleen uitgeoefend door de rechters, die bij landsverordening zijn aangewezen.

2. Elke tussenkomst in rechtszaken is verboden.

Art. 122.[\[42\]](#) 1. Vonnissen door de rechter in Aruba of in Nederland gewezen, en bevelen door hem uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in de Nederlandse Antillen ten uitvoer worden gelegd, met inachtneming van de wettelijke bepalingen van de Nederlandse Antillen.

2. Vonnissen en bevelen, door de rechter in de Nederlandse Antillen gewezen of uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke akten aldaar verleden, kunnen in Aruba of in Nederland worden ten uitvoer gelegd, met inachtneming van de aldaar geldende wettelijke bepalingen.

ACHTSTE HOOFDSTUK

De godsdienst

Art. 123. 1. Het recht van een ieder op vrijheid van godsdienst wordt erkend behoudens de bescherming van de maatschappij en van haar leden tegen de overtreding der strafwet en wordt gevrijwaard van wettelijke bepalingen en administratieve regelingen, welke in staatkundig economisch of sociaal opzicht beperkingen van rechten zouden opleggen uit hoofde van godsdienstige belijdenis.

2. Vrijheid van godsdienst wordt begrepen als omvattende:

- a. vrijheid van een ieder voor het verrichten van eredienst overeenkomstig zijn geweten en tot het opvoeden van kinderen in het geloof, dat de ouders verkiezen;
- b. vrijheid van een ieder om van godsdienstige belijdenis te veranderen;
- c. vrijheid om te prediken, te onderrichten, te publiceren, onderwijs te geven en sociale en charitatieve werkzaamheden te verrichten en vrijheid om organisaties te stichten en bezittingen te verwerven en te hebben voor deze doeleinden.

Art. 124. 1. Aan alle kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen wordt gelijke bescherming verleend.

2. Bijdragen uit enige openbare kas aan kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen, met inbegrip van derzelver bedienaren en leraren, worden verleend op grondslag van gelijkgerechtigdheid en volgens regels bij landsverordening te stellen.[\[43\]](#)

Art. 125. De Gouverneur waakt dat alle kerkgenootschappen en godsdienstige gemeenschappen zich houden binnen de palen van de gehoorzaamheid aan de wettelijke regelingen en de gestelde machten.

Art. 126. De belijders der onderscheidene godsdienstige meningen genieten allen dezelfde burgerlijke en burgerrechten en hebben gelijke aanspraak op het bekleden van waardigheden, ambten en bedieningen.

Art. 127. De openbare eredienst en de godsdienstoefening is aan geen andere beperkingen onderworpen dan die, welke in het belang der openbare orde, rust en zedelijkheid bij landsverordening worden bevolen.

NEGENDE HOOFDSTUK

De financiën

Art. 128. Het muntstelsel wordt bij de landsverordening geregeld.[\[44\]](#)

Art. 129. Belastingen worden geheven uit kracht en volgens de voorschriften van een landsverordening, van een eilandsverordening of van een keur of reglement als bedoeld in artikel 2, onder 6°.

Art. 130. Geen privilege in het stuk van belasting mag worden verleend.

Art. 131.[\[45\]](#) De baken-, loods-, haven- en andere soortgelijke scheepsongelden en de bepalingen omtrent de grote scheepvaart zijn dezelfde voor alle vlaggen.

Art. 132. 1. Geldleningen ten name en ten laste van de Nederlandse Antillen kunnen niet worden aangegaan dan krachtens landsverordening.

2. Het aangaan of garanderen van een geldlening buiten het Koninkrijk ten name of ten laste van de Nederlandse Antillen geschiedt in overeenstemming met de Regering van het Koninkrijk.

3. De Raad van Ministers van het Koninkrijk verenigt zich met het aangaan of garanderen van zodanige geldlening, tenzij de belangen van het Koninkrijk zich daartegen verzetten.

Art. 133. 1. De regeling van de uitgifte in eigendom of pacht en van het beheer der domaniale gronden, zomede die van de uitoefening van andere domaniale rechten, geschieden bij landsverordening.[\[46\]](#)

2. Bij de Eilandenregeling worden regelen gesteld omtrent overdracht van domeingronden aan de eilandgebieden.

Art. 134. 1. Het toezicht op de besteding der geldmiddelen overeenkomstig de begroting, alsmede de goedkeuring der rekening van ontvangsten en uitgaven worden zowel voor de Nederlandse Antillen als voor de eilandgebieden door de landsverordening opgedragen aan een onafhankelijk orgaan. Het toezicht wordt uitgeoefend overeenkomstig de door de landsverordening te stellen regelen.[\[47\]](#)

2. Het in het vorige lid bedoelde orgaan brengt jaarlijks verslag uit over het door hem uitgeoefende toezicht, voor zoveel betreft de Nederlandse Antillen aan de Regering en de Staten en voor zoveel betreft een eilandgebied aan de gezaghebber en het vertegenwoordigende lichaam.

TIENDE HOOFDSTUK

De defensie

Art. 135. 1. Personen, die woonachtig zijn in de Nederlandse Antillen, kunnen niet dan bij landsverordening tot dienst in de krijgsmacht dan wel dan wel tot burgerdienstplicht worden verplicht.[\[48\]](#)

2. De dienstplichtigen, dienende bij de landmacht, kunnen zonder hun toestemming niet dan krachtens een landsverordening naar elders worden gezonden.

Art. 136. 1. In geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden kan de Gouverneur bepalen dat in de Nederlandse Antillen woonachtige dienstplichtigen buitengewoon in werkelijke dienst worden gehouden of geroepen, onverminderd de bevoegdheid van de Koning overeenkomstig artikel 4 van de Defensiewet voor de Nederlandse Antillen. Alsdan wordt onverwijld een voorstel van landsverordening bij de Staten ingediend om het in werkelijke dienst blijven van dienstplichtigen zoveel nodig te bepalen.

2. Of er oorlogsgevaar aanwezig is in de zin waarin dat woord in de landsverordeningen en andere wettelijke regelingen voorkomt, beslist de Koning.

Art. 137. 1. De Koning kan, ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid, in geval van oorlog of oorlogsgevaar of in geval bedreiging of verstoring van de inwendige orde en rust kan leiden tot wezenlijke aantasting van belangen van het Koninkrijk, elk gedeelte van de Nederlandse Antillen in staat van oorlog of in staat van beleg verklaren.

2. Bij of krachtens Rijkswet wordt de wijze bepaald, waarop zodanige verklaring geschiedt en worden de gevolgen geregeld.

3. Bij die regeling kan worden bepaald, dat en op welke wijze bevoegdheden van organen van het burgerlijke gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op andere organen van het burgerlijke gezag of op het militaire gezag overgaan en dat de burgerlijke overheden in het laatste geval te dezen aanzien aan de militaire ondergeschikt worden. Omtrent het overgaan van bevoegdheden vindt, waar mogelijk, overleg met de Regering van de Nederlandse Antillen plaats. Bij die regeling kan worden afgeweken van de bepalingen betreffende de vrijheid van drukpers, het recht van vereniging en vergadering, zomede betreffende de onschendbaarheid van woning en het postgeheim.

4. Voor het in staat van beleg verklaarde gebied kunnen in geval van oorlog op de wijze, bij Rijkswet bepaald, het militaire strafrecht en de militaire strafrechtspleging geheel of ten dele op een ieder van toepassing worden verklaard.

Art. 138. 1. De Gouverneur kan, onverminderd de bepaling van artikel 137, ter handhaving van de inwendige veiligheid en van de openbare orde elk gedeelte van de Nederlandse Antillen in staat van oorlog of in staat van beleg verklaren. De landsverordening bepaalt de wijze, waarop zodanige verklaring geschiedt en regelt de gevolgen, overeenkomstig de algemene regelen te stellen in de bij artikel 137, tweede lid, bedoelde regeling.

2. Bij de in het vorige lid bedoelde regeling kan worden bepaald, dat en op welke wijze bevoegdheden van organen van het burgerlijke gezag ten opzichte van de openbare orde en de politie geheel of ten dele op andere organen van het burgerlijke gezag of op het militaire gezag overgaan en dat de burgerlijke overheden in het laatste geval te dezen aanzien aan de militaire ondergeschikt worden. Bij die regeling kan wijders worden afgeweken van de bepalingen betreffende de vrijheid van drukpers, het recht van vereniging en vergadering, zomede betreffende de onschendbaarheid van woning en het postgeheim. Voor het geval van oorlog kan ook van artikel 105, eerste lid, worden afgeweken.

ELFDE HOOFDSTUK

Het onderwijs, de openbare gezondheid en het armbestuur

Art. 139. De verspreiding van verlichting en beschaving en de aanmoediging van kunsten en wetenschappen wordt door de Regering aanhoudend behartigd.

Art. 140. 1. Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der Regering.

2. Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht der overheid overeenkomstig de landsverordening en bovendien, voor zover het algemeen vormend zowel lager als middelbaar onderwijs betreft, behoudens het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van de onderwijzer, een en ander bij de landsverordening te regelen.[\[49\]](#)

3. Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen, bij de landsverordening geregeld.

4. Er wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal scholen. De landsverordening kan afwijking van deze bepaling toelaten in verband met de stand van 's Lands geldmiddelen.

5. De eisen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten dele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij landsverordening geregeld, met inachtneming, voor zover het bijzonder onderwijs betreft, van de vrijheid van richting.

6. Deze eisen worden voor het algemeen vormend lager onderwijs zodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs en van het openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het bijzonder onderwijs betreffende de keuze der leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers geëerbiedigd.

7. Openbaar en bijzonder onderwijs, het laatste voor zover het aan bij landsverordening te stellen voorwaarden voldoet, worden naar dezelfde maatstaf uit de openbare kas bekostigd.

8. De Gouverneur doet jaarlijks van de staat van het onderwijs aan de Staten verslag geven.

Art. 141. Het toezicht van overheidswege uit te oefenen over de toestand der openbare gezondheid en al wat betreft de uitoefening der genees-, heel-, verlos- en artsenijsbereidkunde wordt bij landsverordening geregeld.

Art. 142. 1. Het toezicht over het armwezen en de nodige voorzieningen daaromtrent worden bij landsverordening geregeld.

2. Daarbij wordt in acht genomen het beginsel, dat de bijzondere en kerkelijke liefdadigheid vrijgelaten en zoveel mogelijk bevorderd wordt.

TWAALFDE HOOFDSTUK

Overige bepalingen[\[50\]](#)

Art. 143.¹ Bij landsverordening kunnen kamers van koophandel en fabrieken opgericht en haar werkkring geregeld worden.

Art. 144. 1. Geen instelling kan als circulatiebank werkzaam zijn en geen bankbiljetten mogen worden uitgegeven of in omloop gebracht anders dan krachtens een landsverordening, op de voet en de voorwaarden bij zodanige landsverordening te stellen.

2. Onder circulatiebank wordt verstaan elke instelling, die, hetzij uitsluitend, hetzij als een deel harer operatiën, bankbiljetten uitgeeft of in omloop brengt.[\[51\]](#)

Art. 145.[\[52\]](#) (vervallen)

Art. 146. 1. De Regering legt zich met al haar ten dienste staande krachten op de verbetering der middelen van gemeenschap toe.

2. Het toezicht, van overheidswege op de middelen van gemeenschap te land en te water te houden, wordt bij landsverordening geregeld.

Art. 147. De Gouverneur kan volgens regels, bij landsverordening te stellen, vergunning verlenen voor mijnbouw- en telecommunicatie-ondernemingen.[\[53\]](#)

Slotbepalingen

Art. 148. De landsverordening kan aan de Koning met diens goedkeuring bevoegdheden met betrekking tot landsaangelegenheden toekennen. De Koning oefent deze bevoegdheden uit, gehoord de Raad van State van het Koninkrijk.

Art. 149. 1. Bij landsverordening kunnen in de bepalingen van deze Staatsregeling wijzigingen worden aangebracht. Elk voorstel tot verandering van de Staatsregeling wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan.

2. De Staten kunnen een voorstel tot zodanige landsverordeningen niet aannemen dan met twee derden der uitgebrachte stemmen.

3. Een landsverordening tot wijziging van deze Staatsregeling voor wat betreft:

- a. de artikelen, betrekking hebbende op de fundamentele menselijke rechten en vrijheden;
- b. de bepalingen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de Gouverneur;
- c. de artikelen, betrekking hebbende op de bevoegdheden van de Staten;
- d. de artikelen, betrekking hebbende op het rechtswezen in de zin, waarin dit thans door de Staatsregeling wordt verstaan;
- e. de bepalingen betreffende de verdeling van de zetels van de Staten over de verschillende eilandgebieden, alsmede de regeling van de eilandgebieden.

wordt overgelegd aan de Regering van het Koninkrijk. Zij treedt niet in werking dan nadat de Regering van het Koninkrijk haar instemming hiermede heeft betuigd.

4. Een ontwerp-landsverordening betreffende de bepalingen van het voorgaande lid wordt niet aan de Staten aangeboden, noch bij een initiatief-ontwerp door dit lichaam in onderzoek genomen dan nadat het gevoelen der Regering van het Koninkrijk is ingewonnen.

Art. 150. Deze regeling kan worden aangehaald als "Staatsregeling van de Nederlandse Antillen".

Overgangsbepalingen[\[54\]](#)

1. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding van het Statuut bestaande autoriteiten van de Nederlandse Antillen en de aldaar verbindende wettelijke regelingen blijven gehandhaafd totdat zij door andere met inachtneming van het Statuut en van deze Staatsregeling zijn vervangen.

2. Alle bepalingen nopens onderwerpen, de eigen aangelegenheden van de Nederlandse Antillen betreffende, ook die, voorkomende in wetten en algemene maatregelen van bestuur, kunnen bij landsverordening worden gewijzigd, ingetrokken of door andere vervangen, behoudens de in het Statuut en in deze Staatsregeling aangegeven uitzonderingen.

3. Voor zover een kerkgenootschap of godsdienstige gemeenschap, ingesloten derzelver bedienaren of leraren, verkregen rechten op bijdragen uit enige openbare kas heeft, worden deze gehandhaafd.

4. Waar in deze Staatsregeling gesproken wordt van Nederlanders, zijn daaronder begrepen Nederlandse onderdanen.

5. Voor zover bij de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba, bedoeld in artikel 2 ten 3e onder de letter c van deze Staatsregeling, voorzieningen worden getroffen welke afwijken van bepalingen van de Staatsregeling, blijven deze bepalingen buiten toepassing.

De Staatsregeling van de Nederlandse Antillen (Stb. 1955, 136; P.B. 1955, 32) is gewijzigd bij:

1. de landsverordening van de 3de augustus 1956 (P.B. 1956, 114),
2. de landsverordening van de 12de december 1966 (P.B. 1966, 197),
3. de landsverordening van de 24ste mei 1967 (P.B. 1967, 84),
4. de landsverordening van de 6de februari 1973 (P.B. 1973, 19),
5. de landsverordening van de 1ste maart 1973 (P.B. 1973, 39),
6. de landsverordening van de 2de oktober 1975 (P.B. 1975, 181),
7. de landsverordening van de 24ste juli 1980 (P.B. 1980, 190),
8. de landsverordening van de 11de februari 1983 (P.B. 1983, 20),
9. de landsverordening van de 21ste februari 1983 (P.B. 1983, 42),
10. de landsverordening van de 7de augustus 1985 (P.B. 1985, 69),
11. de landsverordening van de 31ste december 1985 (P.B. 1986, 68),
12. de landsverordening van de 17de december 1990 (P.B. 1991, 7),
13. de landsverordening van de 17de december 1990 (P.B. 1991, 87),
14. de landsverordening van de 17de december 1990 (P.B. 1991, 88).

[1] De tekst van de Staatsregeling van 1955 is, conform art. 59, lid 4 van het Statuut, vastgesteld bij Algemene Maatregel van Rijksbestuur van 29 maart 1955 (Stb. 1955, 136; P.B. 1955, 32).

[2] Art. 1 is gewijzigd bij Lv. van 11 februari 1983 (P.B. 1983, 20) inwtr. 1-4-1983 (P.B. 1983, 40), en bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).

[3] Gewijzigd bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).

[4] Zie "Landsverordening toelating en uitzetting" (P.B. 1966, 17), opgenomen onder 26.

[5] Zie "Rijkswet op het Nederlandschap" (Stb. 1894, 628; P.B. 1985, 6), opgenomen onder no. 25.

[6] Zie "Verordening houdende bepalingen omtrent drukwerken" (P.B. 1933, 56), opgenomen onder no. 68.

[7] Zie Lv. van 8 mei 1961 (P.B. 1961, 77).

[8] Zie "Verordening houdende bepalingen omtrent de uitoefening van het recht van vergadering" (P.B. 1933, 54), opgenomen onder no. 69.

[9] Zie onder meer "Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht" (P.B. 1964, 159), opgenomen onder no. 56 en de Regeling Ambtenarenrechtspraak 1951 (P.B. 1951, 134), opgenomen onder no. 59.

[10] Zie onder meer "Regeling Vakantie en Vrijstelling van dienst Ambtenaren" (P.B. 1969, 44), opgenomen onder no. 62 en "Pensioenverordening Burgerlijke landsdienaren 1938" (P.B. 1976, 45), opgenomen onder no. 66.

[11] Gewijzigd bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).

[12] Zie Lv. van 17 december 1990 (P.B. 1991, 7) inwtr. 17-1-1991 (P.B. 1991, 4).

[13] Zie Beschikking van de Gouverneur van 4 februari 1949 (P.B. 1949, 11), opgenomen onder no. 19.

[14] Art. 37, lid 4 is gewijzigd bij Lv. van 6 februari 1973 (P.B. 1973, 19) inwtr. 13-2-1973 (P.B. 1975, 1).

[15] Het aantal ministers is vastgesteld op ten hoogste tien bij Lv. van 25 oktober 1977 (P.B. 1977, 285).

[16] Zulk een landsverordening is nimmer vastgesteld. Lid 3 is gewijzigd bij Lv. van 17 december 1990 (P.B. 1991, 7) inwtr. 17-1-1991 (P.B. 1991, 1).

[17] Zie Lv. van 17 december 1990 (P.B. 1991, 7) inwtr. 17-1-1991 (P.B. 1991, 4).

- [18] Zie Lv. van 31 december 1985 (P.B. 1986, 68) inwtr. 1-8-1986.
- [19] Zie Lv. van 31 juli 1956 (P.B. 1969, 104), zoals opgenomen onder no. 14.
- [20] Zie Lv. van 19 september 1955 (P.B. 1955, 99), opgenomen onder no. 13.
- [21] Zie Lv. van 31 juli 1956 (P.B. 1970, 86), zoals gewijzigd.
- [22] Art. 44, lid 3 is gewijzigd bij Lv. van 11 februari 1983 (P.B. 1983, 20) inwtr. 1-4-1983 (P.B. 1983, 40), en bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).
- [23] Art. 44a is ingevoegd bij Lv. van 24 juli 1980 (P.B. 1980, 190) inwtr. 18-10-1980, waarna de leden 1, 3 en 4 gewijzigd zijn bij Lv. van 11 februari 1983 (P.B. 1983, 20) inwtr. 1-4-1983 (P.B. 1983, 40). Vervallen bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).
- [24] Art. 45, lid 1 is gewijzigd bij Lv. van 12 december 1966 (P.B. 1966, 197) inwtr. 18-1-1967 (P.B. 1967, 10) en daarna bij Lv. van 6 februari 1973 (P.B. 1973, 19) inwtr. 13-2-1973 (P.B. 1975, 1).
- [25] Art. 47 is gewijzigd bij Lv. van 12 december 1966 (P.B. 1966, 197) inwtr. 18-1-1967 (P.B. 1967, 10) en daarna bij Lv. van 6 februari 1973 (P.B. 1973, 19) inwtr. 13-2-1973 (P.B. 1975, 1).
- [26] Zie "Non-activiteitslandsverordening" (P.B. 1990, 56).
- [27] Zie "Nederlands-Antilliaans Kiesreglement" (P.B. 1973, 27), opgenomen onder no. 15.
- [28] Art. 53 is gewijzigd bij Lv. van 24 mei 1967 (P.B. 1967, 84) inwtr. 1-2-1965.
- [29] Zie de Landsverordeningen van 25 augustus 1956 (P.B. 1956, 103 en 104), opgenomen onder no. 10 en no. 11.
- [30] Zie Lv. van 4 februari 1949 (P.B. 1949, 15), zoals gewijzigd.
- [31] Zie "Reglement van Orde voor de Staten van de Nederlandse Antillen" (P.B. 1987, 61), opgenomen onder no. 8.
- [32] Zie de "Enquêteregeling" (P.B. 1948, 158), opgenomen onder no. 9.
- [33] Aan art. 88 is een nieuw lid 2 ingevoegd en zijn de leden 2 en 3 vernummerd tot 3 en 4 bij Lv. van 21 februari 1983 (P.B. 1983, 42) inwtr. 1-7-1983 (P.B. 1983, 68).
- [34] Zie de "Eilandenregeling Nederlandse Antillen" (P.B. 1951, 39), opgenomen onder no. 4.
- [35] Art. 90 is vervallen bij Lv. van 3 augustus 1956 (P.B. 1956, 114) inwtr. 25-9-1956 (P.B. 1956, 115).
- [36] Gewijzigd bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).
- [37] Zie "Onteiningsverordening" (P.B. 1960, 161), opgenomen onder no. 31.
- [38] Zie "Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen" (P.B. 1961, 142), opgenomen in band V.
- [39] Gewijzigd bij Lv. van 31 december 1985 (P.B. 1986, 68) inwtr. 1-8-1986.
- [40] Art. 115 is gewijzigd bij Lv. van 2 oktober 1975 (P.B. 1975, 181) inwtr. 15-3-1976 (P.B. 1976, 56), en bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).
- [41] Zie "Rechterlijke Organisatie" (P.B. 1965, 146), opgenomen in band V.
- [42] Gewijzigd bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).
- [43] Zulk een landsverordening is nimmer vastgesteld. Zie ook onder no. 3 van de overgangsbepalingen.
- [44] Zie "Regeling Muntstelsel van de Nederlandse Antillen 1970" (P.B. 1970, 105), zoals gewijzigd.
- [45] Gewijzigd bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104). Lid 1 is vervallen bij Lv. van 17 december 1990 (P.B. 1991, 87) inwtr. 1-11-1991 (P.B. 1991, 106).
- [46] Zie de Verordening van 8 mei 1867 (P.B. 1867, 4), zoals gewijzigd. Zie verder ook de nog niet in werking getreden "Landsverordening domaniale* gronden" (P.B. 1968, 135).
- [47] Zie "Landsverordening Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen" (P.B. 1956, 35), opgenomen onder no. 21.
- [48] Zie "Dienstplichtverordening 1961" (P.B. 1961, 223), opgenomen onder no. 28.
- [49] Zie onder meer "Landsverordening Basisonderwijs" (P.B. 1979, 28), opgenomen onder no. 49 en "Landsverordening Voortgezet onderwijs" (P.B. 1979, 29), opgenomen onder no. 50.
- [50] Gewijzigd bij Lv. van 17 december 1990 (P.B. 1991, 87) inwtr. 1-11-91.

[51] Zie "Bankstatuut" (P.B. 1961, 158), opgenomen in band IV.

[52] Art. 145 is vervallen bij Lv. van 1 maart 1973 (P.B. 1973, 39) inwtr. 20-3-1973.

[53] Zie "Mijnverordening" (P.B. 1911, 6), zoals gewijzigd en "Landsverordening Elektriciteitsconcessies" (P.B. 1963, 64), opgenomen onder no. 46. Art. 147 is gewijzigd bij P.B. 1991, 88 inwtr. 1-11-1991 (P.B. 1991, 107).

[54] Gewijzigd bij Lv. van 7 augustus 1985 (P.B. 1985, 69) inwtr. 1-1-1986 (P.B. 1985, 104).

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V20a

STAATSREGELING VAN CURAÇAO

Preamble

Wij, het volk van Curaçao, verkondigen:

Het zelfbeschikkingsrecht van het volk van Curaçao is absoluut en onvervreemdbaar. Het volk heeft het laatste woord bij de uitoefening van dit heilige recht. Het volk heeft in vrijheid gekozen voor een autonoom land binnen het Koninkrijk der Nederlanden met een eigen constitutie: de Staatsregeling van Curaçao. Curaçao behartigt als autonoom land zelf al zijn eigen aangelegenheden. In onze democratische rechtsstaat worden grondrechten gegarandeerd en geëerbiedigd. Gerechtigheid is ons hoogste rechtsgoed. Onze regering, ons parlement en onze rechterlijke macht zijn de hoekstenen voor een duurzame positieve ontwikkeling van ons Land. Met ons geloof in God zullen wij genieten van Zijn bescherming, want gezegend is het volk dat de Heer als God heeft. We zullen onze krachten bundelen en in gelijkheid en in vrede ons Land met liefde dienen.

Inhoud

PREAMBULE.....	1
INHOUD	2
HOOFDSTUK 1	3
Algemene Bepalingen.....	3
HOOFDSTUK 2	4
Grondrechten	4
HOOFDSTUK 3.	10
Regering	10
HOOFDSTUK 4.	13
Staten	13
HOOFDSTUK 5.	19
Raad van Advies, Algemene Rekenkamer, Ombudsman en vaste colleges van advies	19
HOOFDSTUK 6.	23
Wetgeving en bestuur.....	23
HOOFDSTUK 7.	28
Het rechtswezen en de rechterlijke macht.....	28
HOOFDSTUK 8.	32
Openbare lichamen en zelfstandige bestuursorganen.....	32
HOOFDSTUK 9	33
Herziening van de Staatsregeling	33
ADDITIONELE ARTIKELN.....	34

Hoofdstuk 1

Algemene Bepalingen

Artikel 1

1. Het Land Curaçao is een openbare rechtspersoon.
2. Het grondgebied en de zee van het Land Curaçao bestaan uit de eilanden Curaçao en Klein Curaçao en de daarbij behorende territoriale zee.

Artikel 2

De geldende wettelijke regelingen in het Land Curaçao zijn:

- a. Het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden;
- b. De overeenkomsten met andere mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties, voor zover zij voor Curaçao bekrachtigd zijn;
- c. De rijkswetten en de algemene maatregelen van rijksbestuur die op voet van de bepalingen van het Statuut voor Curaçao verbindend zijn;
- d. De Samenwerkingsregeling eenvormig procesrecht Aruba, Curaçao en Sint Maarten, zijnde een onderlinge regeling in de zin van artikel 38, eerste lid van het Statuut
- e. Deze Staatsregeling;
- f. De overige landsverordeningen, waaronder eenvormige landsverordeningen;
- g. Landsbesluiten, houdende algemene maatregelen;
- h. Ministeriële regelingen met algemene werking;
- i. Regelingen met algemene werking van openbare lichamen en zelfstandige bestuursorganen als bedoeld in artikelen 110 en 111.

Hoofdstuk 2

Grondrechten

Artikel 3

Allen die zich in Curaçao bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Artikel 4

1. Bij landsverordening wordt de toelating en de uitzetting van vreemdelingen geregeld.
2. Ieder heeft het recht het Land te verlaten, behoudens in de gevallen, bij landsverordening bepaald.

Artikel 5

Alle Nederlanders zijn op gelijke voet in openbare dienst benoembaar.

Artikel 6

Iedere in Curaçao woonachtige Nederlander heeft gelijkelijk recht de leden van algemeen vertegenwoordigende organen te verkiezen alsmede tot lid van deze organen te worden verkozen, behoudens bij landsverordening gestelde beperkingen en uitzonderingen.

Artikel 7

Ieder heeft het recht verzoeken schriftelijk bij het bevoegd gezag in te dienen. Het bevoegd gezag beantwoordt deze verzoeken binnen redelijke termijn.

Artikel 8

1. Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens landsverordening.
2. Bij landsverordening kunnen ter zake van de uitoefening van dit recht buiten gebouwen en besloten plaatsen regels worden gesteld ter bescherming van de

gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 9

1. Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens landsverordening.
2. Bij landsverordening worden regels gesteld omtrent radio en televisie. Er is geen voorafgaand toezicht op de inhoud van een radio- of televisie-uitzending.
3. Voor het openbaren van gedachten of gevoelens door andere dan in de voorgaande leden genoemde middelen heeft niemand voorafgaand verlof nodig wegens de inhoud daarvan, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens landsverordening. Bij landsverordening kan het geven van vertoningen toegankelijk voor personen jonger dan zestien jaar worden geregeld ter bescherming van de goede zeden.
4. De voorgaande leden zijn niet van toepassing op het maken van handelsreclame.

Artikel 10

Het recht tot vereniging wordt erkend. Bij landsverordening kan dit recht worden beperkt in het belang van de openbare orde.

Artikel 11

1. Het recht tot vergadering en betoging wordt erkend, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens landsverordening.
2. Bij landsverordening kunnen regels worden gesteld ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 12

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens landsverordening te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. Bij landsverordening worden regels gesteld ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.
3. Bij landsverordening worden regels gesteld inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

Artikel 13

Ieder heeft, behoudens bij of krachtens landsverordening te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Artikel 14

1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens landsverordening bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens landsverordening zijn aangewezen.
2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij landsverordening gestelde uitzonderingen.
3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt. Indien het binnentreden in het belang van de nationale veiligheid of dat van de strafvordering heeft plaatsgevonden, kan volgens bij landsverordening te stellen regels de verstrekking van het verslag worden uitgesteld. In de bij landsverordening te bepalen gevallen kan de verstrekking achterwege worden gelaten, indien het belang van de nationale veiligheid zich tegen verstrekking blijvend verzet.

Artikel 15

1. Het briefgeheim is onschendbaar, behalve, in de gevallen bij landsverordening bepaald, op last van de rechter.
2. Het telefoon- en telegraafgeheim is onschendbaar, behalve, in de gevallen bij landsverordening bepaald, door of met machtiging van hen die daartoe bij landsverordening zijn aangewezen.

Artikel 16

1. Onteigening kan alleen geschieden in het algemeen belang en tegen vooraf verzekerde schadeloosstelling, een en ander naar bij of krachtens landsverordening te stellen voorschriften.
2. De schadeloosstelling behoeft niet vooraf verzekerd te zijn, wanneer in geval van nood onverwijld onteigening geboden is.
3. In de gevallen bij of krachtens de landsverordening bepaald bestaat recht op schadeloosstelling of tegemoetkoming in de schade, indien in het algemeen belang eigendom door het bevoegd gezag wordt vernietigd of onbruikbaar gemaakt of de uitoefening van het eigendomsrecht wordt beperkt.

Artikel 17

1. Buiten de gevallen bij of krachtens landsverordening bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen.
2. Hij aan wie anders dan op rechterlijk bevel zijn vrijheid is ontnomen, kan aan de rechter zijn invrijheidstelling verzoeken. Hij wordt in dat geval door de rechter gehoord binnen een bij de landsverordening te bepalen termijn. De rechter gelast de onmiddellijke invrijheidstelling, indien hij de vrijheidsontneming onrechtmatig oordeelt.
3. De berechting van hem aan wie met het oog daarop zijn vrijheid is ontnomen, vindt binnen een redelijke termijn plaats.
4. Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt.

Artikel 18

Geen feit is strafbaar dan uit kracht van een daaraan voorafgegane wettelijke strafbepaling.

Artikel 19

Niemand kan tegen zijn wil worden afgehouden van de rechter die bij landsverordening aan hem is toegekend.

Artikel 20

1. Ieder kan zich in rechte en in administratief beroep doen bijstaan.
2. Bij landsverordening worden regels gesteld omtrent het verlenen van rechtsbijstand aan minder draagkrachtigen.

Artikel 21

1. Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg van de regering.
3. Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht van de overheid en, voor wat bij landsverordening aangewezen vormen van onderwijs betreft, het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van hen die onderwijs geven, een en ander bij landsverordening te regelen.
4. Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging, bij landsverordening geregeld.
5. Er wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal scholen. Volgens bij

landsverordening te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven.

6. De eisen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten dele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij landsverordening geregeld, met inachtneming, voor zover het bijzonder onderwijs betreft, van de vrijheid van richting.
7. Deze eisen worden voor het algemeen vormend lager onderwijs zodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs en van het openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het bijzonder onderwijs betreffende de keuze van de leermiddelen en de aanstelling van de onderwijzers geëerbiedigd.
8. Het bijzonder algemeen vormend lager onderwijs, dat aan de bij landsverordening te stellen voorwaarden voldoet, wordt naar dezelfde maatstaf als het openbaar onderwijs uit de openbare kas bekostigd. Bij landsverordening worden de voorwaarden vastgesteld, waarop voor het bijzonder algemeen vormend middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs bijdragen uit de openbare kas worden verleend.
9. De regering doet jaarlijks van de staat van het onderwijs verslag aan de Staten.

Artikel 22

1. Bevordering van voldoende werkgelegenheid is voorwerp van zorg van de overheid.
2. Bij landsverordening worden regels gesteld omtrent de rechtspositie van hen die arbeid verrichten en omtrent hun bescherming daarbij, alsmede omtrent medezeggenschap.
3. Het recht van iedere Nederlander op vrije keuze van arbeid wordt erkend, behoudens de beperkingen bij of krachtens landsverordening gesteld.

Artikel 23

1. De bestaanszekerheid van de bevolking, de spreiding van welvaart en de bevordering van welzijn zijn voorwerp van zorg van de overheid.
2. Bij landsverordening worden regels gesteld omtrent de aanspraken op sociale zekerheid.
3. Ingezeten met de Nederlandse nationaliteit, die niet in het bestaan kunnen voorzien, hebben een bij landsverordening te regelen recht op bijstand van overheidswege.

Artikel 24

De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land, de bescherming van de natuur en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Artikel 25

1. De overheid treft maatregelen ter bevordering van de volksgezondheid.
2. Bevordering van voldoende woongelegenheid is voorwerp van zorg van de overheid.
3. De overheid schept voorwaarden voor maatschappelijke en culturele ontplooiing en voor vrijetijdsbesteding. Zij bevordert de toegang tot cultuur voor een ieder en beschermt het culturele erfgoed van Curaçao.

Artikel 26

Het gezin wordt beschermd door de overheid. De overheid treft maatregelen ter bevordering van een gezond gezinsleven.

Artikel 27

De zorg van de overheid is gericht op de bescherming van jeugdigen en de bevordering van hun recht op onderwijs, culturele vorming, sport en vrijetijdsbesteding.

Hoofdstuk 3.

Regering

Artikel 28

1. De regering wordt gevormd door de Koning en de ministers.
2. De Koning wordt vertegenwoordigd door de Gouverneur.
3. De ministers zijn verantwoordelijk aan de Staten

Artikel 29

1. De minister-president en de overige ministers worden bij landsbesluit benoemd en ontslagen.
2. Indien een minister het vertrouwen van de Staten niet langer heeft stelt hij zijn ambt ter beschikking.

Artikel 30

1. Om minister te kunnen zijn is vereist dat men ingezetene van Curaçao is, de Nederlandse nationaliteit bezit en niet is uitgesloten van het kiesrecht.
2. Een minister kan niet tegelijkertijd zijn:
 - a. Gouverneur;
 - b. vervanger van de Gouverneur;
 - c. lid van de Raad van Advies;
 - d. lid van de Algemene Rekenkamer;
 - e. ombudsman;
 - f. gevolmachtigde minister;
 - g. lid van de Staten;
 - h. lid van of procureur-generaal of advocaat-generaal bij het Hof van Justitie;
 - i. ambtenaar in actieve dienst.
3. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid onder g kan een minister, tot lid van de Staten gekozen, ten hoogste drie maanden na zijn toelating als lid het ambt van minister en het lidmaatschap van de Staten verenigen.
4. Met ambtenaar, bedoeld in het tweede lid onder i, worden voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld zij, die als werkmans zijn aangesteld en zij, die in dienst van het landsbestuur op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam zijn.

Artikel 31

Bloedverwantschap tot en met de tweede graad mag niet bestaan tussen de ministers. Echtgenoten kunnen niet tegelijkertijd minister zijn.

Artikel 32

Bij landsbesluit worden ministeries ingesteld. Zij staan onder leiding van een minister.

Artikel 33

1. De ministers vormen tezamen de raad van ministers.
2. De raad van ministers bestaat uit ten hoogste negen ministers, tenzij bij landsverordening anders wordt bepaald.
3. De minister-president is voorzitter van de raad van ministers en vertegenwoordigt Curaçao in rechte. In de vertegenwoordiging van Curaçao buiten rechte wordt telkens bij landsbesluit voorzien.
4. De raad van ministers beraadslaagt en besluit over het algemeen regeringsbeleid en bevordert de eenheid van dat beleid.
5. Indien de Gouverneur een vergadering van de raad van ministers bijwoont, treedt hij op als voorzitter. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.
6. De raad van ministers stelt zijn reglement van orde vast. Het wordt openbaar gemaakt door plaatsing in het Publicatieblad.

Artikel 34

Alle landsverordeningen en landsbesluiten worden door de Gouverneur en door een of meer ministers ondertekend.

Artikel 35

Het landsbesluit waarbij de minister-president wordt benoemd wordt mede door hem ondertekend. De landsbesluiten waarbij de overige ministers worden benoemd of ontslagen worden mede door de minister-president ondertekend.

Artikel 36

De ministers leggen voor de aanvaarding van hun ambt ten overstaan van de Gouverneur de volgende eed dan wel verklaring en belofte van zuivering af en zweren of beloven trouw aan het Statuut en aan de Staatsregeling:

“Ik zweer (verklaar) dat ik, middellijk noch onmiddellijk onder welke naam of voorwendsel ook, in verband met het verkrijgen van mijn benoeming als minister aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd noch zal geven.

Ik zweer (beloof) dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk, dat ik de Staatsregeling van Curaçao, steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Curaçao naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig” (“Dat verklaar en beloof ik”).

Artikel 37

De bezoldiging, het pensioen alsmede overige geldelijke voorzieningen van de ministers en de gevolmachtigde minister worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 38

1. De gevolmachtigde minister kan niet tegelijk zijn:
 - a. Gouverneur;
 - b. Vervanger van de Gouverneur;
 - c. Lid van de Raad van Advies;
 - d. Lid van de Algemene Rekenkamer;
 - e. Ombudsman;
 - f. Minister;
 - g. Lid van de Staten;
 - h. Lid van of procureur-generaal of advocaat-generaal bij het Hof van Justitie;
 - i. Ambtenaar in actieve dienst.
2. Onverminderd het bepaalde in het voorgaande lid onder g kan een gevolmachtigde minister, tot lid van de Staten gekozen, ten hoogste drie maanden na zijn toelating als lid het ambt van gevolmachtigde minister en het lidmaatschap van de Staten verenigen.
3. De gevolmachtigde minister wordt, indien hij op Curaçao aanwezig is, in de gelegenheid gesteld de beraadslagingen van de ministerraad ten aanzien van onderwerpen, welke tot zijn bemoeyenis behoren, bij te wonen. Hij heeft alsdan een raadgevende stem.

Hoofdstuk 4.

Staten

Artikel 39

De Staten vertegenwoordigen het gehele Curaçaose volk.

Artikel 40

De Staten bestaan uit eenentwintig leden.

Artikel 41

De zittingsduur van de Staten is vier jaren.

Artikel 42

1. De leden van de Staten worden gekozen op de grondslag van evenredige vertegenwoordiging binnen bij landsverordening te stellen grenzen.
2. De verkiezingen worden gehouden bij geheime stemming.

Artikel 43

1. De leden van de Staten worden rechtstreeks gekozen door de ingezetenen van Curaçao met de Nederlandse nationaliteit die de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt.
2. Van het kiesrecht is uitgesloten hij die wegens het begaan van een daartoe bij landsverordening aangewezen delict bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van ten minste een jaar en hierbij tevens is ontzet van het kiesrecht.

Artikel 44

Om lid van de Staten te kunnen zijn is vereist dat men ingezetene van Curaçao is, de Nederlandse nationaliteit bezit, de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt en niet is uitgesloten van het kiesrecht.

Artikel 45

1. Een lid van de Staten kan niet tevens zijn:

- a. Gouverneur;
 - b. Vervanger van de Gouverneur;
 - c. Lid van de Raad van Advies;
 - d. Lid van de Algemene Rekenkamer;
 - e. Ombudsman;
 - f. Minister;
 - g. Gevolmachtigde minister;
 - h. Lid van of procureur-generaal of advocaat-generaal bij het Hof van Justitie;
 - i. Ambtenaar in actieve dienst.
2. Bij landsverordening kan ten aanzien van andere openbare betrekkingen worden bepaald dat zij niet gelijktijdig met het lidmaatschap van de Staten kunnen worden uitgeoefend.
 3. Bij landsverordening kunnen regels worden gesteld voor de vervallenverklaring van het lidmaatschap van een lid van de Staten, dat wegens het begaan van een delict bij onherroepelijk rechterlijke uitspraak is veroordeeld tot een vrijheidsstraf. De landsverordening regelt de misdrijven waarvoor het lidmaatschap van de Staten kan worden vervallen verklaard alsmede de beroepsmogelijkheid van het betrokken Statenlid bij het Hof van Justitie.
 4. De Staten kunnen een landsverordening als bedoeld in het tweede en derde lid en tot de wijziging daarvan niet aannemen dan met twee derde meerderheid van de stemmen van het aantal zitting hebbende leden.

Artikel 46

1. Bloedverwantschap tot en met de tweede graad mag niet bestaan tussen de leden van de Staten. Echtgenoten kunnen niet tegelijkertijd lid van de Staten zijn.
2. Wanneer personen, die verkeren in één van de gevallen bedoeld in het eerste lid, tegelijkertijd gekozen worden, wordt alleen toegelaten hij, die de meeste stemmen verkreeg, en bij gelijk aantal stemmen, de oudste. Indien in laatstbedoeld geval ook de leeftijden gelijk zijn, beslist het lot.
3. Hij, die na zijn verkiezing komt te verkeren in het geval, bedoeld in de tweede zin van het eerste lid, kan op die grond niet verplicht worden af te treden vóór de afloop van zijn tijd van zitting.

Artikel 47

De Staten onderzoeken de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde leden en beslissen met inachtneming van bij landsverordening te stellen regels de geschillen welke met betrekking tot de geloofsbrieven of de verkiezing zelf rijzen.

Artikel 48

Alles, wat verder het kiesrecht en de verkiezingen betreft, wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 49

De leden van de Staten leggen voor de aanvaarding van hun ambt ten overstaan van de Gouverneur de volgende eed dan wel verklaring en belofte van zuivering af en zweren trouw aan het Statuut en aan de Staatsregeling:

“Ik zweer (verklaar) dat ik, middellijk noch onmiddellijk, onder welke naam of voorwendsel ook, in verband met mijn verkiezing als lid van de Staten, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd noch zal geven.

Ik zweer (beloof) dat ik, om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, middellijk of onmiddellijk.

Ik zweer trouw aan de Koning en aan het Statuut voor het Koninkrijk, dat ik de Staatsregeling van Curaçao steeds zal helpen onderhouden en het welzijn van Curaçao naar mijn vermogen zal voorstaan.

Zo waarlijk helpe mij God Almachtig” (“Dat verklaar en beloof ik”).

Artikel 50

De Staten benoemen uit de leden een voorzitter en een ondervoorzitter.

Artikel 51

1. De Staten benoemen hun griffier. Deze en de overige ambtenaren van de Staten kunnen niet tevens lid van de Staten zijn.
2. De benoeming, schorsing, ontslag en rechtspositie van de griffier, alsmede van de overige ambtenaren van de Staten worden bij landsverordening geregeld.

Artikel 52

Geldelijke voorzieningen ten behoeve van leden en gewezen leden van de Staten en van hun nabestaanden worden bij landsverordening geregeld. De Staten kunnen een voorstel tot zodanige landsverordening of een landsverordening tot wijziging daarvan niet aannemen dan met twee derden van de stemmen van het aantal zitting hebbende leden.

Artikel 53

1. De Staten kunnen bij landsbesluit worden ontbonden.
2. Het besluit tot ontbinding houdt tevens de last in tot een nieuwe verkiezing voor de ontbonden Staten en tot het samenkomen van de nieuw gekozen Staten binnen drie maanden.
3. De ontbinding gaat in op de dag waarop de nieuw gekozen Staten samenkomen.
4. De zittingsduur van na ontbinding optredende Staten wordt bij landsverordening vastgesteld; de termijn mag niet langer zijn dan vijf jaren.

Artikel 54

1. Het zittingsjaar van de Staten wordt door de voorzitter geopend of gesloten. Het zittingsjaar vangt aan op de tweede dinsdag van de maand september.
2. Bij de opening van het zittingsjaar van de Staten wordt door of namens de Gouverneur een uiteenzetting van het door de regering te voeren beleid gegeven.

Artikel 55

1. De vergaderingen van de Staten zijn openbaar.
2. Door de Staten wordt vervolgens beslist of met gesloten deuren zal worden beraadslaagd en besloten. De deuren worden gesloten, wanneer vier leden het vorderen of de voorzitter het nodig oordeelt.
3. De vergadering kan met twee derden van de uitgebrachte stemmen besluiten, dat met gesloten deuren zal worden beraadslaagd en besloten.

Artikel 56

1. De Staten mogen alleen beraadslagen of besluiten, indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden ter vergadering aanwezig is.
2. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen.
3. De leden stemmen zonder last.
4. Over zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd, wanneer één lid dit verlangt.

Artikel 57

De ministers geven de Staten mondeling of schriftelijk de door één of meer leden verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het belang van het Land of van het Koninkrijk.

Artikel 58

1. De ministers hebben toegang tot de vergaderingen van de Staten en kunnen aan de beraadslaging deelnemen.
2. Zij kunnen door de Staten worden uitgenodigd om ter vergadering aanwezig te zijn.
3. Zij kunnen zich in de vergaderingen doen bijstaan door de personen, daartoe door hen aangewezen.

Artikel 59

De Staten hebben het recht van enquête, te regelen bij landsverordening.

Artikel 60

1. De Staten kunnen bij landsverordening bepalen dat volgens daarbij te stellen regels een raadplegend referendum wordt gehouden.
2. Een referendum op grond van het eerste lid kan betrekking hebben op een ontwerp-landsverordening, die door de regering aan de Staten ter goedkeuring is aangeboden, of een ontwerp-landsverordening, die de Staten nog niet aan de regering ter bekrachtiging hebben voorgedragen, of op een onderwerp van groot maatschappelijk belang, waarover de regering of de Staten voornemens zijn een beslissing te nemen.

Artikel 61

De leden van de Staten, de ministers en andere personen die deelnemen aan de beraadslaging, kunnen niet in rechte worden vervolgd of aangesproken voor hetgeen zij in de vergaderingen van de Staten of van commissies daaruit hebben gezegd of aan deze schriftelijk hebben overgelegd.

Artikel 62

De Staten stellen hun reglement van orde vast. Het wordt openbaar gemaakt door plaatsing in het Publicatieblad.

Artikel 63

1. De Staten zijn bevoegd de belangen van Curaçao voor te staan bij de regering van het Koninkrijk en bij de Staten-Generaal.
2. Een landsverordening die op grond van artikel 52 van het Statuut voor het Koninkrijk aan de Koning of aan de Gouverneur als orgaan van het Koninkrijk

bevoegdheden toekent met betrekking tot landsaangelegenheden kan niet worden aangenomen dan met twee derden van de stemmen van het aantal zitting hebbende leden van de Staten.

Hoofdstuk 5.

Raad van Advies, Algemene Rekenkamer, Ombudsman en vaste colleges van advies

Artikel 64

1. Er is een Raad van Advies.
2. De Raad wordt gehoord over:
 - a. alle ontwerpen van landsverordeningen en van landsbesluiten, houdende algemene maatregelen;
 - b. alle voorstellen tot goedkeuring als bedoeld in artikel 24, tweede lid, van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, van de verdragen die Curaçao raken;
 - c. alle voorstellen van rijkswetten en ontwerpen van algemene maatregelen van rijksbestuur.
3. De Raad is bevoegd de regering eigener beweging van advies te dienen in de gevallen, waarin hij zulks in het belang van het Land of van het Koninkrijk geraden oordeelt.
4. De Raad wordt niet gehoord met betrekking tot de in het eerste lid, onderdelen b en c, bedoelde voorstellen en ontwerpen indien daaromtrent tussen de Regering en de Gevolmachtigde Minister geen overleg plaatsvindt of naar het oordeel van de Regering om andere reden het horen van de Raad bezwaarlijk is.
5. De Raad wordt gehoord in de gevallen waarin de Staatsregeling of een landsverordening dit voorschrijft, in alle buitengewone gevallen van gewichtige aard en in alle andere zaken waaromtrent de regering het nodig oordeelt.

Artikel 65

1. De Raad van Advies bestaat uit de Gouverneur als voorzitter en verder uit ten minste vijf leden, onder wie een ondervoorzitter.
2. De ondervoorzitter en de leden worden bij landsbesluit benoemd, geschorst en ontslagen. Hun ontslag- en schorsingsgronden worden bij landsverordening bepaald. Zij bekleden hun ambt niet langer dan vijf jaren, doch zijn terstond herbenoembaar.
3. Op eigen verzoek en wegens het bereiken van een bij landsverordening te bepalen leeftijd worden zij ontslagen.
4. De rechtspositie van de leden van de Raad van Advies wordt overigens bij landsverordening geregeld.

5. In de vergadering waar de Gouverneur als voorzitter optreedt, heeft hij een raadgevende stem.
6. Het ambt van Ondervoorzitter of lid van de Raad is onverenigbaar met de functie van ambtenaar in actieve dienst.
7. Het ambt van de Ondervoorzitter of lid van de Raad is tevens onverenigbaar met een ambt of een functie ten aanzien waarvan de onverenigbaarheid bij landsverordening is bepaald.

Artikel 66

1. Bij landsverordening worden de inrichting, samenstelling en bevoegdheden van de Raad van Advies geregeld.
2. Bij landsverordening kunnen aan de Raad van Advies andere dan in dit hoofdstuk genoemde taken worden opgedragen.

Artikel 67

Het reglement van orde voor de Raad van Advies wordt door de Raad vastgesteld. Het wordt in het Publicatieblad bekend gemaakt.

Artikel 68

1. Er is een Algemene Rekenkamer.
2. De Algemene Rekenkamer is belast met het onderzoek van de ontvangsten en uitgaven van het Land.

Artikel 69

1. Een lid van de Algemene Rekenkamer wordt bij landsbesluit benoemd uit een voordracht van twee personen, opgemaakt door de Staten. Zij bekleden hun ambt niet langer dan vijf jaren, doch zijn terstond herbenoembaar.
2. Een lid van de Algemene Rekenkamer wordt ontslagen op eigen verzoek en wegens het bereiken van een bij landsverordening te bepalen leeftijd.
3. Een lid van de Algemene Rekenkamer kan in de gevallen bij landsverordening aangewezen door het Hof van Justitie worden geschorst of ontslagen.
4. De rechtspositie van de leden van de Algemene Rekenkamer wordt overigens bij landsverordening geregeld.

Artikel 70

1. Bij landsverordening worden de inrichting, de samenstelling en de bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer geregeld.
2. Bij landsverordening kunnen aan de Algemene Rekenkamer andere dan in dit hoofdstuk genoemde taken worden opgedragen.

Artikel 71

1. Er is een Ombudsman.
2. De Ombudsman verricht op verzoek of uit eigen beweging onderzoek naar gedragingen van bestuursorganen van het Land en van andere bij of krachtens landsverordening aangewezen bestuursorganen.
3. De Ombudsman wordt voor een bij landsverordening te bepalen termijn benoemd door de Staten. Om tot Ombudsman te kunnen worden benoemd is vereist dat men ingezetene van Curaçao is en de Nederlandse nationaliteit bezit.
4. Op eigen verzoek en wegens het bereiken van een bij landsverordening te bepalen leeftijd wordt hij ontslagen. In de gevallen bij landsverordening aangewezen kan hij door de Staten worden geschorst of ontslagen. De landsverordening regelt overigens zijn rechtspositie.
5. Bij landsverordening worden de bevoegdheid en werkwijze van de Ombudsman geregeld.
6. Bij landsverordening kunnen aan de Ombudsman ook andere taken worden opgedragen.
7. Bij landsverordening kan een substituut-Ombudsman worden benoemd. Het derde, vierde en vijfde lid zijn van toepassing op een substituut-Ombudman.

Artikel 72

1. Vaste colleges van advies in zaken van wetgeving en bestuur van het Land worden ingesteld bij landsverordening.
2. Bij landsverordening worden de inrichting, samenstelling en bevoegdheid van deze colleges geregeld.
3. Bij landsverordening kunnen aan deze colleges ook andere dan adviserende taken worden opgedragen.

Artikel 73

1. De adviezen van de in dit hoofdstuk bedoelde colleges worden openbaar gemaakt volgens regels bij landsverordening te stellen.

2. Adviezen, uitgebracht ter zake van ontwerp-landsverordeningen die door of vanwege de Gouverneur worden ingediend, worden, behoudens bij landsverordening te bepalen uitzonderingen, aan de Staten overgelegd.

Hoofdstuk 6.

Wetgeving en bestuur

Artikel 74

De vaststelling van landsverordeningen geschiedt door de regering en de Staten gezamenlijk.

Artikel 75

De bekrachtiging van ontwerp-landsverordeningen geschiedt door de regering na verkregen goedkeuring of op voordracht van de Staten. Zij verkrijgen daardoor kracht van landsverordening.

Artikel 76

De regering dient ontwerp-landsverordeningen ter goedkeuring bij de Staten in.

Artikel 77

1. De Staten hebben het recht ontwerp-landsverordeningen aan de regering voor te dragen.
2. Ontwerp-landsverordeningen door de Staten voor te dragen worden bij hen aanhangig gemaakt door één of meer leden.

Artikel 78

1. Zolang een ontwerp-landsverordening ingediend door de regering niet door de Staten is goedgekeurd kan deze door hen, op voorstel van een of meer leden, en door de regering worden gewijzigd.
2. Zolang de Staten nog niet hebben besloten tot voordracht van een ontwerp-landsverordening kan deze door hen, op voorstel van één of meer leden en door het lid of de leden door wie deze aanhangig gemaakt is, worden gewijzigd.

Artikel 79

1. Zolang een ontwerp-landsverordening ingediend door de regering niet door de Staten is goedgekeurd kan deze door de regering worden ingetrokken.

2. Zolang de Staten nog niet hebben besloten tot voordracht van een ontwerp-landsverordening kan deze, door het lid of de leden door wie deze aanhangig gemaakt is, worden ingetrokken.

Artikel 80

1. De regering en de Staten geven elkaar kennis van hun besluit omtrent enige ontwerp-landsverordening.
2. Indiening en intrekking van ontwerp-landsverordeningen door de regering geschieden door tussenkomst van de Gouverneur.

Artikel 81

Bij landsverordening worden de bekendmaking en de inwerkingtreding van landsverordeningen geregeld. Zij treden niet in werking voordat zij zijn bekendgemaakt.

Artikel 82

Voorzover bij de Samenwerkingsregeling bedoeld in artikel 2 onder de letter d van deze Staatsregeling voorzieningen worden getroffen welke afwijken van bepalingen van deze Staatsregeling, blijven deze bepalingen buiten toepassing.

Artikel 83

1. Door de regering worden landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, vastgesteld.
2. Voorschriften, door straffen te handhaven, worden daarin alleen gegeven krachtens landsverordening. Bij landsverordening worden de op te leggen straffen bepaald.
3. Artikel 79 is van overeenkomstige toepassing op landsbesluiten, houdende algemene maatregelen.
4. Het tweede en derde lid zijn van overeenkomstige toepassing op ministeriële regelingen.

Artikel 84

Het opleggen van belastingen en andere heffingen wordt bij landsverordening vastgesteld.

Artikel 85

1. De begroting van de ontvangsten en de uitgaven van het land wordt bij landsverordening vastgesteld.
2. De op de gewone dienst van de begroting van een begrotingsjaar geraamde uitgaven worden volledig gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen. De op de kapitaaldienst geraamde uitgaven worden gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen, rekening houdende met het saldo van de gewone dienst en de verwachte ontvangsten uit de uitgifte van geldleningen. De omvang van leningen wordt begrensd door een bij landsverordening vast te stellen rentelastnorm.
3. De begroting wordt jaarlijks in één of meer ontwerpen door de regering aan de Staten uiterlijk op de tweede dinsdag van de maand september aangeboden.
4. De regering biedt jaarlijks een sluitende meerjarenbegroting aan de Staten aan.
5. De verantwoording van de ontvangsten en de uitgaven van het land wordt aan de Staten gedaan overeenkomstig bepalingen vastgesteld bij landsverordening. De door de Algemene Rekenkamer onderzochte rekening wordt jaarlijks aan de Staten overgelegd.
6. Bij landsverordening worden regels gesteld omtrent het beheer van de financiën van het land en een doeltreffend comptabel bestel.

Artikel 86

1. Bij landsverordening worden regels gesteld ten einde de rechtmatigheid en integriteit van het bestuur en het bestuurlijk handelen alsmede de deugdelijkheid van het financieel beheer te waarborgen.
2. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd.

Artikel 87

Het aangaan of garanderen van een geldlening ten name of ten laste van het land geschiedt niet dan bij of krachtens landsverordening tot vaststelling of wijziging van de begroting.

Artikel 88

1. Er is een centrale bank. De centrale bank oefent het toezicht op het geldstelsel uit. Bij landsverordening kunnen andere taken aan de centrale bank worden opgedragen.
2. Het geldstelsel wordt bij of krachtens landsverordening geregeld.

Artikel 89

1. Bij landsverordening worden het burgerlijk recht, het strafrecht en het burgerlijk- en het strafprocesrecht in wetboeken geregeld, met inachtneming van artikel 39 van het Statuut.
2. Bij landsverordening worden algemene regels van bestuursrecht vastgesteld.

Artikel 90

De rechtspositie van de ambtenaren wordt bij landsverordening geregeld.

Artikel 91

De overheid betracht bij de uitvoering van haar taak openbaarheid volgens regels bij landsverordening te stellen.

Artikel 92

Bij landsverordening wordt het beheer van domeinen en andere domaniale rechten geregeld.

Artikel 93

Gratie wordt verleend bij landsbesluit na ingewonnen advies van de rechter door wie het vonnis is gewezen met inachtneming van bij of krachtens landsverordening te stellen voorschriften.

Artikel 94

1. Ingezetenen kunnen niet dan bij landsverordening tot dienst in de krijgsmacht dan wel tot burgerdienstplicht worden verplicht.
2. De dienstplichtigen, dienende bij de krijgsmacht, kunnen zonder hun toestemming niet dan ingevolge een landsverordening naar elders worden gezonden.

Artikel 95

In geval van buitengewone omstandigheden kan bij landsbesluit worden bepaald dat in het land woonachtige dienstplichtigen buitengewoon in werkelijke dienst worden gehouden of geroepen. Alsdan wordt onverwijld een ontwerp-landsverordening bij de Staten ingediend om het in werkelijke dienst blijven van dienstplichtigen zoveel nodig te bepalen.

Artikel 96

1. Bij landsverordening wordt bepaald in welke gevallen ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid bij landsbesluit een door de landsverordening als zodanig aan te wijzen uitzonderingstoestand kan worden afgekondigd. De landsverordening regelt de gevolgen.
2. Bij die regeling kan worden afgeweken van de bepalingen van de Staatsregeling betreffende de vrijheid van drukpers, het recht van vereniging en vergadering, alsmede van de onschendbaarheid van de woning en het briefgeheim.
3. De Staten beslissen terstond na de afkondiging van een uitzonderingstoestand en voorts, zolang deze niet bij landsbesluit is opgeheven, telkens wanneer zij zulks nodig oordelen, omtrent het voortduren daarvan.

Hoofdstuk 7.

Het rechtswezen en de rechterlijke macht

Artikel 97

Er wordt recht gesproken in naam van de Koning.

Artikel 98

1. De tot de rechterlijke macht behorende gerechten zijn:
 - a. het Gerecht in eerste aanleg van Curaçao;
 - b. het Hof van Justitie.
2. Als rechter in eerste aanleg treden op de leden en plaatsvervangend leden van het Hof van Justitie. Als rechter in eerste aanleg kunnen optreden rechters-plaatsvervanger in eerste aanleg die geen lid zijn van de rechterlijke macht.
3. De rechtsmacht van de Hoge Raad der Nederlanden ten aanzien van rechtszaken in Curaçao wordt geregeld bij rijkswet.
4. Elke tussenkomst in rechtszaken is verboden.
5. Bij onderlinge regeling met een of meer landen van het Koninkrijk kunnen regels worden gesteld over de rechterlijke organisatie. Een onderlinge regeling als bedoeld in de eerste volzin wordt bij rijkswet als bedoeld in artikel 38, tweede lid, van het Statuut voor het Koninkrijk vastgesteld. De regering neemt hierbij de bepalingen van de Staatsregeling in acht.

Artikel 99

1. Aan de rechterlijke macht is opgedragen:
 - a. de berechting van geschillen over burgerlijke zaken;
 - b. de berechting van strafbare feiten.
2. Aan de rechterlijke macht is voorts opgedragen de berechting van geschillen over bestuursrechtelijke zaken, tenzij bij landsverordening de kennisneming van bestuursrechtelijke zaken is opgedragen aan bijzondere rechtscolleges waarin een of meer leden van de rechterlijke macht mede zitting hebben.
3. De inrichting, de samenstelling en de bevoegdheid van de rechterlijke macht worden overigens bij landsverordening geregeld, tenzij een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid, tot stand is gekomen die hierin voorziet.

Artikel 100

De doodstraf kan niet worden opgelegd.

Artikel 101

De rechter treedt niet in de beoordeling van de verenigbaarheid van landsverordeningen met de Staatsregeling, behoudens de toetsing aan de grondrechten genoemd in de artikelen 3 tot en met 21. Landsverordeningen vinden geen toepassing indien deze toepassing niet verenigbaar is met een of meer van deze bepalingen.

Artikel 102

1. De leden en plaatsvervangend leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast, worden bij koninklijk besluit voor het leven benoemd.
2. De leden en plaatsvervangend leden van de rechterlijke macht met rechtspraak belast, worden op eigen verzoek en wegens het bereiken van een bij landsverordening te bepalen leeftijd bij koninklijk besluit ontslagen, tenzij een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid, tot stand is gekomen die hierin voorziet.
3. In de gevallen bij rijkswet op grond van artikel 38, tweede lid, van het Statuut bepaald, kunnen zij door de Hoge Raad der Nederlanden worden geschorst of ontslagen.

Artikel 103

De rechtspositie van de president en de overige leden van het Hof wordt bij landsverordening geregeld, tenzij een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid, tot stand is gekomen die hierin voorziet.

Artikel 104

1. De terechtzittingen vinden in het openbaar plaats, behoudens uitzonderingen te stellen bij landsverordening of een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid.
2. De uitspraken bevatten de gronden waarop zij zijn gewezen of uitgevaardigd en, in strafzaken, de aanwijzing van de artikelen van de wettelijke regelingen waarop de veroordeling berust.
3. De uitspraken worden in het openbaar gedaan.

Artikel 105

1. Het openbaar ministerie bij het Hof wordt uitgeoefend door of namens de procureur-generaal.
2. De procureur-generaal wordt bij koninklijk besluit benoemd en ontslagen.
3. De inrichting, de samenstelling en de bevoegdheid van het openbaar ministerie worden overigens bij landsverordening geregeld, tenzij een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid, tot stand is gekomen die hierin voorziet.
4. De rechtspositie van de procureur-generaal wordt geregeld bij landsverordening, tenzij een onderlinge regeling als bedoeld in het derde lid tot stand is gekomen die hierin voorziet.

Artikel 106

De procureur-generaal is bevoegd tot het instellen en intrekken van hoger beroep van strafzaken.

Artikel 107

1. De procureur-generaal is het hoofd van het openbaar ministerie en is belast met de zorg voor de justitiële politie. Hij is bevoegd aan de ambtenaren die met de politie belast zijn zodanige instructies te geven tot voorkoming, opsporing en nasporing van misdrijven of overtredingen als hij in het belang van een goede justitie nodig oordeelt.
2. De procureur-generaal waakt voor de richtige uitoefening van de taak van de politie. Hij is bevoegd te dien aanzien aan de regering de voorstellen te doen die hem dienstig voorkomen.
3. In geval van belet of ontstentenis van de procureur-generaal voor langere duur wordt bij koninklijk besluit in de vervanging voorzien.

Artikel 108

1. Wanneer het aan het Hof voorkomt, dat de vervolging van strafbare feiten in Curaçao behoort ingesteld of voortgezet te worden, is de procureur-generaal verplicht om dan te voldoen aan een bevel van het Hof om verslag te geven en de daartoe betreffende stukken over te leggen.
2. De procureur-generaal is, behoudens de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering, verplicht om op bevel van het Hof te vervolgen of te doen vervolgen.
3. Onverminderd het bepaalde in de beide voorgaande leden zijn de ambtenaren van het openbaar ministerie verplicht om de bevelen na te komen die aan hen in hun ambtsbetrekking op grond van de landsverordening gegeven worden, of op

grond van een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid, indien die tot stand is gekomen.

Artikel 109

Bij landsverordening kan worden bepaald dat aan de rechtspraak mede kan worden deelgenomen door personen die niet tot de rechterlijke macht behoren, tenzij een onderlinge regeling als bedoeld in artikel 98, vijfde lid, tot stand is gekomen die hierin voorziet.

Hoofdstuk 8.

Openbare lichamen en zelfstandige bestuursorganen

Artikel 110

1. Bij landsverordening kunnen openbare lichamen ter behartiging van bepaalde belangen worden ingesteld en opgeheven.
2. Bij landsverordening worden de taken en de inrichting van deze openbare lichamen, de samenstelling en de bevoegdheid van hun besturen, alsmede de openbaarheid van hun vergaderingen vastgesteld. Bij landsverordening kan aan hun besturen verordenende bevoegdheid worden verleend.
3. Het toezicht op deze besturen wordt bij landsverordening vastgesteld. Vernietiging van besluiten van deze besturen kan alleen geschieden wegens strijd met het recht of met het algemeen belang.

Artikel 111

1. Bij landsverordening kan een zelfstandig bestuursorgaan worden ingesteld en opgeheven.
2. Bij landsverordening worden de inrichting, samenstelling en bevoegdheden van het zelfstandige bestuursorgaan, alsmede de openbaarheid van zijn vergaderingen geregeld.
3. Bij landsverordening kan aan een zelfstandig bestuursorgaan verordenende bevoegdheid worden verleend. De afkondiging van verordeningen van een zelfstandig bestuursorgaan geschiedt door hun plaatsing in het Publicatieblad, met vermelding van de datum van uitgifte.
4. Bij landsverordening wordt het toezicht op een zelfstandig bestuursorgaan geregeld.
5. Vernietiging door de regering of onthouding van goedkeuring door het bij landsverordening aangewezen orgaan kan alleen plaatsvinden wegens strijd met het recht en het algemeen belang.
6. Een besluit tot vernietiging of tot onthouding van goedkeuring wordt met redenen omkleed en regelt de gevolgen daarvan. De Raad van Advies wordt over een besluit tot vernietiging gehoord.
7. Tegen een besluit tot vernietiging of onthouding van goedkeuring als bedoeld in lid 5 kan in beroep worden gekomen bij de rechter in eerste aanleg. De rechter behandelt het beroep in een openbare zitting . Tegen de beslissing van de rechter staat geen hogere voorziening open.

Hoofdstuk 9

Herziening van de Staatsregeling

Artikel 112

1. Bij landsverordening kunnen in de bepalingen van deze staatsregeling wijzigingen worden aangebracht. Elk voorstel tot verandering van de Staatsregeling wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan.
2. De Staten kunnen een voorstel tot zodanige landsverordening niet aannemen dan met twee derden van de stemmen van het aantal zitting hebbende leden.

Artikel 113

Deze landsverordening kan worden aangehaald als "Staatsregeling van Curaçao".

Additionele Artikelen

Artikel I.

Bij landsverordening worden voorzieningen getroffen betreffende de verdere gelding als regelingen van Curaçao van de op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze Staatsregeling in Curaçao geldende landsverordeningen en andere regelingen en besluiten van de Nederlandse Antillen alsmede eilandsverordeningen en andere regelingen en besluiten van het eilandgebied Curaçao en betreffende de handhaving van de op dat tijdstip in Curaçao bestaande organen van openbaar bestuur.

Artikel II.

Artikel 89, tweede lid, treedt eerst na vijf jaren of op een bij landsverordening te bepalen eerder tijdstip in werking.

Artikel III.

1. De op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling fungerende eilandsraad van Curaçao verkrijgt op dat tijdstip de hoedanigheid van Staten van Curaçao.
2. De ingevolge het eerste lid zitting hebbende leden van de Staten treden, vier jaren nadat zij als leden van de eilandsraad zitting hebben genomen, tegelijk af, behoudens in geval de Staten eerder worden ontbonden.
3. Tot het in het tweede lid genoemde tijdstip geschiedt de vervulling van opengevallen plaatsen in de Staten met toepassing van de bepalingen die op (de dag vóór het tijdstip waarop nieuwe status intreedt) op de eilandsraad van Curaçao van toepassing waren.

Artikel IV

1. De Staten kunnen op voorstel van de regering besluiten een ontwerp-landsverordening in behandeling te nemen die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze Staatsregeling door de regering van de Nederlandse Antillen aanhangig was gemaakt. Zij nemen de behandeling van het desbetreffende ontwerp over in de staat waarin die behandeling verkeerde op het evenbedoelde tijdstip.
2. De Staten kunnen besluiten een ontwerp-landsverordening in behandeling te nemen die vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze Staatsregeling door

een lid van de Staten van de Nederlandse Antillen bij de Staten van de Nederlandse Antillen aanhangig was gemaakt. Zij nemen de behandeling van het desbetreffende ontwerp over in de staat waarin die behandeling verkeerde op het evenbedoelde tijdstip.

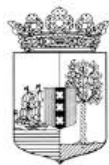
3. Dit artikel vervalt vijf jaar na de inwerkingtreding van deze Staatsregeling.

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V20b

Bijlage behorende bij Eilandsverordening vaststelling diverse ontwerp-landsverordeningen land Curaçao (A.B. 2010 no. 87)

Landsverordening ter uitvoering van
additioneel artikel I van de Staatsregeling
van Curaçao (Landsverordening algemene
overgangsregeling wetgeving en bestuur)
=====

IN NAAM DER KONINGIN

DE GOUVERNEUR VAN CURAÇAO

Overwegende dat ingevolge additioneel artikel I van de Staatsregeling voorzieningen dienen te worden getroffen betreffende de verdere gelding als regelingen van Curaçao van de op het tijdstip[van inwerkingtreding van deze Staatsregeling om Curaçao geldende landsverordeningen en andere regelingen en besluiten van de Nederlandse Antillen alsmede, eilandsverordeningen en andere regelingen en besluiten van het eilandgebied Curaçao en betreffende de handhaving van de op dat tijdstip in Curaçao bestaande organen van openbaar bestuur;

Gelet op artikel III van de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen

Artikel 1

1. Alle op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling in Curaçao geldende landsverordeningen, landsbesluiten, houdende algemene maatregelen en andere besluiten van regelgevende aard van de Nederlandse Antillen, alsmede eilandsverordeningen en eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen van het eilandgebied Curaçao blijven van kracht, totdat zij met inachtneming van de Staatsregeling zijn gewijzigd of ingetrokken.
2. Het bepaalde in het eerste lid geldt niet voor de in de Bijlage bij deze landsverordening vermelde landsverordeningen, landsbesluiten, houdende algemene maatregelen en andere besluiten van regelgevende aard van de Nederlandse Antillen, alsmede eilandsverordeningen en eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen van het eilandgebied Curaçao.

Artikel 2

Besluiten van de Nederlandse Antillen en van het eilandgebied Curaçao die niet van regelgevende aard zijn en op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling in Curaçao rechtskracht hebben, behouden hun rechtskracht, totdat zij met inachtneming van de Staatsregeling zijn gewijzigd of ingetrokken.

Artikel 3

De op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling van Curaçao in het eilandgebied Curaçao bestaande bestuursorganen blijven gehandhaafd, totdat zij met inachtneming van de Staatsregeling door andere organen zijn vervangen of zijn opgeheven.

Artikel 4

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van de Staatsregeling van Curaçao gaan alle rechten en verplichtingen naar burgerlijk recht van het eilandgebied Curaçao over op het land Curaçao.

Artikel 5

1. De in artikel 1 bedoelde landsverordeningen van de Nederlandse Antillen en eilandsverordeningen van het eilandgebied Curaçao verkrijgen de staat van landsverordeningen van Curaçao.
2. De in artikel 1 bedoelde landsbesluiten, houdende algemene maatregelen van de Nederlandse Antillen en eilandsbesluiten, houdende algemene, maatregelen van het eilandgebied Curaçao verkrijgen de staat van landsbesluit, houdende algemene maatregelen van Curaçao.
3. De in artikel 1 bedoelde andere besluiten van regelgevende aard van de Nederlandse Antillen verkrijgen de staat van ministeriële regeling met algemene van Curaçao.

Artikel 6

1. In de tekst van de regelingen die ingevolge artikel 5 de staat van landsverordening, landsbesluit houdende algemene maatregelen of ministeriële regeling van Curaçao verkrijgen, vinden met toepassing van de volgende leden van dit artikel de aanpassingen plaats die als gevolg van het verkrijgen van deze nieuwe hoedanigheid noodzakelijk zijn.
2. Waar melding wordt gemaakt van het land de Nederlandse Antillen of het eilandgebied Curaçao, treedt daarvoor in de plaats het land Curaçao.
3. Waar melding wordt gemaakt van de eilanden of eilandgebieden Curaçao, Bonaire, de Bovenwindse Eilanden, Sint Maarten, Saba of Sint Eustatius of

voorzien wordt in gevallen die samenhangen met de gedecentraliseerde staatsinrichting van de Nederlandse Antillen, vervallen de desbetreffende artikelen of gedeelten van artikelen, voor zover zulks uit de gewijzigde rechtsorde voortvloeit.

4. Waar onderscheid wordt gemaakt tussen procedures op het eiland Curaçao en de overige eilanden van de Nederlandse Antillen, wordt de voor Curaçao geldende regeling gevolgd.

5. Waar melding wordt gemaakt van ambten, organen, instellingen, diensten of kantoren van de Nederlandse Antillen of van het eilandgebied Curaçao, treden daarvoor in de plaats de overeenkomstige met inachtneming van de Staatsregeling ingestelde ambten, organen, instellingen, diensten of kantoren van het land Curaçao.

6. Waar melding wordt gemaakt van het Hof van Justitie van de Nederlandse Antillen, treedt daarvoor in de plaats het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Curaçao, Aruba, Sint Maarten en van Bonaire. Sint Eustatius en Saba, als bedoeld in de Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie.

7. Waar voor de uitvoering van taken van het land wordt voorzien in de medewerking of tussenkomst van eilandelijke organen en waar voor de uitvoering van taken door een eilandgebied wordt voorzien in de medewerking of tussenkomst van landelijke organen, vervallen de desbetreffende artikelen of gedeelten van artikelen, voor zover voor deze medewerking of tussenkomst in de gewijzigde rechtsorde geen plaats meer is.

8. Waar melding wordt gemaakt van uitvoering of nadere regeling bij eilandsverordening, treedt daarvoor in de plaats uitvoering of nadere regeling bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.

9. Waar van enige beslissing beroep wordt opengesteld op de eilandsraad of een commissie daaruit, treedt daarvoor in de plaats beroep overeenkomstig de bepalingen van de Landsverordening Administratieve Rechtspraak.

10. Waar melding wordt gemaakt van de gezaghebber, treedt daarvoor in de plaats de minister tot wiens taak de betreffende aangelegenheid behoort of een door deze aan te wijzen ambtenaar.

11. Waar aan de gezaghebber is opgedragen eden af te nemen, treedt daarvoor in de plaats de Gouverneur.

12. Waar melding wordt gemaakt van de gezaghebber of het plaatselijk hoofd van Politie als bevoegde instantie tot het afgeven van een bijzondere last tot het binnentreden van woningen, vervalt de betreffende aanduiding.

13. Waar melding wordt gemaakt van het plaatselijk hoofd van Politie treedt daarvoor in de plaats de minister van Justitie of een door hem aan te wijzen ambtenaar.

14. Waar melding wordt gemaakt van algemene verordeningen wordt deze term vervangen door: wettelijke regelingen.

15. Waar melding wordt gemaakt van bedragen luidend in de geldeenheid van de Nederlandse Antillen treden daarvoor in de plaats gelijklopende bedragen in de geldeenheid nader door Curaçao en Sint Maarten overeen te komen bij onderlinge regeling als bedoeld in artikel 38 van het Statuut.

16. Bepalingen die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling reeds waren uitgewerkt dan wel wijzigingen van andere regelingen inhouden,

vervallen.

17. Verwijzingen naar andere artikelen, andere regelingen of andere onderdelen daarvan, worden waar nodig aangepast.

18. Voor zover dit niet reeds uit de voorgaande leden van dit artikel voortvloeit, worden aanduidingen en formuleringen die met de gewijzigde rechtsorde niet meer in overeenstemming zijn, daarmee in overeenstemming gebracht of geschrapt.

Artikel 7

1. De met toepassing van artikel 6 aangepaste teksten van regelingen die de staat van landsverordening of landsbesluit houdende algemene maatregelen van Curaçao verkrijgen, worden op voordracht van de minister van Justitie bij landsbesluit vastgesteld.

2. Bij eilandsbesluit vastgestelde ontwerpen van landsbesluiten, als bedoeld in het eerste lid, verkrijgen op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling de staat van landsbesluit van Curaçao.

3. De met toepassing van artikel 6 aangepaste teksten van regelingen die de staat van ministeriële regeling van Curaçao verkrijgen, worden bij beschikking van de minister van Justitie vastgesteld.

4. Bij de vaststelling, bedoeld in het eerste en derde lid, wordt de wettelijke spelling van de Nederlandse taal gebruikt. Zonodig worden artikelen vernummerd en leden van artikelen genummerd of vernummerd.

Artikel 8

Bij de uitvoering van artikel 6 worden tevens in aanmerking genomen de wijzigingen die na 31 december 2009 zijn aangebracht in de in dat artikel bedoelde wettelijke regelingen.

Artikel 9

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling bestaande rechten, gebaseerd op wettelijke regelingen die op dat tijdstip hun rechtskracht verliezen, kunnen ook daarna geldend worden gemaakt, indien de redelijkheid en billijkheid dit vorderen.

Artikel 10

Deze landsverordening kan worden aangehaald als “Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur Land Curaçao” en treedt in werking op het tijdstip waarop de Rijkswet wijziging Statuut in verband met de opheffing van de Nederlandse Antillen in werking treedt.

Bijlage behorende bij Eilandsverordening vaststelling diverse ontwerp-landsverordeningen land Curaçao (A.B. 2010 no. 87)

Landsverordening ter uitvoering van
additioneel artikel I van de Staatsregeling
van Curaçao (Landsverordening algemene
overgangsregeling wetgeving en bestuur)

=====

Memorie van toelichting

=====

1. Algemeen deel

Additioneel artikel I van de Staatsregeling luidt als volgt:

“ Bij landsverordening worden voorzieningen getroffen betreffende de verdere gelding als regelingen van Curaçao van de op het tijdstip van de inwerkingtreding van deze Staatsregeling in Curaçao geldende landsverordeningen en andere regelingen en besluiten van de Nederlandse Antillen, alsmede eilandsverordeningen en andere regelingen en besluiten van het Eilandgebied Curaçao en betreffende de handhaving van de op dat tijdstip in Curaçao bestaande organen van openbaar bestuur”

Deze bepaling weergeeft de ambitie te waarborgen dat Curaçao bij de ingang van de positie van autonoom land binnen het Koninkrijk beschikt over een adequaat en toepasbaar stelsel van regelgeving. Dit streven houdt mede verband met artikel 43 van het Statuut dat bepaalt dat elk der landen zorg draagt voor de verwezenlijking van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, de rechtszekerheid en de deugdelijkheid van bestuur. Een goed stelsel van regelgeving is onmisbaar om het rechtsleven van een land adequaat te kunnen reguleren en te laten functioneren.

2. Uitgangspunten van de regeling

2.1 Welke wettelijke regelingen

Voor het antwoord op de vraag om welke wetgeving het in het kader van de onderhavige landsverordening om gaat wordt artikel 2 van de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen als uitgangspunt genomen. Genoemde bepaling luidt als volgt:

"De wettelijke regelingen, in de Nederlandse Antillen geldig, zijn:

1° het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden;

2° de overeenkomsten met ander Mogendheden en met volkerenrechtelijke organisaties, voor zover zij in de Nederlandse Antillen van toepassing zijn;

3° de algemene verordeningen, waaronder worden verstaan:

a. de Rijkswetten, die, op voet van de bepalingen van het Statuut, voor de Nederlandse Antillen verbindend zijn;

b. de algemene maatregelen van Rijksbestuur, die, op voet van de bepalingen van het Statuut, voor de Nederlandse Antillen verbindend zijn;

c. de Samenwerkingsregeling Nederlandse Antillen en Aruba, zijnde een onderlinge regeling ter uitvoering van artikel 38, eerste lid, van het Statuut;

d. deze Staatsregeling;

e. overige landsverordeningen, zijnde verordeningen met gemeen overleg der Staten door de Gouverneur vastgesteld;

f. de landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, door de Gouverneur, de Raad van Advies gehoord, binnen de grenzen zijner bevoegdheid uitgevaardigd;

g. de ministeriële beschikking met algemene werking, door een of meer ministers binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd;

4° de nadere regelen als bedoeld in de tweede alinea van het eerste lid van artikel 14 van het Statuut;

5° de verordeningen door zelfstandige bestuursorganen als bedoeld in artikel 96a en 96b en de artikelen 104a en 104b van de Eilandenregeling van Nederlandse Antillen uitgevaardigd;

6° de eilandverordeningen en de eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen, bedoeld in het zesde lid van artikel 91;

7° de keuren en reglementen, door de in artikel 95 genoemde besturen binnen de grenzen hunner bevoegdheid uitgevaardigd".

Van de bovengenoemde geciteerde bepaling kan worden opgemerkt dat leden 1°, 2°, 3° a tot en met d, alsmede lid 4° in het kader van de onderhavige ontwerp landsverordening niet aan de orde zijn.

De in lid 5° bedoelde verordeningen zijn nimmer tot stand gekomen, terwijl de in het lid 7° genoemde regelingen niet meer bestaan.

Geconcludeerd kan derhalve worden dat het voor de werking van de onderhavige landsverordening uitsluitend gaat om de wettelijke regelingen als bedoeld in lid 3° e tot en met g, alsmede lid 6° van de bovengeciteerde bepaling van de Staatregeling van de Nederlandse Antillen.

2.2. Doelstelling regeling

Teneinde te bevorderen dat Curaçao bij de aanvang de nieuwe status beschikt over een adequaat en toepasbaar stelsel van regelgeving wordt bij deze landsverordening gekozen voor een benaderingswijze die recht doet aan de politieke/bestuurlijke realiteit van Curaçao. Curaçao maakt namelijk thans deel uit van de Nederlandse Antillen en is daarvan de residentie. De instituten en wettelijke regels die in de loop der jaren in de Nederlandse Antillen zijn ontwikkeld onderscheidenlijk vastgesteld en die dus gelden voor Curaçao zijn voor een belangrijk deel tot stand gekomen door de sociale en politieke leiders van Curaçao. Daardoor behoren de vigerende rechtsregels tot het gedachtegoed van de Curaçaose bevolking. De ongestoorde voortgang van het rechtsleven van Curaçao is gebaat bij een benaderingswijze die de bestaande geldende regelgeving van het eiland overneemt.

Behalve dat deze oplossingsrichting efficiënt en effectief is en in ieder geval geen gevolgen heeft voor de ingangsdatum van de nieuwe status, pleiten een aantal andere aspecten voor deze benadering. Genoemd worden de rechtszekerheid, de continuïteit van het bestuur, de kwaliteit van de huidige wetgeving, alsmede democratische legitimatie daarvan.

Het argument van de rechtszekerheid volgt uit een aantal belangrijke aspecten:

- a. de Curaçaose samenleving moet na ingang van de nieuwe status ongestoord door kunnen functioneren. Uit dien hoofde is het van groot belang om er voor te zorgen dat de regels die het rechtsverkeer regelen zo veel mogelijk hun gelding blijven behouden.
- b. wijzigen of vervangen van rechtsregels brengt rechtsonzekerheid met zich mee;
- c. wijzigen of vervangen van de rechtsregels kan een negatieve invloed hebben op de percepties van de bevolking. Teveel wijzigingen in de overgangperiode naar de nieuwe status veroorzaakt wantrouwen bij de bevolking. Dit vertrouwen is door de vaak onzorgvuldige en ongenueanceerde discussies die al gevoerd worden over de staatkundige veranderingen al problematisch. De bevolking moet niet door het ontstaan van teveel nieuwe regelgeving het gevoel krijgen gepakt te worden.

Wat betreft de continuïteit van het bestuur zij bedacht dat het bestuursapparaat van Curaçao door de clustering van het apparaat van het land Nederlandse Antillen en dat van het eilandgebied Curaçao, al aan grote veranderingen onderhevig is. Deze veranderingen stellen hoge eisen aan het betrokken personeel. De focus van het apparaat is thans op deze organisatie veranderingen gericht en niet op het voorbereiden en internaliseren van nieuwe

regelgeving. De continuïteit van het bestuur is onder deze omstandigheden niet gediend met teveel wijzigingen c.q. veranderingen in de regelgeving. De bestaande wetgeving van de Nederlandse Antillen en het eilandgebied Curaçao voldoet. Graadmeter hiervoor zijn de internationale indicatoren van o.m. de Wereld Bank waaruit blijkt dat onze wetgeving over het algemeen goed scoort. Ook als men kijkt naar de wetgevingscatalogi die voortvloeien uit internationale mensenrechtenverdragen en de in de bestuursrechtelijke literatuur aanvaarde beginselen en kenmerken van de democratische rechtstaat voldoet onze wetgeving aan de daaraan te stellen eisen. Overname van de bestaande wetgeving heeft derhalve als voordeel dat een goed stelsel wordt overgenomen waarmee de bevolking zich vertrouwt voelt. Enige noodzaak om onze wetgeving te vervangen is hierdoor vooralsnog niet aangetoond. Bovendien maakt Curaçao thans een economische opleving mee. Drastische veranderingen in de wetgeving kunnen een negatieve invloed hebben op deze economische ontwikkelingen. Tot slot is er ook uit een oogpunt van democratische legitimatie geen behoefte aan vervanging van onze regelgeving. De vigerende eilandelijke regelgeving is vastgesteld door of krachtens opdracht van de Eilandsraad als de vertegenwoordiging van de Curaçaose bevolking. Wat de landsverordeningen betreft kan gesteld worden dat de vertegenwoordiging van de bevolking van Curaçao een meerderheidspositie heeft in de Staten. Immers, veertien van de eenentwintig leden worden door de bevolking van Curaçao gekozen. Ook hier is dus sprake van voldoende democratische legitimatie.

3. Uitwerking van het uitgangspunt

Bij het overnemen van de wetgeving zal Curaçao technisch gezien een andere weg volgen dan Aruba destijds heeft gedaan. Curaçao geeft er de voorkeur aan om alle bestaande wetgeving van het Land de Nederlandse Antillen en het eilandgebied Curaçao te over nemen (zie artikel 1, eerste lid). Alleen de wetgeving die niet wordt overgenomen wordt uitdrukkelijk geïdentificeerd in de Bijlage bij deze landsverordening (zie artikel 1, tweede lid).

Bij de wetgeving die niet wordt overgenomen wordt o.m. gedacht aan:

- de organieke landsverordeningen, die op voet van de afspraken gemaakt op de Start Rondetafel Conferentie ter toetsing zijn voorgelegd aan de Ronde Tafelconferentie. Deze organieke landsverordeningen zullen afzonderlijk door de Eilandsraad van Curaçao vastgesteld moeten worden;
- de landsverordeningen die een materie betreffen die bij consensusrijkswet zal worden geregeld;
- de wetboeken waarvoor thans een onderlinge samenwerkingsregeling met Sint Maarten en Aruba wordt voorbereid;
- landsverordeningen die slechts van toepassing zijn voor een eilandgebied;

- landsverordeningen die vanwege de aard van de daarin geregelde materie zijn uitgewerkt.

Met de behoefte om het rechtsleven ongestoord te laten voortgaan, houdt een drietal andere voorzieningen in deze landsverordening verband, te weten:

- A. artikel 2 besluiten van het Land de N.A. en het Eilandgebied Curaçao die niet van regelgevende aard zijn en op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling rechtskracht hebben, behouden deze rechtskracht totdat deze met inachtneming van de Staatsregeling van Curaçao zijn vervangen of opgeheven;
- B. artikel 3 de op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling van Curaçao bestaande organen van openbaar bestuur blijven gehandhaafd totdat zij met in achtneming van de Staatsregeling door andere organen zijn vervangen of opgeheven.
- C. artikel 4 met ingang van de datum van inwerkingtreding van de Staatsregeling van Curaçao gaan alle rechten en verplichtingen naar burgerlijk recht van het eilandgebied Curaçao over op het land Curaçao.

Ad. A. Dit betekent dat op grond van wettelijke voorschriften verleende concessies, vergunningen, belastingvrijstellingen en dergelijke hun gelding blijven behouden, totdat zij met in achtneming van de bepalingen van de Staatsregeling van Curaçao zijn gewijzigd of ingetrokken. De door dergelijke besluiten gecreëerde rechtsbetrekkingen, waaruit gerechtvaardigde aanspraken en verplichtingen voor de geadresseerden voortvloeien moeten door de staatkundige vernieuwingen niet aangetast worden. Het rechtsleven gaat immers normaal door.

Ad. B. Deze bepaling spreekt voor zich en hoeft verder geen toelichting

Ad. C. Ook artikel 4 dient gezien te worden als een waarborg om het rechtsleven normaal voortgang te laten plaatsvinden. De bevolking mag geen slachtoffer worden van de status verandering van Curaçao, en aan de andere kant moeten burgerrechtelijke vordering van het Eilandgebied Curaçao niet verloren gaan.

5. Artikelsgewijze commentaar

Artikel 1 en 2

Zie algemeen deel van de toelichting.

Artikel 3

Voor de goede orde zij erop gewezen dat deze bepaling in het verlengde ligt van de Overgangsbepaling van de Staatsregeling van Curaçao.

Artikel 4

Zie algemeen deel van de toelichting.

Artikel 5

Behoeft geen toelichting

Artikel 6

In het algemeen deel van de toelichting is gesteld dat het de strekking is van artikel 1 om bestaande regelgeving te handhaven. Toch zal de gehandhaafde regelgeving op ondergeschikte punten aangepast moeten worden. Deze wijzigingen houden verband met een van de volgende factoren:

- a. de statusverandering van Curaçao;
- b de Nederlandse Antillen ophouden te bestaan;
- c. het feit dat het bestuurscollege en de functie van gezaghebber voor Curaçao ophouden te bestaan;
- d er zullen geen eilandsbesluiten en eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen meer bestaan;
- e. referenties naar de andere eilanden moeten verwijderd worden;
- f. afspraken gemaakt ten aanzien van de rechtshandhaving en rechtspleging;

Artikel 7

Beoogt de aanpassingen die noodzakelijk zijn als gevolg van artikel 6 op snelle en efficiënte wijze te realiseren.

Artikel 8

Deze bepaling bevat een hardheidsclausule die moet dienen om de bevolking niet het slachtoffer te laten worden van de staatkundige veranderingen.

Artikel 9

In verband met de door Curaçao gehanteerde benaderingswijze zal het werkingsgebied van deze bepaling zeer beperkt zijn.

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V20c

AFKONDIGINGSBLAD VAN SINT MAARTEN

Jaargang 2010

GT no. 30

Landsverordening overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur¹

HOOFDSTUK I

OVERGANG VAN WETGEVING

§ 1 Wijziging en intrekking van wettelijke regelingen

Artikel 1

1. De landsverordeningen, landsbesluiten, houdende algemene maatregelen en ministeriële beschikkingen met algemene werking van de Nederlandse Antillen, bedoeld in additioneel artikel I, eerste lid, van de Staatsregeling, verkrijgen de status van landsverordeningen, landsbesluiten, houdende algemene maatregelen onderscheidenlijk ministeriële regelingen van Sint Maarten.
2. De eilandsverordeningen en eilandsbesluiten, houdende algemene maatregelen, van het eilandgebied Sint Maarten, bedoeld in additioneel artikel I, eerste lid, van de Staatsregeling, verkrijgen de status van landsverordening onderscheidenlijk landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van Sint Maarten.

Artikel 2

In overeenstemming met additioneel artikel I, eerste lid en tweede lid, van de Staatsregeling, worden:

- a. de wettelijke regelingen opgenomen in bijlage I bij deze landsverordening gewijzigd als daarin bedoeld;
- b. de wettelijke regelingen opgenomen in bijlage II bij deze landsverordening, ingetrokken.

§ 2 Bekendmaking geconsolideerde teksten

Artikel 3

Op voordracht van de Minister van Algemene Zaken wordt de geconsolideerde tekst van de wettelijke regelingen die met toepassing van deze landsverordening zijn gewijzigd, bij landsbesluit vastgesteld. Het landsbesluit wordt in het Afkondigingsblad geplaatst met de aanduiding (GT).

¹ Deze uitgifte geschiedt op grond van additioneel artikel II van de Staatsregeling

Artikel 4

1. Bij het opmaken van de geconsolideerde tekst van een wettelijke regeling past de Minister van Algemene Zaken de volgende aanwijzingen toe:
 - a. bepalingen die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling reeds waren uitgewerkt dan wel wijzigingen van andere regelingen inhouden, worden geschrapt;
 - b. verwijzingen naar andere artikelen, andere regelingen of andere onderdelen daarvan, worden, waar nodig, aangepast;
 - c. aanduidingen en formuleringen die met de geldende rechtsorde niet meer in overeenstemming zijn, worden daarmee in overeenstemming gebracht of geschrapt;
 - d. de op dat moment gangbare spelling van de Nederlandse taal wordt gebruikt;
 - e. zonodig worden artikelen vernummerd en leden van artikelen genummerd of vernummerd.
2. Bij het landsbesluit, bedoeld in artikel 3, kan een transponeringstabel worden gevoegd.

HOOFDSTUK II

OVERGANG VAN BESTUUR

Artikel 5

Met ingang van de datum van inwerkingtreding van de Staatsregeling gaan alle rechten en verplichtingen naar burgerlijk recht van de openbare rechtspersoon het eilandgebied Sint Maarten over op de openbare rechtspersoon het Land Sint Maarten.

Artikel 6

1. Een beschikking gegeven door:
 - a. de bevoegde organen van Nederlandse Antillen, die belangen betreft die betrekking hebben op Sint Maarten, of
 - b. door de bevoegde organen van het eilandgebied Sint Maarten, behoudt zijn rechtskracht, tenzij op het moment van inwerkingtreding van deze landsverordening door de belanghebbende bij de beschikking niet werd voldaan aan de wettelijke regelingen op basis waarvan de beschikking was gegeven.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op aanstellingen.
3. Het daartoe bevoegde bestuursorgaan verstrekt op verzoek van de belanghebbende bij een beschikking als bedoeld in het eerste lid, die betrekking heeft op activiteiten in een internationaal verband, schriftelijk bewijs van de voortdurende geldigheid daarvan onder opgave van de duur van die geldigheid.
4. Procedures van toezicht op de naleving van beschikkingen als bedoeld in het eerste lid, worden voortgezet door de daartoe bevoegde bestuursorganen met toepassing van de geldende wettelijke regelingen.

Artikel 7

1. Beschikkingen als bedoeld in artikel 6, eerste lid, waarvan de geldigheidsduur eindigt binnen twee jaar na de inwerkingtreding van de Staatsregeling, worden verlengd met een periode gelijk aan die waarvoor de beschikking was afgegeven.
2. De duur van de geldigheid van een beschikking kan door de bevoegde minister worden beperkt, indien:
 - a. de beperking in het algemeen belang is, en
 - b. de beperking geen onevenredige benadeling van de belanghebbende oplevert.

Artikel 8

1. Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling bij het eilandgebied Sint Maarten in behandeling zijnde:
 - a. aanvragen voor beschikkingen, en
 - b. aanvragen voor heroverweging van reeds genomen beschikkingen, worden door de verantwoordelijke minister verder behandeld in de staat waarin ze zich bevinden met toepassing van de geldende wettelijke regelingen.
3. In procedures van administratief beroep die aanhangig zijn bij de eilandsraad treedt de verantwoordelijke minister in de plaats van de eilandsraad, tenzij de direct belanghebbende bij de betreffende beschikking besluit beroep in te stellen bij het gerecht in eerste aanleg.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen en procedures als bedoeld in het eerste lid, onderdelen a en b, die op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling bij het land de Nederlandse Antillen in behandeling zijn en belangen betreffen die betrekking hebben op Sint Maarten.
5. Dit artikel is niet van toepassing op de heffing, inning en invordering van belastingen.

Artikel 9

De heffing, inning en invordering van belastingen die in Sint Maarten golden bij de inwerkingtreding van de Staatsregeling, wordt voortgezet door de daartoe bevoegde bestuursorganen van het Land Sint Maarten met toepassing van de geldende wettelijke regelingen.

HOOFDSTUK III

SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 10

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Staatsregeling bestaande of gestelde rechten, gebaseerd op de wettelijke regelingen, bedoeld in artikel 1, kunnen ook daarna geldend worden gemaakt, indien de redelijkheid en billijkheid dit vorderen.

Artikel 11

Voor openbare rechtspersonen waarvan bij of krachtens landsverordening deinstelling en het beheer wordt geregeld, geldt in afwijking van de desbetreffende wettelijke regeling bij de eerste financiële verantwoording als boekjaar de periode vanaf de inwerkingtreding van de Staatsregeling tot en met 31 december 2011.

Artikel 12

1. Identiteitskaarten en rijbewijzen uitgegeven voor de inwerkingtreding van de Staatsregeling die op dat moment geldig zijn, behouden hun geldigheid totdat ze met inachtneming van de betreffende wettelijke regelingen vervallen of worden ingetrokken.
2. Gedurende uiterlijk één jaar na de inwerkingtreding van de Staatsregeling kan het bevoegd gezag voor de uitgifte van identiteitskaarten en rijbewijzen gebruikmaken van de blanco documenten die op voorraad waren op dat tijdstip. Deze identiteitskaarten en rijbewijzen gelden als documenten van het Land Sint Maarten.

Artikel 13

1. Rechten en verplichtingen uit wettelijke regelingen van de Nederlandse Antillen met betrekking tot door gepensioneerde, gewezen en actieve overheidsdienaren van het Land de Nederlandse Antillen of het eilandgebied Sint Maarten, opgebouwde pensioenrechten, blijven gelden en worden uitgevoerd overeenkomstig de geldende wettelijke regelingen en met inachtneming van de Onderlinge regeling opvolging en boedelscheiding Algemeen Pensioenfonds Nederlandse Antillen en opvolging van enkele andere aanverwante regelingen.
2. Op het pensioen en de uitkering van gepensioneerde, gewezen en actieve politieke gezagdragers als bedoeld in de Pensioenregeling politieke gezagdragers, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14

Rechten en verplichtingen uit wettelijke regelingen van de Nederlandse Antillen met betrekking tot sociale verzekeringen en de Landsverordening algemene verzekering bijzondere ziektekosten, blijven gelden en worden uitgevoerd door het Land of een daartoe aangewezen uitvoeringsorganisatie, met inachtneming van de Onderlinge regeling boedelscheiding Sociale Verzekeringsbank Nederlandse Antillen.

Artikel 15

1. Bijlage I bij deze landsverordening kan gedurende maximaal twee jaar bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden gewijzigd, mits de voorgenomen wijziging samenhangt met de gewijzigde rechtsorde.
2. Bijlage II bij deze landsverordening kan gedurende maximaal twee jaar na inwerkingtreding van deze landsverordening bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden gewijzigd.

Artikel 16

Deze landsverordening wordt aangehaald overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur.

Uitgegeven de *twintigste* december 2010
De Minister van Algemene Zaken,
S.A. Wescot-Williams

**BIJLAGE I behorende bij artikel 2, onderdeel a, van de
Landsverordening overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur**

§1 Algemeen deel

Artikel 1

De volgende algemene wijzigingen worden aangebracht in de wettelijke regelingen, bedoeld in artikel 1 van de Landsverordening:

- a. de woorden "het land de Nederlandse Antillen", "Nederlandse Antillen" en "het eilandgebied Sint Maarten worden vervangen door: Sint Maarten;
- b. de woorden "Nederlands-Antilliaanse" worden vervangen door: Sint Maartense;
- c. de woorden "algemene verordeningen" worden vervangen door: landsverordeningen.
- d. het woord "Willemstad" wordt vervangen door: Philipsburg;
- e. bepalingen die betrekking hebben op de gedecentraliseerde staatsinrichting van de Nederlandse Antillen, vervallen, voorzover zulks uit de gewijzigde rechtsorde voortvloeit en toepassing met inachtneming van deze landsverordening zich niet verhoudt met de gewijzigde rechtsorde;
- f. ambten, organen, instellingen, diensten of kantoren van de Nederlandse Antillen of van het eilandgebied Sint Maarten, worden vervangen door de overeenkomstige met inachtneming van de Staatsregeling ingestelde ambten, organen, instellingen, diensten of kantoren van het land Sint Maarten;
- g. waar in een regeling onderscheid wordt gemaakt tussen procedures op het eiland Curaçao en de overige eilanden van de Nederlandse Antillen, wordt de voor Curaçao geldende procedure gevolgd;
- h. waar voor de uitvoering van taken van het land wordt voorzien in de medewerking of tussenkomst van eilandelijke organen en waar voor de uitvoering van taken door een eilandgebied wordt voorzien in de medewerking of tussenkomst van landelijke organen, vervallen de desbetreffende artikelen of gedeelten van artikelen, tenzij de regeling van de uitvoering zich verhoudt met de geldende rechtsorde;
- i. waar melding wordt gemaakt van uitvoering of nadere regeling bij eilandsverordening, treedt daarvoor in de plaats uitvoering of nadere regeling bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen;
- j. waar aan de gezaghebber is opgedragen eden af te nemen, treedt daarvoor in de plaats de Gouverneur;
- k. waar aan de gezaghebber is opgedragen taken uit te oefenen, treedt daarvoor in de plaats de minister tot wiens taak de betreffende aangelegenheid behoort;
- l. waar aan de gezaghebber is opgedragen taken uit te oefenen als plaatselijk hoofd van politie, treedt daarvoor in de plaats de Minister van Justitie;
- m. waar aan de gezaghebber of het plaatselijk hoofd van politie de bevoegdheid wordt gegeven tot het afgeven van een bijzondere last tot het binnentreden van woningen, vervalt die bepaling;
- n. waar uitvoerende taken worden opgedragen aan de Gouverneur, treedt daarvoor in de plaats uitvoering door de verantwoordelijke minister'
- o. waar beroep op de eilandsraad wordt ingesteld, vervalt die bepaling
- p. .

§ 2 Bijzonder deel

Artikel 2

De **Landsverordening Raad van Advies** wordt gewijzigd als volgt:

- A Na artikel 12 wordt een nieuw artikel 12a ingevoegd luidende:

Artikel 12a

De inrichting en organisatie van het secretariaat van de Raad wordt bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld.

- B In artikel 3 wordt de eerste volzin geschrapt.

- C Aan artikel 6 wordt een nieuw derde lid toegevoegd, luidende als volgt:

3. Onverenigbaar met het ambt van lid van de Raad van Advies zijn betrekkingen waarvan de uitoefening ongewenst is met het oog op een goede vervulling van het ambt of op de handhaving van onpartijdigheid en onafhankelijkheid of van het vertrouwen daarin.

Artikel 3

De **Landsverordening Algemene Rekenkamer** wordt gewijzigd als volgt:

- A Na artikel 12 wordt een nieuw artikel 12a ingevoegd luidende:

Artikel 12a

De inrichting en organisatie van het secretariaat van de Kamer wordt bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld.

- B Het tweede artikel 50 wordt genummerd: 51 en de verdere artikelen worden door genummerd.

Artikel 4

De **Landsverordening Sociaal-Economische Raad** wordt gewijzigd als volgt:

- A Na artikel 11 wordt een nieuw artikel 11a ingevoegd, luidende:

Artikel 11a

De inrichting en organisatie van het secretariaat van de Raad wordt bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, vastgesteld.

- B Artikel 23, tweede lid, komt te luiden als volgt:
2. De voorzitter voert het beheer.

Artikel 5

De **Kiesverordening** wordt gewijzigd als volgt:

- A In artikel 1, tweede lid, wordt de zinsnede "behoudens het bewijs van het tegendeel" geschrapt.

- B In artikel 2 wordt "artikel 13" vervangen door: artikel 21.

- C Artikel 12, tweede en derde lid, komen te luiden als volgt:

2. Het centraal stembureau bestaat uit vijf leden, onder wie een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Daarnaast zijn er twee plaatsvervangende leden.
3. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter, de leden en plaatsvervangende leden, worden op basis van deskundigheid en ervaring bij landsbesluit benoemd op voordracht van de benoemingscommissie. Zij worden benoemd voor een periode van zeven jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.

- D In artikel 22, tweede lid, wordt "het bewijs van registratie bij de Electorale Raad" vervangen door: het bewijs van registratie en van de aanduiding van de politieke partij bij de Electorale Raad.

- E In artikel 23, eerste lid, wordt "hoofdstembureau" vervangen door: centraal stembureau.
- F In artikel 24, vijfde lid, wordt "bij het centraal stembureau geregistreerde aanduiding van de partij" vervangen door: bij de Electorale Raad als bedoeld in artikel 24, eerste lid, van de Landsverordening registratie en financiën politieke partijen geregistreerde aanduiding van de partij.
- G In artikel 25, tweede lid, onderdeel a, wordt "artikel 31, tweede lid," vervangen door: artikel 39, tweede lid.
- H In artikel 25, tweede lid, onderdeel b wordt "artikel 26, tweede lid," vervangen door: artikel 26, eerste lid.
- I Artikel 26, vierde lid, komt te luiden: De vorm en inhoud van de in het eerste lid bedoelde verklaring worden vastgesteld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
- J In artikel 27, eerste lid, wordt "artikel 105," vervangen door: artikel 102.
- K In artikel 30 wordt "het derde lid van artikel 20" vervangen door: artikel 28, derde lid.
- L In artikel 31, onderdeel c, wordt "besluit, houdende algemene maatregelen" vervangen door: landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
- M In artikel 31, onderdeel f, wordt "artikel 26" vervangen door: artikel 26, eerste lid.
- N In artikel 36, eerste lid, wordt "het geval" vervangen door: een van de gevallen.
- O In artikel 36, tweede lid, wordt de zinsnede "voor de kleuropdruk bedoeld in artikel 48, tweede lid," geschrapt.
- P In artikel 39, tweede lid, wordt "artikel 10, tweede lid, vervangen door: artikel 11, tweede lid.
- Q Aan artikel 42 wordt een nieuw vijfde lid toegevoegd, luidende:
5. De geldelijke voorzieningen van de leden en plaatsvervangende leden van het stembureau worden geregeld bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
- R In artikel 43, vijfde lid, wordt "Onze Minister" vervangen door: de Minister en wordt "de inhoud van artikel 134" vervangen door: de inhoud van de artikelen 131, 132, 133, 134 en 135.
- S In artikel 67, tweede lid, worden de woorden "de namen der kandidaten" vervangen door: de namen van de kandidaten.
- T In artikel 77, eerste lid, wordt "artikel 75" vervangen door: artikel 76.
- U In artikel 86, eerste lid, wordt "artikel 84" vervangen door: artikel 83.
- V In artikel 91, vierde lid, wordt "artikel 91" vervangen door: het.
- W In artikel 93, eerste lid, wordt "hoofdstembureau" vervangen door: centraal stembureau.
- X In artikel 115 wordt "artikel 92" vervangen door: artikel 100.

- Y In artikel 119 eerste lid, wordt tussen "maanden" en "buiten" ingevoegd: ononderbroken.
- Z In artikel 124 wordt "begruiken" vervangen door: gebruiken.
- ZA In artikel 135 wordt "91" vervangen door: 94.
- ZB Artikel 137 komt te luiden: Deze landsverordening wordt aangehaald als: Kiesverordening.

Artikel 6

De **Landsverordening parlementaire enquête** wordt gewijzigd als volgt:
 In de artikelen 24, eerste, vierde, vijfde en zesde, lid, artikel 25, artikel 26 en artikel 27, eerste, tweede, derde vierde, vijfde, zesde en achtste lid, wordt "voorzieningenrechter" telkens gewijzigd in: rechter in kort geding.

Artikel 7

De **Landsverordening Registratie en financiën politieke partijen** wordt gewijzigd als volgt:

Artikel 5, eerste, tweede en derde lid, komen te luiden:

1. De Electorale Raad is samengesteld uit drie leden onder wie een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter. Daarnaast zijn er twee plaatsvervangende leden.
2. De voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter, de leden en plaatsvervangende leden worden op basis van deskundigheid en ervaring, bij landsbesluit benoemd op voordracht van de benoemingscommissie.
3. Zij worden benoemd voor een periode van zeven jaar en kunnen eenmaal worden herbenoemd.

Artikel 8

De **Landsverordening constitutioneel Hof** wordt gewijzigd als volgt:

- A In artikel 2, tweede lid, wordt na "Bachelor" toegevoegd: of Master.
- B In artikel 3 wordt "buitengewone" vervangen door: plaatsvervangende.

Artikel 9

De **Landsverordening veiligheidsdienst** wordt gewijzigd als volgt:

- A In artikel, onderdeel j, wordt "artikel 50" gewijzigd in: artikel 51.
- B In artikel 9, eerste en tweede lid, wordt "verordening" gewijzigd in: landsverordening.
- C In artikel 11, eerste lid, wordt na "artikel 28, tweede lid" een komma geplaatst.
- D In artikel 12, artikel 14, derde en vierde lid, artikel 16, eerste lid, en artikel 17, derde lid, wordt "verordening" gewijzigd in: landsverordening.
- E In artikel 23, zesde lid, wordt "ministeriele beschikking" gewijzigd in: Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen.
- F In artikel 25, tweede lid, wordt "ontwerplandsverordening" gewijzigd in: ontwerp van landsverordening.

- G In artikel 27 en artikel 28, zesde lid, wordt "verordening" gewijzigd in: landsverordening.
- H In artikel 38, eerste lid, onderdeel c, wordt "uittreksel" gewijzigd in: uittreksel.
- I In artikel 40 tweede lid, onderdeel b, wordt na "de staat" ingevoegd: of het land.
- J In artikel 46, tweede lid, onderdeel a, wordt "eilandsverordening" gewijzigd in: landsverordening.
- K In artikel 49, eerste lid, vervalt "Sint Maarten".
- L In artikel 49, vierde lid, artikel 52, zevende en achtste lid, wordt na "landsbesluit" ingevoegd: , houdende algemene maatregelen.
- M In artikel 56, eerste lid, wordt "artikel 51, eerste lid," gewijzigd in: artikel 51, tweede lid, en "verordening" gewijzigd in: landsverordening.
- N In artikel 57, eerste lid, wordt na "stukken" een puntkomma geplaatst.
- O In artikel 57, tweede lid, wordt na "dagen" een puntkomma geplaatst.
- P In artikel 58, vierde lid, wordt na "staat" ingevoegd: of het land.
- Q In artikel 59, eerste lid, en artikel 63, eerste lid, wordt "verordening" telkens gewijzigd in: landsverordening.
- R In artikel 69, eerste lid wordt "artikel 70, eerste lid" gewijzigd in: artikel 68, tweede lid.
- S In artikel 70, eerste lid, wordt na "aan" ingevoegd: een.

Artikel 10

De **Landsverordening Integriteitbevordering ministers** wordt gewijzigd als volgt:

- A Na artikel 2, negende lid, wordt een nieuw onderdeel 10, ingevoegd luidende:
10. Ingeval de minister heeft nagelaten binnen dertig dagen na aanvaarding van zijn betrekking als minister een ondertekende verklaring als bedoeld in het vierde lid bij de minister-president in te dienen, informeert de minister-president onverwijld de Staten terzake.
- B Artikel 4, tweede lid, laatste volzin, komt te luiden: Artikel 2, eerste lid tot en met achtste lid en tiende lid, is van overeenkomstige toepassing.
- C Aan artikel 7, wordt voor "artikel 3, vijfde lid" ingevoegd: artikel 2, tiende lid,.

Artikel 11

De **Landsverordening bescherming persoonsgegevens** wordt als volgt gewijzigd:

In artikel 2, tweede lid, onderdeel b, wordt "de Landsverordening op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten" vervangen door: de Landsverordening Veiligheidsdienst.

Artikel 12

De **Kader-vaststellingslandsverordening centrale bank, geldstelsel, deviezenverkeer en wisselkoers** wordt gewijzigd als volgt:

- A Aan artikel 1 wordt een nieuw vijfde lid toegevoegd, luidende als volgt:
5. De gemeenschappelijke centrale bank, bedoeld in het eerste lid, is een zelfstandig bestuursorgaan als bedoeld in artikel 98 van de Staatsregeling.

- B Na artikel 1 wordt een nieuw artikel 1a ingevoegd, luidende als volgt:

Artikel 1a

De voor de inwerkingtreding van de Staatsregeling door de Bank van de Nederlandse Antillen gegeven voorschriften ter uitvoering van de aan hem opgedragen taken, verkrijgen de status van verordening als bedoeld in artikel 98 van de Staatsregeling, gegeven door de bank, bedoeld in artikel 1, eerste lid.

Artikel 13

De **Merkenlandsverordening** wordt gewijzigd als volgt:

- A Artikel 1 komt te luiden als volgt:

Artikel 1

1. Er is een Bureau Intellectueel Eigendom.
2. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden de inrichting, het beheer, de bevoegdheden en de taken van het Bureau geregeld.

- B Artikel 48 komt te luiden als volgt:

Artikel 48

1. Artikel 1 blijft gedurende vijf jaar na inwerkingtreding van de Staatsregeling van Sint Maarten buiten toepassing.
2. De taken, genoemd in de Merkenlandsverordening en de Regeling Bureau Intellectueel Eigendom, worden gedurende de periode, bedoeld in het eerste lid, uitgeoefend door een hiertoe, aangewezen rechtspersoon.

Artikel 14

In de **Landsverordening Ongevallenverzekering**, de Landsverordening **algemene verzekering bijzondere ziektekosten**, de Landsverordening **ziekteverzekering**, Landsverordening **Algemene Weduwen- en Wezenverzekering**, de Landsverordening **Algemene Ouderdomsverzekering**, de **Cessantia**-landsverordening en de Regeling **tegemoetkoming ziektekosten overheidsgepensioneerden** en hun nagelaten betrekkingen, wordt "Sociale Verzekeringsbank" telkens vervangen door: het Land Sint Maarten of een door deze bij landsbesluit aangewezen uitvoeringsorganisatie.

**BIJLAGE II behorende bij artikel 2, onderdeel b, van de
Landsverordening overgangsbepalingen van wetgeving en bestuur**

LAND NEDERLANDSE ANTILLEN

Algemene Zaken en Buitenlandse Betrekkingen

Citeertitel of andere aanduideling van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad
1. K.B. van 4 sept. 1868 nr.18, waarbij zijn vastgesteld de Algemene Bepalingen der wetgeving van de Nederlandse Antillen	1868, 16
2. Beschikking ter bekendmaking van het Reglement van orde voor de Raad van Advies	1949, 11
3.	
4. Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van de 26ste november 1970, regelende de instelling van de Sociaal-Economische Raad	1970, 136
5. Bekendmakingbesluit	1987, 139
6. Landsverordening openbaarheid van bestuur	1995, 211
7. Landsverordening organisatie Landsoverheid	2001, 75
8. Landsverordening Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen 2001	2002, 135
9. Landsverordening houdende bepalingen omtrent de uitoefening van het recht tot vergadering	1933, 54

Binnenlandse en Constitutionele Zaken

Citeertitel of andere aanduideling van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad
1. Verordening, houdende verdeling van het eiland Curaçao in districten	1932, 59
2. Beschikking houdende voorschriften met betrekking tot het gebruik der schrijfwijze van de Nederlandse taal, als omschreven in de wet van 14 februari 1947 (5. nr. H 52)	1947, 120
3. Enquête-regeling 1948	1948, 158
4. Verordening tot regeling van de positie en bezoldiging, de vergoeding voor reis en verblijfkosten, de aanspraak op vakantie, vakantie uitbreiding, tegemoetkoming in de kosten van geneeskundige behandeling en/of verpleging, de uitkering bij overlijden en het pensioen van de Griffier van de Staten, alsmede het pensioen van diens weduwe en wezen	1949, 15
5. Landsverordening tot goedkeuring van het reglement van orde voor de Raad van Ministers	1955, 99
6. Werkliedenverordening 1944	1978, 376
7. Vergoedingsregeling reis- en verblijfkosten voor leden der Staten	1956, 103
8. Vlagverordening	1959, 62
9. Landsverordening tot vaststelling van het wapen van de Nederlandse Antillen	1964, 161
10. Regeling vakantie en vrijstelling van dienst werknemers	1969, 44
11. Landsverordening materieel ambtenarenrecht	1964, 159
12. Nederlands-Antilliaans Kiesreglement	1973, 27
13. Landsverordening uitbreiding maximum aantal ministers	1977, 258
14. Lvo. houdende regelen met betrekking tot de	1990, 55

schadeloosstelling van de leden der Staten	
15. Non-activiteitslandsverordening	1990, 56
16. Pensioenregeling leden der Staten	1990, 80
17. Landsverordening Algemeen Pensioenfonds Nederlandse Antillen	1997, 311
18. Eenvormige landsverordening Constitutioneel Hof Nederlandse Antillen en Aruba	1985, 73
19. Landsverordening volkslied Nederlandse Antillen	1997, 257
20. Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken	2008, 70

Financiën

Citeertitel of andere aanduiding regeling	Vindplaats in Publicatieblad
1. Gedistilleerdverordening 1908	1908, 34
2. Landsverordening tot heffing van een bijzonder invoerrecht op benzine	1932, 107
3. Landsverordening op distilleerderijen	1948, 119
4. Comptabiliteitslandsverordening	1953, 1
5. Comptabiliteitsvoorschriften eilandgebieden	1953, 174
6. Landsverordening accijns op sigaretten 1970	1970, 96
7. Landsverordening accijns of bier 1970	1971, 36
8. Regeling muntstelsel van de Nederlandse Antillen 1989	1989, 70
9.	
10. Experimenteerverordening Comptabiliteitsvoorschriften	1992, 99
11. Centrale Bank Statuut 1985	1985, 183
12.	
13. Landsverordening domaniale gronden	1968, 135
14. Landsverordening omzetbelasting 1999	1999, 43

Economische Zaken en Arbeid

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Volksgezondheid en Sociale Ontwikkeling

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad
Landsverordening Sociale Verzekeringsbank	1960, 154

Verkeer en Vervoer

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Onderwijs en Cultuur

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

EILANDGEBIED SINT MAARTEN

Openbare orde en veiligheid

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Openbare zedelijkheid

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Openbare gezondheid

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Financiën

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Maatschappelijke zorg. Erediensten

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Verkeer en vervoer

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Economische Aangelegenheden

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad

Organisme van het eilandgebied

Citeertitel of andere aanduiding van de regeling	Vindplaats in Publicatieblad
Kiesreglement eilandsraad	1979, 2
Verordening op de vaste raadscommissies	1993, 112
Reglement van Orde Eilandsraad	1994, 8
Organisatieverordening	2008, 19
Eilandsverordening Sociaal Economische Adviesraad	1998, 35

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V21

TEGENANNOTATIE

Onlinegokvergunningen: wie is (was) eigenlijk bevoegd?

De Gouverneur, de LBH, de LOK en de grenzen van 'lees: regering'

Tegenannotatie bij mr. P.J.D. Jacobs¹, noot bij Gerecht in eerste aanleg van Curaçao 15 januari 2025, ECLI:NL:OGEAC:2025:8

Ms. N.L. Cramm
nardycramm@gmail.com

Datum: 2 augustus 2026

1. Geen zuiver staatsrechtelijk debat

In zijn annotatie bij de uitspraak van 15 januari 2025 bespreekt mr. P.J.D. Jacobs de vraag of de Gouverneur bij de toepassing van de Landsverordening buitengaats hazardspelen (LBH) als bestuursorgaan kan worden aangemerkt. Zijn noot is zorgvuldig en werpt een relevante staatsrechtelijke vraag op. Mijn bezwaar zit niet in die vraag, maar in het antwoord dat al vroeg in de analyse wordt aangenomen.

De kwestie is bovendien minder theoretisch dan zij op het eerste gezicht lijkt. In de onderliggende informatieprocedures werd gevraagd om de authentieke besluiten waarmee vergunningen voor buitengaats hazardspelen zijn verleend, gewijzigd, verlengd of ingetrokken. Ook werd gevraagd naar de mandaat- en ondermandaatbesluiten, de onderliggende adviezen en de personen en rechtspersonen achter de vergunde structuren.

Zonder die stukken valt niet te controleren welke vergunningen werkelijk zijn verleend, door welk orgaan, voor welke periode en op grond van welke bevoegdheidsketen. Evenmin kan worden vastgesteld of afschriften die via verschillende overheidsorganen zijn verstrekt volledig en authentiek zijn. Het gaat dus niet alleen om de staatsrechtelijke positie van de Gouverneur. Het gaat ook om de vindplaats van de bronbesluiten, de controleerbaarheid van een vergunningstelsel en de toegang tot rechtsbescherming.

2. Twee woorden die veel werk verrichten

Jacobs schrijft bij zijn bespreking van artikel 1 LBH: 'de Gouverneur (lees: regering)'. Die parenthese verricht vrijwel al het voorbereidende werk voor zijn conclusie. Maar juist de gelijkstelling tussen Gouverneur en regering had eerst moeten worden onderzocht.

¹ Mr. P.J.D. Jacobs vermeldt bij zijn annotatie dat hij docent en promovendus is aan de University of Curaçao, dependance Bonaire, en onderzoek verricht naar de inkleuring van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur op de Caribische eilanden.

Artikel 1 LBH bepaalt dat de Gouverneur bevoegd is een vergunning te verlenen voor het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt. Artikel 4 bepaalt dat de Gouverneur die vergunning tijdelijk of definitief kan intrekken. Artikel 2 biedt ruimte om via de vergunning voorwaarden te stellen over onder meer exploitatie, uitbetaling, toezicht en financiële waarborgen.

De Gouverneur verschijnt hier dus niet alleen in een slotformule of als degene die een reeds elders genomen besluit ondertekent. De wet noemt hem bij de toelating tot de markt én bij de beëindiging daarvan. Dat maakt de formulering ten minste onderzoekwaardig.

Dat 'de Gouverneur' in bepaalde contexten de regering kan aanduiden, betekent niet dat dit in iedere landsverordening automatisch het geval is. De Gouverneur vervult verschillende constitutionele rollen. De betekenis van het begrip moet daarom worden afgeleid uit de concrete regeling, haar ontstaansgeschiedenis, de toenmalige Staatsregeling en de aard van de toegekende bevoegdheid.

'Lees: regering' kan een conclusie zijn. Het kan niet zonder meer het vertrekpunt zijn.

3. De LBH dateert uit 1993

De LBH kwam in 1993 tot stand onder de Staatsregeling van de Nederlandse Antillen. Die regeling kende geen eendimensionaal begrip van de Gouverneur.

Artikel 11 bepaalde dat de Koning hoofd was van de regering en als zodanig door de Gouverneur werd vertegenwoordigd. Artikel 12 bepaalde afzonderlijk: 'De Gouverneur heeft de uitvoerende macht.' Artikel 37 bepaalde dat de regering werd gevormd door de Gouverneur en de Raad van Ministers. Artikel 27 schreef voor dat landsverordeningen en landsbesluiten door de Gouverneur werden ondertekend en door een of meer ministers werden medeondertekend.

De Staatsregeling onderscheidde dus de Gouverneur als vertegenwoordiger van de Koning, als drager van de uitvoerende macht en als onderdeel van de regering. Daarnaast bestonden de Raad van Ministers en de individuele ministers met hun politieke verantwoordelijkheid.

Het contraseign verklaart waarom een minister politieke verantwoordelijkheid droeg voor een landsbesluit. Het beantwoordt echter niet vanzelf de vraag aan welk orgaan een bijzondere landsverordening de bevoegdheid had toegekend. Verantwoordelijkheid en bevoegdheid liggen vaak dicht bij elkaar, maar zijn niet hetzelfde.

Jacobs had daarom eerst moeten onderzoeken wat de Antilliaanse wetgever in 1993 met 'de Gouverneur' bedoelde. Een uitleg vanuit de Curaçaose Staatsregeling van 2010 kan daarbij relevant zijn, maar mag de historische vraag niet vervangen.

4. Continuïteit is nog geen bevoegdheidsverschuiving

Na 10 oktober 2010 bleef de LBH als Curaçaose landsverordening gelden. De algemene overgangsregeling hield bestaande regelgeving, besluiten en bestuursorganen in stand totdat zij overeenkomstig de nieuwe rechtsorde werden gewijzigd, ingetrokken, vervangen of opgeheven.

Dat waarborgt continuïteit. Het bewijst niet dat iedere bestaande attributiebepaling stilzwijgend een andere inhoud kreeg.

De Curaçaose overgangsregeling bevat concrete omzettingsregels. Waar oude regelgeving de gezaghebber noemde, trad bijvoorbeeld de minister tot wiens taak de aangelegenheid behoorde daarvoor in de plaats. Een vergelijkbare bepaling waarin alle aan de Gouverneur opgedragen uitvoerende taken naar de verantwoordelijke minister overgaan, ontbreekt.

De vergelijking met Sint Maarten is verhelderend. Daar bepaalde de overgangswetgever wél uitdrukkelijk dat bij aan de Gouverneur opgedragen uitvoerende taken de verantwoordelijke minister in diens plaats trad. In de na 10 oktober 2010 geldende Televisielandsverordening werd de bevoegde minister vervolgens als de minister van Financiën aangeduid. Daar bestond dus een zichtbare wettelijke schakel.

Voor de Curaçaose LBH is zo'n schakel niet aangewezen. Wie stelt dat de bevoegdheid na 10 oktober 2010 bij de regering of een minister kwam te liggen, moet daarom uitleggen welke overgangsbepaling of latere wettelijke regeling dat rechtsgevolg teweegbracht. Ook moet duidelijk zijn in welke aangepaste tekst deze wijziging is vastgelegd.

De verdere gelding van de LBH toont dat de regeling is blijven bestaan. Zij beantwoordt niet op eigen kracht wie na de staatkundige hervorming de in artikel 1 en 4 genoemde bevoegdheden bezat.

5. Politieke verantwoordelijkheid is geen definitie van bestuursorgaan

Tijdens de eerdere mondelinge behandeling werd namens de Gouverneur aangevoerd dat hij geen bestuursorgaan kon zijn omdat altijd een minister politiek verantwoordelijk moest zijn. De rechter wees erop dat dit twee verschillende vragen zijn.

Dat onderscheid raakt de kern. Ministeriële verantwoordelijkheid gaat over politieke verantwoording. Attributie gaat over de herkomst en identiteit van een wettelijke bevoegdheid. Contraseign verzekert dat een minister verantwoordelijkheid neemt, maar schrijft niet zonder meer een ander orgaan uit de bijzondere wet weg.

Artikel 2 Lar kiest bovendien voor een functionele definitie: bestuursorgaan is een persoon of college dat met enig openbaar gezag is bekleed. De bepaling vraagt niet of het orgaan institutioneel zelfstandig is, buiten iedere ministeriële verantwoordelijkheid handelt of zonder hulp van een minister alle gevolgen van zijn besluit kan uitvoeren.

Vergunningverlening, weigering, wijziging en intrekking zijn klassieke vormen van openbaar gezag. Zij bepalen eenzijdig of een rechtspersoon tot een gereguleerde markt wordt toegelaten en onder welke voorwaarden.

Hier ontstaat ook verwarring tussen 'bestuursorgaan' en 'zelfstandig bestuursorgaan'. De relevante vraag is niet of de Gouverneur een constitutioneel ZBO is. Zij luidt of het orgaan dat de LBH-bevoegdheid uitoefent bij die taak met openbaar gezag is bekleed.

Zelfs wanneer 'de Gouverneur' uiteindelijk als 'de regering' moet worden gelezen, is daarmee nog niet alles opgelost. Welke minister gaat het Lob-verzoek dan rechtstreeks aan? Waar berusten de

documenten? Welke onderdelen hadden moeten worden behandeld en welke doorgestuurd? De kwalificatie 'regering' is geen antwoord op al die vervolgvragen.

6. De oude stukken vertellen een genuanceerder verhaal

De contemporaine uitvoeringsstukken uit de eerste jaren van de LBH laten een concrete besluitvormingsroute zien. Vergunningaanvragen werden bij de Gouverneur ingediend. Ministeries bereidden de zaak ambtelijk voor. Bestuurscolleges werden om advies gevraagd. Conceptvergunningen en ontwerp-landsbesluiten gingen via ministers en zo nodig de Raad van Ministers naar de Gouverneur ter vaststelling.

Wanneer een bestuurscollege niet tijdig adviseerde, werd aangekondigd dat de conceptvergunning desondanks aan de Gouverneur zou worden aangeboden.

In deze stukken zijn ambtelijke voorbereiding, ministeriële behandeling, advisering, beraad in de Raad van Ministers en vaststelling door de Gouverneur afzonderlijke stappen. De betrokken organen worden niet als onderling verwisselbare namen gebruikt.

Nog duidelijker is de discussie over een mogelijke overdracht van de uitvoering aan de eilandgebieden. De betrokken wetgevingsjuristen vonden daarvoor wijziging van de LBH nodig. Een verschuiving van de vergunningverlening werd dus niet gezien als een louter interne organisatorische maatregel.

Ook een ontwerpwijziging van de LBH plaatste de minister en de Gouverneur naast elkaar: voorbereidende bevoegdheden bij de minister; vergunningverlening en intrekking bij de Gouverneur.

Deze praktijk bewijst niet dat de Gouverneur zonder ministeriële verantwoordelijkheid handelde. Zij laat wel zien dat 'Gouverneur', 'minister', 'Raad van Ministers' en 'regering' in de besluitvormingsketen niet zonder toelichting als synoniemen kunnen worden behandeld.

7. Mandaat is geen overdracht

Jacobs schrijft dat de Raad van Ministers de vergunningverlenende bevoegdheid aan de minister van Financiën heeft 'overgedragen'. De overgelegde landsbesluiten gebruiken echter een ander begrip: mandaat. De minister van Financiën zou de bevoegdheden uit de artikelen 1 tot en met 4 LBH namens de Gouverneur uitoefenen en verder mogen ondermandateren.

Dat verschil doet ertoe. Bij mandaat wordt een bevoegdheid namens de oorspronkelijke bevoegdheidsdrager uitgeoefend. Het is geen delegatie waarbij de bevoegdheid naar een ander orgaan overgaat.

De woorden 'namens de Gouverneur' passen daarom niet zonder nadere uitleg bij de stelling dat de Gouverneur juridisch nooit drager van de LBH-bevoegdheid kan zijn geweest. Anders ontstaat een merkwaardige dubbelheid. Voor de mandaatketen is de bevoegdheid van de Gouverneur afkomstig; voor openbaarheid en rechtsbescherming zou diezelfde Gouverneur opeens geen juridische rol hebben.

Daar komt bij dat vrijwel de gehele kern van de LBH werd gemandateerd en ondergemandateerd: vergunningverlening, wijziging, weigering, intrekking en het stellen van voorwaarden. Dan rijst de vraag of nog werkelijk namens de oorspronkelijke bevoegdheidsdrager werd gehandeld, of dat materieel een bevoegdheidsoverdracht onder een andere naam plaatsvond. Voor dat laatste is een wettelijke grondslag nodig.

Ook de documentatie roept vragen op. Het in de mandaatbesluiten genoemde advies WJZ '18/0539 is niet overgelegd. De besluiten zijn ondanks hun eigen bekendmakingsbepaling niet in de onderzochte officiële publicatiereeks aangetroffen. Ook de aangekondigde nulmeting ontbreekt.

De mandaatconstructie is daarom niet het vanzelfsprekende sluitstuk van de analyse. Zij is zelf onderdeel van het te onderzoeken probleem.

8. Waarom de aard van de vergunning ertoe doet

De LBH-vergunning was geen administratief stempel op een standaardaanvraag. De wet bood ruimte om via vergunningvoorwaarden de exploitatie, de uitbetaling van prijzen, het toezicht en financiële waarborgen te regelen.

De historische stukken wijzen daarnaast op internationale verantwoordelijkheid, reputatieschade voor het Land, grote geldstromen, witwasrisico's en de screening van bestuurders en financiers.

Dat maakt de identiteit van de bevoegdheidsdrager meer dan een formele kwestie. Zij bepaalt wie verantwoordelijk is voor de beoordeling van de aanvrager, de inhoud van de vergunning, het toezicht en het dossier waarin de personen achter de vergunde rechtspersoon zijn geïdentificeerd.

Juist bij een bevoegdheid met zulke gevolgen moet duidelijk zijn wie haar volgens de wet bezit, wie de vergunninghouders zijn, welke onderdelen mochten worden gemandateerd en waar de primaire dossiers berusten.

9. De documenten zijn er wel

De praktische betekenis van het debat bleek tijdens de zitting. Aanvankelijk werd namens de Gouverneur verklaard dat de gevraagde stukken niet meer bij het Kabinet lagen en dat de originele dossiers naar de verantwoordelijke minister werden teruggestuurd.

Na doorvragen werd erkend dat van de door de Gouverneur ondertekende besluiten scans worden gemaakt en dat die bij het Kabinet voor intern gebruik worden bewaard.

De documenten zijn dus niet afwezig. De stelling werd veeleer dat de Gouverneur er juridisch niet over zou 'beschikken' omdat zij een interne functie hebben en niet 'van de Gouverneur' zijn.

Maar 'intern' is geen vindplaats en ook geen antwoord op de vraag onder welk orgaan een document berust. Een intern gebruiksdoel maakt een scan niet feitelijk onbestaand.

Verwijzing naar een verantwoordelijke minister lost het probleem evenmin op wanneer het Kabinet, ministeries en de Gaming Control Board ieder andere delen of versies van het dossier bezitten. Dan

moet concreet worden vastgesteld waar het oorspronkelijke dossier ligt, welke scan het authentieke bronbesluit weergeeft en welk orgaan een zoekslag moet uitvoeren.

Een ministerieel afschrift kan het bij het Kabinet geregistreerde, door de Gouverneur ondertekende exemplaar niet zonder meer vervangen wanneer juist de volledigheid en authenticiteit van dat afschrift ter discussie staan.

De gekozen kwalificatie heeft zo een tastbaar gevolg: het orgaan dat bij de vaststelling is betrokken en scans bewaart, dreigt buiten het bereik van openbaarheid en bestuursrechtelijke toetsing te worden geplaatst.

10. De Paspoortwet helpt maar beperkt

Jacobs bespreekt de Paspoortwet als voorbeeld van een situatie waarin de Gouverneur mogelijk wél als individueel bestuursorgaan optreedt. Die vergelijking is interessant, maar de LBH lag al op tafel.

De LBH noemt de Gouverneur rechtstreeks, kent vergunningverlenings- en intrekkingbevoegdheden toe en verbindt daaraan besluiten met externe rechtsgevolgen. De eerste vraag had daarom moeten zijn waarom deze bevoegdheden niet vallen onder de door Jacobs zelf erkende mogelijkheid dat de Gouverneur krachtens een bijzondere regeling met openbaar gezag is bekleed.

Het ontbreken van contraseign kan een aanwijzing zijn voor de hoedanigheid waarin de Gouverneur handelt, maar staat niet als criterium in artikel 2 Lar. Ook geringe of ruime beleidsvrijheid bepaalt op zichzelf niet of sprake is van openbaar gezag. Een discretionaire vergunningbevoegdheid is juist een schoolvoorbeeld van bestuursmacht.

Wanneer het beslissende criterium is of een bijzondere wet de Gouverneur met openbaar gezag bekleedt, vraagt de tekst van artikel 1 en 4 LBH om een inhoudelijk antwoord, niet om een omweg.

11. Het arrest van 6 mei 2026

Na de annotatie van Jacobs oordeelde het Gemeenschappelijk Hof op 6 mei 2026 dat de LBH-bevoegdheid niet aan de Gouverneur individueel maar aan de regering moet worden geacht te zijn geattribueerd. Het Hof baseert dat mede op de huidige Staatsregeling van Curaçao en oordeelt dat ook in artikel 12 van de oude Staatsregeling met ‘de Gouverneur’ de regering werd bedoeld.

Dat arrest geeft gewicht aan de lijn van Jacobs, maar beantwoordt niet iedere vraag.

De betekenis van een wet uit 1993 wordt sterk verklaard vanuit de constitutionele orde van 2010, terwijl de samenhang tussen de artikelen 11, 12, 27 en 37 van de oude Staatsregeling beperkt zichtbaar wordt onderzocht. Ook de Curaçaose overgangsregeling bevat, anders dan die van Sint Maarten, geen uitdrukkelijke algemene verschuiving van uitvoerende taken van de Gouverneur naar een minister.

Verder blijven de mandaatbesluiten spreken van uitoefening ‘namens de Gouverneur’. Die formulering vraagt om uitleg wanneer de bevoegdheid steeds uitsluitend bij de regering zou hebben gelegen.

Ten slotte lost het arrest het documentaire probleem niet op. De verwijzing naar de minister die het verzoek rechtstreeks aangaat, zegt nog niet welke minister dat in iedere periode en voor ieder onderdeel is, waar de authentieke stukken berusten en hoe toegang ontstaat tot de scans die bij het Kabinet worden bewaard.

Ook na jaren van informatieprocedures zijn de vergunningen, de vergunninghouders en de onderliggende mandaatbesluiten en adviezen vooralsnog niet volledig en controleerbaar verstrekt. Het arrest sluit het debat daarom niet af, maar verplaatst het naar het overgangsrecht, de mandaatketen en de documenten. Het arrest sluit het debat daarom niet af. Het verplaatst het naar de overgang, de mandaatketen en de documenten.

12. Waarom dit onder de LOK nog steeds speelt

Sinds 24 december 2024 geldt de Landsverordening op de kansspelen (LOK). Daarmee is de LBH niet alleen geschiedenis geworden. Artikel 15.1 LOK koppelt de overgangspositie van bestaande exploitanten aan een vergunning als bedoeld in artikel 1 LBH. De Curaçao Gaming Authority vermeldt zelf dat de LBH om die reden relevant blijft.

Voor een exploitant die zijn voorlopige of voortgezette positie aan dit overgangsrecht ontleent, moet kunnen worden vastgesteld dat op het relevante moment een geldige LBH-vergunning bestond. Het overgangsrecht zet een bestaande titel voort; het beantwoordt niet vanzelf of die titel door het bevoegde orgaan en via een geldige bevoegdheidsketen tot stand kwam.

Dat is geen academische gedachte. Vóór de LOK gaf de Gaming Control Board documenten af waarin stond dat zij de vergunning 'krachtens artikel 1' LBH verleende. Artikel 1 noemt echter de Gouverneur. De wettelijke grondslag waarop de Gaming Control Board die bevoegdheid uitoefende, is daarom rechtstreeks relevant voor de vraag of zo'n vergunning een geldige toegangstitel tot het overgangsregime vormde.

De LOK heeft een nieuw stelsel ingevoerd, maar via artikel 15.1 ook de juridische voorgeschiedenis van bestaande LBH-vergunningen meegenomen. Daarmee blijven de bevoegdheidsvraag, de mandaatbesluiten en de authentieke bronstukken actueel voor vergunningverlening, toezicht en handhaving.

13. Slot

Mijn kritiek op Jacobs is niet dat hij een onmogelijke uitleg verdedigt. Zij is dat de woorden 'lees: regering' te vroeg rust brengen in een dossier dat juist om nadere uitleg vraagt.

De wetstekst noemt de Gouverneur. De oude Staatsregeling kende hem verschillende hoedanigheden toe. De overgangswetgeving bevat geen duidelijke Curaçaose omzetting naar een minister. De historische praktijk onderscheidde de Gouverneur, ministers en de Raad van Ministers. De mandaatbesluiten spreken van handelen namens de Gouverneur. En bij het Kabinet worden scans van de ondertekende besluiten bewaard.

Die gegevens hoeven niet allemaal tot één onvermijdelijke einduitkomst te leiden. Zij maken wel duidelijk dat de bevoegdheidsvraag niet met een parenthese kan worden afgedaan.

De praktische toets is uiteindelijk eenvoudig te formuleren: wie bezat de bevoegdheid, wie oefende haar uit, wie droeg de feitelijke verantwoordelijkheid en waar berust het authentieke besluit?

Zonder een controleerbaar antwoord op die vragen kan een verzoeker van orgaan naar orgaan worden gestuurd, terwijl de oorspronkelijke vergunningen en de achterliggende dossiers buiten bereik blijven.

Dan verdwijnt niet alleen de Gouverneur uit de tekst. Ook de controleerbaarheid van het vergunningstelsel verdwijnt mee.

Kernbronnen

1. Landsverordening buitengaats hazardspelen, P.B. 1993, no. 63, in het bijzonder art. 1 en 4.
2. Landsverordening op de kansspelen, P.B. 2024, no. 157, art. 15.1.
3. Gaming Control Board, vergunning OGL/2023/118/0060 van 22 februari 2024, verleend aan Small House B.V. ("BC.game")
4. Curaçao Gaming Authority, 'Online Gaming – Current legislation', geraadpleegd op 10 mei 2026.

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V22

Gemeenschappelijk Hof van Justitie
Emancipatie Boulevard Dominico F. "Don" Martina 18
Willemstad
CURAÇAO

Curaçao, 1 oktober 2024

Onderwerp : **CRAMM, Nardy Linda c/a DE GOUVERNEUR VAN CURACAO**

Kenmerk : BU-24/010/CR

Referte :

Bijlagen : 1

Bij deze wordt u aangeboden:

- ☒ ter kennisneming
☐ ter afdoening
☐ om raad en bericht
☐ ingevolge
☐ voor het nodige

Geachte Griffier,

Bijgesloten treft u een afschrift van de brief die de waarnemend Gouverneur, H.E. mevrouw M. Russel Capriles, heden stuurde aan de Minister van Algemene Zaken en aan de Minister van Financiën.

DE GOUVERNEUR VAN CURACAO,
voor deze,
DE DIRECTEUR VAN HET KABINET,

mr. P.T. Benschop

GOUVERNEUR VAN CURAÇAO

Aan Minister President, de heer G.S. Pisas
Fort Amsterdam 17

Aan de Minister van Financiën, de heer J. Silvania
Pietermaai 17
Willemstad
CURACAO

Curaçao, 1 oktober 2024

Onderwerp : **CRAMM, Nardy Linda c/a DE GOUVERNEUR VAN CURACAO**
Kenmerk : BE/24/026
Referte : -
Bijlagen : 1

Geachte Minister President, geachte Minister van Financiën,

Bijgevoegd treft u een brief van het Gerecht waarin wordt aangegeven dat het Gerecht heeft besloten de Gouverneur als verwerende partij aan te merken in de zaak CRAMM, Nardy Linda c/a DE GOUVERNEUR VAN CURACAO.

Het Gerecht verzoekt de Gouverneur kennis te nemen van het Lob verzoek van 25 februari 2024 en het beroep tegen de fictieve weigering van mevrouw Cramm en binnen zes weken, dat is uiterlijk 30 oktober 2024, een verweerschrift bij het Gerecht in te dienen. Het Gerecht verzoekt de Gouverneur daarbij in ieder geval in te gaan op de vraag of en zo niet waarom niet- de Gouverneur als verwerende partij kan worden aangemerkt in deze zaak.

Gelet op de ministeriele verantwoordelijkheid in deze verzoek ik u beide in samenspraak met elkaar, het Gerecht te voorzien van een inhoudelijke reactie.

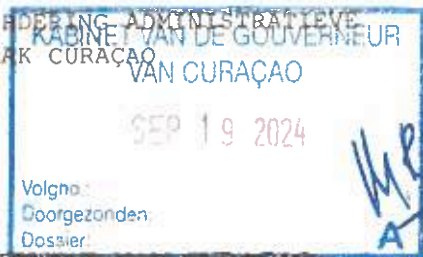
Volledigheidshalve stuur ik ook de eerdere correspondentie van het Kabinet van de Gouverneur aan het ministerie van Financiën hierover mee.

Hoogachtend,
DE WAARNEMEND GOUVERNEUR VAN CURAÇAO,

M. Russel-Capriles

LANDSVERORDENING ADMINISTRATIEVE
RECHTSPRAAK CURAÇAO

DE GOUVERNEUR VAN CURAÇAO
Fort Amsterdam 2
Willemstad
Curaçao

Gemeenschappelijk Hof van Justitie

Curaçao
Emancipatie Boulevard Dominico
F "Don" Martina 18, Willemstad
Tel: (+5999) 463 4111
Fax: (+5999) 461 8341
www.gemhofvanjustitie.org

Uw nummer:

Uw brief van:

Ons nummer: CUR202403597

Bijlage:

Curaçao, 18 september 2024

Betreft:

CRAMM, Nardy Linda c/a DE GOUVERNEUR VAN CURAÇAO

Geachte Gouverneur,

Bijgevoegd treft u een op 12 april 2024 gedateerd beroepschrift aan van mw N.L. Cramm. Dit is gericht tegen de weigering om te beslissen op haar verzoek op grond van de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur (Lob).

Het, eveneens bijgevoegde, Lob verzoek dateert van 25 februari 2024. Dit Lob verzoek is -tegen de wens van mw Cramm - doorgestuurd naar de minister van Financien die het verzoek met de beslissing van 14 mei 2024 heeft afgewezen.

Tijdens de mondelinge behandeling op de zitting bij het Gerecht tegen de inhoudelijke afwijzing door de minister van Financien, zaaksnummer CUR202401282, heeft mw Cramm nogmaals uitdrukkelijk gesteld dat de minister van Financien ten onrechte heeft beslist op haar Lob verzoek en dus ten onrechte als verwerende partij is aangemerkt.

Volgens haar moet de gouverneur dan wel de minister van Algemene zaken op haar Lob-verzoek beslissen omdat zij beschikken over de door haar met het Lob verzoek gevraagde stukken.

Indien het standpunt van mw. Cramm gevolgd wordt is er nog steeds niet bevoegd beslist op haar Lob verzoek van 25 februari 2024. Het Gerecht heeft daarop besloten een zaaksnummer aan te maken waarbij u als verwerende partij wordt aangemerkt.

Dit is zaaksnummer CUR 202403598 NB: voor de Min Algemene zaken en voor de gouverneur: Cur202403597

Het Gerecht verzoekt u dan ook kennis te nemen van het Lob verzoek van 25 februari 2024 en het beroep gericht tegen de fictieve weigering en binnen zes weken, dat is uiterlijk 30 oktober 2024, een verweerschrift bij het Gerecht in te dienen.

CUR202401282/202403597/
202403598

Vrij van zegel

Ex artikel 15 Landsverordening administratieve rechtspraak (LAR)

Vrijwillige verschijning zijdens verzoekster

Aan: de E.A. Vrouwe/Heer Rechter in het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao

(sector Bestuursrecht)

Emancipatie Boulevard Dominico F. 'Don' Martina 18 (Curaçao)

E-mail: infobaliecur@caribjustitia.org

inzake:

Nardy Linda Cramm

Ten deze domiciliëring kiezend op Kaya Harmonia 41, Curacao

E-mail: nardycramm@gmail.com

hierna te noemen "verzoekster"

Op heden:
12 april 2024
ter Griffie van het
Gerecht in Eerste Aanleg
van Curaçao ingediend
De Griffier

vs

De bestuursorganen van het Land Curacao:

- De rechtspersoon het Land Curacao

- De regering van Curacao

hierna te noemen "verweerders"

Beroepschrift ex. art 15 Landsverordening administratieve rechtspraak
inzake Cramm/Knipselkrant Curacao

Edelachtbare Heer/ Vrouwe,

Hierbij tekent ondergetekende, Nardy Linda Cramm, geboren op 7 november 1969 en woonachtig te Nederland op het adres Reidlanswei 56, 9254 JH te Hardegarijp, publiciste en blogger van Knipselkrant Curacao, ten deze domiciliëring kiezend op Kaya Harmonia 41, Curacao, hierna te noemen verzoekster, pro forma beroep aan, ex. artikel 15 van de Landsverordening administratieve rechtspraak (LAR), tegen de (fictieve) beschikking van de daartoe bevoegde bestuursorga(n)en om te beslissen op het door ondergetekende ingediende LOB verzoek van 25 februari 2024 (productie 1).

Griffier
Rechten
betaald

d.d.: *12 april 2024*

Naf. *SD*

paraaf *DE*

N.L. Cramm • M: nardycramm@gmail.com • W: nardynotes.com

In aanmerking nemende dat:

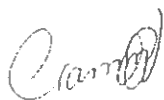
1. Op 25 februari 2024 deed verzoekster een beroep op de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur (LOB) aan het Land Curacao, kenmerk 20240225, om informatie. Het verzoek werd geregistreerd onder het nummer 51685 en op 18 maart 2024 werd de termijn verlengd naar uiterlijk 7 april 2024 (productie 2).
2. Er is niets beslist en de gevraagde stukken zijn niet verstrekt.
3. Dit pro forma beroepschrift wordt ingediend ter behoud van rechten en zal op een door uw Gerecht aan te geven datum nader gemotiveerd en aangevuld worden met feiten en rechtsgronden, ter aanvulling en ondersteuning van de ingenomen standpunten.

WESHALVE HET U E.A. MOGE BEHAGEN bij uw te wijzen beslissing:

Verzoek(st)er in haar verzoekschrift ontvankelijk te verklaren,

Verzoekster verzoekt uw Gerecht het beroepschrift d.d. 12 april 2024 te behandelen en uitspraak te doen en verweerders op te dragen de verzochte stukken binnen vijf (5) werkdagen na verzending van de in deze te wijzen uitspraak middels digitale verzending aan verzoekster te verschaffen, op straffe van een dwangsom als uw Gerecht in goede justitie zal vermenen te behoren als het zij weigeren om aan uw bevel te voldoen; en voorts verweerders te veroordelen in de kosten die door verzoekster zijn gemaakt in verband met het indienen en de behandeling van dit verzoekschrift, alles met zodanige andere of verdere beslissingen als uw Gerecht in goede justitie zal vermenen te behoren.

Hoogachtend,

Nardy Linda Cramm
H.o.d.n. publiciste en blogger Knipselkrant Curaçao
www.knipselkrant-curaçao.com

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie 1

LAR beroepschrift

Per email

Aan: Bentana di Informashon

Ta v. Hoofd vergunningenloket mw. Shumire Ignacio

Salina 127 unit 3-8 Eurobuilding

Willemstad (Curaçao)

Email: lob.vl@gobiernu.cw en infovergunningenloket@gobiernu.cw

Curaçao (West Indies)

Afz. Afzender: N.L. Crannin

Reidianswei 56

9254 JH Hurdegaryp (Nederland)

Email: nardycranin@gmail.com

Datum: 25 februari 2024

Betreft: verzoek Landsverordening openbaarheid van Bestuur (LOB) o.v.

Kenmerk: 20240227

Gechte mevrouwe Ignacio,

Met een beroep op artikel 3, eerste lid van de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur, Landsverordening Administratieve Rechtspraak en andere toepasselijke burger- en mensenrechtelijke wetten en verdragen, richt ik mij tot u, met een verzoek om informatie, middels digitale toezending op bovenvermeld e-mailadres van de volgende verzamelde en/of verwerkte stukken:

1. kopieën van alle verstrekte, verlengde, ingetrokken c.q. verlopen vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicegaming, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening buitengaats hazardspelen - inclusief eventuele wijzigingen en/of verlengingen - elk vergezeld van een kopie van hun respectievelijke wettelijk verplichte publicaties in een lokaal overheidsblad nu deze niet beschikbaar zijn gebleken in het Nationaal Archief, CBRA (Centraal Bureau Registratie en Archivering) en/of in de Curaçaosche Courant c.q. Landscouranten vanaf 1996 tot heden;
2. een goed gespecificeerde inventarislust van alle partijen die handelen onder de bestaande licenties, inclusief alle URI's van de homepage of het applicatie-pakket, ingeval van mobiele applicaties, die momenteel worden gebruikt voor gaming onder een Curaçaose online-gaming licentie zoals de houders van een licentie en derde partijen die handelen

onder een licentie als bedoeld in de Landsverordening Buitengaatsse Hazardspelen (PB 1993, no. 63). Waaronder de registratie van a) de houders van een licentie zoals bedoeld in de LvBH en b) de derde partijen die handelen onder een licentie als bedoeld in de Landsverordening Buitengaatsse Hazardspelen, inclusief trustkantoren die namens hen handelen, en c) al hun activiteiten en de URL's/applicaties die zij gebruiken. E.e.a. conform de specificaties in advertenties in lokale dagbladen van het ministerie van Financiën vanaf december 2021 tot heden;

3. kopieën van alle stukken (w.o. adviezen, memo's, legal opinions, openbare publicaties in overheidsbladen en dagbladen etc.), die zien op het door de Gouverneur middels mandaat en ondermandaat bevoegd maken van de Minister van Algemene Zaken, de minister van Justitie c.q. de Minister van Financiën c.q. Gaming Control Board Curaçao om vergunningen te verstrekken, verlenen, in te trekken c.q. te wijzigen zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening Buitengaatsse Hazardspelen (PB 1993, no. 63);
4. een goed gespecificeerd overzicht/inventarisatie van de nalmeting¹ ("inhoudende o.a. een inventarisatie van het aantal verleende- en verhandelde vergunningen (sublicenties) per datum van deze overdracht") ex artikel 1 lid 2 Landsbesluit 19-1376 van 16 juni 2019 van het ministeries van Justitie en Financiën;
5. kopieën van alle (onderzoeks) rapporten, evaluaties en adviezen met betrekking tot beslissingen ten aanzien van de trustsector in combinatie met het online gokwezen vanaf januari 2000 tot heden.

Het doel van deze stukken is waarheidsvinding over het handelen van de volgende Gouverneurs, kabinetten en ministers bij het al dan niet door of namens de Gouverneurs te verstrekken, intrekken, verlopen vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen. Zo dient uit de stukken duidelijk te worden op welke wetgevingen, landsbesluiten, adviezen en kennis de besluitvorming tot het verstrekken, wijzigen, verlenen en intrekken van de vergunningen en (sub)mandaten berust en welke getuigen daarbij van gehoord en welke niet. Een terugblik en reflectie op de rol van derde partijen hierbij wordt eveneens gezien als een belangrijk onderdeel.

E.e.a. uiteraard met in achtneming van voorschriften ex artikel 14 lid 1, sub a.

Ik verzoek u de ontvangst van dit verzoek aan mij te bevestigen per bovenstaand email, een contactpersoon kenbaar te maken en in overleg te treden over de inventarisatie en afhandeling

¹ Artikel 1 lid 2 Landsbesluit 19-1376: De Minister van Financiën verricht op zijn verantwoordelijkheid overdracht een nalmeting, inhoudende o.a. een inventarisatie van het aantal verleende- en verhandelde vergunningen (sublicenties) per datum van deze overdracht, zo mogelijk met de bijdragen van het Ministerie van Economische Ontwikkeling.
Artikel 1 lid 23 Landsbesluit 19-1376: In de nalmeting wordt vermeld op welke wetgeving, landsbesluiten, adviezen en kennis de vergunninghouders handelen voor de online gokwezen en de exploitatie van de vergunning van de nalmeting of een samenvatting hiervan zal als bijlage aan deze overdracht worden gevoegd en moet men van onderdeel uit.

Graag zie ik binnen de daarvoor geldende termijnen uw beslissing tegenroet. Indien de gevraagde informatie digitaal aanwezig is, graag in digitale vormen elektronisch doorzoekbaar te verstrekken. Voor eventuele vragen of een toelichting ben ik op bovenstaand email adres bereikbaar.

In afwachting van uw bericht, verblijf ik,

met vriendelijke groet,

Hoogachtend,

N.I. Gramm

www.knipsekrant-curaao.com

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie 2

LAR beroepschrift

Aan: Mevrouw Nardij Cramm
Reidlandswei 56
nardycramm@gmail.com
Nederland

DOI: 10.1002/anie.200300014

Contact person:
Aigle D. Pronovost

E-mail: Allyette.Vergara@unloket.no

255246 *Environ. Monit. Assess.* 1996, 40, 1-11.

Use keyword

Downloaded from
202.47.146.338

Zusammenfassung

$$E_{\text{eff}} = \frac{1}{2} \rho \omega^2 A^2 \cos^2 \theta \quad (1)$$

14 SEP 1998

General Pathogen

Verlenging LOB verzoek

Geachte mevrouw Cramm,

Wij hebben uw verzoek, in het kader van de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur (IOB), op 25 februari 2021 ontvangen. Het betreft inzage in en/of kopie toepasselijke burger- en mensenrechtelijke wetten en verdragen met een verzoek om informatie, middels digitale toezending op bovenvermeld e-mail van de volgende verzamelde en/of verwerkte stukken:

1. Kopieën van alle verstrekte, verlengde, ingetrokken e.q. verlopen vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening Eutengaanse hazardspelen -inclusief eventuele wijzigingen en/of verlengingen- elk vergezeld van een kopie van hun respectievelijke wettelijk verplichte publicaties in een lokaal overheidsblad nu deze niet vindbaar zijn gebleken in het Nationaal Archief, C.B.R.A. (Centraal Bureau Registratie en Archivering) en/of in de Curaçaosche Courant e.q. Landscourier van 1996 tot heden;

2. een goed gespecificeerde inventarislijst van alle partijen die handelen onder de bestaande licenties, inclusief alle URL's van de homepage of het applicatiepakket ingeval van mobiele applicaties, die momenteel worden gebruikt voor gaming onder een Curaçaose online-gaming licentie zoals de houders van een licentie en derde partijen die handelen onder een licentie als bedoeld in de Landsverordening Buitengaatsse Hazardspelen (P.B. 1993, no. 63). Waaronder de registratie van a) de houders van een licentie zoals bedoeld in de LvBH en b) de derde partijen die handelen onder een licentie als bedoeld in de Landsverordening Buitengaatsse Hazardspelen, inclusief trustkantoren die namens hen handelen, en c) al hun activiteiten en de URL's/applicaties die zij gebruiken. E.e.a. conform de specificaties in advertenties in lokale dagbladen van het ministerie van Financiën vanaf december 2021 tot heden.

3. Kopieën van alle stukken (w.o. adviezen, memo's, legal opinions, openbare publicaties in overheidsbladen en dagbladen etc.), die zien op het door de Gouverneur middels mandaat en ondermandaat bevoegd maken van de Minister van Algemene Zaken, de minister van Justitie c.q. de Minister van Financiën c.q. Gaming Control Board Curaçao om vergunningen te verstrekken, verlengen, in te trekken c.q. te wijzigen zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening Buitengaatsse Hazardspelen (P.B. 1993, no. 63).

Een goed gespecificeerd overzicht/inventarisatie van de nulmeting ("inhoudende o.a. een inventarisatie van het aantal verleende en verhandelde vergunningen (sublicenties), per datum van deze overdracht") ex artikel 1 lid 2 Landbesluit 19-1376 van 16 juni 2019 van het ministeries van Justitie en Financiën

5. kopiëren van alle (onderzoeks) rapporten, evaluaties en adviezen met betrekking tot beslissingen ten aanzien van de triessector in combinatie met het online gokwezen van of januari 2000 tot heden

Dit hebben wij naar het betrokken bestuursorgaan doorgestuurd zijnde het Ministerie van Financiën. Het verzoek staat bij ons geregistreerd onder het nummer 51685.

In verband hiermee delen wij u mede dat een zorgvuldige behandeling van uw verzoek meer tijd vergt dan de termijn van drie (3) weken, waarbinnen conform de landsverordening uw verzoek dient te worden beantwoord. Wij zijn daardoor genoodzaakt de afhandeling van uw verzoek te verdagen. Volgens artikel 6 van de LOB geldt deze verdaging met ten hoogste drie (3) weken te worden verlengd en vervalt op 7 april 2024. Uiteraard streven wij ernaar om uw verzoek op zo'n kort mogelijke termijn af te handelen.

Voor verdere informatie kunt u te allen tijde contact opnemen met onze afdeling Afgifte via het nummer 433-3135 of via e-mail: afgifte.vergunningenloket@gobierno.gw

Hoogachtend,

Shunire Johannes-Ignacio
Hoofd van het Vergunningenloket
Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening

GOUVERNEUR VAN CURAÇAO

Aan de Minister van Financiën
Pieternaai 17
Willemstad
CURAÇAO

Curaçao, 27 februari 2024

Onderwerp : **Verzoek wederhoor en stukken terzake buitengaats hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen**
Kenmerk : BU-24/010/CR
Referte :
Bijlagen : 1

Bij deze wordt u aangeboden: e-mailbericht d.d. 26 februari 2024 van mevrouw N. Cramm namens de Knipselkrant Curaçao, betreffende bovenvermeld onderwerp.

- ☐ ter kennisneming
- ☒ **ter afdoening**
- ☐ om raad en bericht
- ☐ onder verwijzing
- ☐ ingevolge
- ☒ **voor het nodige**

DE GOUVERNEUR VAN CURACAO,
voor deze,
DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR VAN HET KABINET,

mr. R.S. Gainda

FEB 26 2024

Bu-24/010

Christa Rijkaard

Van: Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>
Verzonden: Monday, February 26, 2024 2:52 AM
Aan: kabinet; info@gobiernu.cw
Onderwerp: Verzoek wederhoor en stukken terzake buitengaats hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen

Doorgezonden:
Dossier:

A

Uwe Excellentie, geachte mevrouw George-Wout,

Bon dia.

Voor Knipselkrant Curacao werk ik momenteel aan een nieuwe publicatie over de online gokwezen binnen ons Koninkrijk aangaande mandering en submandatering om Buitengaats hazardspel vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening Buitengaats Hazardspelen (P.B. 1993, no. 63) te verstrekken, verlengen c.q. te wijzigen.

Omdat uw naam ook in mijn onderzoek naar voren komt, en o.a. naar aanleiding van de presentatie van de Minister van Financiën op 23 februari jl in het parlement *, en ondergetekende hecht aan evenwichtige berichtgeving zou ik u graag in de gelegenheid stellen enkele vragen te beantwoorden.

Ik verzoek u vriendelijk onderstaande vragen voor woensdag 28 februari 2024 te beantwoorden. Mocht ik tegen die tijd geen antwoorden hebben ontvangen, dan ga ik ervan uit dat u beiden niet wensen te reageren. De vragen luiden als volgt:

1. Kunt u mij een kopie van Landsbesluit 19/1316 d.d. 16 juli 2019 no. 2018/024135 met de nulmeting bijlage conform artikel 1 lid 3 verstrekken? Zo nee, waarom niet?
2. Kunt u mij een kopie van Landsbesluit 19/2434 d.d. 23 december 2019 no. 2019/39110 verstrekken waarin de Gouverneur aan de minister van Financiën een mandaat met submandaat mogelijkheden geeft om namens u Buitengaats hazardspel vergunningen te verlengen c.q. verstrekken? ** Zo nee, waarom niet?
3. Kunt u aangeven op welke juridische grondslag zou de Gouverneur bevoegd zou zijn om aan anderen een mandaat dan wel ondermandaat te geven om namens haar Buitengaats hazardspel vergunningen te verlengen c.q. verstrekken? Zo nee, waarom niet?
4. Kunt u aangeven welke Buitengaats hazardspel vergunningen **door uzelf** zijn verlengd c.q. verstrekt, gewijzigd en/of ingetrokken, onder vermelding van namen van rechtsvennootschappen, data en besluit nummers? Zo nee, waarom niet?
5. Kunt u aangeven welke Buitengaats hazardspel vergunningen **namens u** zijn verlengd c.q. verstrekt, gewijzigd en/of ingetrokken, onder vermelding van namen van rechtsvennootschappen, data en besluit nummers? Zo nee, waarom niet?
6. Kunt u mij een kopie van de huidige verlengingen van vergunningen 1668/JAZ, 8048/JAZ, 4627/RNA, 5536/JAZ en 365/JAZ alsmede de 8 nieuwe vergunnings landsbesluiten die namens u zijn verstrekt, verstrekken? Zo nee, waarom niet?

Ik zie uit naar uw reactie en informatie per dit emailadres. Mocht u willen overleggen over bovengenoemde vragen of meer tijd behoeven, dan kunt u mij altijd mailen.

Ik dank u bij voorbaat hartelijk voor uw moeite,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com
W www.nardysnotes.com

* <https://statenvancuracao.ibabs.org/Agenda/Index/6cf9b80f-67dc-4b52-919c-2e1dee437684>

** "Based on the National Ordinance on Offshore Games of Hazard (Landsverordening buitengaatsse hazardspelen, P.B. 1993, no. 63) (NOOGH) online gaming licenses are issued **by or on behalf of the Governor of Curaçao.**" Op <https://www.gamingcontrolcuracao.org/regulation/online-gaming>

FEB 26 2024

Christa Rijkaard

Volgno:

Doorgestuurd:

Dossier:

A

Van: Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>
Verzonden: Monday, February 26, 2024 3:45 AM
Aan: kabinet; info@gobiernu.cw
Onderwerp: Re: Verzoek wederhoor en stukken terzake buitengaats hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen

P.S. bij vraag 6: Graag elke vergezeld van een kopie van hun respectievelijke wettelijk verplichte publicaties in een lokaal overheidsblad nu deze niet aangetroffen zijn in het Nationaal Archief, CBRA (Centraal Bureau Registratie en Archivering) en/of in de Curacaosche Courant c.q. Landscouranten.

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com
W www.nardysnotes.com

Op 26 feb. 2024, om 07:51 heeft Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com> het volgende geschreven:

Uwe Excellentie, geachte mevrouw George-Wout,

Bon dia.

Voor Knipselkrant Curacao werk ik momenteel aan een nieuwe publicatie over de online gokwezen binnen ons Koninkrijk aangaande mandering en submandatering om Buitengaats hazardspel vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening Buitengaats Hazardspelen (P.B. 1993, no. 63) te verstrekken, verlengen c.q. te wijzigen.

Omdat uw naam ook in mijn onderzoek naar voren komt, en o.a. naar aanleiding van de presentatie van de Minister van Financiën op 23 februari jl in het parlement *, en ondergetekende hecht aan evenwichtige berichtgeving zou ik u graag in de gelegenheid stellen enkele vragen te beantwoorden.

Ik verzoek u vriendelijk onderstaande vragen voor woensdag 28 februari 2024 te beantwoorden. Mocht ik tegen die tijd geen antwoorden hebben ontvangen, dan ga ik ervan uit dat u beiden niet wensen te reageren. De vragen luiden als volgt:

1. Kunt u mij een kopie van Landsbesluit 19/1316 d.d. 16 juli 2019 no. 2018/024135 met de nulmeting bijlage conform artikel 1 lid 3 verstrekken? Zo nee, waarom niet?
2. Kunt u mij een kopie van Landsbesluit 19/2434 d.d. 23 december 2019 no. 2019/39110 verstrekken waarin de Gouverneur aan de minister van Financiën een mandaat met submandaat mogelijkheden geeft om namens u Buitengaats hazardspel vergunningen te verlengen c.q. verstrekken? ** Zo nee, waarom niet?

3. Kunt u aangeven op welke juridische grondslag zou de Gouverneur bevoegd zou zijn om aan anderen een mandaat dan wel ondermandaat te geven om namens haar Buitengaatse hazardspel vergunningen te verlengen c.q. verstrekken? Zo nee, waarom niet?
4. Kunt u aangeven welke Buitengaatse hazardspel vergunningen **door uzelf** zijn verlengd c.q. verstrekt, gewijzigd en/of ingetrokken, onder vermelding van namen van rechtsvennootschappen, data en besluit nummers? Zo nee, waarom niet?
5. Kunt u aangeven welke Buitengaatse hazardspel vergunningen **namens u** zijn verlengd c.q. verstrekt, gewijzigd en/of ingetrokken, onder vermelding van namen van rechtsvennootschappen, data en besluit nummers? Zo nee, waarom niet?
6. Kunt u mij een kopie van de huidige verlengingen van vergunningen 1668/JAZ, 8048/JAZ, 4627/RNA, 5536/JAZ en 365/JAZ alsmede de 8 nieuwe vergunnings landsbesluiten die namens u zijn verstrekt, verstrekken? Zo nee, waarom niet?

Ik zie uit naar uw reactie en informatie per dit emailadres. Mocht u willen overleggen over bovengenoemde vragen of meer tijd behoeven, dan kunt u mij altijd mailen.

Ik dank u bij voorbaat hartelijk voor uw moeite,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com
W www.nardysnotes.com

* <https://statenvancuracao.ibabs.org/Agenda/Index/6cf9b80f-67dc-4b52-919c-2e1dee437684>

** "Based on the National Ordinance on Offshore Games of Hazard (Landsverordening buitengaatse hazardspelen, P.B. 1993, no. 63) (NOOGH) online gaming licenses are issued **by or on behalf of the Governor** of Curaçao." Op <https://www.gamingcontrolcuracao.org/regulation/online-gaming>

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V23

Van: Peter Benschop Benschop@kgcur.org
Onderwerp: FW: CUR202403597 en CUR202404299 Cramm vs Gouverneur
Datum: 3 december 2024 om 15:43
Aan: Hannah Van der Schaft Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org

PB

Geachte griffier,

Hierbij bevestig ik mijn presentie bij de behandeling van opgemelde zaak morgenmiddag. Voor de goede orde merk ik daarbij op dat ik de gouverneur uitsluitend vertegenwoordig als Koninkrijksorgaan.

Vriendelijke groet,

Peter Benschop

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Christine Keller

Medewerker Directiesecretariaat

KABINET VAN
DE GOUVERNEUR
VAN CURAÇAO

Fort Amsterdam 2 | Willemstad | Curaçao
keller@kgcur.org | +5999 461 2000
www.kabinetvande-gouverneur.org

From: Hannah Van der Schaft

<Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org>

Sent: Monday, December 2, 2024 2:09 PM

To: kabinet <kabinet@kgcur.org>

Cc: Bestuursrechtcur Rechtcur <bestuursrechtcur@caribjustitia.org>;
Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>

Subject: CUR202403597 en CUR202404299 Cramm vs Gouverneur

Importance: High

Geachte heer Benschop,

Het Gerecht heeft kennisgenomen van de brief van de waarnemend gouverneur van Curaçao van 1 oktober 2024 aan de minister van Algemene Zaken en aan de minister van Financiën. De waarnemend gouverneur verzoekt beide ministers om, gelet op hun ministeriële verantwoordelijkheid, het Gerecht te voorzien van een inhoudelijke reactie.

Artikel 1 van de Landsverordening buitengaats hazardspelen bepaalt dat de Gouverneur bevoegd is om vergunning te verlenen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen. De wetgever heeft deze bevoegdheid geattribueerd aan de Gouverneur. Het Lob-verzoek van eiseres van 25 februari 2024 is ook (onder andere) gericht aan de Gouverneur. Het Gerecht heeft in de zaak CUR202403597 de Gouverneur ook als verwerende partij aangemerkt.

Tegen deze achtergrond heeft het Gerecht de Gouverneur verzocht om een verweerschrift in te dienen. Het Gerecht heeft geen verweerschrift ontvangen, doch enkel de brief van de

waarnemend gouverneur van 1 oktober 2024.

Een bestuursorgaan is op grond van de Lar niet verplicht om een verweerschrift in te dienen. Het Gerecht wil wel een standpunt van de Gouverneur over het beroep van eiseres dat is gericht tegen de fictieve weigering van de Gouverneur om op het Lob-verzoek van eiseres van 25 februari 2024 te beschikken. Het Gerecht gaat er daarom van uit dat u of een andere gemachtigde namens de Gouverneur tijdens de zitting aanstaande woensdag aanwezig is, zodat het Gerecht u hierover desgewenst nadere vragen kan stellen.

Met vriendelijke groeten,

Hannah van der Schaft
Griffier

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V24

Gerecht in Eerste Aanleg
van Curaçao

VERWEERSCHRIFT EX ARTIKEL 23 LAR

Zaaknummer : CUR202203888
Datum : 24 november 2022

In het beroep tegen:

- 1. DE MINISTER VAN JUSTITIE**
verweerder
gemachtigde: mr. C.A. Peterson
- 2. DE MINISTER VAN FINANCIËN**
verweerder
gemachtigde: mr. T. Breugom
- 3. GAMING CONTROL BOARD**
verweerder
gemachtigde: mr. U. van Bemmelen

van:

NARDY LINDA CRAMM
appellant
procederende in persoon

Op heden
24-11-2022
ter Griffie van het
Gerecht in Eerste Aanleg
van Curaçao ingediend
De Griffier

Lie mail 22-11-2022

1. Inleiding

- 1.1 De minister van Justitie heeft kennisgenomen van het door appellant (hierna met "Cramm" aan te duiden), op 7 oktober 2022, ingediende beroepschrift (hierna met "het Beroepschrift" aan te duiden).
- 1.2 Het Beroepschrift is gericht tegen ieder van de minister van Justitie, de minister van Financiën en Gaming Control Board (hierna met "GCB" aan te duiden).
- 1.3 Dit verweerschrift bevat alleen het verweer van de minister van Justitie. De minister van Financiën en GCB hebben hun eigen gemachtigden die, naar de minister van Justitie begrepen heeft, namens hen verweer voeren.

- 1.4 Het Beroepschrift schittert niet voor wat betreft de duidelijkheid van diens inhoud en maakt niet goed duidelijk waar nu precies tegen wordt opgekomen door Cramm.
- 1.5 Volgens het Beroepschrift betreft het een proforma beroep ex. artikel 15 van de Landsverordening administratieve rechtspraak (hierna "Lar" te noemen) "tegen de (fictieve) beschikking(en) van de daartoe bevoegde bestuursorga(a)n(en) om te beslissen op het (...) ingediende bezwaarschrift op 10 september 2018 (productie 3) (...) en de beschikking van 12 mei 2020 (productie 4)."
- 1.6 Cramm verzoekt het gerecht om het Beroepschrift te behandelen en uitspraak te doen en de minister van Justitie, de minister van Financiën en GCB "op te dragen de verzochte stukken, zijnde kopies van alle (afgegeven, ingetrokken, verlopen en/of anderszids gewijzigde) buitengaats hazardspelen vergunningen te verstrekken binnen twee (2) dagen na verzending van de in deze te wijzen uitspraak middels digitale verzending aan verzoekster te verschaffen op straffe van een dwangsom van Naf 2.500,00 per dag of dagdeel dat de Ministers en Gaming Control Board weigeren om aan uw bevel te voldoen; en voorts de Minister van Justitie, de Minister van Financien en de Stichting Gaming Control Board Curacao te veroordelen in de kosten die door verzoekster zijn gemaakt in verband met het indienen en de behandeling van dit verzoekschrift, alles met zodanige andere of verdere beslissingen als uw Gerecht in goede justitie zal vermenen te behoren".
- 1.6 Het komt de minister van Justitie voor dat Cramm beroep ex de Lar heeft willen instellen tegen weigeringen van verweerders of een of meer van hen om op een aantal door haar ingediende verzoeken ex de Landsverordening openbaarheid van bestuur (hierna met "de Lob" aan te duiden) of bezwaarschriften te beschikken en/of om positief daarop te beschikken.
- 1.7 Voor zover het Beroepschrift van Cramm heeft te gelden als een proforma beroepschrift wenst de minister van Justitie de gelegenheid te krijgen om te reageren op en zich uit te laten over de eventueel nog te volgen aanvullingen van Cramm van het Beroepschrift.

2. De Lob verzoeken van Cramm

2.1 Lob verzoek van 4 juni 2018 aan de minister van Justitie

Cramm heeft op 4 juni 2018, op grond van artikel 3, eerste lid, van de Lob, de minister van Justitie verzocht om digitale toezending aan haar van de verzamelde en/of verwerkte stukken, met betrekking tot de Landsverordening buitengaats hazardspelen (hierna met “de Lbh” aan te duiden), zijnde een kopie van alle afgegeven, ingetrokken, verlopen en/of anderzijds gewijzigde zogenoemde e-gaming-vergunningen.

Kennelijk doelde Cramm daarbij op vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van service-lijndiensten, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Lbh. Het betreffende verzoek heeft Cramm overgelegd als haar productie 1.

Per brief van 26 juni 2018 werd Cramm geïnformeerd dat haar verzoek was doorgestuurd naar de minister van Justitie en dat de beslistermijn werd verlengd tot en met 17 juli 2018. Verwezen zij naar productie 2 van Cramm.

Kennelijk omdat Cramm geen beslissing op haar verzoek binnen de wettelijk daarvoor gestelde termijn ontving, heeft zij vervolgens, bij brief van 10 september 2018, bezwaar aangetekend bij de minister van Justitie tegen dat uitblijven van een beslissing op haar verzoek (zie productie 3 van Cramm).

Bij brief van 12 mei 2020 (zie productie 4 van Cramm) werd Cramm bericht dat zij, vanwege de verschillende maatregelen in verband met de toen heersende Covid 19 pandemie, niet eerder geïnformeerd kon worden dat de beslissing van de minister van Justitie op haar verzoek van 4 juni 2018, als vervat in diens brief van 12 februari 2020, die op 17 maart 2020 door de minister van Justitie werd getekend, op 26 maart 2020 was ontvangen en dat Cramm deze beslissing met de door de minister van Justitie daarbij gevoegde documenten kon ophalen.

Met deze beslissing van de minister van Justitie werd het Lob verzoek van Cramm van 4 juni 2018 gedeeltelijk gehonoreerd en gedeeltelijk afgewezen door de minister van Justitie. Cramm werd daarbij gewezen op de haar ten aanzien van deze beslissing van de minister van Justitie ten dienste staande rechtsmiddelen.

Tegen deze beslissing heeft Cramm geen bezwaar of beroep in de zin van de Lar ingesteld.

2.2 Lob verzoek van 17 augustus 2020 aan de minister van Justitie

Cramm heeft op 17 augustus 2020, op grond van artikel 3, eerste lid, van de Lob, het EVRM, BUPO en andere niet nader door haar aangeduide “toepasselijke burger- en mensenrechtelijke wetten en verdragen”, een verzoek om, middels

digitale toezending daarvan aan haar, informatie te verstrekken omtrent "alle verzamelde en/ of verwerkte stukken, met betrekking tot de Landsverordening buitengaats hazardspelen van 8 juni 1993, te weten alle huidige kopies van alle buitengaats hazardspelen-vergunningen en publicaties hiervan in de Staatscourant, alsook kopies van alle eerder verstrekte, ingetrokken, verlopen, verlengde en/of anderzijds gewijzigde online kansspel vergunningen en publicaties hiervan in de Staatscourant". Hierbij gaf Cramm aan dat zij de beslissing op haar verzoek binnen de wettelijk daarvoor voorgeschreven termijn wenste te ontvangen. Zie productie 5 van Cramm.

Bij brief van 29 september 2020 werd Cramm medegedeeld dat het niet mogelijk was gebleken om binnen de beslistermijn ex de Lob aan haar verzoek te voldoen, maar dat aan een beantwoording van haar verzoek werd gewerkt en dat in verband daarmee de beslistermijn werd verlengd tot uiterlijk 29 september 2020. Zie productie 6 van Cramm.

Op dit verzoek is geen beslissing binnen de door de Lob bepaalde termijn of vóór het einde van de verlengde termijn tot stand gekomen.

Tegen het uitblijven van een beslissing op haar verzoek van 17 augustus 2020 aan de minister van Justitie heeft Cramm geen bezwaar of beroep in de zin van de Lar ingesteld.

2.3 Lob verzoek van 17 augustus 2020 aan de minister van Financiën

Op 17 augustus 2020 deed Cramm een verzoek identiek aan dat welke zij op diezelfde datum aan de minister van Justitie had gedaan (zie productie 5 van Cramm) aan de minister van Financiën (zie productie 7 van Cramm).

Bij brief van 29 september 2020 werd Cramm bericht dat omdat de behandeling van haar verzoeken meer tijd vergden dan de termijn van drie (3) weken, waarbinnen conform de Lob haar verzoek diende te worden beantwoord, er de noodzaak was geweest om de afhandeling van haar verzoeken te verdagen tot 29 september 2020, maar dat die verlengde termijn op 29 september 2020 was vervallen zonder dat de verzochte informatie van de back office in kwestie was ontvangen, maar dat op die informatie zou worden aangedrongen bij die back office. Zie productie 8 van Cramm.

Ook in deze brief werd Cramm gewezen op de haar te dienste staande rechtsmiddelen tegen het uitblijven van de beslissing op haar verzoeken.

Ook op dit verzoek van 17 augustus 2020 is geen beslissing binnen de door de Lob bepaalde termijn tot stand gekomen.

Ook tegen het uitblijven van een beslissing op dit verzoek van 17 augustus 2020 aan de minister van Financiën heeft Cramm geen bezwaar of beroep in de zin van de Lar ingesteld.

2.4 LOB verzoek van 2 oktober 2022 aan de minister van Justitie, de minister van Financiën en GCB

Op 2 oktober 2022 heeft Cramm de minister van Justitie, de minister van Financiën en GCB aangeschreven over voorvallen in een aantal rechtszaken tegen een bepaalde derde, Cyberluck Curaçao N.V., waarin zij betrokken was, en daarbij aangegeven dat de minister van Justitie en de minister van Financiën hadden nagelaten om de door haar op 4 juni 2018 respectievelijk 17 augustus 2020 van hen verzochte kopieën van alle verstrekte, verlopen, ingetrokken, verlengde en/of anderzijds gewijzigde online kansspelbesluiten te verstrekken, en dat de volgens haar hoofdelijk verantwoordelijke bestuursinstanties, te weten het Ministerie van Justitie, het Ministerie van Financiën en de GCB tenminste alsnog de vanaf 1 oktober 1996 tot de datum van het verzoek doorlopende landsbesluiten, aan Cyberluck Curaçao N.V. verleende e-gaming vergunningen aan haar te verstrekken.

3. Wettelijk kader

3.1 Ingevolge artikel 1 van de Lbh is de Gouverneur bevoegd om vergunning te verlenen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijndiensten en daaraan voorwaarden te verbinden, waaronder ten aanzien van het door de overheid toe te passen toezicht, en een verleende vergunning al dan niet tijdelijk in te trekken.

3.2 Nu de Gouverneur het bevoegde bestuursorgaan is in het kader van de verlening en/of intrekking van de zogenoemde e-gaming vergunningen, komt het de minister van Justitie voor dat Cramm haar verzoeken niet aan hem had moeten richten, maar aan de Gouverneur, zij het dat er wel voor de minister van Justitie de doorzendverplichting van een Lob verzoek op een niet tot zijn portefeuille behorend onderwerp naar het daarvoor verantwoordelijke bestuursorgaan bestaat. In beginsel had hij de verzoeken van Cramm dus naar de Gouverneur, dit wil zeggen de regering, moeten doorzenden, ware het, echter, niet dat destijds bij landsbesluit de uitoefening van de bevoegdheden van de Gouverneur ex de Lbh, tot verlening van een vergunning tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijndiensten en het daaraan

voorwaarden te verbinden, waaronder ten aanzien van het door de overheid toe te passen toezicht, en een verleende vergunning al dan niet tijdelijk in te trekken, waren gemandateerd aan de minister van Justitie.

- 3.3 Om deze reden heeft de minister van Justitie zich, krachtens bedoeld mandaat, namens de Gouverneur, ontfemd over de verplichting tot beantwoording van het Lob verzoek van Cramm van 4 juni 2018 (zie sub 2.1).

4. Ontvankelijkheid van het beroep van Cramm

- 4.1 Op grond van artikel 16, eerste lid, van de Lar bedraagt de termijn voor het indienen van een beroepschrift zes weken. Deze termijn vangt aan op de dag na die waarop de beschikking is gegeven. Op grond van het tweede lid geldt als de dag, waarop de beschikking is verzonden of uitgereikt, de dag waarop deze is gegeven. Op grond van het vierde lid van genoemd artikel 16 blijft, wanneer het beroepschrift na afloop van de daarvoor gestelde termijn is ingediend, de niet-ontvankelijk verklaring op grond daarvan achterwege, indien de indiener aantoont dat de termijnoverschrijding het gevolg is van niet aan hem toe te rekenen bijzondere omstandigheden en dat hij het beroep heeft ingesteld zo spoedig als dit redelijkerwijs verlangd kan worden.
- 4.2 Om de aan Cramm kenbaar gemaakte redenen werd, buiten de door de Lob daarvoor gegeven termijn, op haar verzoek van 4 juni 2018 door de minister van Justitie beschikt, waarbij haar verzoek deels werd gehonoreerd en deels niet gehonoreerd.
- 4.3 In casu is de beslissing van de minister van Justitie op het verzoek van Cramm van 4 juni 2018 op 12 februari 2020 op papier gesteld en op 17 maart 2020 door de minister van Justitie getekend en, vervolgens, op 12 mei 2020, aan Cramm medegedeeld.
- 4.4 Dit betekent dat Cramm binnen zes weken na 12 mei 2020 tegen de beslissing van de minister van Justitie op haar verzoek van 4 juni 2018 bezwaar of beroep had kunnen instellen. Cramm heeft geen rechtsmiddel tegen deze beslissing aangewend, waardoor deze beslissing formele rechtskracht heeft verkregen.
- 4.5 Voor zover Cramm met het Beroepschrift beoogt te betogen dat de minister van Justitie geen beslissing op haar verzoek van 4 juni 2018 heeft genomen is dat feitelijk onjuist en dient dat beroep niet ontvankelijk of ongegrond beoordeeld te worden. Voor zover Cramm met het Beroepschrift beroep in de zin van de Lar beoogt in te stellen tegen de beslissing van de minister van Justitie van 12 mei 2020, is dat beroep buiten de in artikel 16 Lar bepaalde termijn ingesteld en

derhalve niet ontvankelijk. In ieder geval beschikte Cramm op 17 augustus 2020 over een exemplaar van de beslissing van de minister van Justitie die op 17 maart 2020 werd getekend en had zij dus, op straffe van niet ontvankelijkheid daarvan, uiterlijk zes weken na 17 augustus 2020 bezwaar of beroep moeten instellen tegen de beslissing van de minister van Justitie. Dit heeft Cramm niet gedaan.

- 4.6 Door dit nalaten zijdens Cramm verkreeg deze beslissing van de minister van Justitie formele rechtskracht en is het Beroepschrift van Cramm tegen deze beslissing zonder effect.
- 4.7 Op de verzoeken van Cramm aan respectievelijk de minister van Justitie en de minister van Financiën, beide van 17 augustus 2020, heeft noch de minister van Justitie noch de minister van Financiën binnen de door de Lob daarvoor bepaalde termijnen beschikt. Dit wil zeggen noch binnen de termijn van drie weken na ontvangst van de bewuste Lob verzoeken, noch binnen de tot 29 september 2020 verlengde termijn, zodat Cramm uiterlijk zes weken na 29 september 2020 de wettelijke mogelijkheid had om een bewaar of beroep ex de Lar tegen het uitblijven van een beslissing op haar verzoeken van 17 augustus 2020 in te stellen.
- 4.8 Nu de Lob een termijn stelt waarbinnen het bestuursorgaan heeft te beschikken vindt de in de bestuursrechtelijke jurisprudentie ontwikkelde norm dat, afhankelijk van het geval, pas na vier maanden tot maximaal een jaar na een verzoek een fictieve weigering van een beschikking wordt aangenomen en dat de belanghebbende daarbij, die door de fictieve weigering rechtstreeks getroffen is in diens belang, binnen zes weken nadat sprake is van de fictieve weigering, ex de Lar daartegen kan opkomen, geen toepassing.
- 4.9 Cramm heeft nagelaten om binnen zes weken nadat de beslistermijnen ex de Lob waren verlopen, bezwaar of beroep in te stellen tegen de fictieve weigeringen van de ministers van Justitie en Financiën om op haar verzoeken aan hen te beslissen, waardoor deze weigeringen formele rechtskracht hebben verworven en Cramm niet meer in oktober 2022 ex de Lar tegen het uit zijn gebleven van die beslissingen op haar verzoeken van 17 augustus 2020 kan ageren.
- 4.10 Afgezien van het voorgaande, dat tot de niet ontvankelijkheid van het beroepschrift tegen het uitblijven van de beslissingen op haar verzoeken van 17 augustus 2020 doet concluderen, geldt ook nog dat de eerder door de Gouverneur aan de minister van Justitie gemandateerde bevoegdheden ex de Lbh, krachtens het door Cramm overgelegde Landsbesluit van 16 juli 2019 (zie bijlage 6 bij productie 4 van Cramm) werden overgedragen aan de minister van Financiën, waardoor de minister van Justitie, sedertdien, geen enkele bevoegdheid meer heeft om de door de Lbh aan de Gouverneur toegekende bevoegdheden namens

de Gouverneur uit te oefenen. Sedertdien is de minister van Financiën krachtens de hem door de Gouverneur gemandateerde bevoegdheden het ten aanzien van de uitvoering van de Lbh bevoegde bestuursorgaan, zoals ook blijkt uit het (gepubliceerde) Landsbesluit van 23 december 2019. Sedertdien heeft de minister van Justitie, als bestuursorgaan, dus geen enkele bestuursbevoegdheid meer om krachtens de hem eerder door de Gouverneur bij mandaat toegekende bevoegdheid om namens de Gouverneur vergunningen te verlenen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijndiensten en daaraan voorwaarden te verbinden, waaronder ten aanzien van het door de overheid toe te passen toezicht, en een verleende vergunning al dan niet tijdelijk in te trekken.

- 4.11 Middels het Landsbesluit van 23 december 2019 werden de door Cramm, als bijlage 6 bij haar productie 4, overgelegde Landsbesluit van 16 juli 2019, Ingetrokken.
- 4.12 Over de bevoegdheden van GCB in dit kader laat de minister van Justitie zich niet uit. Hij laat dit alsook de beantwoording van de verzoeken van Cramm door GCB over aan de minister van Justitie, GCB en het gerecht.
- 4.13 Nu de minister van Justitie geen bevoegdheden meer ten aanzien van de Lbh of haar toepassing heeft is ieder aan de minister van Justitie ex de Lob gericht verzoek ter verstrekking van informatie aangaande de Lhb of diens aan- of toepassingen niet ontvankelijk te achten. De minister van Justitie heeft evenmin de bevoegdheid om daarover informatie en/of documenten te verstrekken aan burgers.
- 4.14 Cramm dient haar verzoeken dus, wat de minister van Justitie betreft, aan de minister van Financiën te richten, hetgeen zij ook met haar Lob verzoek van 2 oktober 2022 heeft gedaan. Jegens de minister van Justitie is haar beroep ex de Lar van 7 oktober 2022 niet ontvankelijk.
- 4.15 Overigens dient beseft te worden dat het niet aan Cramm is om een wettelijk aan een bestuursorgaan vergunde termijn om op een Lob verzoek te beslissen, te verkorten. Cramm is dus niet bevoegd geweest om van enige minister te eisen dat hij binnen 1 of 2 dagen dient te beslissen op een Lob verzoek van haar.
- 4.16 Voorts is de minister van Justitie van oordeel dat het beroep van Cramm niet ontvankelijk verklaard moet worden, omdat de toepasselijkheid van de Lob beperkt is tot alleen burgers van het land Curaçao. Lob verzoeken terzake bestuursaangelegenheden van Curaçao kunnen alleen door burgers of ingezetenen van Curaçao in Curaçao ingediend worden.

- 4.17 Het strookt niet met de bedoeling van de wetgever dat ook burgers van andere landen de bevoegdheid hebben om op grond van de Lob informatie of documenten betreffende bestuursaangelegenheden van het land Curaçao te vorderen. Het gaat de bedoeling van de wetgever met de Lob zeker te buiten, indien wordt aangenomen dat ook burgers van alle andere landen van de wereld, waaronder ook de andere landen, waaruit het Koninkrijk bestaat (dit wil zeggen van Sint Maarten, Aruba en Nederland) zijn gevat, zoals Cramm, die in Nederland woont, hier in Curaçao informatie kunnen komen opvragen van Curaçaose bestuurlijke aangelegenheden. In Nederland is dit ook niet anders voor wat betreft de aldaar geldende wetgeving inzake de openbaarheid van bestuur.
- 4.18 Als niet burger van Curaçao is Cramm derhalve niet ontvankelijk in haar Lob verzoeken en, ipso facto, haar Lar beroepen om de verkrijging van informatie, zoals in de Lob bedoeld, af te dwingen.

5. De Lob verzoeken aan de minister van Financiën

- 5.1 Wat van het voorgaande ook zij, inmiddels begrijpt de minister van Justitie dat de minister van Financiën, bereid is om, zelfs met de meeste spoed en zorgvuldigheid, op, alle aan hem gerichte Lob verzoeken van Cramm, zijnde haar verzoeken van 17 augustus 2020 en 2 oktober 2022, te beslissen en documenten aan haar verstrekken.
- 5.2 Cramm heeft daarom ook geen belang meer bij haar beroep jegens de minister van Justitie en haar beroep dient ook daarom, voor zover jegens de minister van Justitie gericht, niet ontvankelijk en/of ongegrond beoordeeld te worden.

6. Conclusie

- 6.1 Voor de toekenning van een dwangsom bestaat dan ook geen rechtsgrond en zeker niet voor zover de minister van Justitie betreffende.
- 6.2 Wat de minister van Justitie betreft dient het beroep van Cramm jegens hem niet ontvankelijk verklaard te worden, althans dient het beroep van Cramm jegens hem ongegrond te worden verklaard.

Namens de minister van Justitie,

C.A. Peterson

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V25

CUR202403598

VERWEERSCHRIFT

inzake:

DE MINISTER ALGEMENE ZAKEN, verweerder, gemachtigde: mr. H.W. Braam

tegen

NARDY L. CRAMM, eiseres

Op heden,
OCT 30 2024
ter Griffie van het
Gerecht in Eerste Aanleg
van Curaçao ingediend

De Griffier.

Verweerder doet eerbiedig zeggen;

1. In de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen zijn de bevoegdheden in artikel 1, eerste lid en artikel 4 aan de Gouverneur geattribueerd. De Gouverneur bezit echter als hoofd van de Landsregering (c.q. als landsorgaan) geen zelfstandige bevoegdheid. Als zodanig wordt de Gouverneur ook afgeschermd door de ministeriele verantwoordelijkheid. Slechts in Koninkrijk aangelegenheden zou de Gouverneur in rechte kunnen worden betrokken. Van een dergelijke aangelegenheid is echter in casu geen sprake. Een Lob aangelegenheid is geen Koninkrijk aangelegenheid en overigens is de Gouverneur geen bestuursorgaan in de zin van de Lob
2. De Minister van Justitie had de ministeriele verantwoordelijkheid op het terrein van online gaming en in het verlengde hiervan voor de uitvoering van de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen. Zulks blijkt onder meer uit het feit dat de Landsverordening destijds door deze Minister is gecontrasigneerd. Bij Landsbesluit van 16 juli 2019, no. 19/1376 werd deze ministeriele verantwoordelijkheid overgedragen aan de Minister van Financiën en zijn de betreffende bevoegdheden aan hem gemandateerd. **Vide produktie 1.** Bij Landsbesluit van 23 december 2019 no. 19/39110 is voornoemde Landsbesluit van 2016 no. 19/1376 alsook het Landsbesluit van 9 juli 2008 no 2911/RNA ingetrokken en is de verstrekking van het mandaat opnieuw vastgesteld. **Vide produktie 2** Bij Ministeriele Beschikking van 24 maart 2020 heeft de Minister van Financiën de bevoegdheden genoemd in de artikelen 1, 2, 3 tweede lid en 4 van de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen aan de Directeur van Gaming Control Board ondergemandateerd (zoals bepaald in artikel 2 lid 2 van het Landsbesluit van 23 december 2019). **Vide produktie 3.** Deze Ministeriele Beschikking is gepubliceerd in de Landscourant en te lezen op <https://gobiernu.cw/nl/landcourant/pag/33/>.

3. Eiseres dient haar verzoek/verzoeken dan ook te richten aan de Minister van Financiën dan wel aan de Directeur Gaming Control Board, al was het maar omdat alle documenten waarvan eiseres inzage verzoekt, zich bij de Minister van Financiën dan wel bij de Directeur Gaming Control Board bevinden.
4. Alhoewel ten overvloede wenst verweerder op te merken dat er voor een mandaat geen wettelijke grondslag is vereist, tenzij uit de wet volgt dat mandateren expliciet wordt verboden of de ingrijpende aard van de bevoegdheid tot mandateren zich daartegen verzet.
5. Eiseres dient dan ook niet ontvankelijke te worden verklaard in haar beroep dan wel dient dit beroep niet gegrond te worden verklaard.

Curaçao, 30 oktober 2024

Namens verweerder,

mr. H.W. Braam

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V26

Curaçao, 30 april 2025

Aan het Gemeenschappelijk Hof van Justitie

Per email

Betreft:

**VERWEERSCHRIFT HOGER BEROEP NAV UITSpraak GEA 15 JANUARI 2025 IN DE ZAKEN
CUR202403597 en CUR202404299**

Voorop moet worden gesteld dat het onderstaande verweer wordt gevoerd namens de gouverneur in de hoedanigheid van Koninkrijksorgaan. Ten aanzien van landsaangelegenheden ligt het niet op de weg van het Kabinet van de Gouverneur, maar –strikt genomen- op de weg van de betrokken minister dan wel de Minister van Algemene Zaken om de (constitutionele) gouverneur in rechte te vertegenwoordigen. Dezen ware dan ook in voorkomende gevallen als verweerder aan te merken.

Naar het oordeel van de gouverneur heeft het GEA terecht vastgesteld dat het niet bevoegd is te oordelen over de (vermeende) fictieve weigering van de gouverneur in de hoedanigheid van landsorgaan om te beslissen op het Lob-verzoek van Cramm.

Inleiding

Ingevolge artikel 2 van het Statuut voor het Koninkrijk voert de Koning de regering van het Koninkrijk en in elk der landen. Hij is onschendbaar. De ministers zijn verantwoordelijk.

De Koning wordt in Curaçao vertegenwoordigd door de Gouverneur. De bevoegdheden, verplichtingen en de verantwoordelijkheid van de Gouverneur als vertegenwoordiger van de regering van het Koninkrijk worden geregeld bij rijkswet of bij algemene maatregel van rijksbestuur.

Handelt de Gouverneur als koninkrijksorgaan dan is hij ingevolge artikel 15 van het Reglement van de Gouverneur verantwoording verschuldigd aan de regering van het Koninkrijk.

Ingevolge artikel 28 van de Staatsregeling van Curaçao wordt de regering gevormd door de Koning en de ministers. De Koning wordt vertegenwoordigd door de Gouverneur. De ministers zijn verantwoordelijk aan de Staten.

De gouverneur heeft dus een dubbelrol. De gouverneur kan optreden als landsorgaan of als koninkrijksorgaan.

Hoedanigheid gouverneur in het kader van de LBH

Cramm heeft met een beroep op de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur (Lob) documenten opgevraagd bij de gouverneur met betrekking tot besluiten of handelen in het kader van de Landsverordening Buitengaats Hazardspelen (LBH). In deze Landsverordening is de bevoegdheid om vergunningen te verlenen tot het exploiteren van hazardspelen geattribueerd aan de gouverneur.

Op grond van de Landsverordening Administratieve Rechtspraak (Lar) heeft Cramm beroep ingesteld bij het Gerecht in Eerste Aanleg (GEA) tegen de fictieve weigering van de gouverneur om een te besluit te nemen op voormeld verzoek.

Aan de orde is de vraag in welke hoedanigheid de gouverneur besluit of handelt in het kader van de LBH.

De LBH is destijds tot stand is gekomen op voorstel van de minister van Justitie van de Nederlandse Antillen; vervolgens aangenomen door de Staten van de Nederlandse Antillen; en tenslotte vastgesteld door de (constitutionele) gouverneur van de Nederlandse Antillen. Daaruit volgt dat de gouverneur in deze optreedt als landsorgaan. Dit impliceert dat de betrokken minister politiek verantwoordelijk is voor besluiten of handelen in het kader van de LBH.

In dit verband wordt erop gewezen dat ook uit de door Cramm in eerste aanleg in het geding gebrachte landsbesluiten (zie bijvoorbeeld de producties 1 en 5 van Cramm) blijkt dat vergunningen op basis van de LBH onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Justitie van de Nederlandse Antillen zijn afgegeven. Immers, deze heeft bedoelde besluiten van zijn contraseign voorzien.

Na 10-10-10 is de LBH van kracht gebleven als wetgeving van het Land Curaçao.

Het betoog van Cramm in hoger beroep dat het in casu zou gaan om een aangelegenheid van het Koninkrijk omdat LBH de internationale betrekkingen raken, kan dan ook niet worden gevolgd. Op geen enkel moment is er enige betrokkenheid geweest van de gouverneur in de hoedanigheid van koninkrijksorgaan, noch bij de totstandkoming, noch bij de uitvoering van de LBH.

Minister die het aangaat

Ingevolge art 1, onderdeel a, van de Lob, wordt het begrip bestuursorgaan gedefinieerd als “de minister die het rechtstreeks aangaat of het zelfstandige bestuursorgaan belast met een overheidstaak”. Bij de totstandkoming van de LBH in 1993 was dat de minister van Justitie van de Nederlandse Antillen. Later heeft de minister van Justitie van Curaçao zijn bevoegdheid bij landsbesluit gemandateerd aan de minister van Financiën (producties 1 en 2 verweerschrift advocaat Braam in de zaak CUR202403598).

Uit het voorgaande volgt dat thans de minister van Financiën inzake de LBH de minister is die het aangaat. Daarom zal het GEA in het beroep tegen de fictieve weigering om te beslissen op het Lob-verzoek (CUR202401282) aanvankelijk de minister van Financiën als verweerder hebben aangemerkt. Maar omdat Cramm bij de behandeling van het beroep ter zitting van het GEA op 11 september 2024 bezwaar heeft gemaakt dat de minister van Financiën door het GEA in dat kader als verweerder is aangemerkt, heeft het GEA met Cramm “afgesproken” om “in dit stadium” van het beroep zowel de gouverneur als de minister van Algemene Zaken aan te merken als verweerder. Daarmee werd het beroep van Cramm tegen de minister van Financiën als ingetrokken beschouwd.

Het GEA heeft het beroep tegen de fictieve weigering van de minister van Algemene Zaken gelijktijdig op zitting behandeld met het beroep tegen fictieve weigering van de Gouverneur, waarbij namens de minister van Algemene Zaken verweer is gevoerd. Ondergetekende was ter zitting aanwezig als gemachtigde van de gouverneur in de hoedanigheid als koninkrijksorgaan om vragen van het GEA te beantwoorden.

Het GEA heeft afzonderlijk uitspraak gedaan ten aanzien van de minister van Algemene Zaken (CUR202403598). In die uitspraak heeft het GEA het beroep gegrond verklaard tegen de fictieve weigering van de minister van Algemene Zaken om te beslissen op het Lob-verzoek, omdat deze niet binnen de daarvoor geldende termijn heeft beslist. Daarnaast heeft het GEA het lob-verzoek afgewezen, omdat het GEA van oordeel is dat het verzoek bij de minister van Financiën ingediend had moeten worden, aangezien deze moet worden aangemerkt als de minister die het rechtstreeks aangaat. Het GEA heeft daarbij ook aangegeven dat Cramm alsnog (weer) een Lob-verzoek kan indienen bij de minister van Financiën. Cramm heeft daar kennelijk om haar moverende redenen van afgezien.

Uitspraak GEA ten aanzien van gouverneur

Naar het oordeel van de gouverneur heeft het GEA terecht vastgesteld dat het niet bevoegd is te oordelen over de (vermeende) fictieve weigering van de gouverneur om te beslissen op het Lob-verzoek van Cramm. De gouverneur is in deze het constitutionele hoofd van de regering van Curaçao. Daar waar de gouverneur op basis van de Staatsregeling en andere wetten van Curaçao landsverordeningen en landsbesluiten vaststelt, doet hij dat als landsorgaan en derhalve onder de politieke verantwoordelijkheid van de betrokken ministers. In de hiervoor genoemde uitspraak ten aanzien van de minister van Algemene Zaken, is door het GEA, de minister van Financiën in het kader van de LBH als zodanig aangemerkt. In dit verband is de gouverneur dus geen zelfstandig bestuursorgaan.

Ter nadere adstructie van het standpunt dat de Gouverneur in landsaangelegenheden geen zelfstandig bestuursorgaan is in de zin van de Lob en Lar, wordt gewezen op de uitspraak van het GEA (ECLI:NL:OGEM:2012:BY1359), waarin de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak in een Wob-verzoek ten aanzien van de Koning cq het Kabinet van de Koning wordt gevolgd (WCLI:NL:RVS:2007:BA6497).

Gelet op het voorgaande is er geen reden in te gaan op de overige gronden van het hoger beroep van Cramm tegen de uitspraak van het GEA.

Conclusie

Het voorgaande leidt tot de conclusie dat het GEA op juiste gronden heeft geoordeeld dat het onbevoegd is om te oordelen over de (vermeende) fictieve weigering van de gouverneur in de hoedanigheid van landsorgaan om te beslissen op het Lob-verzoek van Cramm.

Derhalve is het hoger beroep ongegrond.

Mr. P.T. Benschop

Directeur van het Kabinet van de Gouverneur van Curaçao

NB

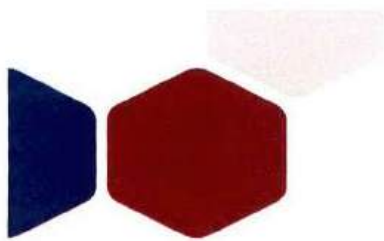
Voor zover het Hof het nodig acht het hoger beroep op zitting te behandelen meld ik bij deze dat ondergetekende 16 mei t/m/16 juni uitlandig zal zijn. Ik verzoek u hiermee rekening te houden.

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V27

Op heden
23-11-2022
ter Griffie van het
Gerecht in Eerste Aanleg
van Curaçao ingediend
De Griffier

LEXXIO
ATTORNEYS & CONSULTANTS

Aan het Gerecht in eerste aanleg van Curaçao
Zaaknummer: CUR202203888
Datum: 23 november 2022

Verweerschrift van mr. T. Breugom

inzake:

DE MINISTER VAN FINANCIËN (de "Minister"),
verweerder met als gemachtigde mr. T. Breugom

tegen:

MEVROUW NARDY LINDA CRAMM ("mevrouw Cramm"),
eiseres met als gemachtigde mr. Small

Edelachtbare,

1. Inleiding

- 1.1 De Minister heeft kennisgenomen van het door mevrouw Cramm ingediende beroepschrift van 7 oktober 2022 ("Beroepschrift"). In het beroepschrift staan verschillende data genoemd die niet overeenkomen met de data zoals die volgen uit de door mevrouw Cramm overlegde producties. Derhalve zal in onderdeel 2 vooraleerst een correct weergave worden gegeven van het feitencomplex. Daarnaast

2. Feitencomplex

LOB-verzoek 4 juni 2018 aan Minister van Justitie

- 2.1 Mevrouw Cramm heeft op 4 juni 2018 op grond van artikel 3, eerste lid, van de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur ("LOB") een verzoek om informatie ingediend bij de Minister van Justitie. Het verzoek betrof het digitaal verstrekken van een kopie van alle afgegeven, ingetrokken, verlopen en/of anderzijds gewijzigde e-gamingsvergunningen. Daarmee zal mevrouw Cramm hebben bedoeld vergunningen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van

servicelijndiensten, zoals bedoeld in artikel 1 lid 1 van de Landsverordening buitengaats hazardspelen.

- 2.2 Per brief van 26 juni 2018 is mevrouw Cramm geïnformeerd dat haar verzoek is doorgestuurd naar de Minister van Justitie en dat de beslistermijn is verlengd tot en met 17 juli 2018.
- 2.3 Wegens het uitblijven van een beslissing heeft mevrouw Cramm bij brief van 10 september 2018 een rappel gestuurd aan de Minister van Justitie om alsnog te beslissen op haar verzoek.
- 2.4 Bij brief van 12 februari 2020, ondertekend door de Minister van Justitie op 17 maart 2020, dan wel bij brief van 12 mei 2020 is beslist op het verzoek van mevrouw Cramm om een kopie te ontvangen van alle afgegeven, ingetrokken, verlopen en/of anderzijds gewijzigde e-gamingsvergunningen. Zo is aan mevrouw Cramm een lijst overlegd van verleende, alsook ingetrokken vergunningen (bijlage 8) evenals een naamlijst van bedrijven met een vergunning voor buitengaats hazardspelen (Bijlage 9).

LOB-verzoek 17 augustus 2020 aan Minister van Justitie

- 2.5 Hoewel al was beslist op het verzoek van mevrouw Cramm om een kopie te ontvangen van alle eerder verstrekte, ingetrokken, verlopen, verlengde en/of anderzijds gewijzigde e-gamingsvergunningen, heeft zij dit verzoek op augustus 2020 aan de Minister van Justitie herhaald. Het enige verschil met haar vorige verzoek was dat zij ook verzoekt om publicaties uit de Staatscourant en ook verzoekt om huidige kopieën van de vergunningen.
- 2.6 Bij brief van 29 september 2020 is mevrouw Cramm medegedeeld dat het niet mogelijk is gebleken om binnen de beslistermijn aan haar verzoek te voldoen, maar dat aan een beantwoording van haar verzoek wordt gewerkt.

LOB-verzoek 17 augustus 2020 aan Minister van Financiën

- 2.7 Op 17 augustus 2020 heeft mevrouw Cramm het in onderdeel 2.5 beschreven verzoek aan de Minister van Justitie ook aan de Minister van Financiën gedaan.
- 2.8 Bij brief van 29 september 2020 is mevrouw Cramm medegedeeld dat het niet mogelijk is gebleken om binnen de beslistermijn aan haar verzoek te voldoen, maar dat aan een beantwoording van haar verzoek wordt gewerkt.

LOB-verzoek van 2 oktober 2022 aan de Minister van Justitie, Minister van Financiën en Gaming en Control Board Curaçao

- 2.9 Op 2 oktober 2022 heeft mevrouw Cramm de hierboven genoemde ministers en de Gaming en Control Board Curaçao verzocht om haar de doorlopende landsbesluiten te doen toekomen van de naamloze vennootschap Cyberluck Curaçao, voor wat betreft de periode 1 oktober 1996 tot en met 2 oktober 2022.

3. Fictieve weigering voor wat betreft de LOB-verzoeken

- 3.1 Voor wat betreft de LOB-verzoeken gericht aan de Minister van Financiën 17 augustus 2020 en 2 oktober 2022 heeft te gelden dat de Minister van Financiën inderdaad nog geen besluit heeft genomen en zodoende sprake is van een fictieve weigering. De Minister zal alsnog met de meeste spoed en zorgvuldigheid een beslissing nemen op de LOB-verzoeken van mevrouw Cramm en documenten aan haar verstrekken.
- 3.2 Voor de toekenning van een dwangsom bestaat echter geen rechtsgrond en dat verzoek van mevrouw Cramm dient dan ook te worden afgewezen.

Gemachtigde,

mr. Tessa Breugom

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V28

Het Gerecht in Eerste Aanleg van Curaçao
Sector bestuursrecht
Zaaknummer CUR202203888

Verweerschrift

van

Stichting Gaming Control Board

Verweerder

Gemachtigde: mr. U. van Bemmelen

Tegen

Nardy Linda CRAMM

Eiseres

1. Verweerder heeft kennisgenomen van het door mevrouw Cramm ingediende beroepschrift van 4 oktober 2022.
2. Met haar beroepschrift stelt eiseres aan de orde haar LOB-verzoeken van 4 juni 2018 (gericht aan de Minister van Justitie), 17 augustus 2020 (gericht aan de Minister van Justitie en de Minister van Financiën), en 2 oktober 2022 (gericht aan de Minister van Justitie, de Minister van Financiën, en verweerder).
3. Wat verweerder aangaat is derhalve uitsluitend relevant het LOB-verzoek van 2 oktober 2022, dat mede is gericht aan verweerder. Ten aanzien van dat LOB-verzoek, van 2 oktober 2022, is verweerder bekend met het standpunt van de Minister van Financiën zoals verwoord in zijn verweerschrift van 23 november 2022. Verweerder refereert zich aan dat standpunt, ter toelichting waarop nog het navolgende mogen dienen.

4. De Minister van Financiën is bij Landsbesluit van 23 december 2019¹, hierna: het Landsbesluit, belast met de ministeriële verantwoordelijkheid voor buitengaatsse hazardspelen en op grond hiervan verantwoordelijk voor de beleidsvorming en voor de uitvoering van de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen², hierna: de Landsverordening.
5. Op grond van het Landsbesluit is de Minister van Financiën mandaat verleend om onder meer de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 1, 2, 3, tweede lid, en 4 van de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen namens de Gouverneur uit te oefenen, en kan hij deze bevoegdheden ondermandateren.
6. Bij Ministeriele Beschikking van 24 maart 2020³, hierna: de Ministeriele Beschikking, heeft de Minister van Financiën de vorenbedoelde aan hem in mandaat verleende bevoegdheden ten aanzien van buitengaatsse hazardspelen ondergemandateerd aan verweerder.
7. Hieruit volgt dat de bevoegdheden, taken en werkzaamheden waarmee verweerder is belast op grond van de Ministeriele Beschikking worden uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van de Minister van Financiën. Dit brengt mee dat verweerder zich ter zake, voor wat betreft het voor verweerder relevante LOB-verzoek van 2 oktober 2022, refereert aan het standpunt van de Minister van Financiën zoals verwoord in zijn verweerschrift van 23 november 2022.

Willemstad, Curaçao, 24 november 2022.

Gemachtigde

¹ No. 19/2434.

² P.B. 1993, no. 63.

³ No. 2020/004496.

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V29a

GERECHT IN EERSTE AANLEG VAN CURAÇAO

PROCES-VERBAAL van de zitting van 23 oktober 2024

in de zaken van:

Nardy L. CRAMM,
eiseres,
wonende in Nederland,
procederende in persoon,

tegen

de Gouverneur,
verweerder,
gemachtigde: mr. B.T. Benschop.

en

de minister van Algemene Zaken (de minister van AZ)
verweerder,
gemachtigde: mr. H.W. Braam.

Partijen zullen hierna worden aangeduid als Cramm, de Gouverneur en de minister van AZ.

Rechter: mr. drs. S. Lanshage, griffier: mr. H. van der Schaft.

Cramm was via een beeld- en geluidsverbinding aanwezig. De Gouverneur heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde, die werd vergezeld door mr. R. Gainda. De minister van AZ heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde, die werd vergezeld door G. Patrona.

Cramm heeft onder meer beroep ingesteld tegen het uitblijven van een beslissing op haar verzoek in de zin van de Landsverordening openbaarheid van bestuur (Lob) gericht aan de Gouverneur. Dit beroep is bij het Gerecht geregistreerd onder nummer CUR202403597. Zij heeft Gerecht daarbij ook verzocht om een voorlopige voorziening te treffen. Dit verzoek is geregistreerd onder nummer CUR202404299.

Daarnaast heeft Cramm beroep ingesteld tegen het uitblijven van een beslissing op haar Lob-verzoek gericht aan de minister van AZ. Dit beroep is bij het Gerecht geregistreerd onder nummer CUR202403598.

Op de zitting zijn beide beroepen en het verzoek gelijktijdig behandeld.

Op deze zitting is door en namens partijen, kort en zakelijk weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

De rechter leidt de behandeling als volgt in. Cramm heeft op 24 februari 2024 op grond van de Lob verzocht om stukken te verstrekken die – kort gezegd – betrekking hebben op het exploiteren van hazardspleen op de internationale markt door middel van servicelijnen, zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Landsverordening buitengaats hazardspelen (Lbh). Cramm heeft dit verzoek ingediend bij het vergunningenloket. Het vergunningenloket heeft het verzoek van Cramm doorgezonden naar de minister van Financiën. Cramm heeft beroep ingesteld tegen het uitblijven van een beslissing op haar Lob-verzoek. Dit beroep is bij het Gerecht geregistreerd onder zaaknummer CUR202401282. Nadat de minister van Financiën alsnog afwijzend op het verzoek had beslist, heeft het Gerecht het beroep van Cramm mede gericht geacht tegen de afwijzende beschikking. Het Gerecht heeft de minister van Financiën in deze procedure aangemerkt als verwerende partij en heeft het beroep van Cramm behandeld op de zitting van 11 september 2024. Cramm heeft op deze zitting naar voren gebracht dat haar Lob-verzoek niet is gericht aan de minister van Financiën, maar aan de Gouverneur en aan de minister van Algemene Zaken. Op de zitting heeft het Gerecht met Cramm afgesproken dat (na ontvangst van het griffierecht) twee nieuwe zaaknummers zullen worden aangemaakt voor de beroepen van Cramm tegen de fictieve weigering van de Gouverneur en de minister van Algemene Zaken om te beslissen op het Lob-verzoek van Cramm. Cramm heeft het beroep geregistreerd onder nummer CUR202401282 inmiddels ingetrokken.

De rechter deelt verder mee dat het Gerecht van de minister van Algemene Zaken een verweerschrift heeft ontvangen.

Van de Gouverneur heeft het Gerecht geen verweerschrift ontvangen. Het Gerecht heeft kennisgenomen van een brief van de waarnemend Gouverneur aan de minister van AZ en de minister van Financiën, waarin de waarnemend Gouverneur, gelet op hun ministeriële verantwoordelijkheid, aan beide ministers verzoekt om het Gerecht te voorzien van een inhoudelijk reactie. Hierop heeft het Gerecht de Gouverneur per e-mailbericht van 2 december 2024 bericht dat het Gerecht de Gouverneur in deze procedure heeft aangemerkt als verwerende partij en graag een standpunt wil van

de Gouverneur over het beroep van Cramm. Het Gerecht gaat er daarom van uit dat een gemachtigde namens de Gouverneur op de zitting aanwezig is, zodat het Gerecht desgewenst vragen kan stellen. Mr. Benschop heeft bij e-mailbericht van 3 december 2024 bevestigd dat hij bij de zitting van vandaag aanwezig zal zijn, waarbij hij heeft opgemerkt dat hij de Gouverneur uitsluitend vertegenwoordigt als Koninkrijksorgaan.

Cramm heeft bij e-mailbericht van 4 december 2024 op de hiervoor genoemde e-mail van het Gerecht gereageerd.

De rechter licht toe dat hij de Gouverneur als verwerende partij heeft moeten aanmerken, omdat het Lob-verzoek van Cramm (ook) gericht is aan de Gouverneur. Het om deze reden aanmerken van de Gouverneur als verwerende partij staat los van en gaat vooraf aan de vraag of een reactie van de Gouverneur op het Lob-verzoek van eiseres kwalificeert als een beschikking in de zin van de Landsverordening administratieve rechtspraak (Lar). De rechter houdt mr. Benschop voor dat in artikel 1 van de Lbh staat dat de Gouverneur bevoegd is om vergunningen te verlenen als bedoeld in deze Landsverordening. Hij vraagt mr. Benschop hoe dit zich verhoudt tot de mededeling van mr. Benschop dat hij de Gouverneur uitsluitend vertegenwoordigt als Koninkrijksorgaan.

Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur is in landsaangelegenheden geen zelfstandig bestuursorgaan in de zin van de Lar. In die gevallen is er altijd een minister verantwoordelijk voor het handelen van de Gouverneur. Dat volgt ook uit de Staatsregeling. Daarom worden ambtenarenzaken waarin bijvoorbeeld een ontslag wordt aangevochten ook altijd bij de verantwoordelijke minister neergelegd. Dat is ook de reden dat in deze zaak het verzoek om een verweerschrift in te dienen is doorgestuurd naar de verantwoordelijke ministers. In zaken over naturalisatie of optieverklaringen is de Gouverneur wel een bestuursorgaan in de zin van de Lar, maar die zaken betreffen aangelegenheden die zien op het Koninkrijk, in plaats van het Land.

Vanwege de taken en bevoegdheden van de Gouverneur kunnen stukken zich tijdelijk onder de Gouverneur bevinden, maar de originele stukken worden daarna weer geretourneerd aan de verantwoordelijke minister.

De rechter vraagt aan de gemachtigde van de minister van AZ of er stukken waarop het Lob-verzoek ziet, zich onder de minister van Algemene Zaken bevinden.

De gemachtigde van de minister van Algemene Zaken reageert als volgt. De stukken waar het verzoek betrekking op heeft, bevinden zich onder de minister van

Financiën of de directeur van de Gaming Control Board, en niet onder de minister van Algemene Zaken.

Cramm brengt naar voren dat er weliswaar door zowel de Gouverneur als de minister van AZ wordt gezegd dat zich daar geen stukken bevinden, maar dat zij dit zeer onwaarschijnlijk acht. Als de Gouverneur een besluit bekrachtigt, dan kan het niet anders zijn dan dat een kopie van de bij dat besluit betrokken stukken zich onder de Gouverneur bevindt. Het is een kenmerk van goed bestuur als er een kopie van alle stukken wordt bewaard van besluiten die door de Gouverneur zijn getekend. Hetzelfde geldt voor de minister van AZ, die verantwoordelijk is voor de bekendmaking en publicatie van onder meer gokvergunningen, zijnde landsbesluiten. De stelling dat de minister van AZ niet de beschikking heeft over de stukken die hij moet publiceren, klopt niet. Dat zou namelijk betekenen dat de minister van AZ publiceert zonder dat hij beschikt over het dossier waaruit blijkt dat een landsbesluit is getekend. Dat zou strijd opleveren met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur beschikt niet over de originele stukken, maar heeft kopieën van stukken in zijn archief. Van alle besluiten die door de gouverneur worden getekend, worden scans gemaakt. Deze stukken kunnen echter door de Gouverneur niet zomaar vrijelijk ter beschikking worden gesteld aan derden. Deze stukken dienen voor intern gebruik door de Gouverneur zelf.

Patrona deelt het volgende mee. Het antwoord op de vraag of stukken liggen bij de minister van AZ, is afhankelijk van welke stukken het betreft. Het is mogelijk dat stukken al zijn overgedragen aan de verantwoordelijke minister of inmiddels liggen in het algemeen archief.

Cramm reageert als volgt. Mandaatbesluiten moeten worden gepubliceerd. In dit geval is echter uitsluitend het ondermandaatbesluit van 23 december 2019 (no. 2019/39110) door de minister van AZ bekend gemaakt. Ook de afgegeven vergunningen aan masterlicentiehouders zouden op grond van de artikelen 4 en 5 van de Bekendmakingsverordening moeten worden gepubliceerd. Ook dit is ten onrechte nagelaten. Deze vergunningen zouden ná ondertekening door de Gouverneur naar het bekendmakingsteam van de minister van AZ moeten zijn verstuurd, waarbij een kopie door de minister van AZ bewaard had moeten worden. Cramm kan deze stukken echter nergens vinden, ook niet in het nationaal archief.

Patrona brengt naar voren dat zij niet kan bevestigen of de verzochte stukken liggen bij de minister van AZ. Het Lob-verzoek van Cramm is aanvankelijk doorgeleid naar

de minister van Financiën. Op dat moment was de vraag niet aan de orde of de stukken zich mogelijk bevinden bij de minister van AZ. In deze procedure draait het om de vraag of de minister van AZ het bevoegde orgaan is om op het Lob-verzoek te beschikken. Het voorgaande neemt echter niet weg dat Patrona bereid is om na te gaan of de stukken bij de minister van AZ liggen. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het oude stukken betreffen, die mogelijk niet meer beschikbaar zijn.

Cramm merkt op dat deze kwestie een grote internationale nieuwswaarde heeft. Het lijkt erop dat gokvergunningen niet worden gepubliceerd om controleerbaarheid te voorkomen. Dat is een slecht beeld dat naar buiten wordt gebracht en wat de pers heeft bereikt. De adviezen, waaronder het WJZ-advies, waarop de (onder)mandaatbesluiten zijn gebaseerd, moeten openbaar worden gemaakt.

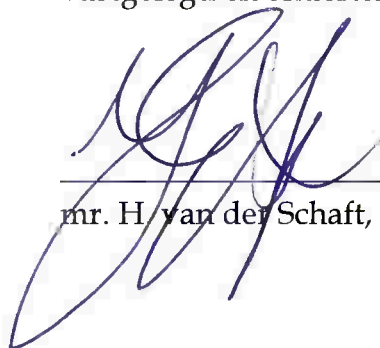
De rechter houdt partijen voor dat in de procedure waarin de Gouverneur als verwerende partij is aangemerkt, zowel sprake is van een bodemzaak als van een verzoek om voorlopige voorziening. De rechter houdt voor dat een verzoek om een voorlopige voorziening een ordemaatregel betreft en dat in dit geval niet goed valt in te zien welke ordemaatregel het Gerecht zou kunnen treffen. Zijn voorstel is daarom dat het Gerecht gelijktijdig – uiterlijk zes weken na vandaag - uitspraak zal doen op zowel de bodemzaak als op het verzoek.

Partijen delen ieder voor zich desgevraagd mee dat zij zich in het voorstel van de rechter kunnen vinden.

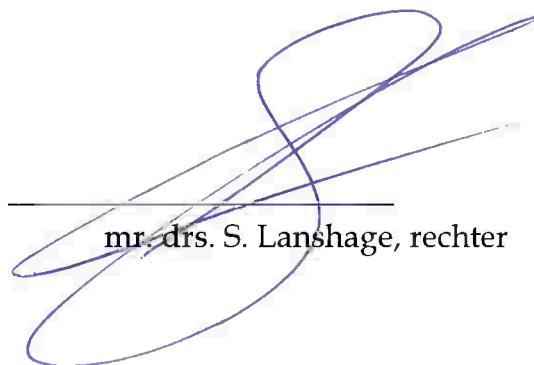
Cramm deelt afsluitend nog mee dat deze procedures een lange voorgeschiedenis kennen; zij is al een jaar bezig om de relevante informatie te verkrijgen. Dit terwijl zij meteen bij de minister van BPD heeft aangegeven dat haar Lob-verzoek moest worden doorgeleid naar de Gouverneur en de minister van Algemene Zaken. De minister van Financiën springt echter overal voor.

De rechter sluit het onderzoek en deelt mee dat het Gerecht zo spoedig mogelijk – maar uiterlijk 15 januari 2025 – uitspraak zal doen op de beroepen en het verzoek om voorlopige voorziening. De uitspraken zullen naar partijen worden gemaild, zodat zij daarvoor niet naar het Gerecht hoeven te komen.

Waarvan is opgemaakt dit proces-verbaal dat door de rechter en de griffier is vastgelegd en ondertekend.

mr. H. van der Schaft, griffier

mr. drs. S. Lanshage, rechter

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V29b

Van: Nardy Cramm nardycramm@gmail.com
Onderwerp: Re: PV zitting 4 december 2024 CUR202403597 en CUR202404299 Cramm vs Gouverneur
Datum: 14 februari 2025 om 15:02

Aan: Hannah Van der Schaft Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org
Kopie: Bestuursrechtcur Rechtcur bestuursrechtcur@caribjustitia.org, braam@braampols.com, Peter Benschop Benschop@kgcur.org

Geachte griffier,

Dank voor het proces-verbaal.

Er ontbreken nog enkele beweringen die de heer Benschop als Rijksvertegenwoordiger tijdens de zitting heeft beweerd en mijns inzien belangrijk zijn omdat hij enige toelichting of onderbouwing ontweekt.

1) Op pagina 3, alinea 4 voorlaatste zin

"In zaken over naturalisatie of optieverklaringen is de Gouverneur wel een bestuursorgaan in de zin van de Lar, maar die zaken betreffen aangelegenheden die zien op het Koninkrijk, in plaats van het Land"

zijn belangrijke stellingen geponeerd zonder toelichting of onderbouwingen en die komen door de te korte samenvatting niet (goed) uit de verf. Ik verzoek de rechtbank om de zaak op deze of een betere manier samen te vatten:

De heer Benschop vergelijkt het door de Gouverneur verstrekken van offshore online gokvergunningen met aanstellen en ontslagen in (lokale) ambtenarenzaken en dat dat ook de verantwoordelijke minister wordt neergelegd. De rechter gaf toen aan dat die vergelijking niet opgaat omdat in ambtenarenzaken de gouverneur niet de partij is, maar de regering, waar de gouverneur dan onderdeel van uitmaakt. Maar dat bijvoorbeeld in naturalisatiezaken of optie kwesties in de Rijkswet op het Nederlanderschap de gouverneur ook als bestuursorgaan optreedt.

Waarop de heer Benschop stelt dat dat een heel andere orde is en dat naturalisatiezaken of optie kwesties aangelegenheid is van het Koninkrijk, terwijl vergunningen (voor het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt middels internationale telecomfaciliteiten, red) een landsaangelegenheid zou zijn en dat dat het grote verschil was en toevoegt dat de bevoegdheid voor beslis en optie zaken in de Rijkswet op het Nederlanderschap is geattribueerd aan de gouverneur als Rijksorgaan op een Rijksaangelegenheid.

Waarop de rechter doorvraagt dat dit feitelijk ook in de LBH gebeurd en dat de Gouverneur het misschien niet feitelijk uitvoert wat anders is, maar dat die bevoegdheid in de LBH ook is geattribueerd aan de Gouverneur. Waarop de heer Benschop stelt dat het gaat om Gouverneur als hoofd van de regering en dat zij als landorgaan geen bestuursorgaan kan zijn en dat er altijd iemand politiek verantwoordelijk moet zijn en vervolgens het woord 'staatsregeling' in de mond neemt en onverwachts zwijgt om daarna nogmaals te herhalen dat de Gouverneur geen bestuursorgaan kan zijn.

2) Op pagina 3, alinea 4 laatste zin

In de daaropvolgende, laatste zin in dezelfde alinea op dezelfde pagina met betrekking tot waar zich de stukken bevinden gaat het samenvatten ook niet helemaal goed: Er staat namelijk: "Vanwege de taken en bevoegdheden van de Gouverneur kunnen stukken zich tijdelijk onder de Gouverneur bevinden, maar de originele stukken worden daarna weer geretourneerd aan de verantwoordelijke minister."

Dat stukje ging over de mandaatsbesluiten, niet over de vergunningslandsbesluiten. Ik verzoek de rechtbank om deze beweringen op een betere manier samen te vatten, zoals bijvoorbeeld:

De rechter vroeg de heer Benschop of de gevraagde stukken in het LOB-verzoek zich onder de gouverneur bevonden.

De heer Benschop antwoordde dat als het om mandaatsbesluiten gaat er sprake is van onderliggende stukken en als de gouverneur ziet geen aanleiding om bijvoorbeeld een Landsbesluit niet vast te stellen, want dat zou betekenen dat ze dat als Rijksorgaan doet en dat zou betekenen dat ze zo'n besluit moet voorleggen aan de koning, aan de Rijksministerraad, dat is de consequentie van het niet eventueel vaststellen. Als ze het dus wel vaststelt, dan wordt zo'n besluit door de gouverneur getekend en teruggegeven aan de betreffende minister voor zijn contraseign alwaar dan ook het dossier wordt gedeponeerd en deze stukken weer in handen van de minister vallen.

3) Op pagina 4, alinea 2 staat:

"Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur beschikt niet over de originele stukken, maar heeft kopieën van stukken in zijn archief. Van alle besluiten die door de gouverneur worden getekend, worden scans gemaakt. Deze stukken kunnen echter door de Gouverneur niet zomaar vrijelijk ter beschikking worden gesteld aan derden. Deze stukken dienen voor intern gebruik door de Gouverneur zelf." Ook dat is niet helemaal goed juist samengevat in mijn bescheiden opinie.

Hierop vroeg de rechter de heer Benschop of hij nu zegt dat het kan zijn dat er vanwege de taak die de gouverneur heeft, zoals hij die beschrijft, dat dat dossier tijdelijk daar ligt en dan verhuist het in ieder geval weer terug naar het ministerie waar het om gaat.

De rechter vraagt dus expliciet nogmaals of er bij de gouverneur sowieso geen stukken liggen waar mevrouw Cramm in haar LOB verzoek om vraagt?

Waarop de heer Benschop aangeeft dat dat klopt omdat de originele stukken teruggaan terug naar het ministerie. Nadat Cramm de gelegenheid was gegeven daarop te reageren, voegde de heer Benschop hierop toe dat als mevrouw Cramm goed had geluisterd dat er geen stukken bij de Gouverneur liggen. Dat er wel wat wordt gearchiveerd maar dat maar dat de Gouverneur niet over de stukken beschikt en dat die niet vrijelijk aan wie dan ook ter beschikking kunnen worden gesteld en dat die alleen voor intern gebruik zijn van de Gouverneur zelf. En dat de originele dossiers teruggaan naar de verantwoordelijke minister die is de houder van die dossiers.

Vervolgens vroeg de rechter wat er wel ligt, omdat de heer Benschop het had over een archief opslag. Waarop de heer Benschop antwoordt dat van alle besluiten scans worden gemaakt en op die manier vastliggen maar dat de Gouverneur daar niet over beschikt omdat ze niet van de Gouverneur zijn en een uitsluitende interne functie hebben.

Zou het gerecht zo vriendelijk willen zijn die er op kortst mogelijke termijn alsnog in te verwerken in een herstel proces verbaal want de tijd dringt en ik zou graag thans zsm het hoger beroepschrift indienen omdat uit het ontbreken van nadere toelichting en onderbouwingen tijdens de Rijksvertegenwoordiger zijn stellingen en beweringen in de hoorzitting in genoemde samenvattingen niet tot uiting zijn gekomen.

Alvast hartelijk dank voor uw uw moeite,

Graag vernemend,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm

E nardycramm@gmail.com

W www.nardysnotes.com

Op 7 feb 2025, om 15:12 heeft Hannah Van der Schaft <Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw Cramm, geachte gemachtigden,

Op verzoek van mevrouw Cramm heeft het Gerecht van de zitting van 4 december 2024 een proces-verbaal opgemaakt.

Het proces-verbaal treft u in de bijlage aan.

Met vriendelijke groeten,

Hannah van der Schaft

Griffier

<pv Cramm zitting 4 december 2024.pdf>

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V29c

Van: Nardy Cramm nardycramm@gmail.com
Onderwerp: Re: PV zitting 4 december 2024 CUR202403597 en CUR202404299 Cramm vs Gouverneur
Datum: 21 februari 2025 om 10:38
Aan: Hannah Van der Schaft Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org
Kopie: Bestuursrechtcur Rechtcur bestuursrechtcur@caribjustitia.org, braam@braampols.com, Peter Benschop Benschop@kgcur.org, Nardy Cramm nardycramm@gmail.com

Geachte griffier,

Op mijn verzoek voor een herstel proces-verbaal vorige week 14 februari j.l. heb ik nog niet mogen vernemen.

Wellicht heb ik mijn verzoek niet juist geformuleerd, waarvoor mijn oprechte excuses

In het PV zijn een drietal stellingen geponeerd, waarbij door een (te) korte samenvatting m.i. niet het juiste beeld van de bewoordingen van de stellingen (en het ontbreken van) toelichtingen en onderbouwingen naar voren is gekomen. Het gaat om de volgende 3 samenvattingen:

1) Op pagina 3, alinea 4 voorlaatste zin

"In zaken over naturalisatie of optieverklaringen is de Gouverneur wel een bestuursorgaan in de zin van de Lar, maar die zaken betreffen aangelegenheden die zien op het Koninkrijk, in plaats van het Land"

Feitelijk werd gezegd:

De heer Benschop vergelijkt het door de Gouverneur verstrekken van offshore online gokvergunningen met aanstellen en ontslagen in ambtenarenzaken en dat dat ook de verantwoordelijke minister wordt neergelegd. De rechter gaf toen aan dat die vergelijking niet opgaat omdat in ambtenarenzaken de gouverneur niet de partij is, maar de regering, waar de gouverneur dan onderdeel van uitmaakt. Maar dat bijvoorbeeld in naturalisatiezaken of optie kwesties in de Rijkswet op het Nederlandschap de gouverneur ook als bestuursorgaan optreedt.

Waarop de heer Benschop stelt dat dat een heel andere orde is en dat naturalisatiezaken of optie kwesties aangelegenheid is van het Koninkrijk, terwijl vergunningen een landsaangelegenheid is en dat dat het grote verschil is. Waarna hij toevoegt dat de bevoegdheid voor beslis en optiezaken in de Rijkswet op het Nederlandschap is geattribueerd aan de gouverneur als Rijksorgaan op een Rijksaangelegenheid.

Waarop de rechter doorvraagt dat dit feitelijk ook in de LBH gebeurd en dat de Gouverneur het misschien niet feitelijk uitvoert wat anders is, maar dat die bevoegdheid in de LBH ook is geattribueerd aan de Gouverneur. Waarop de heer Benschop stelt dat het gaat om Gouverneur als hoofd van de regering en dat zij als landorgaan geen bestuursorgaan kan zijn en dat er altijd iemand politiek verantwoordelijk moet zijn en vervolgens het woord 'staatsregeling' in de mond neemt en vervolgens zwijgt om daarna opnieuw te herhalen dat de Gouverneur geen bestuursorgaan kan zijn.

2) Op pagina 3, alinea 4 laatste zin

"Vanwege de taken en bevoegdheden van de Gouverneur kunnen stukken zich tijdelijk onder de Gouverneur bevinden, maar de originele stukken worden daarna weer geretourneerd aan de verantwoordelijke minister."

Feitelijk werd gezegd:

De rechter vroeg de heer Benschop of de gevraagde stukken in het LOB-verzoek zich onder de gouverneur bevonden.

De heer Benschop antwoordde dat als het om mandaatsbesluiten gaat er sprake is van onderliggende stukken en als de gouverneur ziet geen aanleiding om bijvoorbeeld een Landsbesluit niet vast te stellen, want dat zou betekenen dat ze dat als Rijksorgaan doet en dat zou betekenen dat ze zo'n besluit moet voorleggen aan de koning, aan de Rijksministerraad, dat is de consequentie van het niet eventueel vaststellen. Als ze het dus wel vaststelt, dan wordt zo'n besluit door de gouverneur getekend en teruggegeven aan de betreffende minister voor zijn contrasign alwaar dan ook het dossier wordt gedeponeerd en deze stukken weer in handen van de minister vallen.

3) Op pagina 4, alinea 2:

"Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur beschikt niet over de originele stukken, maar heeft kopieën van stukken in zijn archief. Van alle besluiten die door de gouverneur worden getekend, worden scans gemaakt. Deze stukken kunnen echter door de Gouverneur niet zomaar vrijelijk ter beschikking worden gesteld aan derden. Deze stukken dienen voor intern gebruik door de Gouverneur zelf."

Feitelijk werd gezegd:

Hierop vroeg de rechter de heer Benschop of hij nu zegt dat het kan zijn dat er vanwege de taak die de gouverneur heeft, zoals hij die beschrijft, dat dat dossier tijdelijk daar ligt en dan verhuist het in ieder geval weer terug naar het ministerie waar het om gaat.

De rechter vraagt nogmaals of er bij de gouverneur sowieso geen stukken liggen waar mevrouw Cramm in haar LOB verzoek om vraagt?

Waarop de heer Benschop aangeeft dat dat klopt omdat de originele stukken teruggaan terug naar het ministerie. Nadat Cramm de gelegenheid was gegeven daarop te reageren, voegde de heer Benschop hierop toe dat als mevrouw Cramm goed had geluisterd dat er geen stukken bij de Gouverneur liggen. Dat er wel wat wordt gearhiveerd maar dat maar dat de Gouverneur niet over de stukken beschikt en dat die niet vrijelijk aan wie dan ook ter beschikking kunnen worden gesteld en dat die alleen voor intern gebruik zijn van de Gouverneur zelf. En dat de originele dossiers teruggaan naar de verantwoordelijke minister die is de houder van die dossiers.

Vervolgens vroeg de rechter wat er wel ligt, omdat de heer Benschop het had over een archief opslag. Waarop de heer Benschop antwoordt dat van alle besluiten scans worden gemaakt en op die manier vastliggen maar dat de Gouverneur daar niet over beschikt omdat ze niet van de Gouverneur zijn en een uitsluitende interne functie hebben.

Zou het gerecht zo vriendelijk willen zijn ondergetekende een bevestiging van ontvangst willen doen toekomen en de 3 verzochte correcties op kortst mogelijke termijn alsnog willen verwerken in een herstel proces verbaal nu het hoger beroepsschrift thans in minder dan een week tijd te worden ingediend?

Nogmaals bij voorbaat dank voor de moeite,

Graag vernemend,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com
W www.nardysnotes.com

Op 14 feb 2025, om 15:02 heeft Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com> het volgende geschreven:

Geachte griffier,

Dank voor het proces-verbaal.

Er ontbreken nog enkele beweringen die de heer Benschop als Rijksvertegenwoordiger tijdens de zitting heeft beweerd en mijns inzien belangrijk zijn omdat hij enige toelichting of onderbouwing ontweekt.

1) Op pagina 3, alinea 4 voorlaatste zin

"In zaken over naturalisatie of optieverklaringen is de Gouverneur wel een bestuursorgaan in de zin van de Lar, maar die zaken betreffen aangelegenheden die zien op het Koninkrijk, in plaats van het Land"

zijn belangrijke stellingen geponeerd zonder toelichting of onderbouwingen en die komen door de te korte samenvatting niet (goed) uit de verf. Ik verzoek de rechtbank om de zaak op deze of een betere manier samen te vatten:

De heer Benschop vergelijkt het door de Gouverneur verstrekken van offshore online gokvergunningen met aanstellen en ontslagen in (lokale) ambtenarenzaken en dat dat ook de verantwoordelijke minister wordt neergelegd. De rechter gaf toen aan dat die vergelijking niet opgaat omdat in ambtenarenzaken de gouverneur niet de partij is, maar de regering, waar de gouverneur dan onderdeel van uitmaakt. Maar dat bijvoorbeeld in naturalisatiezaken of optie kwesties in de Rijkswet op het Nederlanderschap de gouverneur ook als bestuursorgaan optreedt.

Waarop de heer Benschop stelt dat dat een heel andere orde is en dat naturalisatiezaken of optie kwesties aangelegenheid is van het Koninkrijk, terwijl vergunningen (voor het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt middels internationale telecommunititeiten, red) een landsaangelegenheid zou zijn en dat dat het grote verschil was en toevoegt dat de bevoegdheid voor beslis en optie zaken in de Rijkswet op het Nederlanderschap is geattribueerd aan de gouverneur als Rijksorgaan op een Rijksaangelegenheid.

Waarop de rechter doorvraagt dat dit feitelijk ook in de LBH gebeurd en dat de Gouverneur het misschien niet feitelijk uitvoert wat anders is, maar dat die bevoegdheid in de LBH ook is geattribueerd aan de Gouverneur. Waarop de heer Benschop stelt dat het gaat om Gouverneur als hoofd van de regering en dat zij als landorgaan geen bestuursorgaan kan zijn en dat er altijd iemand politiek verantwoordelijk moet zijn en vervolgens het woord 'staatsregeling' in de mond neemt en onverwachts zwijgt om daarna nogmaals te herhalen dat de Gouverneur geen bestuursorgaan kan zijn.

2) Op pagina 3, alinea 4 laatste zin

In de daaropvolgende, laatste zin in dezelfde alinea op dezelfde pagina met betrekking tot waar zich de stukken bevinden gaat het samenvatten ook niet helemaal goed: Er staat namelijk: "Vanwege de taken en bevoegdheden van de Gouverneur kunnen stukken zich tijdelijk onder de Gouverneur bevinden, maar de originele stukken worden daarna weer geretourneerd aan de verantwoordelijke minister."

Dat stukje ging over de mandaatsbesluiten, niet over de vergunningslandsbesluiten. Ik verzoek de rechtbank om deze beweringen op een betere manier samen te vatten, zoals bijvoorbeeld:

De rechter vroeg de heer Benschop of de gevraagde stukken in het LOB-verzoek zich onder de gouverneur bevonden.

De heer Benschop antwoordde dat als het om mandaatsbesluiten gaat er sprake is van onderliggende stukken en als de gouverneur ziet geen aanleiding om bijvoorbeeld een Landsbesluit niet vast te stellen, want dat zou betekenen dat ze dat als Rijksorgaan doet en dat zou betekenen dat ze zo'n besluit moet voorleggen aan de koning, aan de Rijksministerraad, dat is de consequentie van het niet eventueel vaststellen. Als ze het dus wel vaststelt, dan wordt zo'n besluit door de gouverneur getekend en teruggegeven aan de betreffende minister voor zijn contrasign alwaar dan ook het dossier wordt gedeponeerd en deze stukken weer in handen van de minister vallen.

3) Op pagina 4, alinea 2 staat:

"Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur beschikt niet over de originele stukken, maar heeft kopieën van stukken in zijn archief. Van alle besluiten die door de gouverneur worden getekend, worden scans gemaakt. Deze stukken kunnen echter door de Gouverneur niet zomaar vrijelijk ter beschikking worden gesteld aan derden. Deze stukken dienen voor intern gebruik door de Gouverneur zelf." Ook dat is niet helemaal goed juist samengevat in mijn bescheiden opinie.

Hierop vroeg de rechter de heer Benschop of hij nu zegt dat het kan zijn dat er vanwege de taak die de gouverneur heeft, zoals hij die beschrijft, dat dat dossier tijdelijk daar ligt en dan verhuist het in ieder geval weer terug naar het ministerie waar

het om gaat.

De rechter vraagt dus expliciet nogmaals of er bij de gouverneur sowieso geen stukken liggen waar mevrouw Cramm in haar LOB verzoek om vraagt?

Waarop de heer Benschop aangeeft dat dat klopt omdat de originele stukken teruggaan terug naar het ministerie. Nadat Cramm de gelegenheid was gegeven daarop te reageren, voegde de heer Benschop hierop toe dat als mevrouw Cramm goed had geluisterd dat er geen stukken bij de Gouverneur liggen. Dat er wel wat wordt gearchiveerd maar dat maar dat de Gouverneur niet over de stukken beschikt en dat die niet vrijelijk aan wie dan ook ter beschikking kunnen worden gesteld en dat die alleen voor intern gebruik zijn van de Gouverneur zelf. En dat de originele dossiers teruggaan naar de verantwoordelijke minister die is de houder van die dossiers.

Vervolgens vroeg de rechter wat er wel ligt, omdat de heer Benschop het had over een archief opslag. Waarop de heer Benschop antwoordt dat van alle besluiten scans worden gemaakt en op die manier vastliggen maar dat de Gouverneur daar niet over beschikt omdat ze niet van de Gouverneur zijn en een uitsluitende interne functie hebben.

Zou het gerecht zo vriendelijk willen zijn die er op kortst mogelijke termijn alsnog in te verwerken in een herstel proces verbaal want de tijd dringt en ik zou graag thans zsm het hoger beroepschrift indienen omdat uit het ontbreken van nadere toelichting en onderbouwingen tijdens de Rijksvertegenwoordiger zijn stellingen en beweringen in de hoorzitting in genoemde samenvattingen niet tot uiting zijn gekomen.

Alvast hartelijk dank voor uw uw moeite,

Graag vernemend,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com
W www.nardysnotes.com

Op 7 feb 2025, om 15:12 heeft Hannah Van der Schaft <Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw Cramm, geachte gemachtigden,

Op verzoek van mevrouw Cramm heeft het Gerecht van de zitting van 4 december 2024 een proces-verbaal opgemaakt.

Het proces-verbaal treft u in de bijlage aan.

Met vriendelijke groeten,

Hannah van der Schaft
Griffier
<pv Cramm zitting 4 december 2024.pdf>

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V29d

Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>

RE: PV zitting 4 december 2024 CUR202403597 en CUR202404299 Cramm vs Gouverneur

Hannah Van der Schaft <Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org>

21 februari 2025 om 20:06

Aan: Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>

Cc: Bestuursrechtcur Rechtcur <bestuursrechtcur@caribjustitia.org>, "braam@braampols.com" <braam@braampols.com>, Peter Benschop <Benschop@kgcur.org>

Geachte mevrouw Cramm,

Het Gerecht heeft kennisgenomen van uw mails van 14 en 21 februari 2025. Excuus voor de late beantwoording.

Het Gerecht heeft uw drie suggesties gelezen en ziet daarin geen aanleiding om het verstrekte proces-verbaal aan te passen. Daarbij merkt het Gerecht op dat het proces-verbaal een korte, zakelijke weergave is van wat partijen hebben gezegd. De door u gegeven suggesties brengen naar het oordeel van het Gerecht geen essentiële wijzigingen in de zakelijk weergegeven standpunten van partijen in het proces-verbaal.

Met vriendelijke groet,

Hannah van der Schaft

Griffier

From: Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>**Sent:** vrijdag 21 februari 2025 5:38**To:** Hannah Van der Schaft <Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org>**Cc:** Bestuursrechtcur Rechtcur <bestuursrechtcur@caribjustitia.org>; braam@braampols.com; Peter Benschop <Benschop@kgcur.org>; Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com>**Subject:** Re: PV zitting 4 december 2024 CUR202403597 en CUR202404299 Cramm vs Gouverneur

Geachte griffier,

Op mijn verzoek voor een herstel proces-verbaal vorige week 14 februari j.l. heb ik nog niet mogen vernemen.

Wellicht heb ik mijn verzoek niet juist geformuleerd, waarvoor mijn oprechte excuses

In het PV zijn een drietal stellingen geponeerd, waarbij door een (te) korte samenvatting m.i. niet het juiste beeld

van de bewoordingen van de stellingen (en het ontbreken van) toelichtingen en onderbouwingen naar voren is gekomen. Het gaat om de volgende 3 samenvattingen:

1) Op pagina 3, alinea 4 voorlaatste zin

"In zaken over naturalisatie of optieverklaringen is de Gouverneur wel een bestuursorgaan in de zin van de Lar, maar die zaken betreffen aangelegenheden die zien op het Koninkrijk, in plaats van het Land"

Feitelijk werd gezegd:

De heer Benschop vergelijkt het door de Gouverneur verstrekken van offshore online gokvergunningen met aanstellen en ontslagen in ambtenarenzaken en dat dat ook de verantwoordelijke minister wordt neergelegd. De rechter gaf toen aan dat die vergelijking niet opgaat omdat in ambtenarenzaken de gouverneur niet de partij is, maar de regering, waar de gouverneur dan onderdeel van uitmaakt. Maar dat bijvoorbeeld in naturalisatiezaken of optie kwesties in de Rijkswet op het Nederlandschap de gouverneur ook als bestuursorgaan optreed.

Waarop de heer Benschop stelt dat dat een heel andere orde is en dat naturalisatiezaken of optie kwesties aangelegenheid is van het Koninkrijk, terwijl vergunningen een landsaangelegenheid is en dat dat het grote verschil is. Waarna hij toevoegt dat de bevoegdheid voor beslis en optiezaken in de Rijkswet op het Nederlandschap is geattribueerd aan de gouverneur als Rijksorgaan op een Rijksaangelegenheid.

Waarop de rechter doorvraagt dat dit feitelijk ook in de LBH gebeurd en dat de Gouverneur het misschien niet feitelijk uitvoert wat anders is, maar dat die bevoegdheid in de LBH ook is geattribueerd aan de Gouverneur. Waarop de heer Benschop stelt dat het gaat om Gouverneur als hoofd van de regering en dat zij als landorgaan geen bestuursorgaan kan zijn en dat er altijd iemand politiek verantwoordelijk moet zijn en vervolgens het woord 'staatsregeling' in de mond neemt en vervolgens zwijgt om daarna opnieuw te herhalen dat de Gouverneur geen bestuursorgaan kan zijn.

2) Op pagina 3, alinea 4 laatste zin

"Vanwege de taken en bevoegdheden van de Gouverneur kunnen stukken zich tijdelijk onder de Gouverneur bevinden, maar de originele stukken worden daarna weer geretourneerd aan de verantwoordelijke minister."

Feitelijk werd gezegd:

De rechter vroeg de heer Benschop of de gevraagde stukken in het LOB-verzoek zich onder de gouverneur bevonden.

De heer Benschop antwoordde dat als het om mandaatsbesluiten gaat er sprake is van onderliggende stukken en als de gouverneur ziet geen aanleiding om bijvoorbeeld een Landsbesluit niet vast te stellen, want dat zou betekenen dat ze dat als Rijksorgaan doet en dat zou betekenen dat ze zo'n besluit moet voorleggen aan de koning, aan de Rijksministerraad, dat is de consequentie van het niet eventueel vaststellen. Als ze het dus wel vaststelt, dan wordt zo'n besluit door de gouverneur getekend en teruggegeven aan de betreffende minister voor zijn contraseign alwaar dan ook het dossier wordt

gedeponeerd en deze stukken weer in handen van de minister vallen.

3) Op pagina 4, alinea 2:

"Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur beschikt niet over de originele stukken, maar heeft kopieën van stukken in zijn archief. Van alle besluiten die door de gouverneur worden getekend, worden scans gemaakt. Deze stukken kunnen echter door de Gouverneur niet zomaar vrijelijk ter beschikking worden gesteld aan derden. Deze stukken dienen voor intern gebruik door de Gouverneur zelf."

Feitelijk werd gezegd:

Hierop vroeg de rechter de heer Benschop of hij nu zegt dat het kan zijn dat er vanwege de taak die de gouverneur heeft, zoals hij die beschrijft, dat dat dossier tijdelijk daar ligt en dan verhuist het in ieder geval weer terug naar het ministerie waar het om gaat.

De rechter vraagt nogmaals of er bij de gouverneur sowieso geen stukken liggen waar mevrouw Cramm in haar LOB verzoek om vraagt?

Waarop de heer Benschop aangeeft dat dat klopt omdat de originele stukken teruggaan terug naar het ministerie. Nadat Cramm de gelegenheid was gegeven daarop te reageren, voegde de heer Benschop hierop toe dat als mevrouw Cramm goed had geluisterd dat er geen stukken bij de Gouverneur liggen. Dat er wel wat wordt gearhiveerd maar dat maar dat de Gouverneur niet over de stukken beschikt en dat die niet vrijelijk aan wie dan ook ter beschikking kunnen worden gesteld en dat die alleen voor intern gebruik zijn van de Gouverneur zelf. En dat de originele dossiers teruggaan naar de verantwoordelijke minister die is de houder van die dossiers.

Vervolgens vroeg de rechter wat er wel ligt, omdat de heer Benschop het had over een archief opslag. Waarop de heer Benschop antwoordt dat van alle besluiten scans worden gemaakt en op die manier vastliggen maar dat de Gouverneur daar niet over beschikt omdat ze niet van de Gouverneur zijn en een uitsluitende interne functie hebben.

Zou het Gerecht zo vriendelijk willen zijn ondergetekende een bevestiging van ontvangst willen doen toekomen en de 3 verzochte correcties op kortst mogelijke termijn alsnog willen verwerken in een herstel proces verbaal nu het hoger beroepschrift thans in minder dan een week tijd te worden ingediend?

Nogmaals bij voorbaat dank voor de moeite,

Graag vernemend,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com

W www.nardysnotes.com

Op 14 feb 2025, om 15:02 heeft Nardy Cramm <nardycramm@gmail.com> het volgende geschreven:

Geachte griffier,

Dank voor het proces-verbaal.

Er ontbreken nog enkele beweringen die de heer Benschop als Rijksvertegenwoordiger tijdens de zitting heeft beweerd en mijns inzien belangrijk zijn omdat hij enige toelichting of onderbouwing ontweek.

1) Op pagina 3, alinea 4 voorlaatste zin

"In zaken over naturalisatie of optieverklaringen is de Gouverneur wel een bestuursorgaan in de zin van de Lar, maar die zaken betreffen aangelegenheden die zien op het Koninkrijk, in plaats van het Land"

zijn belangrijke stellingen geponeerd zonder toelichting of onderbouwingen en die komen door de te korte samengevatting niet (goed) uit de verf. Ik verzoek de rechtbank om de zaak op deze of een betere manier manier samen te vatten:

De heer Benschop vergelijkt het door de Gouverneur verstrekken van offshore online gokvergunningen met aanstellen en ontslagen in (lokale) ambtenarenzaken en dat dat ook de verantwoordelijke minister wordt neergelegd. De rechter gaf toen aan dat die vergelijking niet opgaat omdat in ambtenarenzaken de gouverneur niet de partij is, maar de regering, waar de gouverneur dan onderdeel van uitmaakt. Maar dat bijvoorbeeld in naturalisatiezaken of optie kwesties in de Rijkswet op het Nederlandschap de gouverneur ook als bestuursorgaan optreed.

Waarop de heer Benschop stelt dat dat een heel andere orde is en dat naturalisatiezaken of optie kwesties aangelegenheid is van het Koninkrijk, terwijl vergunningen (voor het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt middels internationale telecomfaciliteiten, red) een landsaangelegenheid zou zijn en dat dat het grote verschil was en toevoegt dat de bevoegdheid voor beslis en optiezaken in de Rijkswet op het Nederlandschap is geattribueerd aan de gouverneur als Rijksorgaan op een Rijksaangelegenheid.

Waarop de rechter doorvraagt dat dit feitelijk ook in de LBH gebeurd en dat de Gouverneur het misschien niet feitelijk uitvoert wat anders is, maar dat die bevoegdheid in de LBH ook is geattribueerd aan de Gouverneur. Waarop de heer Benschop stelt dat het gaat om Gouverneur als hoofd van de regering en dat zij als landorgaan geen bestuursorgaan kan zijn en dat er altijd iemand politiek verantwoordelijk moet zijn en vervolgens het woord 'staatsregeling' in de mond neemt en onverwachts zwijgt om daarna nogmaals te herhalen dat de Gouverneur geen bestuursorgaan kan zijn.

2) Op pagina 3, alinea 4 laatste zin

In de daaropvolgende, laatste zin in dezelfde alinea op dezelfde pagina met betrekking tot waar zich de stukken bevinden gaat het samenvatten ook niet helemaal goed: Er staat namelijk: "Vanwege de taken en bevoegdheden van de Gouverneur kunnen stukken zich tijdelijk onder de Gouverneur bevinden, maar de originele stukken worden daarna weer getourneerd aan de verantwoordelijke minister."

Dat stukje ging over de mandaatsbesluiten, niet over de vergunningslandsbesluiten. Ik verzoek de rechtbank om deze beweringen op een betere manier samen te vatten, zoals bijvoorbeeld:

De rechter vroeg de heer Benschop of de gevraagde stukken in het LOB-verzoek zich onder de gouverneur bevonden.

De heer Benschop antwoordde dat als het om mandaatsbesluiten gaat er sprake is van onderliggende stukken en als de gouverneur ziet geen aanleiding om bijvoorbeeld een Landsbesluit niet vast te stellen, want dat zou betekenen dat ze dat als Rijksorgaan doet en dat zou betekenen dat ze zo'n besluit moet voorleggen aan de koning, aan de Rijksministerraad, dat is de consequentie van het niet eventueel vaststellen. Als ze het dus wel vaststelt, dan wordt zo'n besluit door de gouverneur getekend en teruggegeven aan de betreffende minister voor zijn contraseign alwaar dan ook het dossier wordt gedeponereerd en deze stukken weer in handen van de minister vallen.

3) Op pagina 4, alinea 2 staat:

"Mr. Benschop reageert als volgt. De Gouverneur beschikt niet over de originele stukken, maar heeft kopieën van stukken in zijn archief. Van alle besluiten die door de gouverneur worden getekend, worden scans gemaakt. Deze stukken kunnen echter door de Gouverneur niet zomaar vrijelijk ter beschikking worden gesteld aan derden. Deze stukken dienen voor intern gebruik door de Gouverneur zelf." Ook dat is niet helemaal goed juist samengevat in mijn bescheiden opinie.

Hierop vroeg de rechter de heer Benschop of hij nu zegt dat het kan zijn dat er vanwege de taak die de gouverneur heeft, zoals hij die beschrijft, dat dat dossier tijdelijk daar ligt en dan verhuist het in ieder geval weer terug naar het ministerie waar het om gaat.

De rechter vraagt dus expliciet nogmaals of er bij de gouverneur sowieso geen stukken liggen waar mevrouw Cramm in haar LOB verzoek om vraagt?

Waarop de heer Benschop aangeeft dat dat klopt omdat de originele stukken teruggaan terug naar het ministerie. Nadat Cramm de gelegenheid was gegeven daarop te reageren, voegde de heer Benschop hierop toe dat als mevrouw Cramm goed had geluisterd dat er geen stukken bij de Gouverneur liggen. Dat er wel wat wordt gearhiveerd maar dat maar dat de Gouverneur niet over de stukken beschikt en dat die niet vrijelijk aan wie dan ook ter beschikking kunnen worden gesteld en dat die alleen voor intern gebruik zijn van de Gouverneur zelf. En dat de originele dossiers teruggaan naar de verantwoordelijke minister die is de houder van die dossiers.

Vervolgens vroeg de rechter wat er wel ligt, omdat de heer Benschop het had over een archief opslag. Waarop de heer Benschop antwoordt dat van alle besluiten scans worden gemaakt en op die manier vastliggen maar dat de Gouverneur daar niet over beschikt omdat ze niet van de Gouverneur zijn en een uitsluitende interne functie hebben.

Zou het gerecht zo vriendelijk willen zijn die er op kortst mogelijke termijn alsnog in te verwerken in een herstel proces verbaal want de tijd dringt en ik zou graag thans zsm het hoger beroepschrift indienen omdat uit het ontbreken van nadere toelichting en onderbouwingen tijdens de Rijksvertegenwoordiger zijn stellingen en beweringen in de hoorzitting in genoemde samenvattingen niet tot uiting zijn gekomen.

Alvast hartelijk dank voor uw uw moeite,

Graag vernemend,

Vriendelijke groeten,
Nardy

N. L. Cramm
E nardycramm@gmail.com
W www.nardysnotes.com

Op 7 feb 2025, om 15:12 heeft Hannah Van der Schaft <Hannah.VanderSchaft@caribjustitia.org> het volgende geschreven:

Geachte mevrouw Cramm, geachte gemachtigden,

Op verzoek van mevrouw Cramm heeft het Gerecht van de zitting van 4 december 2024 een proces-verbaal opgemaakt.

Het proces-verbaal treft u in de bijlage aan.

Met vriendelijke groeten,

Hannah van der Schaft

Griffier

<pv Cramm zitting 4 december 2024.pdf>

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V30

ECLI:NL:RVS:2007:BA6497

Instantie	Raad van State
Datum uitspraak	06-06-2007
Datum publicatie	06-06-2007
Zaaknummer	200608642/1
Rechtsgebieden	Bestuursrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Bij besluit van 4 september 2003 heeft appellant (hierna: de minister) het verzoek van de stichting "Nederlandse Programma Stichting" (hierna: de NPS) om openbaarmaking van documenten afgewezen voor zover het documenten betreft die bij het ministerie berusten en geweigerd het verzoek door te zenden naar het Kabinet van de Koningin (hierna: het Kabinet) voor zover het documenten betreft die daar berusten.
Wetsverwijzingen	Algemene wet bestuursrecht Algemene wet bestuursrecht 1:1 Algemene wet bestuursrecht 2:3 Wet openbaarheid van bestuur Wet openbaarheid van bestuur 1a Wet openbaarheid van bestuur 3 Wet openbaarheid van bestuur 4 Grondwet Grondwet 42
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl AB 2008, 143 met annotatie van J.A.F. Peters NJB 2007, 1322 Gst. 2007, 105 met annotatie van R. Kooper ABkort 2007/404 AA20080139 met annotatie van C.A.J.M. Kortmann JB 2007/145

[Verrijkte uitspraak](#)**Uitspraak**

200608642/1.

Datum uitspraak: 6 juni 2007

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

de Minister van Algemene Zaken,
appellant,

tegen de uitspraak in zaak no. AWB 04/2065 van de rechtbank Amsterdam van 16 oktober 2006 in het

geding tussen:

de stichting "Nederlandse Programma Stichting"

en

appellant.

1. Procesverloop

Bij besluit van 4 september 2003 heeft appellant (hierna: de minister) het verzoek van de stichting "Nederlandse Programma Stichting" (hierna: de NPS) om openbaarmaking van documenten afgewezen voor zover het documenten betreft die bij het ministerie berusten en geweigerd het verzoek door te zenden naar het Kabinet van de Koningin (hierna: het Kabinet) voor zover het documenten betreft die daar berusten.

Bij besluit van 31 maart 2004 heeft de minister het door de NPS daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 16 oktober 2006, verzonden op 20 oktober 2006, heeft de rechtbank Amsterdam (hierna: de rechtbank) het door de NPS daartegen ingestelde beroep gegrond verklaard voor zover gericht tegen de weigering het verzoek door te zenden naar het Kabinet, het besluit op bezwaar in zoverre vernietigd, de minister opgedragen het verzoek alsnog door te sturen naar het Kabinet en het beroep voor het overige ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft de minister bij brief van 29 november 2006, bij de Raad van State ingekomen op dezelfde dag, hoger beroep ingesteld. De gronden zijn aangevuld bij brief van 21 december 2006. Deze brieven zijn aangehecht.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 9 mei 2007, waar appellant, vertegenwoordigd door mr. E.J. Daalder, advocaat te Den Haag, en de NPS, vertegenwoordigd door R.J.E. Vleugels, juridisch adviseur, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ter zitting heeft de NPS de vraag gesteld of de Afdeling bevoegd is een oordeel te geven in het geschil, nu het in deze zaak gaat om de positie van het Kabinet en van de Koningin, die tevens Voorzitter is van de Raad van State.

2.1.1. De wetgever heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State aangewezen als bestuursrechter in hoger beroep tegen een uitspraak van een rechtbank of van de voorzieningenrechter van een rechtbank, tenzij tegen de uitspraak hoger beroep kan worden ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep, het College van Beroep voor het bedrijfsleven of het gerechtshof. In deze zaak is de Afdeling derhalve de aangewezen instantie om te beslissen op het hoger beroep. In de omstandigheid dat de Koningin de Voorzitter is van de Raad van State ziet de Afdeling geen grond om van het hoger beroep geen kennis te nemen, nu er geen verband bestaat tussen dat Voorzitterschap en de uitoefening van de rechtsprekende taak van de Afdeling en derhalve niet valt in te zien dat bedoeld Voorzitterschap bij de NPS gegronde twijfel kan doen ontstaan aangaande de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Afdeling.

2.2. De NPS heeft geen hoger beroep ingesteld tegen de aangevallen uitspraak. Haar betoog dat de aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd, moet dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

Het hoger beroep van de minister heeft geen betrekking op het oordeel van de rechtbank over de weigering van de minister bepaalde documenten openbaar te maken. Derhalve ligt uitsluitend voor het oordeel van de rechtbank over de weigering van de minister het verzoek door te zenden naar het Kabinet.

2.3. Ingevolge artikel 42, tweede lid, van de Grondwet is de Koning onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk.

Ingevolge artikel 1:1, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) wordt onder

bestuursorgaan verstaan:

a. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld,

of

b. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Ingevolge artikel 2:3, eerste lid, van de Awb zendt het bestuursorgaan geschriften tot behandeling waarvan kennelijk een ander bestuursorgaan bevoegd is, onverwijld door naar dat orgaan, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de afzender.

Ingevolge artikel 1a, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de Wob) is deze wet van toepassing op de volgende bestuursorganen:

a. Onze Ministers;

b. de bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties;

c. bestuursorganen die onder de verantwoordelijkheid van de onder a en b genoemde organen werkzaam zijn;

d. andere bestuursorganen, voor zover niet bij algemene maatregel van bestuur uitgezonderd.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wob kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Ingevolge artikel 4 van de Wob wordt, indien het verzoek betrekking heeft op gegevens in documenten die berusten bij een ander bestuursorgaan dan dat waarbij het verzoek is ingediend, de verzoeker zo nodig naar dat orgaan verwezen. Is het verzoek schriftelijk gedaan, dan wordt het doorgezonden onder mededeling van de doorzending aan de verzoeker.

Ingevolge artikel 1 van het Besluit van 18 december 2003, houdende bepalingen over het Kabinet van de Koning (Stb. 2004, 8; hierna: het Besluit), gelezen in samenhang met artikel 1 van de Wet in verband met het overgaan van de Kroon op een Koningin (wet van 22 juni 1891, Stb. 125), heeft het Kabinet tot taak de Koningin ten behoeve van de uitoefening van haar constitutionele taken te ondersteunen inzake:

a. het verkeer tussen de Koningin en de overige leden van de regering;

b. contacten met andere organen van de overheid, ontvangsten, bezoeken en overige toegang tot de Koningin;

c. verzoekschriften aan de Koningin;

d. de zorg voor het registreren, bewaren en overdragen van wetten, koninklijke besluiten en andere staatsstukken.

2.4. De NPS heeft de minister verzocht om openbaarmaking van alle documenten die betrekking hebben op het beleid en de praktijk van het Kabinet uit de periode 1 januari 1990 tot en met heden.

De minister heeft bij het in bezwaar gehandhaafde besluit van 4 september 2003 ten aanzien van documenten die bij het Kabinet berusten geweigerd dit verzoek door te zenden naar het Kabinet omdat het Kabinet geen bestuursorgaan is in de zin van de Wob.

2.5. De rechtbank heeft, voor zover thans van belang, overwogen dat het Kabinet, gelet op de opgedragen taak, een orgaan is van de Staat der Nederlanden en mitsdien een bestuursorgaan als bedoeld in artikel 10 (lees: 1:1, eerste lid), aanhef en onder a, van de Awb. De rechtbank volgt de minister niet in

de opvatting dat het Kabinet geen bestuursorgaan is voor zover het de Koningin ambtelijk ondersteunt bij de uitvoering van haar constitutionele taken. Naar het oordeel van de rechtbank staat de constitutionele onschendbaarheid van de Koningin er niet aan in de weg dat het Kabinet een bestuursorgaan is, waar het gaat om de toepassing van de Wob. De Wob schrijft in artikel 10, eerste lid, aanhef en onder a, immers imperatief voor dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover het de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen. Het enkele feit dat het Kabinet een bestuursorgaan is levert daarom, zo overweegt de rechtbank, geen gevaar op voor de constitutionele onschendbaarheid van de Koningin. De rechtbank kan in de Awb noch in de Wob een aanknopingspunt vinden voor de opvatting dat het Kabinet niet als bestuursorgaan moet worden beschouwd. Gelet op artikel 2:3, eerste lid, van de Awb en artikel 4 van de Wob is de minister naar het oordeel van de rechtbank verplicht het verzoek van de NPS door te zenden naar het Kabinet, voor zover het betrekking heeft op documenten die daar berusten. De rechtbank komt niet toe aan beantwoording van de vraag in hoeverre het Kabinet verplicht is de gevraagde informatie te verstrekken, omdat het daaromtrent eerst zelf een beslissing zal moeten nemen.

2.6. De minister betoogt, samengevat weergegeven, dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de constitutionele onschendbaarheid van de Koningin er aan in de weg staat het Kabinet, als ambtelijke dienst van de Koningin die deelt in deze onschendbaarheid, als een bestuursorgaan in de zin van de Awb of de Wob te beschouwen. De minister verwijst onder meer naar artikel 42 van de Grondwet en naar het Besluit.

2.6.1. Als bestuursorgaan in de zin van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb is slechts aangewezen een orgaan van een krachtens publiekrecht ingestelde rechtspersoon. Een onderdeel van de organisatie van een zodanige rechtspersoon of een daarin aangestelde functionaris is een orgaan in de zin van die bepaling, indien daaraan een zelfstandige taak is opgedragen die onder eigen verantwoordelijkheid wordt uitgevoerd. Uit artikel 1 van het Besluit volgt dat het Kabinet uitsluitend ondersteunende taken verricht ten dienste van de uitoefening van de constitutionele taken van de Koningin. Aan het Kabinet zijn geen eigen, zelfstandige taken opgedragen. Derhalve is het op zichzelf niet een orgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb. Het opgedragen zijn van uitsluitend ondersteunende taken kan voorts niet worden aangemerkt als het bekleed zijn met openbaar gezag als bedoeld onder b van genoemd artikellid. Het Kabinet is derhalve, anders dan de rechtbank heeft overwogen, geen bestuursorgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, van de Awb en evenmin als bedoeld in artikel 1a van de Wob. Derhalve bestond voor de minister geen verplichting het verzoek naar het Kabinet door te zenden.

2.6.2. Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen over de taak van het Kabinet, ziet de Afdeling zich gesteld voor de vraag of de minister het verzoek had moeten doorzenden aan de Koningin, aan wie het Kabinet ambtelijke ondersteuning biedt.

Naar de tekst van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb, past de positie van de Koningin in de omschrijving van het begrip bestuursorgaan; de Koningin is voorts in het tweede lid van artikel 1:1 niet uitgezonderd. Niettemin komt de Afdeling tot een andersluidend oordeel. Het begrip bestuursorgaan, omschreven en afgebakend in artikel 1:1 van de Awb, markeert het openbaar bestuur dat is onderworpen aan de regels van die wet, zoals ook blijkt uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Awb (Tweede Kamer, 1990-1991, 21 221, nr. 5, p. 32). De Awb normeert de uitoefening door dat bestuur van de hem opgedragen taken en bevoegdheden en - onlosmakelijk daarmee verbonden - de wijze waarop het daarop, ook in rechte, kan worden aangesproken. Een bestuursorgaan in de zin van de Awb kan slechts als zodanig optreden indien daarvoor ook op de in die wet voorziene wijzen verantwoording wordt afgelegd, ook in rechte.

In aansluiting hierop kan er omtrent de toepassing van de Wob, waarop het voorliggende geschil betrekking heeft, op worden gewezen dat deze wet blijkens de considerans tot stand is gebracht met het oog op een goede en democratische bestuursvoering. Voorts kan worden verwezen naar de memorie van antwoord (Tweede Kamer, 1987-1988, 19 859, nr. 6, p. 1 en 8) waarin die functie in verband is gebracht met de politieke verantwoordingsplicht van het bestuur.

De uit artikel 42 van de Grondwet voortvloeiende constitutionele onschendbaarheid van de Koningin staat er aan in de weg dat de Koningin verantwoording aflegt. Gelet hierop dient naar het oordeel van de Afdeling te worden geoordeeld dat de Koningin geen bestuursorgaan is in de zin van artikel 1:1 van de Awb, noch in de zin van artikel 1a van de Wob. Derhalve diende het verzoek evenmin naar de Koningin te worden doorgestuurd.

Uit het bovenstaande vloeit voort dat de rechtbank de minister ten onrechte heeft opgedragen het

verzoek van de NPS door te zenden. De aangevallen uitspraak komt in zoverre voor vernietiging in aanmerking.

2.7. Het hoger beroep is gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd, voor zover het beroep gegrond is verklaard voor zover gericht tegen de weigering het verzoek van de NPS door te sturen naar het Kabinet, het besluit op bezwaar in zoverre is vernietigd en de minister is opgedragen het verzoek alsnog door te sturen naar het Kabinet. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het inleidende beroep in zoverre alsnog ongegrond verklaren.

2.8. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het hoger beroep gegrond;

II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 16 oktober 2006 in zaak no. AWB 04/2065, voor zover het beroep gegrond is verklaard voor zover gericht tegen de weigering het verzoek van de stichting "Nederlandse Programma Stichting" door te sturen naar het Kabinet van de Koningin, het besluit op bezwaar in zoverre is vernietigd en de Minister van Algemene Zaken is opgedragen het verzoek alsnog door te sturen naar het Kabinet van de Koningin;

III. verklaart het bij de rechtbank ingestelde beroep in zoverre ongegrond.

Aldus vastgesteld door mr. M. Vlasblom, Voorzitter, en mr. D.A.C. Slump en mr. G.J. van Muijen, Leden, in tegenwoordigheid van mr. M.M. van der Smissen, ambtenaar van Staat.

w.g. Vlasblom

w.g. Van der Smissen

Voorzitter

ambtenaar van Staat

Uitgesproken in het openbaar op 6 juni 2007

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V31

<i>Datum</i> 16 januari 2023	<i>Contact persoon</i> Karine Murray	<i>E-mail</i> karine.murray@gobiernu.cw	
<i>Uw brieven van</i> 25 september 2020	<i>Uw kenmerken</i> 20200925-1, 20200925-2, 20200925-3	<i>Poso nummer</i>	<i>Zaaknummer</i> ;2023/004335
<i>Onderwerp</i> Besluit op LOB-verzoek		<i>Pagina 2</i>	<i>Bijlagen:</i>

Geachte Stichting Belangenbehartiging Gedupeerden Online Kansspelen Curaçao,

Allereerst wil ik u bedanken voor uw geduld. Om nog onduidelijke redenen zijn uw drie verzoeken in het kader van de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur van 25 september 2020 niet eerder beantwoord.

In uw verzoeken heeft u aangegeven graag een overzicht te ontvangen van alle buitengaatsse hazardspelen E-zone vergunningen per licentiehouder vanaf de datum van de eerste licentie tot en met heden, evenals kopieën van alle verstrekte, ingetrokken, verlopen, verlengde en/of gewijzigde buitengaatsse hazardspelen E-zone vergunningen vanaf de datum van de eerste licentie tot en met heden en kopieën van de publicaties daarvan in de Staatscourant.

Uw verzoek wil ik in samenwerking met de Curaçao Gaming Control Board in door toezending aan u van vijf bijlages die betrekking hebben op de bestaande vergunninghouders onder de Landsverordening buitengaatsse hazardspelen, te weten:

- Antillephone N.V.
- Cyberluck Curacao N.V.
- Gaming Services Provider N.V.
- C.I.L. Curaçao Interactive Licensing N.V.
- The Elite Turf Club N.V.

Over een overzicht van alle buitengaatsse hazardspelen E-zone vergunningen per licentiehouder, zoals door u verzocht, beschikt het Ministerie van Financiën niet. Daarnaast is het vaste jurisprudentie dat er geen verplichting bestaat om een document te vervaardigen naar aanleiding van een LOB- verzoek. Dat het document eventueel eenvoudig kan worden vervaardigd maakt dat niet anders.

Ook bestaat er volgens vaste jurisprudentie geen verplichting tot bewerking of berekening van elektronische gegevens.

Ten aanzien van uw verzoek om toezending van publicaties uit de Staatscourant merk ik op dat de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur niet van toepassing is op informatie die al openbaar is. Publicaties in de Staatscourant vanaf 1 januari 1995 zijn beschikbaar via www.officiëlebekendmakingen.nl. Publicaties in het Staatsblad en Tractatenblad zijn daar beschikbaar vanaf 1951.

Volledigheidshalve geef ik u verder nog mee dat de Curaçao Gaming Control Board heeft aangegeven niet over andere stukken te beschikken die betrekking hebben op de Landsverordening buitengaats hazardspelen en een bestuurlijke aangelegenheid betreffen zoals bedoeld in de Landsverordening Openbaarheid van Bestuur. Mogelijk kunt u middels een LOB-verzoek gericht aan het Ministerie van Justitie informatie ontvangen over andere/oudere vergunninghouders.

Indien u zich niet kunt verenigen met deze beschikking, dan kunt u hiertegen binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking is gegeven in beroep gaan bij het Gerecht in eerste aanleg van Curaçao.

Hoogachtend,

Mr. drs. Javier Silvanía
Minister van Financiën

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V32

GERECHT IN EERSTE AANLEG VAN CURAÇAO

VERKORT PROCES-VERBAAL van de zitting van 11 september 2024

in de zaak van:

Nardy L. CRAMM,
eiseres,

en

de minister van Financiën,
verweerder,
gemachtigde: mr. T. BREUGOM

Rechter: mr. S. Lanshage, Griffier: mr. M.F.G. Maes.

Partijen zijn verschenen en hebben ter zitting hun standpunten toegelicht.

Inleiding

De zaak gaat over het verzoek van eiseres van 25 februari 2024 om haar op grond van de Landsverordening openbaarheid van bestuur (de Lob) en relevante mensenrechtenverdragen stukken te verstrekken die zien – kort gezegd – op het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijnen, zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid van de Landsverordening buitengaats hazardspelen (Lbh). Het vergunningenloket heeft het verzoek van eiseres doorgezonden naar de minister van Financiën. Op 12 april 2024 heeft eiseres beroep ingesteld tegen het uitblijven van een beslissing op haar verzoek (fictieve weigering). De minister van Financiën heeft op 14 mei 2024 het verzoek van eiseres afgewezen. Het beroep van eiseres tegen de fictieve weigering wordt van rechtswege mede gericht geacht tegen de afwijzende beslissing van de minister van Financiën. Het Gerecht heeft de minister van Financiën als verwerende partij in deze procedure aangemerkt.

Standpunt eiseres

Volgens eiseres heeft het Gerecht de minister van Financiën ten onrechte als verweerder aangemerkt. Zij stelt dat haar verzoek, gelet op de Lbh, ter beslissing doorgestuurd had moeten worden naar de Gouverneur dan wel naar de minister van Algemene Zaken. Eiseres bestrijdt dat de minister van Financiën mandaat had om op

haar verzoek te beslissen. Het door de minister van Financiën overgelegde Landsbesluit van 23 december 2019, no 19/2434 is niet rechtsgeldig. Volgens eiseres kan de door de wetgever aan de Gouverneur gegeven bevoegdheid uit de Lbh niet worden gemandateerd. Verder is dit landsbesluit ook ten onrechte niet gepubliceerd. Eiseres heeft ter onderbouwing van haar standpunt kort voor de zitting pleitaantekeningen overgelegd.

Standpunt minister van Financiën

De minister van Financiën handhaaft zijn afwijzende beslissing van 14 mei 2024. Volgens de minister was hij op grond van het Landsbesluit van 23 december 2019, no 19/2434 bevoegd om (met mandaat) op het verzoek van eiseres te beslissen.

Afspraken over voorzetting van de procedure

Naar aanleiding van de standpunten van partijen heeft het Gerecht het volgende met partijen afgesproken:

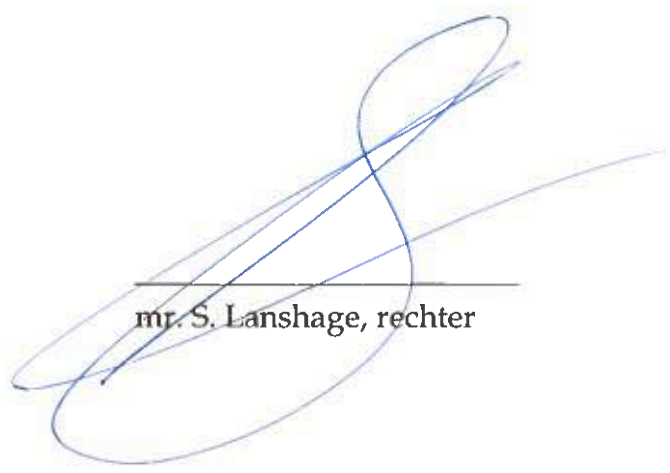
1. eiseres betaalt eerst voor elke zaak griffierecht, twee maal Naf 150,- binnen twee weken na de ontvangst, met verwijzing naar het proces verbaal en dit zaaksnummer;
2. het Gerecht maakt na ontvangst van het griffierecht twee nieuwe zaken (zaaksnummers) aan:
 - a. een voor het beroep van eiseres gericht tegen de fictieve weigering van de Gouverneur om te beslissen op het verzoek van eisers van 25 februari 2024 en
 - b. een voor het beroep van eiseres tegen de fictieve weigering van de minister van Algemene Zaken om te beslissen op het verzoek van eiseres van 25 februari 2024;
3. vervolgens stuurt het Gerecht het beroep van eiseres tegen de fictieve weigering van 12 april 2024 door naar de Gouverneur en de minister van Algemene Zaken. Het Gerecht vermeldt daarbij dat hij aanvankelijk alleen de minister van Financiën als verweerder heeft aangemerkt en dat er, naar aanleiding van wat er op de zitting van 11 september is besproken, op grond van de Lbh aanleiding is om (ook) hen als verweerders aan te merken. Het Gerecht vraagt hen daarbij een verweerschrift in te dienen;
4. in deze twee nieuw aan te maken procedures komt in ieder geval aan de orde wie bevoegd is of zijn om te beslissen op het verzoek van eiseres. Ook de mandatering komt aan de orde;
5. de beide nieuwe zaken zullen op een zitting bij het Gerecht worden behandeld;

6. eiseres laat het Gerecht uiterlijk op 25 september 2024 weten of zij het (van rechtswege ingestelde) beroep tegen de beslissing van de minister van Financiën van 14 mei 2024 voortzet of intrekt. Zij kan ook een verzoek doen aan het Gerecht om deze zaak aan te houden in verband met de procedure waarbij de gouverneur en de minister van Algemene Zaken betrokken worden. Als het Gerecht dat verzoek toewijst, zal ook de zaak tegen de minister van Financiën op de volgende zitting (verder) behandeld worden.

Waarvan is opgemaakt dit proces-verbaal dat door de voorzitter en de griffier is vastgelegd en ondertekend.

mr. M.F.G. Maes, griffier

mr. S. Lanshage, rechter

From the desk of:

Nardy L. Cramm

Productie V33

LANDSVERORDENING van de 8ste juni 1993 houdende bepalingen betreffende het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt middels servicelijndiensten en tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van de Nederlandse Antillen,

In overweging genomen hebbende:

dat het wenselijk is de mogelijkheid te openen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt middels servicelijndiensten;
dat in verband hiermede ook het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, zoals gewijzigd, het laatst bij landsverordening van de 22ste december 1989 (P.B. 1989, no. 94), nader dient te worden gewijzigd;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel 1

1. De Gouverneur is bevoegd om vergunning te verlenen tot het exploiteren van hazardspelen op de internationale markt door middel van servicelijndiensten.
2. Vergunning tot het aanleggen en houden van deze hazardspelen wordt slechts gegeven aan in de Nederlandse Antillen gevestigde rechtspersonen.

Artikel 2

1. Aan de in artikel 1, eerste lid, bedoelde vergunning kunnen voorschriften worden verbonden.
2. Deze hebben onder meer betrekking op:
 - a. de wijze waarop de activiteiten door de rechtspersoon worden ontplooid;

- b. de wijze waarop het prijzensysteem wordt gehanteerd;
- c. de wijze van uitbetaling van de prijzen;
- d. het van overheidswege uit te oefenen toezicht;
- e. de geldelijke waarborgen door de rechtspersoon te verstrekken.

Artikel 3

1. De in artikel 1, eerste lid bedoelde vergunning is niet voor overdracht vatbaar.
2. Bij landsbesluit wordt het jaarlijks verschuldigde recht voor de in artikel 1, eerste lid, genoemde vergunning vastgesteld.

Artikel 4

Een ingevolge artikel 1, eerste lid, verleende vergunning kan door de Gouverneur worden ingetrokken of tijdelijk ingetrokken, indien een of meer van de voorschriften verbonden aan de vergunning niet in acht worden genomen.

Artikel 5

Het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen, zoals gewijzigd, wordt nader gewijzigd als volgt:

De aanhef van artikel 266 komt te luiden:

Met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van ten hoogste zes duizend gulden wordt gestraft hij, die anders dan krachtens vergunning ingevolge de artikelen 1 en 1a van de Landsverordening Hazardspelen 1948, dan wel ingevolge een eilandsverordening, waarbij genoemde artikelen 1 en 1a worden vervangen, dan wel krachtens vergunning ingevolge artikel 1, eerste lid, van de Landsverordening buitengaats hazardspelen:

Artikel 6

1. Deze landsverordening treedt in werking met ingang van de dag na die der uitgifte van het Publicatieblad, waarin de afkondiging is geschied.
2. Zij kan worden aangehaald als Landsverordening buitengaats hazardspelen.

Gegeven te Willemstad, 8 juni 1993
J.M. SALEH

63

De Minister van Justitie,
S.F.C. RÖMER

Uitgegeven de 16de juli 1993
De Minister van Algemene Zaken,
M.PH. LIBERIA-PETERS

STATEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN
Zitting 1992 - 1993 - 1513

Landsverordening houdende bepalingen betreffende
het exploiteren van hazardspelen op de internationale
markt middels servicelijndiensten en tot wijziging van
het Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse
Antillen.

Memorie van Toelichting

No. 3

Reeds enige jaren biedt een lokaal gevestigde onderneming diensten met toegevoegde waarde aan op de internationale markt middels de telecommunicatiefaciliteiten van Landsradio-Telecommunicatiedienst Nederlandse Antillen.

Deze onderneming heeft het voornemen om servicelijndiensten aan te bieden op het gebied van loterijen en weddenschappen (hazardspelen). Aan deze hazardspelen kunnen slechts deelnemen personen buiten het grondgebied van de Nederlandse Antillen.

Teneinde deze activiteiten te kunnen ontplooiën dient de strafbaarheid hiervan te worden opgeheven, alsook dient het wettelijk kader te worden geschapen, waarbinnen deze activiteiten kunnen plaatsvinden. In het verleden werd ter bevordering van het toerisme de Landsverordening Hazardspelen 1948 (P.B. 1948, no. 138) ingevoerd. Deze wettelijke regeling werd destijds ingevoerd om het mogelijk te maken hazardspelen te exploiteren louter ter bevordering van het toerisme.

Bij Overdrachtslandsverordening XIX (P.B. 1975, no. 162) werd deze materie overgedragen aan de eilandgebieden, zodat het Land in deze geen bemoeienis meer heeft. Het betreft hier echter alleen de zorg voor de regeling van de bepalingen betreffende het exploiteren van hazardspelen ter bevordering van het toerisme. De zorg voor de regeling van de belangen betreffende het exploiteren van hazardspelen op andere gebieden en voor andere doeleinden is voorbehouden gebleven aan het Land.

Volstaan had kunnen worden met slechts het opheffen van de strafbaarheid van bovenbedoelde activiteiten doch hiermede zou een ongereguleerde situatie ontstaan, die noch in het belang van de exploitant, noch in het belang van de Nederlandse Antillen is.

Derhalve is gekozen voor het invoeren van een nieuwe wettelijke regeling, waarvoor de mogelijkheid wordt geschapen tot reglementering van bedoelde activiteiten met betrekking tot buitengaats hazardspelen. Het onderhavig ontwerp strekt ertoe om de mogelijkheid te creëren voor de overheid om deze activiteiten te controleren ter voorkoming dat de naam van Curaçao en de Nederlandse Antillen op de internationale telecommunicatiemarkt schade ondervindt, alsmede om de strafbaarheid op te heffen van bedoelde hazardspelen. De tekst van het ontwerp is voldoende

duidelijk, zodat een artikelsgewijze toelichting niet noodzakelijk is.

drs. R.F. Mc William.